

Výzvy fatimského poselství

Přeložil P. Štěpán M. Filip OP

ÚVODNÍ SLOVO

Autorka díla, sestra Lucie (podle svého řeholního jména, tj. sestra Marie Lucie od Ježíše a Neposkvrněného srdce) je dobře známá, a bylo by tak zbytečné jakékoliv úvodní slovo. Nicméně, abychom se vyhnuli případným pochybnostem a nedorozuměním, chci ujistit čtenáře, že tato kniha je její iniciativou a pochází skutečně z jejích rukou. Mám tedy povinnost upřesnit úmysly a omezení publikace, která je nyní svěřována poutníkům a ctitelům Panny Marie Fatimské.

Sestra Lucie, zaplavována neustálými a opakovanými otázkami o zjeveních a vizionářích, o obdržení poselství a o důvodech některých žádostí v něm vyjádřených, a neschopna odpovědět jednotlivě všem osobám, požádala Svatý stolec o povolení, aby mohla dát dohromady spis, který by souhrnným způsobem odpovídal na mnohé obdržené otázky, a toto povolení jí bylo poskytnuto.

Tak se zrodilo toto dílo: *Výzvy fatimského poselství*.

Jedná se o dlouhý dopis, jehož je sestra Lucie autorkou a plně odpovědnou, adresovaný všem těm, kteří se na ni obrátili se svými pochybnostmi, otázkami, úzkostmi i touhami po větší věrnosti tomu, co v Cova da Iria žádalo nebe.

Dílo se samozřejmě těší svobodám povoleným literárnímu druhu dopisů, z nichž jednou je možnost upřednostňovat některá hlediska, aniž by se tím umenšovala nebo vylučovala další hlediska. To je důvod toho, proč se autorka zastavuje u dvaceti žádostí, doporučení a volání – které obecně označuje jako *výzvy* – pocházejících doslova z již známého poselství, které představuje katechetickým tónem a vykládá především v morálním a povzbuzujícím duchu, jak si to žádali adresáti.

Výzvou považovanou za ústřední v poselství a výchozím a takřka strukturálním bodem knihy je doporučení, které nám zanechala Panna Maria: *“Neurážejte již Boha, našeho Pána, který je už velmi urážen”* (zjevení, 13. října 1917). Urážíme Boha, když překračujeme jeho zákon, jeho přikázání, cestu, kterou nám vyznačil, abychom dosáhli věčného života. Bylo to z lásky, že nám je Bůh přikázal, jako to činí dobrý otec, který dává svým dětem nezbytná poučení, aby kráčely po dobrých cestách a byly šťastné. Celé fatimské poselství je voláním po pozornosti k tomuto Božímu zákonu.

V tomto však bodě a také v ostatních bodech poselství je nutné vždy rozlišovat, abychom se vyhnuli zklamání, mezi sestrou Lucií *«vizionářkou»*, nástrojem Božím, a sestrou Lucií *«vykladatelkou»* s její vlastní inteligencí a s jejím srdcem, jistě vznešeným a velkodušným. Všechno to, co řekne jako *«vizionářka»*, i když to prošlo přísnou teologií analogie víry, má být přijímáno s oním *«musím»*, charakteristickým pro osvědčená soukromá zjevení. Avšak všechno to, v čem promlouvá jako *«vykladatelka»*, a zvláště jedná-li se o rozhodnutí, která mohou mít vliv na pastorační péči o duše, nespadá do její kompetence a náleží živému učitelskému úřadu Církve.

K potvrzení pravdy mohu říci, že sestra Lucie prokazuje v knize velkou přesvědčivost a jistotu vždy, když má předávat fatimské poselství a přepisovat slova z nebe, obdržena buď přímo ve zjeveních nebo nepřímo z rozjímavé četby Písma svatého

ÚVOD

Obracím se na ty, kdo mají víru, i na ty, kdo nemají štěstí mít tento Boží dar, protože všichni jsme poutníky, kteří vědomě či nevědomě putujeme do věčnosti.

Nesčetné jsou dopisy, které jste mi poslali s mnoha otázkami a prosbami. Chtěla bych odpovědět na každý zvlášť, ale, poněvadž je to pro mě nemožné, odpovídám všem obecně «Výzvami fatimského poselství», které mi Bůh pro všechny svěřil. Činím tak, protože jsem si jistá, že je to vůle Boží, rozeznaná příslušnou autoritou, a přináším za všechny oběť, kterou ode mě tato práce vyžaduje.

Není to výklad poselství; ten náleží Boží Církvi. Není to historický popis zjevení, protože ten už znáte; mnozí spisovatelé jej vyprávěli lépe, než bych to já kdy vůbec dokázala, a je rozeset v mnoha knihách po celém světě. To, co vám řeknu, je pouze odpověď na pochybnosti a otázky, s kterými jste se na mě obrátili, a jejich vyjasnění.

Prosím vás, abyste nehleděli na toto sdělení jako na něco, co přichází ode mě samé, ale buď pro vás ozvěnou Božího hlasu, abychom tak všichni, vedeni dobrou vůlí, usilovali o věrné sledování cesty, které nám vyznačilo. Již jen proto, že to bylo z lásky, proč se Bůh na nás obrátil s touto naléhavou výzvou svého milosrdenství s úmyslem, aby nám pomáhal na cestě naší věčné spásy.

“Já jsem cesta, pravda a život” (Jn 14,6), řekl Pán svým apoštolům a také nám. Ten, kdo následuje cestu Pravdy, kterou je Boží slovo, následuje Ježíše Krista a má v sobě pramen života. Je to stále on, který nám říká: *“Co dává život, je duch, tělo nic neznamena”* (Jn 6,63). Je to proto pohled upřený na tuto cestu Pravdy, s kterým se budu snažit vysvětlit vám poselství tak, jak mi ho Bůh svěřil a jak mi dal pochopit jeho význam vzhledem k duším, na něž se obrací.

Proto vás prosím, abyste se nezaměřovali na ubohost a nevědomost nástroje, kterým si Bůh slouží, poněvadž on má ve zvyku vyvolit si ubohé a neúčinné nástroje, aby uskutečnil dílo své moci, vědění a moudrosti. To bude také důkaz, který vám dá o tom, že dílo je jeho, a ne moje.

První část

POD BOŽÍM POHLEDEM

1

Rodiny malých pastýřů

Začínám tím, že odpovím na otázky, které jste dali o rodinném prostředí, kam Bůh přišel vyvolit si ubohé děti, aby jejich prostřednictvím mohl uskutečnit své úradky.

Byly to dvě křesťanské rodiny, spojené mezi sebou nejtěsnějšími pouty příbuzenství. Teta Olympie byla sestrou mého otce a při prvním sňatku byla provdána za bratra mé matky; z něho se narodili dva synové: António a Manuel. Po smrti manžela si vzala strýce Marta, který byl také bratrancem mé matky – nevím přesně, v kterém stupni. Z tohoto druhého manželství se narodilo šest dětí: José, Florinda, Teresa, João, Francisco a Jacinta.

Mým rodičům Antóniovi dos Santos a Marii Rose dal Pán sedm dětí: Marii dos Anjos, Teresu de Jesus, Manuela dos Santos, Glórii de Jesus, Carolinu de Jesus, Marii Rosu – kterou Bůh vzal ještě jako malou do nebe, takže jsem ji vůbec nepoznala – a Lúcií de Jesus Rosu dos Santos, která k vám nyní mluví.

Tyto dvě rodiny žily mezi sebou tak spojeny, že jejich děti se cítily jako doma jak v domě svého strýce a tety, tak i ve vlastním domově; a se stejnou chutí jedly v obou domech ještě teplý koláč, právě vytažený z trouby, čerstvé sardinky pocházející z Nazaré nebo plátky tresek či kousky klobásy krájené ze zásob ponechaných pro roční zvyky. Jindy to byla zvěřina, která v některých ročních obdobích činila slavnostním naše rodinné prostředí: divocí zajáci chycení do pastí a s uměním připravení, koroptve chycené mezi loukami a obilnými lány, drozdi uvěznění v pastích připravených pod olivovníky oplývající zralými olivami.

Ve skutečnosti celá vesnice žila tak spojená, že se zdála být jednou jedinou rodinou! Všichni věděli, v které skulině zdi nechávala paní domu klíče od dveří, když byla nepřítomna. Sousedka, když něco potřebovala, věděla, že tam mohla přijít a vzít si to, co jí chybělo: následně byla každá věc přesně vrácena. Často se stávalo, že chléb neočekávaně došel a tehdy se utíkalo o pomoc k sousedce: pak, s novým pečením, se vracel zpět čerstvý a ještě teplý bochník, právě vytažený z pece.

Malá vesnice Aljustrel, která měla tehdy sotva třiatřicet rodin, se nacházela v horách Serra de Aire ve farnosti Fatima, pod obecním úřadem ve Vila Nova de Ourém, v diecézi Leiria – v té době zrušená a připojená k lisabonskému patriarchátu. Nevím, jestli někdo, a to i z nejstarších, pamatoval na to, že by v onom místě viděl někdy nachové roucho nějakého preláta, či že by přijal svátost biřmování.

Obě rodiny byly, stejně jako zbytek farnosti, křesťanské, chudé a pracující; ze své země dostávaly to, co bylo nutné pro jejich výživu.

Rodinné krby byly požehnány svátostí manželství; a manželská věrnost byla plně zachovávána. Nepřijímaly všechny své děti, které jim Pán ráčil dát, jako břemeno, nýbrž jako další dar, kterým Bůh obohacoval jejich domovy; jako další život, který prodlouží jejich život v budoucích časech; jako další květ, který rozkvetl v jejich zahradě, aby v ní voněl a potěšoval ji různými vůněmi a tóny radostného a úsměvného mládí; jako další duši, kterou Bůh svěřoval jejich péči, aby byla vedena po nebeských cestách a stala se dalším údem mystického Těla Kristova a dalším zpěvem chvály věčné slávy.

Úzkostně se proto staraly o to, aby je přivedly ke křestnímu prameni, aby byla z jejich duší odstraněna poskvrna dědičného hříchu a staly se křesťany, dětmi Božími a dědici nebeského království. Křest, ke kterému nemělo dojít později než osm dní po narození, byl důvodem velkého svátku pro celou rodinu: všichni se scházeli, aby blahopřáli rodičům, kteří byli poctěni dalším Božím darem.

Bylo to na otcovských kolenou a v mateřském klíně, kde se děti učily vyslovovat svaté jméno Boží, pozdvihovat jejich nevinné ruce k modlitbě k nebeskému Otci a poznávat onu další Matku, která ve svém náručí objímala Ježíška a se stejnou přijímala i je, protože ona je také jejich Matkou, a to mnohem mocnější, světlejší a krásnější než ta, která na zemi kolébá jejich kolébkou. Tak v těchto jemných, čistých a nevinných duších rostlo světlo víry s takovým jasmem, že vyzařovalo do jejich budoucího života na všech jeho cestách.

Rodiče byli svědomití v posílání svých maličkových na katechismus ve farním kostele, aby se tím nejlepším možným způsobem připravili na veliký den prvního svatého přijímání. A doma se oni sami stávali učiteli a učili během odpoledního odpočinku a ve večerních hodinách. Tento úkol byl obvykle plněn otcem, zatímco matka byla zaměstnána domácími pracemi, když po skromné večeři dávala do pořádku kuchyni. A byli šťastní, když viděli své maličké poskakovat kolem rodinného krbu a naslouchat příběhy, které jim otec s radostí vyprávěl, zatímco v popelu vybuchovaly kaštiny a sladké žaludy, které byly do něho ze žertu vhozeny některým starším sourozencem, aby se byla větší zábava, když je za smíchů přinutily k útěku.

Cítili se hrdí, když během katecheze nebo v postní době jejich nejmenší děti byly vybrány farářem, aby odpověděly na otázky, na které starší nedokázali odpovědět nebo na to už zapomněli.

Den prvního svatého přijímání každého jejich dítěte byl slavnostní a vnitřní radostí pro celou rodinu, protože Bůh opět navštěvoval jejich domov, když se ve skutečném setkání spojoval s jedním z jejich členů. Byl to návrat Boha do nevinné duše, kterou jim svěřil a která s nimi zpívala chvalozpěv díků:

*Ó andělé, zpívejte se mnou,
Ó andělé, chvalte bez konce!
Jestliže nemohu děkovat,
Ó andělé, učíňte to za mě!*

V jejich rodinách nebylo bohatství na pozemská dobra, které svět tolik oceňuje; avšak s tím málem nezbytným pro každý den zde byl pokoj, byla jednota, byly radost a láska, plod vzájemného pochopení, odpuštění a přijímání slabostí vlastních lidské přirozenosti. Tak všichni byli šťastní: všichni se měli dobře, protože každý se snažil sloužit a dát radost rodičům a sourozencům. Tak málo stačilo mnohým, protože to bylo dáno k obecnému užívání: všechno bylo všech.

V této souvislosti mi dovozte, abych vyprávěla jeden detail, který dokazuje pravdivost toho, co jsem právě řekla, a jenž uchovávám jako drahou vzpomínku, protože jsem to s dojetím slyšela vícekrát vyprávět mou matku. Ona věděla, jak její nejmenší dcera měla ráda ovoce. Jednou ji viděla, jak s nadšením zkoumala objevení prvních fiků sezóny. Hned, jak

maličká objevila jeden zralý, rychle ho utrhla a utíkala domů přinést ho mamince, aby ho snědla ona. Tehdy maminka, dojatá, vzala ho do rukou, políbila svou dceru a řekla jí, aby ho znovu přinesla na večeři, kde si ho rozdělí s otcem a sourozenci. Jeden fík pro všechny nebyl ničím, ale láska, která doprovázela malý kousek prvního fíku, který toho roku uzrál doma, byla tak veliká, že se to každého dotýkalo, a toto činilo všechny šťastnými, dávalo radost a spokojenost.

V tom je tajemství štěstí ne zemi i na nebi: v *lásce*! Bůh nás miloval a dal sám sebe z lásky k nám, říká svatý apoštol Pavel. Bůh nás miluje, z lásky je v našich srdcích a očekává naši pokornou odpověď. A Bůh je v nás, neboť jsme chrámy Nejsvětější Trojice: *“Nevíte, že jste Božím chrámem a že ve vás bydlí Boží Duch?”* (1 Kor 3,16).

S takovým duchem víry tito obdivuhodní rodiče, i když neznalí světských věd, byli nejdříve pozorní v tom, aby uchovali nevinnost svých dětí, aby tak nic nemohlo potemnit jas jejich dětských duší. A to je, k čemu vyzývá božský Mistr: *“Varujte se, abyste nikým z těchto nepatrných nepohrdali. Říkám vám: Jejich andělé v nebi stále hledí na tvář mého nebeského Otce”* (Mt 18,10).

Ano, drazí bratři poutníci, andělé hledí stále v nebi na tvář Věčného světla a v ní – jako v nesmírném zrcadle, před nímž všechno probíhá – je všechno přítomno, všechno zůstává jakoby vytesáno nezničitelnými písmeny: minulé, přítomné i budoucí. Všechno to, co existuje a bylo stvořeno Bohem: nebe, peklo, země, hvězdy, slunce, měsíc, světy známé i neznámé, absolutně všechno přijímá bytí a život z vůle, moci, vědění, všemohoucí moudrosti tohoto nekonečného Světla, kterým je Bůh, jediný pramen, odkud prýští veškerý život, který existuje, e jehož veškeré jiné světlo a život není nic jiného než slabá účast, bledý odlesk, jeho jiskra. Tak andělé v nebi, když se dívají do zrcadla světla, kterým je Bůh, vidí v něm všechno, všechno vědí, všechno poznávají, protože jsou zcela spojeni s Bohem a mají účast na jeho darech.

Odpusťte mi toto odbočení: dovolila jsem, aby pero svěřilo papíru to, co diktovalo srdce. Je to však pro vaše dobro, abych Vás posilnila ve víře a abyste se nedali oklamat těmi, kdo popírají Boží existenci. Oni se mýlí. Nedovolte, aby vás podvedli a oklamali, a tak svedli na falešné cesty, které vás mohou přivést do věčné záhuby. Avšak nechávám toto téma pro následující stránky, kde budu mít více příležitosti, abych v tomto směru poskytla objasnění. Pokračujme v odpovědi na rodinné prostředí dvou rodin, o kterých hovoříme.

Příkázání světít neděli se důsledně zachovávalo jak o nedělích, tak o zasvěcených svátcích. Ráno se všichni účastnili na mši svaté. Odpoledne byl odpočinek: mladí se setkávali a vesele se bavili na našem dvoře ve stínu velkých fíkovníků a pod bdělým dohledem rodičů, kteří si v jednotlivých skupinkách vykládali o práci na polích, hráli karty apod.

Navečer, když kostelní zvony vyzváněli Anděl Páně, všichni povstávali, smekali z hlavy typické klobouky, modlili se a loučili se tradičním pozdravem “sbohem”. Byl čas vrátit se domů a společně večeřet po šťastném a dobře prožitém dni, a to s pokojným svědomím, protože byl zachován zákon Páně a obnovily se tělesné síly, aby se následujícího dne hned od rána mohly s novým elánem opět pustit do práce.

Když skončila večeře, otec zazpíval na poděkování a na všechny úmysly, za které chtěl prosit, modlitby Otčenáš, Zdravas Maria a Sláva Otcí; následně matka vedla modlitbu růžence nebo korunky k sedmi bolestem Panny Marie. Potom se trochu vykládalo, domlouvalo se o pracích následujícího dne a... třeba odpočívat, protože noc je krátká.

Na úsvitu dne dospěl i mladí v rozkvětu života vstávali, aby doprovázeli východ jitřenky, která zářila spolu s vycházejícím světlem slunce. Pohledme, jak vycházejí veselí, zpívají za doprovodu tahací harmoniky, kytar a píšťaly a šlapou po shnilých olivách, bodlácích, trnitých a suchých větvičkách, aby sbírali manu života, jakoby také jim, podobně jak se stalo v dávných časech židům, padala z nebe spolu s rosou časného rána.

Když děti dosáhly sedmi let, začaly se účastňovat na domácích pracích a zaučovat do života pastýřů. Jako starověcí patriarchové a králové měly téměř všechny rodiny svá stáda; byly to krotké ovce, které děti vedly pást na zelenající se pole svých rodičů. Stádo bylo velkou pomocí pro obživu rodiny: byly zde mléko a sýr, jehňata, která nahrazovala vysílené ovce nebo se prodávala, vlna, kterou ženy v domácnosti předly, barvily různými barvami a tkaly, a která sloužila k přípravě barevných plášťů na zimu, kobereců pro skromné světnice a okrouhlých sukni z modré vlny s velkými červenými obrubami, které byly ozdobou nedělního oblečení děvčat. Doplňovaly ho zlaté kroužky, které visely až na ramena, řetízky s medailemi, které zářily na prsou, plášť na zádech a elegantní klobouček, který korunoval čelo a byl ozdobený zlatými zrnky a propletený pery různých barev.

Kéž by měly dnešní oděvy alespoň náznak skromnosti – z hlediska důstojnosti člověka – oděvů tehdejších vesničanek! Je dobré si připomenout, co v tomto smyslu říká Písmo svaté: *“Hospodin Bůh udělal člověku a jeho ženě kožené sukně a oblékl je do nich”* (Gn 3,21). Ale proč Bůh oblékl první dvě lidské bytosti, když předtím byly nahé? Samotné Písmo svaté to vysvětluje:

“Hospodin Bůh dal člověku příkaz: «Ze všech stromů v zahradě smíš jíst, ale ze stromu poznání dobra a zla jíst nesmíš, neboť když bys z něho jedl, musíš zemřít!» (...) Žena viděla, že ovoce stromu je chutné k jídlu, vábné na pohled (...), a proto z něho utrhla a jedla, a dala též svému muži; byl s ní a jedl. Tu se jim oběma otevřely oči a zpozorovali, že jsou nahí. Sešili tedy fíkové listy a udělali si zástěry. (...) Hospodin Bůh zavolal na člověka a řekl mu: «Kde jsi?» On odpověděl: «Slyšel jsem tvůj hlas v zahradě a bál jsem se, že jsem nahý, a proto jsem se skryl.» Bůh řekl: «Kdopak ti pověděl, že jsi nahý? Jistě jsi jedl ze stromu, z něhož jsem ti zakázal jíst!» Člověk odpověděl: «Žena, kterou jsi mi dal, ta mi dala z toho stromu, a tak jsem jedl.» Hospodin Bůh (...) řekl člověku: «Protože jsi uposlechl hlasu své ženy a jedl jsi ze stromu, z něhož jsem ti zakázal jíst: Zlořečená buď země kvůli tobě (...). Trní a bodláčí ti bude plodit (...). V potu tváře budeš jíst chléb, dokud se nevrátíš do hlíny, vždyť z ní jsi byl vzat. Ano, jsi prach a do prachu se vrátíš!» (...) Hospodin Bůh udělal člověku a jeho ženě kožené sukně a oblékl je do nich” (Gn 2,16-17; 3,6-21).

Tento posvátný text nám ukazuje, jak Bůh zahalil těla těch, kteří se hříchem zbavili roucha milosti. Proto všichni máme povinnost oblékat se slušně, skromně a důstojně. Lidé, kteří se oblékají neslušně, se stávají podnětem k hříchu a jsou odpovědní nejen za vlastní hříchy, ale také za hříchy, kterých se kvůli nim dopouštějí jiní. Myslete na to, že móda, je-li neslušná – a vidíme, že svět bohužel jde touto cestou, jako by jednalo o zákon -, je ďábelským úskokem, lstivou sítí, do které ďábel loví duše tak, jako lovci loví zvěř v lesích a na polích.

Bůh nám nedal oděv jako ozdobu, aby sloužil lidské marnivosti a lehkovážnosti, ale aby byl ochranou proti hříchu a znamením pokání za spáchaný hřích a trestu za něj a aby nám připomínal Boží zákony, které jsem všichni povinni plnit.

Podívejme se nejprve, jak je oděv znamením trestu a pokání za hřích a ochranou proti pokušením. Posvátný text nám říká, že po hříchu se Adam a Eva chtěli zakrýt fíkovými listy, ale Bůh nepokládal tento oděv za dostačující, a proto *“udělal”* - praví Písmo svaté – *“člověku a jeho ženě kožené sukně a oblékl je do nich”* (Gn 3, 21).

Potom se hovoří o trestu a pokání uloženém za spáchaný hřích: *“Vykázal ho tedy Hospodin Bůh ze zahrady Edenu, aby obdělával půdu, z níž byl vzat”* (Gn 3,23). A to *“dokud se nevrátíš do hlíny, vždyť z ní jsi byl vzat. Ano, jsi prach a do prachu se vrátíš”* (Gn 3,19). Proto je Bůh poté, co je oděl, vyhnal ze zahrady, když jim předtím uložil jako pokání práci: měli obdělávat zemi, dokud se nevrátí do prachu, z něhož byli vzati, to jest dokud nezemřou.

O svém rozsudku smrti rozhodl sám člověk tím, že zhřešil a neuposlechl Boží příkaz, který ho upozorňoval: *“Ze stromu poznání dobra a zla jíst nesmíš, neboť když bys z něho jedl, musíš zemřít”* (Gn 2,17). Ano, tvé tělo zemře, protože jsi zhřešil a přestoupil zákon svého Boha. Ale co je ještě horší, tvá duše bude navždy zatracena, jestliže se neobrátiš a nebudeš

činit pokání. Zemřeš, jestliže nezměníš svůj život a nevrátíš se k zachování zákona svého Boha!

Všimněme si však, že Bůh nám neuložil nosit oděv pouze pro tyto dva cíle – jako trest a pokání za naše hříchy -, ale určil mu také další úlohy. Kromě toho, že skromný oděv, kterým se máme zakrývat, je obranou proti hříchu, je také rozlišovacím znamením, které nás odděluje od proudu nemorálnosti a kterým vydáváme světu pravé svědectví o Kristu.

Slouží nám také k tomu, aby připomínal Boží zákony a závažnou povinnost je zachovávat. Pán žádal od svého lidu, aby na svůj oděv umístil konkrétní znamení, která by mu připomínala posvátná přikázání: *“Řekneš jim pro jejich pokolení, aby si udělali střapce k cípům svých oděvů a přidělali si k těm střapcům na cípech nit z fialového purpuru. Budete tedy mít střapce a při pohledu na něj si připomenete všechna Hospodinova přikázání. Budete je pak plnit, aniž byste se řídili žádostivostí svých srdcí a svých očí, které vás zaváděly ke smilstvu”* (Nm 15,38-39).

Dobře rozeberme to, co nám zde Bůh říká: *Střapce vašich oděvů vám budou připomínat všechna Hospodinova přikázání. Budete je pak plnit, aniž byste se řídili žádostivostí svých srdcí a svých očí, které vás zaváděly ke smilstvu.* Naše oděvy musí tedy být ochranou očí a srdce, abychom se nedali strhnout pokušeními těla, ďábla a světa. Střapce, o kterých se hovoří v textu, jsou jistě ozdobou našich oděvů, ale je nutné, aby byly v souladu se skromností, s důstojností lidské osoby, s cudností, tedy, řečeno jedním slovem, s mravností tak, aby nám sloužily jako podnět k zachování přikázání Božího zákona.

Nakonec si všimněme výrazu, který Bůh užívá: *“pro jejich pokolení”*. To nás vede k úvaze, že Pán se neobrací jen na Izraelity, ale to, co nařídil, se týká také nás dnes a bude se týkat i budoucích generací: jistě ne ve vnější formě zvoleného znamení, které se přirozeně mění, ale ve vlastním významu a cíli, který nikdy nesmíme ztratit ze zřetele, jestliže chceme zachovávat řád věcí tak, jak je stvořil Bůh. Protože zákon je Boží a nemění se: zůstává nezměnitelný jako Bůh. Je to sám Pán, kdo nám to říká v evangeliu: *“Nemyslete, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky. Nepřišel jsem je zrušit, ale naplnit. Amen, pravím vám: Dokud nepomine nebe a země, nepomine jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona, dokud se to všechno nestane”* (Mt 5,17-18). Kdo ho zachová, bude spasen; kdo ho nezachová, bude zavržen!

Vrátíme-li se k úryvku knihy Genesis o trestu za hřích našich prarodičů, pak nemůžeme jít dále, aniž bychom se na chvíli nezastavili a neuvažovali o dalším pokání, které nám Bůh uložil jako trest za hřích: *“V potu tváře budeš jíst chléb, dokud se nevrátíš do hlíny, vždyť z ní jsi byl vzat. Ano, jsi prach a do prachu se vrátíš!”* a *“Vykázal ho tedy Hospodin Bůh ze zahrady Edenu, aby obdělával půdu, z níž byl vzat”* (Gn 3,19.23). Je to pokání práce. Všichni musíme pracovat, jíst chléb smíchaný s potem naší tváře. Je to povinnost, které se nikdo nemůže vyhnout; zákon práce zavazuje všechny: bohaté a chudé, moudré i nevědomé, představené i podřízené.

Konáme však svou práci v tomto duchu pokání? To jest, jako odčinění za své hříchy? V duchu pokání a lásky pro spásu svého bližního? Tak, že tím naplníme první a největší ze všech přikázání: *“Miluj Boha nade všechno a svého bližního jako sám sebe”* (Mt 22,37.39)? Tobiášovi řekl anděl Rafael: *“Proto když ses modlil ty a Sára, já jsem přednášel a připomínal vaši modlitbu před Boží vznešeností. Stejně tak, když jsi pohřbíval mrtvé”* (Tob 12,12). Jsou také naše práce oděny láskou tak, že jsou hodné být představeny Pánu jako modlitba?

Draží poutníci, jestliže můžeme svou práci a životem, který vedeme, obětovat Bohu spásonosné pokání, jestliže si tímto prostředkem můžeme zasloužit nebe a spasit se, proč bychom se měli zatratit?

Vraťme se však do rodinného prostředí, o němž jsem Vám vyprávěla... Děti, které už v tak mladém věku posílali pást, rostly a vyvíjely se na čerstvém vzduchu polí. Dýchaly vůni jednoduchých květin kopců, vřesu, rozmarýny, kručinek, které kvetly v lesích, jalovce a

borovic, eukalyptů, jež korunovaly hory, cesmín, dubů a oliv, které se rozprostíraly na úbočích, obrovských kaštanů a ovocných stromů, jež se objevovaly na polích a zdobily dvory.

Tuto oázu ticha narušovalo pouze veselé štěbetání ptáčků, kteří poletovali a poskakovali po vrcholcích stromů, tiché volání hrdličky a dudka, jež si chránili svá hnízda, trylkování koroptví, které slídily ze skal uprostřed obilných polí, kroužením vlaštovek a kukaček, jež se v létě stěhovaly. Bylo také slyšet velmi rychlý běh lišek a zajíců, když je někdo vyplašil z keřů, a divoké králíky ukryté v seně.

Děti, ovívány svěžím ranním vánkem, žily spolu vesele za skřípotu těžkých vozů, přivážejících domů úrodu, za hudby akordeonů, harmonik a kytar vesničanů, za zpěvu chlapců a děvčat, kteří se vraceli ve skupinách ze sbírání oliv nebo z vinobraní, za zpěvu kohoutů na humnech nedalekých vesnic a za hlaholu zvonů na *Anděl Páně*.

Jejich nevinné duše, obklopené půvabem přírody, žily nostalgií po nadpřirozeném, které jim milost dávala tušit jako úžasné a mnohem větší bohatství. A když slunce zapadalo za borovice, přiváděly svá stáda za zvuku zvonců do stáje a potom se už mohly dosyta vyskákat a vyhrát okolo rodičů, kteří je pro nostalgii, jíž zakoušeli, neustávali líbat. Tak jejich čisté duše zářily jako světlo slunce a úsměv jejich očí byl průzračný jako čistá pramenitá voda. Jen nebe jim slibovalo větší naději: byla to víra, která je povzbuzovala hledět výše, na ještě pravdivější úsměv a na poklad vyšší ceny. Jejich duše se modlily; v otcovském náručí jim plynul odpočinek tichých nocí a pokojný spánek v bezstarostné odevzdanosti.

Věřím, draží poutníci, že jsem uspokojila vaše otázky o rodinném prostředí, kam Bůh šel hledat tři pokorné fatimské pastýře, aby jejich prostřednictvím předal své poselství. Jak jsem vám už řekla, nemyslete si, že v těchto rodinách nebyly nedostatky vlastní lidské slabosti; ano, byly. Ale bylo zde také pochopení, odpuštění, pokoj a láska.

Nyní, na výměnu za mé odpovědi, mi dovoluňte, abych se já zeptala vás: Nejsou-li vaše rodiny lepší, jsou alespoň jako ony dvě rodiny? Je váš rodinný krb požehnaný a vybudovaný na svátosti manželství?

Přijali jste a nadále přijímáte všechny životy, které vám Pán chtěl svěřit? Pamatujte na to, že jejich zničení je proti Božímu zákonu, jak to předpisuje páté přikázání: “*«Nezabiješ.» Kdo by zabil, propadne soudu*” (Mt 5,21).

Zachováte manželskou věrnost tak, jak jste si to slíbili navzájem a před Bohem? Také k tomu vás zavazuje Boží zákon, když praví: “*Nezesmilníš!*” Jedná se o šesté a deváté přikázání, které Ježíš vysvětlil takto: “*«Nezcizoložíš!» (...)* Každý, kdo se dívá na ženu se žádostivostí, už s ní zcizoložil ve svém srdci” (Mt 5,27-28). A Bůh také řekl: “*Nebudeš přísahat křivě, ale splníš Pánu své přísahy*” (Mt 5,33).

Dbáte na to, abyste své děti přivedli ke křestnímu prameni, aby se staly křesťany, byly na duši očištěny od poskvrny dědičného hříchu a učiněny dědici nebeského království? Také toto je vám nařízeno Bohem: “*Jděte do celého světa – říká Ježíš svým apoštolům – a hlásejte evangelium všemu tvorstvu! Kdo uvěří a dá se pokřtít, bude spasen; kdo však neuvěří, bude zavržen*” (Mk 16,15-16). Vskutku, tento Pánův příkaz zahrnuje v sobě velkou odpovědnost pro rodiče. Ti, co odkládají křest svých dětí, je vystavují nebezpečí, že uvidí, jak je jim zakázán vstup do nebeské blaženosti, a to by byla neporovnatelně větší škoda než ztratit vládu nad celým světem. Je tomu tak proto, že nic nemůže být přirovnáno k nejvyššímu dobru věčnosti. A kdo vám zaručí život vašich dětí, když odkládáte tak naléhavou záležitost?

Kdo uvěří a dá se pokřtít, bude spasen. Novorozené dítě není jistě schopné samo od sebe uskutečňovat úkony víry, ale je mu jako jeden z plodů svátosti křtu vlita ctnost či dar víry, která ho očišťuje a osvobozuje od poskvrny dědičného hříchu a činí ho hodným věčného štěstí. Naléhavě vás prosím, abyste pro nedbalost nebo nevěru nechtěli nést odpovědnost za to, že by vaše děti byly připraveny o nesmírné štěstí nebe. Protože, pokud byste je naneštěstí ztratili (a vroucně toužím a prosím Boha, aby se tak nestalo), bylo by to pro vás další věčné trápení.

Změňme téma... Zachováváte třetí přikázání Božího zákona, které vám přikazuje světit neděle a zasvěcené svátky? Činíte tak tím, že se zdržujete služebných prací a zúčastňujete se na mši svaté? Pamatujte na to, co říká Bůh v Písmě svatém: *“Po šest dní se bude konat práce, ale sedmý den bude dnem úplného odpočinku, zasvěceným Hospodinu”* (Ex 31,15). Všimněte si výrazu, který zde Bůh používá: den *“zasvěcený Hospodinu”*. Den Páně tak nesmí probíhat v zahálce a ještě méně v nedovolených zábavách, neřestech a jakémkoliv druhu hříchu. Ale má sloužit k tomu, abychom se přiblížili Bohu účastí na eucharistické liturgii a na jiných pobožnostech, využitím času k dobré četbě, která nám umožňuje dokonalejší poznání Boha a jeho zákonů, takže je můžeme lépe zachovávat, a zabýváním se početnými zábavami pro obnovení fyzických a mravních sil. Jen tak můžeme mít klidné svědomí a být si jistí, že plníme zákon Páně.

Usilujete o to, abyste vychovávali své děti v poznání Boha a jeho zákonů? Pamatujte na to, že i toto je posvátnou povinností, která náleží k poslání svěřenému Bohem rodičům, jak to říká Písmo svaté: *“Až se tě zítra tvůj syn zeptá: «Co to jsou ty pokyny, ty zákony a ty zvyky, které vám předepsal Hospodin, náš Bůh?»», řekneš svému synovi: «(...) Hospodin nám nařídil, abychom plnili všechny ty zákony, tak abychom se báli Hospodina, svého Boha, aby nám bylo stále dobře a abychom žili, jak nám to až dosud dopřával»* (Dt 6,20.24).

Ježíš, božský Učitel, se nikdy nevyhýbal tomu, aby dal odpověď na otázky, které mu byly kladeny o Božím zákoně, i když ho tím chtěli *“přivést do úzkých”*: *“«Mistře, které přikázání je v Zákoně největší?» Odpověděl mu: «'Miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí.' To je největší a první přikázání. Druhé je podobné: 'Miluj svého bližního jako sám sebe.' Na těchto dvou přikázáních spočívá celý Zákon i Proroci»* (Mt 22,35-40).

Ani kniha Deuteronomium nás nenechává na pochybách: *“Ať tato slova, která ti dnes přikazují, zůstanou v tvém srdci! Opakuj je svým synům, mluv o nich, když budeš přebývat doma, když budeš na cestách, když budeš ležet i stát. Přivaž je na svou ruku jako znamení a jako ozdobu mezi své oči. Napiš je na veřeje svého domu a na své brány!”* (Dt 6,6-9). V nich rodiče i děti naleznou věčné štěstí: *“Ach, kdyby jejich srdce dokázalo být stále takové, aby se mě báli a dodržovali má přikázání, tak aby byli oni i jejich synové provždy šťastní”* (Dt 5,29).

Je zde dobře vysvětleno poslání, které Bůh svěřil rodičům ve výchově jejich dětí. Oni jsou jejich první učitelé; je to v otcovském náručí a na mateřském klíně, kde se mají děti, ještě nevinné, naučit vyslovovat svaté jméno Boží, zdvíhat k nebi své čisté ručičky v modlitbě, usmívat se ve své dětské nevinnosti před obrazy nebeského Otce a nebeské Matky. Rodiče mají vést kroky svých dětí po přímých cestách Božího zákona a podle svých možností a podmínek je svěřit spolehlivým učitelům, kteří je nesvedou ze započaté cesty. Skutečně, k čemu jim bude získat velké poznání, jestliže ztratí vlastní duše? Když ztratí duši, ztratí všechno, protože pozemský život ubíhá rychle a kvapně jako čas, zatímco věčnost zůstává neodvratně navždy!

Lidská věda se svým mnohým poznáním je jistě dobrá, zvláště když moudrý člověk dokáže jejím prostřednictvím objevit nesmírnost moci, moudrosti a dobroty Boha, který z lásky k nám a pro naše dobro stvořil takové divy. Toto poznání nás přivede k hlubší pokoře, když uvidíme, jak ani ti nejmoudřejší nedokázali po takových námáhách a studiích plně pochopit ani jeden z nespočetných divů, které vyšly ze stvořitelských a všemohoucích rukou Božích.

Proto všechny rodiny mají být pro děti první školou, kde se ony učí poznávat Boha a přibližovat se k němu ve svátostech a modlitbě; kde se připravují na své první přijímání a učí se nejen nauce, která shrnuje Boží zákon, ale jsou také inspirovány k živé víře, pevné naději a vroucí lásce, které, zakořeněny v jejich duši v raném věku, zůstanou pak jako světlo, jež povede jejich kroky po cestě života. Tak vaše děti budou šťastné a andělský chléb jim bude

pokrmem, který je posilní: “*To je ten chléb, který sestoupil z nebe; (...). Kdo jí tento chléb, bude žít navěky*” (Jn 6,58).

Drazí bratři poutníci, když budete číst tyto řádky, možná se někteří z vás budete ptát, co mají mé otázky společného s fatimským poselstvím nebo s prostředím obou rodin, které byly předmětem otázek, jež jste mi položili. Já vám pak odpovídám, že mají mnoho společného, protože celé poselství je výzvou k zachovávání Božího zákona a věřím, že to bylo právě zachovávání těchto Božích zákonů, které, přes slabosti vyplývající z lidské křehkosti, přitáhlo na tyto dvě rodiny pohled nekonečného Božího milosrdenství.

Pochválen buď Pán Ježíš Kristus!

Ave Maria!

2

Anděl strážný

Z napsaného popisu dvou rodin je jasné, že byly věrně křesťanské; ale ani zdaleka nemohly vytvořit v duchu svých dětí ty mystické myšlenky či myšlenky vznešené spirituality, jak jsou ony, které objevují ve fatimských zjeveních, a proto toto dílo musí být celé Boží.

Poté, co jsem odpověděla na první otázku, chci se pokusit odpovědět na druhou, kterou jsem dostávala velmi často: “Rekňte nám, sestro, jak došlo k prvním zjevením, o kterých se mluví málo nebo takřka vůbec?”

Bylo okolo roku 1914 nebo 1915, krátce poté, co jsem začala pást malé stádo patřící mým rodičům a spolu s jinými místními děvčaty započala svůj skromný pastýřský život, když jsme byly překvapeny zjevením, které jsme nedokázaly určit. Byly jsme na svahu vrchu Cabeço, když jsme uviděly jakýsi bílý obláček v podobě člověka, který sestoupil z nebe a pomalu kráčel naproti nám nad vrcholky stromů, jež se rozprostíraly v údolí pod našima nohama, jakoby chtěl upoutat naši pozornost a přitáhnout náš pohled.

Některá děvčata vyprávěla doma to, co viděli, zatímco já jsem zachovávala mlčení a jen jsem se omezovala na potvrzení skutečnosti, když jsem byla otázána. Kladli mi mnoho otázek o tomto zjevení, které se pak vícekrát opakovaly na jiných místech. Také dnes odpovídám jako tehdy: *Nevím, co to bylo a co to znamenalo*. V duši mi však zůstalo vnitřní přesvědčení a nechci ho zatajovat: to mě vede k víře, že to byl anděl strážný. Možná nám chtěl dát mlčky najevo svou přítomnost, a tak připravit naše duše na uskutečnění Boží vůle.

Doposud jsem nechtěla hovořit o těchto zjeveních více, než byl nevyhnutelné, abych odpověděla na některé otázky. Avšak dnes tak učiním, a to nikoliv proto, abych vás přesvědčila, zda to byl či nebyl anděl strážný, ale abych vám řekla, že existence andělů strážných je jistá, že byli stvořeni Bohem, aby mu sloužili, klaněli se mu a milovali ho; jako je jisté, že Bůh ve své velké dobrotě a milosrdenství určil každému z nás anděla, který nás vede, pomáhá nám a chrání nás.

To, co vám říkám, netvrdím jen proto, že mi bylo dáno to vidět; kdyby tomu tak bylo, pak by moje slova byl pro vás málo přesvědčivá. Ale říkám vám také to, co nám zjevil Bůh na

posvátných stránkách Starého a Nového zákona. Nemusíte věřit tomu, co vám říkám já, ale nesmíte pochybovat o Božím slově, obsaženém v Písmu svatém. Podívejme se tedy na některá místa, v nichž nám Bůh zjevuje některé pravdy o andělu strážném.

Když Mojžíš putoval po poušti a vedl Boží lid do zaslíbené země, Pán mu řekl: *“Hle, já posílám před tebou anděla, aby tě chránil na cestě a přivedl tě na místo, které jsem určil. Cti ho a poslouvej jeho hlas, nebud’ vůči němu vzpurný, neboť neodpustí vaše věrolomnosti, vždyť má v sobě moje jméno”* (Ex 23,20-21).

Posvátný text nám také vypráví o tom, co se stalo Jakobovi, když na příkaz svých rodičů zamířil do Charánu, aby unikl předpokládaným násilným reakcím svého bratra Ezaua: *“Když přišel na jedno místo, zůstal tam přes noc, neboť slunce už zapadlo. Vzal jeden z kamenů, které byly na tom místě, položil si ho pod hlavu a na tom místě ulehl. Měl sen: Viděl žebřík opřený o zem, jeho vrchol se dotýkal nebe a Boží andělé vystupovali a sestupovali po něm. Hospodin stál nad ním a řekl: «Já jsem Hospodin, Bůh tvého otce Abraháma a Bůh Izáka. Zemi, na které ležíš, dám tobě a tvému potomstvu. Tvého potomstva bude jako prachu na zemi a rozšíříš se na západ a na východ, na sever a na jih. V tobě a v tvém potomstvu budou požehnány všechny národy na zemi»* (Gn 28,11-14).

Již od více vykladačů Pisma svatého jsem slyšela říci, že Bůh hovořil s dávnými patriarchy prostřednictvím snů tak, jak mluvil k prorokům skrze zjevení a vidění. A muselo tomu tak být, protože, pokud by to byly obyčejné sny, nebyl by důvod připisovat jim takovou důležitost a ani by se nesplnily tak, jak se tomu skutečně stalo v Jakobově životě.

Totéž nacházíme v životě sv. Josefa a králů-mudrců jak nám o tom vypráví posvátný text. Když mudrci odešli, *“zjevil se Josefovi ve snu anděl Páně a řekl: «Vstaň, vezmi dítě i jeho matku, uteč do Egypta a zůstaň tam, dokud ti neřeknu. Herodes totiž bude po dítěti pátrat, aby ho zahubil.» Vstal tedy, vzal v noci dítě i jeho matku a odebral se do Egypta”* (Mt 2,13-14).

A ohledně mudrců tentýž evangelista píše následující: *“Když se Ježíš narodil v Betlémě v Judsku za času krále Heroda, přišli do Jeruzaléma mudrci od východu a ptali se: «Kde je ten narozený židovský král?» (...) Tehdy si Herodes tajně zavolal mudrce a zevrubně se jich vyptal (...), poslal je do Betléma a řekl: «Jděte a důkladně se na to dítě vyptejte. Až ho najdete, oznamte mi to (...)».* Když krále vyslechli, vydali se na cestu (...). *Vstoupili do domu a spatřili dítě s jeho matkou Marií, padli na zem a klaněli se mu (...). Ve snu dostali pokyn, aby se k Herodovi už nevraceli, proto se vrátili do své země jinou cestou. (...) Herodes (...) dal v Betlémě i v celém jeho okolí pobít všechny chlapce do dvou let”* (Mt 2,1-12.16).

Takoví moudří a vzdělaní lidé, jakými byli mudrci, by těžko uvěřili obyčejným snům a nechali se od nich vést. Proto si myslím, že se více než o sny jednalo o opravdová nadpřirozená zjevení. Je to i proto, že sny ve srovnání se zjeveními platí méně než noc v konfrontaci se dnem: vždyť, zatímco sny v nás zanechávají nejasnou a mlhavou vzpomínku na to, co se nám zdálo, zjevení se nesmazatelně vtiskují do našeho ducha a zanechávají v nás mnohem jasnější jistotu, než je jistota zanechaná běžným rozhovorem s druhou osobou.

Právě taková jistota musela zůstat vtisknuta do ducha mudrců a sv. Josefa. Kdyby atomu tak nebylo, nebyl by důvod, aby se jim připisovala taková důležitost; Panna Maria by nebyla nucena k tomu, aby vstala v noční hodinu a vydala se na cestu do cizí země s maličkým dítětem v náručí, aniž by měla čas se jakýmkoliv způsobem připravit a zajistit dopravní prostředky.

Vedle již uvedených skutečností nám Písmo svaté vypráví o mnohých dalších, které dokazují existenci andělů a to, jak je Bůh posílá jednou jako posly, jindy jako pomocníky a ještě jindy jako ochránce a obránce. Hle, některé z těchto posvátných stránek:

“Jakub šel dál svou cestou a tu proti němu stanuli Boží andělé. Když je spatřil, řekl Jakub: «To je tábor Boží!» (...) Jakub zůstal sám. Tu s ním kdosi zápasil až do východu jitřenky. (...) Jakub se ho zeptal: «Oznam také ty mně své jméno.» Odpověděl: «Proč se ptáš

na mé jméno?» - a požehnal mu tam. Jakub nazval jméno toho místa Penuel: «Viděl jsem Boha tváří v tvář, a zachránil jsem si život» (Gn 32,2-3.24.29-30).

Jednoho dne mluvil Pán se svými učedníky a řekl jim: “Varujte se, abyste nikým z těchto nepatrných nepohrdali. Říkám vám: Jejich andělé v nebi stále hledí na tvář mého nebeského Otce” (Mt 18,10).

A když sv. Lukáš popisuje události spojené se zvěstováním a narozením Božího Slova a jeho předchůdce Jana Křtitele, uvádí různé zásahy andělů: “Když Zachariáš vykonával před Bohem kněžskou službu, (...) zjevil se mu anděl Páně stojící po pravé straně kadidlového oltáře. Když ho Zachariáš uviděl, lekl se a padla na něj bázeň. Anděl mu však řekl: «Neboj se, Zachariáši, neboť tvá modlitba je vyslyšena; tvoje žena Alžběta ti porodí syna a dáš mu jméno Jan»” (Lk 1,8.11-13).

“V šestém měsíci byl anděl Gabriel poslán od Boha do galilejského města, které se jmenuje Nazaret, k panně (...) a ta panna se jmenovala Maria. Anděl k ní vešel a řekl: «Buď zdráva, milostiplná! Pán s tebou! (...) Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha. (...) Duch Svatý sestoupí na tebe a moc Nejvyššího tě zastíní! Proto také dítě bude nazváno svatě, Syn Boží»” (Lk 1,26-28.30.35).

Po uplynutí náležitých času se Mariin Syn narodil v Davidově městě nazývaném Betlém. “V té krajině nocovali pod širým nebem pastýři a střídali se na hlídce u svého stáda. Najednou u nich stál anděl Páně a sláva Páně se kolem nich rozzářila a padla na ně veliká bázeň. Anděl jim řekl: «Nebojte se! Zvěstuji vám velikou radost, radost pro všechny lid: V městě Davidově se vám dnes narodil Spasitel – to je Kristus Pán. (...)» A náhle bylo s andělem celé množství nebeských zástupů a takto chválili Boha: «Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem, v kterých má Bůh zalíbení»” (Lk 2,8-14).

Avšak již na prvních stránkách Písma svatého je potvrzena existence andělů, když se po Adamově hříchu popisuje jeho vyhnání ze zahrady Edenu: “(Bůh) vyhnal člověka a postavil východně od zahrady Edenu cheruby a ostrý blýskající meč, aby střežili cestu ke stromu života” (Gn 3,24).

Všechny úryvky Písma svatého, které jsem zmínila, a mnohé další dokazují skutečnost existence andělů a cíl, pro který je Bůh stvořil, jenž je přesně týž, pro který stvořil nás: “Sloužit mu, chválit ho, klanět se mu a milovat ho”.

Tak s touto jistotou zpívejme se žalmistou: “Neboť Hospodin je tvé útočiště: za ochranu zvolil sis Nejvyššího. (...) Vždyť svým andělům přikázal o tobě, aby tě střežili na všech tvých cestách. Na svých rukou tě ponosou, abys nenarazil o kámen svou nohou” (Ž 91 [90],9-12).

Když si uvědomíme tyto pravdy, nebude se nám zdát podivným, že si Bůh chtěl znovu posloužit svými anděly, aby se na nás obrátil s novou výzvou o zachovávání svého zákona a připomenutím cíle, pro který jsme byli stvořeni.

Ave Maria!

Druhá část

VÝZVY FATIMSKÉHO POSELSTVÍ

3

Výzva k víře

Chci nyní znovu procházet poselství, které dobrý Bůh skrze svou Nejsvětější Matku svěřil pokorným pastýřkům z *Cova da Iria*, aby obnovil dnešnímu lidstvu, zvláště fatimským poutníkům, své věčné výzvy.

Říci: “fatimští poutníci” je totéž jako říci: “poutníci pokoje”; dokonce si myslím, že existuje jazyk, v němž slovo Fatima znamená pokoj. V každém případě jsme všichni poutníky pokoje: všichni toužíme po pokojných dnech, po pokojném životě, a usilujeme o ně. Ale nedosáhneme tohoto pokoje, jestliže nepřijmeme Boží zákon jako normu a vodítko pro naše kroky. Nuže celé fatimské poselství je připomenutím tohoto Božího zákona. Proto ho budeme sledovat krok po kroku a ono nám ukáže cestu, po které máme kráčet.

Když došlo ke zjevení, neznala jsem ještě tento zákon; měla jsem o něm jen velmi omezenou a nedokonalou ideu, jakou o něm mohlo mít jakékoliv jiné dítě tak prosté a nevědomé, jakým jsem tehdy byla já: dítě, které neumělo ani číst a psát a žilo v prostředí tak bez kultury a poznání, jako bylo ono, v němž jsem se nacházela. A, i když jsem potom žila ve vzdělanějším prostředí, přiznávám, že jsem jen velmi pozvolna získávala toto poznání díky světlu, které mi dával Bůh.

Popravdě řečeno, až mnohem později, když byly ověřeny tyto události a když jsem je popsala, mi bylo dovoleno číst knihu Písma svatého. A teprve tehdy jsem pochopila pravý smysl poselství, i když mi bylo dáno pochopit ho už předtím, ale v méně konkrétním smyslu.

První výzva poselství: *Můj Bože, já věřím.*

Bylo to na jaře roku 1916... Předpokládám to, neboť tehdy jsem se jako dítě nestarala o data a pravděpodobně bych ani nevěděla říci, v kterém dni měsíce to bylo! Tehdy tedy, když se prostí fatimští pastýřci nacházeli na svahu vrchu nazývaného «Cabeço» ve stínu skály, které dali jméno «Loca», uviděli v určité vzdálenosti mladíka, jakoby ze světla, který se k nim přibližoval a jenž jim, když k nim došel, řekl: “*Nebojte se. Jsem anděl pokoje. Modlete se se mnou*”. A klekl si, sklonil čelo až na zem a třikrát opakoval následující slova: “*Můj Bože, já věřím, klaním se, doufám a miluji tě. Prosím o odpuštění pro ty, kdo nevěří, neklaní se,*

nedoufají a nemilují tě”. Hned nato vstal a zakončil slovy: *“Modlete se takto; Srdce Ježíšovo a Srdce Mariino jsou pozorné na hlas vašich proseb”*.

První výzvou, s kterou se Bůh na nás obrací prostřednictvím svého posla, je výzva k víře: *Můj Bože, já věřím!*

Víra je základem celého duchovního života. Vírou věříme v Boží existenci, v jeho moc, v jeho moudrost, v jeho milosrdenství, v jeho vykupitelské dílo, v jeho odpuštění a v jeho lásku Otce.

Vírou věříme v Boží Církev, založenou Ježíšem Kristem, a v nauku, kterou nám předává a skrze niž budeme spaseni.

Je to světlo víry, které řídí naše kroky a vede nás úzkou cestou, která přivádí do nebe.

Vírou vidíme Krista ve svých bratřích a sestřích a milujeme je, sloužíme jim a pomáháme jim, když mají zapotřebí naší pomoci.

Vírou také získáváme jistotu o Boží přítomnosti v nás; o tom, že jsme stále pod Božím pohledem. Je to pohled všemohoucího a nesmírného světla, který se všude rozprostírá, který všechno vidí, všechno proniká s jasností, jež je jedinečná a vlastní božskému Slunci, před nímž slunce, které vidíme a jež nás ozařuje, není ničím jiným než slabým odrazem, chabou jiskrou vyšlou ze záře nesmírného Bytí, kterým je Bůh.

To, co jsem vám právě řekla, není ničím novým; řekl to už sv. Jan na počátku svého evangelia: *“Na počátku bylo Slovo a to Slovo bylo u Boha a to Slovo byl Bůh. To bylo na počátku u Boha. Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest. V něm byl život a ten život byl světlem lidí. To světlo svítí v temnotě a temnota ho nepohltila”* (Jn 1,1-5). V tomto úryvku k nám sv. Jan hovoří o věčném Bytí Božího Slova; říká nám, že jím bylo všechno stvořeno; od něho všechno obdrželo bytí, které má. Bůh ve své nekonečné moci, dobrotě a moudrosti dává všemu, co existuje, dary nutné k jeho bytí. Proto všechno závisí na něm a bez něho nemůže nic pokračovat v existenci.

Sv. Jan k nám hovoří také o Božím světle a říká, že toto světlo je naším životem: *“V něm byl život a ten život byl světlem lidí.”* Tak je náš život jiskrou Božího světla, které v nás září. Vyšel od Boha a k Bohu se má vrátit, pokud ho nezničí hřích.

Tyto pravdy otvírají před námi cesty světla; závisí na nás, zda po nich chceme kráčet. Všechno, co existuje, je projevem Boha, jeho stvořitelského, prozřetelnostního a vykupitelského díla.

V této době, kdy věda dosáhla tolika pokroků, kdy se odvážným lidem podařilo vystoupit na Měsíc a svět se pyšní nesčetnými vymoženostmi, ať žádný z moderních mudrců nezapomíná na jméno a velikost Umělce, který vytvořil všechny tyto světy, jež oni tolik touží proniknout.

Při této příležitosti Vám budu vyprávět, co se mi stalo před několika roky: Vzpomínám si, jak k nám tehdy dostala zpráva o dvou kosmonautech, kteří chtěli doletět na Měsíc, ale nedosáhli vytčeného cíle. Vydala jsem se k ohradě, abych došla k obrazu Neposkrvněného Srdce Panny Marie, jenž tam uctíváme. Když jsem vyšla z brány domu, zastavila jsem se na několik okamžiků, abych sledovala včely z úlu, který tam vpředu máme: pracovaly tak usilovně! Najednou jsem zpozorovala mravenečka, který šplhal nahoru po vláknu pavučiny a snažil se dostat až do úlu. Ale jedna včela, která se vracela zpět s košíky plnými pelu, narazila na vlákno a přetrhla ho, a tak zmařila úmysl mravenečka, který spadl na zem.

Tehdy jsem si vzpomněla na kosmonauty, kteří létali ztraceni ve vesmíru, a pomyslela jsem si: Mravenec spadl na zem, ale včela vešla vítězně do úlu s plody své práce! Obojí je obrazem lidské moci a poznání ve srovnání s Boží mocí a poznáním. Kolik studií, kolik úvah, kolik námah a obětí stála lidi myšlenka dosáhnout povrchu pouze jediné hvězdy, zatímco Bůh ji stvořil jediným úkonem své vůle, své moudrosti a své moci. Ve své všemohoucnosti ji umístil tam, kde je, a udržuje ji ve stejném postavení, aby sledovala stále stejnou dráhu,

kteřou Bůh určil, až do té doby, dokdy Bůh tak bude chtít. A není pouze Měsíc... Jsou všechny ostatní hvězdy, známé i neznámé, které krouží ve vesmíru, i tam, kam lidi ani nenapadne jít. To je názorná ukázka Boží moci a lidské bezmoci.

S těmito myšlenkami jsem vzala do rukou růženec a odebrala jsem se k obrazu Panny Maria, abych se modlila a prosila ji, aby Bůh, když nechtěl těmto lidem udělit milost vystoupit na měsíční povrch, udělil jim alespoň milost vrátit se zdraví do své vlasti a do lůna svých rodin.

Ale víra nespočívá pouze v tom, že věříme v Boží existenci, jeho moc a jeho moudrost; má mnohé další větve, kterými se rozprostírá a k nimž má dospět naše plné přilnutí.

Boží slovo obsažené v Písmu svatém je Božím zjevením, které nemůžeme popírat, neboť – jak vyhlašuje Ježíš Kristus ve svém evangeliu – *“Slova, která k vám mluvím, nemluvím sám ze sebe; to Otec, který ve mně přebývá, koná své skutky. Věřte mi, že já jsem v Otci a Otec ve mně. Když nevěříte, věřte aspoň pro ty skutky”* (Jn 14,10-11).

Vidíme, že Ježíš Kristus obrací naši pozornost na své skutky, protože skutky jsou pravým svědectvím o tom, co v každém je, a potvrzují jeho slova. Proto, když sv. Jan Křtitel poslal své učedníky za Ježíšem, aby se ho zeptali, je-li Mesiášem, nebo mají-li čekat někoho jiného, *“Ježíš jim odpověděl: «Jděte a oznamte Janovi, co slyšíte a vidíte: Slepí vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluší slyší, mrtví vstávají, chudým se hlásá radostná zvěst»”* (Mt 11,4-5). Jelikož nikdo nemůže konat takové zázraky, pouze samotný Bůh, Ježíš jimi potvrzuje své slovo a svou moc nad životem: *“Amen, amen, pravím vám: Kdo slyší mé slovo a věří tomu, který mě poslal, má věčný život a nepodléhá soudu, ale přešel ze smrti do života”* (Jn 5,24).

Jak vidíme, slovo Ježíše Krista je slovo Boží, protože Ježíš Kristus je Bůh, ve všem rovný Otci, který může říci: *“Já a Otec jedno jsme”* (Jn 10,30). Ježíš Kristus je vpravdě Božím Synem, který se působením Ducha Svatého stal v lůně Panny Marie člověkem: *“Duch Svatý sestoupí na tebe a moc Nejvyššího tě zastíní! Proto také dítě bude nazváno svaté, Syn Boží”* (Lk 1,35).

Když se při zvěstování obrátil anděl na Marii s těmito slovy, vyhlásil tím božství Syna, který měl přijmout lidské tělo v jejím mateřském lůně a narodit se, aby se stal rovný nám, viditelný našim očím, a tak mohl vykonat tajemství našeho vykoupění.

Ježíš Kristus je tedy pravý Bůh a pravý člověk. Jeho slovo je věčným životem pro ty, kdo ho naslouchají a plní; odmítnout je znamená podepsat si vlastní odsouzení, jak nám praví Pán: *“Kdo moje slova poslouchá, ale nezachovává, toho já nesoudím; vždyť jsem nepřišel, abych svět soudil, ale abych svět spasil. Kdo mnou pohrdá a moje slova nepřijímá, má svého soudce: to slovo, které jsem hlásal, bude ho soudit v poslední den. Neboť já jsem nemluvil sám ze sebe, ale Otec, který mě poslal, ten mi dal příkaz, co mám říkat a co hlásat. A já vím, že jeho příkaz je věčný život. Co tedy já mluvím, mluvím tak, jak mi to pověděl Otec”* (Jn 12, 47-50). On potvrdil: *“Slova, která jsem vám mluvil, jsou duch a jsou život”* (Jn 6,63).

Slovo Kristovo je Otcovo slovo: *“Otec, který mě poslal, ten mi dal příkaz, co mám říkat a co hlásat”*. Kristus proto nepřišel, aby zrušil Boží zákon, ale aby ho doplnil, zdokonalil a vysvětlil nám jeho pravý smysl a způsob, jak ho máme chápat a uskutečňovat. Vždyť on říká: *“Nemyslete, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky. Nepřišel jsem je zrušit, ale naplnit”* (Mt 5,17).

Ježíš Kristus přišel na svět jako Mistr, aby nás učil a vedl naše kroky po cestě pravdy, spravedlnosti, lásky a života. Proto jakákoliv jiná cesta, kterou on neukázal, je cestou, jež vede do věčné záhuby.

Jednoho dne *“přišli k Ježíšovi farizeové a učitelé Zákona z Jeruzaléma s otázkou: «Proč tvoji učedníci přestupují podání předků? Vždyť si před jídlem nemyjí ruce!» On jim na to odpověděl: «Proč zase vy přestupujete Boží přikázání pro svoje podání? Bůh přece řekl: ,Cti otce i matku’ a ,kdo potupí otce nebo matku, ať propadne trestu smrti’. Vy však říkáte:*

Kdo by prohlásil otci nebo matce: ‚To, čím bych ti měl pomáhat, je dar pro chrám‘ - ten že už není povinen podporovat svého otce a svou matku. Tak jste svým podáním zbavili závaznosti slovo Boží. Pokrytci! Dobře to o vás předpověděl Izaiáš: ‚Tento lid mě uctívá rty, ale jejich srdce je daleko ode mě. Nadarmo mě však uctívají, když učí naukám, které jsou lidskými ustanoveními‘» (Mt 15,1-9).

Na základě tohoto textu vidíme, jak překroutili zákon spravedlnosti a lásky, který vždy a především přikazuje, abychom pomáhali bližním, a to o to více, jedná-li se o otce či matku. Je stejně spravedlivé, milosrdné a nutné, abychom si navzájem jedni druhým pomáhali. Tak nás tomu učil Ježíš Kristus, když řekl: *“Kdybyste věděli, co znamená: ‚Milosrdenství chci, a ne oběť‘, neodsuzovali byste nevinné”* (Mt 12,7).

Z toho se usuzuje, jak velká byla nutnost objasňovat význam Božího zákona, protože lidé si ho špatně vykládali. Takové objasnění máme v Kristu, který byl poslán Otcem, a právě proto nám může říci: *“Kdo slyší mé slovo a věří tomu, který mě poslal, má věčný život a nepodléhá soudu, ale přešel už ze smrti do života”* (Jn 5,24).

Jeho učení je důrazné a přesné. Avšak pro zachování slova Ježíše Krista je nutné znát ho a věřit v něho; vždyť jak můžeme zachovat zákon, jestliže ho naznáme nebo nevěříme v toho, kdo ho vyhlásil? Je tudíž nutné přijmout osobu Ježíše Krista.

Ve světě je naneštěstí mnoho lidí, kteří se pokládají za moudré, ale o Božích zákonech toho vědí jen málo nebo vůbec nic. Ale ještě horší je, že lidé je často odmítají ne proto, že je dobře neznají, ale proto, že v nich vidí hráz vlastním nezřízeným vášním a svému nedostatku spravedlnosti a lásky. A přece Boží zákony jsou tím, co máme mít největší zájem poznat, neboť jejich prostřednictvím budeme spaseni nebo zavrženi.

Jsou jiní, kteří znají Boží zákony, ale vykládají je mylně, proti Kristovu smyslu, neboť si myslí, že takto ospravedlní rozpory ve vlastním jednání; tak velmi škodí sami sobě i bližním, protože klamou svým příkladem, svým smýšlením a svými pomýlenými slovy. Jsou jako ti, o nichž Ježíš Kristus řekl: *“Nechte je! Jsou to slepí vůdcové slepých. Když ale slepý povede slepého, oba spadnou do jámy”* (Mt 15,14).

Musíme tudíž být vůči nim opatrní; podle pravidla, které nám dal Ježíš Kristus, je můžeme poznat podle jejich skutků: *“Není dobrý strom, který dává špatné ovoce, ani zase špatný strom, který dává dobré ovoce. Každý strom se pozná po vlastním ovoci. Z trní se nesbírají fíky ani z bodláků nesklízejí hrozny. Dobrý člověk vydává z dobré pokladnice svého srdce dobro, ale zlý ze zlého vydává zlo. Jeho ústa mluví to, čím přetéká srdce”* (Lk 6,43-45). Toto je orientační pravidlo, které nám zanechal Ježíš Kristus: dívat se na skutky těch, kteří se prezentují jako vůdcové po cestách života; vidět, zda jsou v souladu s učením Boží Církev, založené Kristem, jediné pravé, která má s pomocí Ducha Svatého dar neomylnosti v poznání a vyhlášení Kristovy pravdy: *“A já budu prosit Otce, a dá vám jiného Přímlovce, aby s vámi zůstal navždy: Ducha pravdy. Svět ho nemůže přijmout, protože ho nevidí a nezná. Vy ho znáte, neboť přebývá u vás a bude ve vás”* (Jn 14,16-17).

Tento příslib Ježíše Krista, učiněný jeho Církvi, nám dává absolutní jistotu na cestách víry, které máme projít a jež nám vyznačuje Kristova Církev, protože ona je vedena Duchem Svatým; je to Duch Svatý, který k nám mluví ústy Církev.

Při různých příležitostech mi byla položena následující otázka: *“Ale můžeme vědět, která je pravá Kristova Církev?”*

Odpověď na tuto otázku by vám mohli spíše dát studování teologové než já, ubohá a nevzdělaná. Ani bych se neodvážila odpovědět, kdyby zde nebyl posvátný text, který nám poskytuje světlo.

Sv. Matouš nám vypráví, jak Ježíš Kristus, když se odebral se svými apoštoly do kraje u Césareje Filipovy – během plavby přes jezero na ono místo je Mistr varoval před falešnými naukami farizeů, kteří v něho nevěřili - , jim položil tuto otázku: *“A za koho mě pokládáte vy?” Šimon Petr odpověděl: «Ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha!» Ježíš mu na to řekl:*

«Blahoslavený jsi, Šimone, synu Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj nebeský Otec. A já ti říkám: Ty jsi Petr – Skála – a na té skále zbuduji svou Církev a pekelné mocnosti ji nepřemohou. Tobě dám klíče od nebeského království: co svážeš na zemi, bude svázáno na nebi, a co rozvážeš na zemi, bude rozvázáno na nebi» (Mt 16,15-19).

Takto Ježíš Kristus ustanovil Petra za viditelnou hlavu a vůdce své Církvě na zemi se vsí mocí, aby ji řídil, vedl a vyučoval za stálého působení a pomoci Ducha Svatého, jehož prostřednictvím mu Mistr udělil dar “neomylnosti”. Kdyby tomu tak nebylo, myslím si, že by se Ježíš Kristus nemohl zavázat, že v nebi bude všechno tak, jak jeho zástupci učiní v jeho jméně na zemi. Všichni víme velmi dobře, jak všichni lidé podléhají nedostatkům a omylům, protože jsou prostými tvory; proto tím, co zajišťuje neomylnost Církvě, je pomoc Ducha Svatého, kterou přislíbil Ježíš Kristus: “A slovo, které slyšíte, není moje, ale mého Otce, který mě poslal. To jsem k vám mluvil, dokud ještě zůstávám u vás. Ale Přímluvce Duch Svatý, kterého Otec pošle ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno ostatní, co jsem vám řekl já” (Jn 14,24-26). A když se Pán později vrátil k tomuto tématu, řekl: “Až přijde Přímluvce, kterého vám pošlu od Otce, Duch pravdy, který vychází od Otce, ten (...) vás uvede do celé pravdy” (Jn 15,26; 16,13).

Máme tak zajištěnu neomylnost Církvě ve slově Krista, který je Pravda: “Já jsem cesta, pravda a život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne” (Jn 14,6). Naší cestou je Kristovo slovo, svěřené s pomocí Ducha Svatého jeho Církvi.

Avšak vaše otázky pokračovaly: “Která z různých církví, jež se nazývají křesťanské, je prvotní a pravá?”

Jak jsme viděli, Ježíš Kristus si vyvolil sv. Petra a určil ho za vůdce a hlavu své Církvě na zemi. Jemu svěřil poklad své nauky, aby ji střežil a učil spolu se všemi těmi, kdo s ním zůstávají spojeni v téže víře, v téže naději a v téže lásce.

Sv. Jan nám vypráví, jak Ježíš Kristus jednoho dne po svém vzkříšení čekal na břehu na apoštoly, kteří šli lovit ryby, a jak jim poté, co vystoupili z loďky, nabídl pečené ryby a chléb. “Když posnídali, zeptal se Ježíš Šimona Petra: «Šimone, synu Janův, miluješ mě více než ti zde?» Odpověděl mu: «Ano, Pane, ty víš, že tě miluji.» Ježíš mu řekl: «Pas mé beránky.» Podruhé se ho zeptal: «Šimone, synu Janův, miluješ mě?» Odpověděl mu: «Ano, Pane, ty víš, že tě miluji.» Ježíš mu řekl: «Pas mé ovce.» Zeptal se ho potřetí: «Šimone, synu Janův, miluješ mě?» Petr (...) mu odpověděl: «Pane, ty víš všechno – ty víš, že tě miluji!» Ježíš mu řekl: «Pas moje ovce!»” (Jn 21,15-17).

Ježíš Kristus svěřil do péče sv. Petra celé stádo, kterým je jeho Církev: beránky a ovce, ovce a pastýře. Proto pravá Kristova Církev je tvořena všemi těmi, kdo zůstávají spojeni s Petrem v téže víře, v téže naději a v téže lásce, kterou je láska Kristova. Bůh je “Láska”, a proto vyžaduje od svého zástupce trojí vyznání lásky.

Boží Církev je vpravdě Církví lásky, lásky. Právě o to prosil Ježíš Kristus Otce krátce předtím, než se za nás vydal na smrt: “Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal, aby byli jedno jako my. (...) Prosím nejen za ně, ale také za ty, kdo pro jejich slovo uvěří ve mne: ať všichni jsou jedno. Jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, tak i oni ať jsou v nás, aby svět uvěřil, že ty jsi mě poslal. A slávu, kterou jsi dal mně, dal jsem já jim, aby byli jedno, jako my jsme jedno: já v nich a ty ve mně. Tak ať i oni jsou v dokonalé jednotě, aby svět poznal, že ty jsi mě poslal a žes je miloval, jako jsi miloval mne” (Jn 17,11.20-23).

Vidíme, že Ježíš prosí Otce nejen za apoštoly, ale za nás za všechny, kdo jsme uvěřili v něho a v jeho slovo, které nám bylo předáno skrze apoštoly a jejich nástupce. A za co prosí Otce? Aby údy jeho Církvě zůstávali tak spojeni mezi sebou, že budou tvořit jedno: “Prosím nejen za ně, ale také za ty, kdo pro jejich slovo uvěří ve mne: ať všichni jsou jedno”; a toto, “aby svět poznal, že ty jsi mě poslal a žes je miloval, jako jsi miloval mne” a “aby byli v dokonalé jednotě”.

Těmito slovy nám Ježíš Kristus zjevuje, jaká má být jednota jeho Církve: jedna jediná. Jediná jednota, která nepřipouští rozdělení: *“A slávu, kterou jsi dal mně, dal jsem já jim, aby byli jedno, jako my jsme jedno”*. Spojení toutéž vírou, nadějí a láskou.

Před touto modlitbou k Otci setrval Ježíš dlouho v rozhovoru se svými učedníky a v jedné chvíli jim řekl: *“Zůstaňte ve mně, a já zůstanu ve vás. Jako ratolest nemůže nést ovoce sama od sebe, nezůstane-li na kmeni, tak ani vy, nezůstanete-li ve mně. Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese mnoho ovoce, neboť beze mne nemůžete dělat nic. Kdo nezůstane ve mně, bude vyhozen ven jako ratolest; uschne, seberou ji, hodí do ohně – a hoří”* (Jn 15,4-6). Podle tohoto obrazu vinného kmene a ratolestí vidíme, že život údů mystického Těla, kterým je Církev, závisí na jednotě s Kristem. On je hlavou Církve v osobě svého zástupce a my jsme údy; on je vinný kmen a my jsme ratolesti. Jako ratolest oddělená od vinného kmene uschne a nedává ovoce, tak stejně my, jestliže se hříchem oddělíme od pravého kmene, kterým je Kristus, a přestáváme se živit mizou jeho milosti, scvrkáváme se, schneme, nedáváme ovoce a nehodíme se pro nic jiného než pro věčný oheň.

Zde máme dobře definován osud těch, kdo, svedeni falešnými myšlenkami a pokušeními světa, ďábla či těla, se nechávají strhnout a oddělují se od pravého mystického Těla Kristova, kterým je Církev. Aniž bychom je následovali, máme se za ně modlit a obětovat, aby se vrátili na dobrou cestu, protože Bůh nechce, aby se hříšník ztratil, ale aby se obrátil a žil.

Toto je důvodem, proč nám naše Paní tolik doporučovala modlitbu a oběť za obrácení hříšníků: *“Modlete se, velmi se modlete a přinášejte oběti za hříšníky. Mnoho duší jde do pekla, neboť není, kdo by se za ně obětoval a modlil”* (Fatima, 19. srpna 1917). Proto skrze naši jednotu s Kristem, s jeho Církví, se máme stávat obětmi smíru a prosby za obrácení našich bratří. V tom je vrchol ideálu naší lásky: milovat ty, kdo o nás možná hovoří zle, zlořečí nám a pronásledují nás. Naše odpuštění, nabídnuté jim ve světle víry, naděje a lásky, je opět přitáhne do Boží náruče.

A tak Boží Církev je *jedna*: jediná, spojená pouty odpuštění, lásky a víry. Je jedna a *katolická, všeobecná*, jak nás učil a jak nám nařídil Ježíš: *“Jděte do celého světa a hlásejte evangelium všemu tvorstvu! Kdo uvěří a dá se pokřtít, bude spasen; kdo však neuvěří, bude zavržen”* (Mk 16,15-16).

Boží Církev je *apoštolská*: Ježíš Kristus ji svěřil apoštolům a jejich nástupcům, kteří od nich přijali věrné svědectví o vykoupení s posláním, aby ho činili přítomným a oživujícím až do posledních konců země a dějin: *“Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte tedy, získejte za učedníky všechny národy, křtěte je ve jménu Otce i Syna i Duchu Svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal. Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa!”* (Mt 28,18-20).

Ježíš Kristus nás ujišťuje, že nejenom svěřuje svou Církev apoštolům, ale že bude s nimi až do konce světa v osobě jejich nástupců. Tato Pánova přítomnost v jeho Církvi posiluje naši víru, naši naději a naši lásku, protože Boží Církev je Kristus mezi námi, je Kristus v každém z nás, neboť jsme údy jeho mystického Těla, jeho Církve.

Říkáme také, že Kristova Církev je *římská*, protože sv. Petr byl prvním biskupem Říma. Jakožto vůdce a viditelná hlava Kristovy Církve ustanovil zde stolec nejvyššího velekněžství, neboli stolec vůdce a viditelné hlavy jediné a pravé Boží Církve, založené Ježíšem Kristem. Tak všichni, kdo jsou právoplatně zvoleni za římské biskupy, jsou právem pravými nástupci sv. Petra jakožto Kristova zástupce na zemi a vůdce a viditelné hlavy jeho Církve. Tím je Svatý otec.

Spojme proto svou modlitbu s Kristovou modlitbou a prosme Otce za jednotu jeho Církve, aby svět uvěřil, že Kristus je poslaný Otcem, a abychom, spojeni v téže víře, v téže naději a v téže lásce, tvořili všichni totéž mystické Tělo Kristovo a byli všichni Kristem spaseni.

Tedy s jistotou, že pravou Boží Církví je Církev katolická, apoštolská a římská, založená Ježíšem Kristem a pokračovaná apoštolů a jejich nástupci, máme s ní všichni zůstat spojeni v téže víře, v téže naději a v téže lásce, přijímat její směrnice a kráčet jí vyznačenými cestami, protože ona je správkyní pravého Božího zákona a nauky vyučované Ježíšem Kristem.

Máme jí věřit, důvěřovat, ctít ji, milovat, naslouchat její učení, sledovat její kroky a zůstat spojeni s jejím vůdcem, kterým je Kristus v osobě nejvyššího římského velekněze, jediný pravý Kristův zástupce na zemi a hlava mystického Těla Kristova, jehož jsme skrze víru v Krista údy, jak nám to říká sv. apoštol Pavel: *“Neboť my všichni jsme byli pokřtěni jedním Duchem v jedno tělo – ať už jsme židé nebo pohané, otroci nebo svobodní – všichni jsme byli napojeni jedním Duchem. Ani tělo se přece neskládá z jednoho údu, ale z mnoha”* (1 Kor 12,13-14).

Také list Efesanům nám dává objasnění o této naší jednotě v Kristu: *“Skrze něho se dostalo i vám potvrzení od slíbeného Ducha Svatého, když jste přijali slovo pravdy, radostnou zvěst o své spáse, a když jste v něho uvěřili. Duch je zárukou, že nám jednou připadne dědictví. Tak se dovrší naše vykoupení, protože si nás Bůh získal jako svůj majetek, abychom sloužili ke chvále jeho slávy”* (Ef 1,13-14).

Bůh nás tedy stvořil a vyvolil k tomu, abychom byli chválou jeho věčné slávy. Být chválou jeho slávy: to je nejvyšší cíl, k jakému nás Bůh mohl určit! Znamená to mít účastí v sobě Boží slávu, s kterou ho můžeme chválit; znamená to mít Boží čest, s kterou ho můžeme zvětšovat; znamená to být oděn Kristovou důstojností, s kterou ho můžeme oslavovat, přispívat k tomu, aby tato důstojnost rostla v údech jeho mystického Těla, aby se jí každý stával více hodným. Proto je nutné úplné darování Pánu v životě víry, naděje a lásky.

Ave Maria!

Výzva ke klanění

Druhá výzva poselství: Klaníme se ti

Poselství zde obrací naši pozornost na první přikázání Božího zákona: *“Já jsem Hospodin, tvůj Bůh (...). Nebudeš mít jiné bohy mimo mě. Neuděláš si modlu, totiž žádnou podobu toho, co je nahoře na nebi, dole na zemi nebo ve vodách pod zemí. Nebudeš se ničemu takovému klanět ani tomu sloužit. Já Hospodin, tvůj Bůh, jsem Bůh žárlivý”* (Ex 20,2-5). V jiném úryvku říká: *“Budete sloužit Hospodinu, svému Bohu, a já požehnám tvému chlebu a tvé vodě a odvrátím od tebe nemoc”* (Ex 23,25).

Tímto zákonem nám Bůh přikazuje klanět se pouze jemu, protože jen on je hoden toho, aby se mu klaněla jeho stvoření. Zakazuje nám zhotovovat si modly z věcí, které stvořil a jež jsou bezmocnější než my: nic nemohou a nic neznamenají; proto nám zakazuje prokazovat jim poctu nebo se jim klanět.

Není však správné zaměňovat tyto modly, o nichž zde Bůh hovoří, s obrazy Krista, Panny Marie a svatých. Žádnému z těchto obrazů neprokazujeme a nemáme prokazovat kult klanění. Vážíme si jich jen kvůli tomu, co zobrazují a nám připomínají, tak, jako si vážíme portrétů svých rodičů, sourozenců či přátel: umísťujeme je na nejčestnější místa svého domu, abychom je lépe viděli a aby je viděli a pamatovali na ně i lidé, kteří nás navštěvují. Vážíme si obrazů Ježíše Krista, Panny Marie a svatých, protože nám připomínají osoby, které zobrazují, jejich ctnosti, jejich nauku, a tak nás povzbuzují k následování jejich příkladu.

Ježíš Kristus, náš vzor ve všem, se odmítl klanět někomu, kdo by nebyl Bůh. Když byl na poušti – vypráví nám sv. Lukáš – a poté, co strávil čtyřicet dní a nocí v modlitbě a postu, byl pokoušen ďáblem, který mu řekl: “*«Všechnu tuto moc a jejich slávu dám tobě, protože mně je odevzdána a dávám ji, komu chce. Jestliže se přede mnou skloníš, všechno to bude tvoje!»* Ježíš mu na to řekl: *«Je psáno: 'Pánu, svému Bohu, se budeš klanět a jen jemu sloužit!'»*” (Lk 4,6-8).

Klanět se Bohu je tudíž povinnost a příkaz, který nám Pán ukládá z lásky, aby nám umožnil získat jeho pozeňání. To je jasně vidět na tomto příkladě: Když Mojžíš vedl izraelský lid do zaslíbené země, zastavil se s ním na úpatí hory Sinaj. Na Boží výzvu Mojžíš vystoupil na horu, aby z Božích rukou obdržel desky Zákona. Zatímco byl ve společenství s Bohem, lid si zhotovil zlaté tele a prokazoval mu poctu. Bůh se kvůli tomuto hříchu lidu velmi rozhněval, oznámil to Mojžíšovi a hrozil, že vyhladí tento modloslužebný lid. A co učiní Mojžíš? Prosí za svůj lid: “*Mojžíš se rychle vrhl k zemi, klaněl se a řekl: «Pane, jestliže jsem našel u tebe milost, ať jde Pán uprostřed nás. Ano, je to lid tvrdé šíje, ale odpusť naši vinu i náš hřích a přijmi nás jako dědictví»*” (Ex 34,8-9). Když se tedy klaněl před Bohem tváří k zemi, obdržel pro svůj lid odpuštění a obnovení smlouvy s Bohem.

Způsob, jak se máme klanět Bohu, nám popisuje sv. Jan v dialogu Ježíše Krista se Samaritánkou. V určitém momentu říká: “*«Pane, vidím, že jsi prorok. Naši předkové uctívali Boha tady na té hoře, a vy říkáte: 'Jen v Jeruzalémě je to místo, kde se má Bůh uctívat'»* Ježíš jí odpověděl: *«Věř mi, ženo, (...) nastává hodina – ano, už je tady – kdy opravdoví Boží ctitelé budou Otce uctívat v duchu a v pravdě. Vždyť Otec si vyžaduje takové své ctitele. Bůh je duch, a kdo ho uctívají, mají ho uctívat v duchu a v pravdě»*” (Jn 4,19-24). Jak vidíme, nezáleží na místě, ale spíše na tom, aby náš duch a náš rozum uznal Boha, jeho nekonečnou velikost, jeho nesmírnou moc, vzdal mu čest a klaněl se mu.

Klanění se je založené na lásce, na uznání, na vděčnosti, protože nikomu nejsme tak zavázáni jako Bohu. Lidé někdy projevují navenek silné city, které mají v duši, těmito slovy: Tolik miluji toho člověka, že ho adoruji! Jedná se o výraz lásky, úcty a cti vůči někomu nám podobnému. A nemáme ji tedy mít vůči Bohu? Kdo si to více než on zaslouží?

Jak je známo, Pán v Levitiku říká: “*Neuděláte si modly, (...) ve své zemi nepostavíte pomalované kameny, jimž byste se klaněli, neboť já jsem Hospodin, váš Bůh*” (Lv 26,1), ale v Písmu svatém také čteme, že na poušti, když izraelský lid byl napaden nájezdem jedovatých hadů, jejichž uštknutí bylo osudné, Bůh nařídil Mojžíšovi, aby zhotovil měděného hada a umístil na vrchol tyče, aby každý, kdo by na něho po uštknutí pohlédl, nezemřel (Nm 21,4-9). Bezpochyby to nebyl měděný had, který konal zázraky a zachraňoval život lidí od smrtelného jedu, ale víra v účinnost slova Boha, který to tak slíbil; byla to víra, s kterou hleděli na onoho hada, který představoval Ježíše Krista vyvýšeného na dřevě kříže.

Tak máme hledět na obrazy svatých: připomínat si, co nám představují, věřit v to, co nám představují, milovat a ctít to, co nám představují. *Kdybyste měli víru, hory byste přenášeli.*

V Apokalypse nám sv. Jan říká, že slyšel anděla, který nesl radostné poselství, aby ho zvěstoval obyvatelům na zemi, volat silným hlasem: “*Pokloňte se tomu, který stvořil nebe i zemi, moře i prameny vod*” (Zj 14,7). Poté, co sv. Jan kontemплоval nebeské divy, které Bůh připravil svým vyvoleným, chtěl padnout k nohám a poklonit se andělovi, jenž mu je

ukazoval a vysvětloval, ale on mu řekl: *“Chraň se to udělat! Já jsem přece služebník jako ty a tvoji bratři proroci, kdo zachovávají slova této knihy. Bohu se klaněj”* (Zj 22,9).

Tentýž svatopisec nám vypráví vidění, které měl: *“A viděl jsem něco jako průzračné moře smíšené s ohněm. U toho průzračného moře stáli ti, kdo zvítězili v boji se šelmou, s jejím obrazem a s číslem vyjadřujícím její jméno. Měli citery ke chvále Boží a zpívali píseň Mojžíše, Božího služebníka, a píseň Beránkovu: «Veliké a podivuhodné jsou tvé skutky, Pane Bože vševládny! Spravedlivé a spolehlivé jsou tvé cesty, králi národů! Kdo by nevzdával, Pane, úctu a slávu tvému jménu? Vždyť ty jediný jsi svatý! Všechny národy přijdou a budou se před tebou klanět»”* (Zj 15,2-4).

Toto je zpěv naší adorace před Bohem. Klanějme se mu s vírou, neboť v něho věříme. Dobrořečme mu s nadějí, jisti, že od něho nám přijde každé dobro. Vzdávejme mu díky s láskou, neboť víme, že z lásky nás stvořil, že z lásky nám uchovává život a že z lásky nás určil k tomu, abychom měli účast na jeho vlastním životě. Proto naše klanění má být zpěvem dokonalé chvály Bohu, neboť on nás miloval ještě předtím, než jsme existovali, a právě touto láskou veden dal nám existenci.

Ave Maria!

5

Výzva k naději

Třetí výzva poselství: «Doufám».

Veškerou svou naději máme vkládat do Pána, protože on je jediný pravý Bůh, který nás stvořil z věčné lásky a vykoupil nás, když poslal svého vlastního Syna, Ježíše Krista, pravého Boha a člověka, jenž trpěl a zemřel pro naši spásu.

Tak o něm svědčí evangelium sv. Jana, když uvádí tato slova Ježíše Krista Nikodémovi: *“Ty jsi v izraelském národě učitel a to nevíš? Amen, amen, pravím ti: Mluvíme o tom, co známe, svědčíme o tom, co jsme viděli, ale vy naše svědectví nepřijímáte. Nevěříte-li, když jsem k vám mluvil o věcech pozemských, jak teprve uvěříte, až k vám budu mluvit o nebeských? Nikdo nevystoupil do nebe kromě toho, který sestoupil z nebe, totiž Syn člověka. Jako Mojžíš vyvýšil na poušti hada, tak musí být vyvýšen Syn člověka, aby každý, kdo věří, měl skrze něho život věčný. Neboť tak Bůh miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, ne zahynul, ale měl život věčný. Bůh přece neposlal svého Syna na svět, aby svět odsoudil, ale aby svět byl skrze něho spasen. Kdo v něho věří, není souzen; kdo nevěří, už je odsouzen, protože nevěřil ve jméno jednorozeného Syna Božího. Soud pak záleží v tomto: Světlo přišlo na svět, ale lidé měli raději tmu než světlo, protože jejich skutky byly zlé”* (Jn 3,10-19).

Tento posvátný text nám říká, jaký má být motiv naší naděje: *“Tak musí být vyvýšen Syn člověka, aby každý, kdo věří, měl skrze něho život věčný”*. Jestliže Izraelité, smrtelně zranění, získávali znovu život při pohledu na hada, který Mojžíš vyzdvihl na kůl, čím více my, budeme-li umět s vírou a důvěrou pozdvihnout svůj pohled na Krista vyzdviženého na dřevo kříže. Budeme-li umět spojit s jeho křížem svůj každodenní kříž, svou práci, své námahy, svá protivenství, své bolesti a úzkosti spolu s vroucí lítostí nad svými hříchy a pevným předsevzetím více se jich nedopouštět, naše důvěra bude odměněná podle Kristova příslibu: *“Každý, kdo věří, má skrze něho život věčný”*.

Abyste viděli, jaká má být naše důvěra v Krista, připomenu vám plavbu apoštolů přes jezero po zázračném rozmnožení chlebě. Ježíš nařídil svým učedníkům, aby nastoupili na loď a jeli napřed na druhou stranu k Betsaidě, zatímco on propouštěl zástupy. *“Rozloučil se s nimi a odešel na horu, aby se modlil. Když nastal večer, byla loď daleko na moři a on sám ještě na zemi. Viděl, jak se namáhají s veslováním, protože vanul vítr proti nim. K ránu šel Ježíš k nim a krácel po moři, ale chtěl je minout. Když ho viděli kráčet po moři, mysleli, že je to přízrak a vykřikli. Všichni ho totiž viděli a zděsili se. On však na ně hned promluvil a řekl jim: «Vzmužte se! To jsem já, nebojte se!» Vstoupil k nim na loď, a vítr přestal. Byli celí ohromeni úžasem. Nepochopili totiž, jak to bylo s těmi chleby, protože jejich srdce bylo nechápavé. Potom jeli na druhý břeh a přistáli u Genezaretu. Když vystoupili z lodi, lidé ho hned poznali. Proběhli celou tou krajinou a začali nosit na nosítkách nemocné všude tam, kde slyšeli, že je. A všude, kam přišel do některé vsi nebo města nebo dvorce, kladli nemocné na volné prostranství a prosili ho, aby se směli dotknout aspoň štrápece jeho šatů. A všichni, kdo se ho dotkli, byli uzdraveni”* (Mk 6,46-56).

Tato událost ze života Ježíše Krista nás učí, jaká má být naše důvěra, a to jak jednáním apoštolů, když bojovali s mořskými vlnami, tak postojem obyvatel Genezareta, když přinášeli Kristu své nemocné. Evangelista nám říká, že všichni, kteří se dotkli alespoň štrápece jeho pláště, byli uzdraveni: protože se dotkli Krista s vírou a důvěrou. Toto je podmínka pro získání milosti: přiblížit se Kristu s vírou, s důvěrou v jeho dobrotu a v jeho lásku.

To, co Pán řekl tehdy apoštolům, platí také pro nás všechny: *“Vzmužte se! To jsem já, nebojte se!”* Uprostřed bouřek, které se zdvíhají v našem životě, se nám někdy – tak, jak se to stalo apoštolům – všechno zdá jako přízrak a naplňuje nás strachem. Budeme-li však umět pozdvihnout svůj zrak ke Kristu, uvidíme, že je on vedle nás a budeme mít štěstí slyšet v nitru svého srdce pokojný tón jeho hlasu, který nám důvěrně říká: *“To jsem já, nebojte se!”*

Avšak, abychom slyšeli tento hlas a pochopili ho, je nutné, abychom neměli *“nechápavé”* srdce, jak nám evangelista říká, že měli apoštolové, a proto nepochopili Ježíšova slova. Je tedy nutné, aby se náš duch osvobodil od přílišného přilnutí k věcem tohoto světa, od marnivosti, které nás svádějí na cestu povrchnosti, od módních výstřelků, jež dávají špatný příklad, pohoršují bližního a svádějí ho ke hříchu. Posloucháme-li nicméně své zlé sklony, žádostivost po tom, co nám nenáleží a co nám ani dovoleně nemůže náležet, závist a pokušení proti spravedlnosti a proti lásce atd., pak tyto věci nás činí slepými a hluchými, takže ani nevidíme, ani neslyšíme a nechápeme slova Ježíše Krista, a tak v nás slábne víra a důvěra.

Apoštol Jan nám v řeči na rozloučenou, pronesenou Ježíšem Kristem při Poslední večeři, uvádí některé úryvky, které v nás vzbuzují tytéž pocity naděje. Když Mistr skončil apoštolům mýt nohy, posadil se znovu za stůl, vysvětlil jim smysl svého gesta a přitom je povzbuzoval k pokoře a lásce; potom jim předpověděl Jidášovu zradu a, když tento vyšel uskutečnit své zvrácené úmysly, řekl Pán svým učedníkům: *“Ať se vaše srdce nechvěje! Věřte v Boha, věřte i ve mne. V domě mého Otce je mnoho příbytků. Kdyby nebylo, řekl bych vám, že vám odcházím připravit místo (...), abyste i vy byli tam, kde jsem já?”* (Jn 14,1-3).

A, když Pán pokračoval v důvěrném rozhovoru se svými apoštolů o své blízké smrti, řekl jim: *“Hle, přichází hodina – ano, už je tu – kdy se rozprchnete, každý do svého domova, a mne necháte samotného. Přesto však nejsem sám, neboť Otec je se mnou. Toto jsem k vám mluvil, abyste měli ve mně pokoj. Ve světě budete mít soužení. Ale buďte dobré mysli. Já jsem přemohl svět”* (Jn 16,32-33).

Ježíš nás zde ujišťuje, že máme místo v nebi, chceme-li jít jeho cestou – cestou, kterou vyznačil svým slovem a svým příkladem; cestou, kterou je on sám: *“Já jsem cesta, pravda a život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne. (...) (Neboť,) kdo viděl mne, viděl Otce”* (Jn 14,6.9). Proto naší cestou je Kristus: je jí svým slovem, svou naukou, svým životem. Máme

tudíž zapotřebí ztotožnit se s Kristem, abychom v sobě napodobili Kristův život a viděli v Kristu Otce, podle jeho slova: *“Já a Otec jedno jsme”* (Jn 10,30).

A právě v tomto ztotožnění našeho života s životem Krista, smírné oběti za naše hříchy, se upevňuje a posilňuje naše důvěra. Vždyť víme, že pro svou jednotu s Kristem a pro jeho zásluhy budeme spaseni; a budeme milí Otci v té míře, v jaké v sobě napodobíme city jeho Syna Ježíše Krista tak, aby v nás Otec viděl tvář svého Slova. Toto je cesta, po které musíme kráčet, abychom došli k cíli a zaujali místo, které pro nás Ježíš připravil v nebi.

Mezi Ježíšovými velkými city, které máme napodobovat, se uvádí jeho úplná závislost na Otci a plné podřízení jeho vůli, což nám zaručuje, že jeho slovo je slovem Otce: *“Neboť já jsem nemluvil sám ze sebe, ale Otec, který mě poslal, ten mi dal příkaz, co mám říkat a co hlásat. A já vím, že jeho příkaz je věčný život. Co tedy já mluvím, mluvím tak, jak mi to pověděl Otec”* (Jn 12,49-50). Slovo, věčně plozené Otcem, přijalo všechno od něho; právem proto tvrdí, že všechno, co nám zvěstuje, mu řekl Otec, a že všechno, co nám předává, je Otcovo slovo.

Nám tedy jen zbývá následovat s vírou toto slovo věčného života; následovat je s vírou a s pokorou dítěte, které se s vědomím své vlastní slabosti odevzdává do náruče otce; a tam odpočívá a klidně spí, neboť ví, že otec ho drží, brání a vede na místo odpočinku; a jestliže jednoho dne urazí svého otce tím, že přestoupí některé z jeho přikázání, důvěruje v jeho lásku, utíká se k němu, s pokorou vyzná svůj pád, doufá v jeho odpuštění a se stejnou důvěrou jako dříve se vrhá do jeho náruče. Před Bohem jsme všichni děti. On je Otcem velké lidské rodiny: konejší nás v náruči své prozřetelnosti a vede nás po cestách lásky. Kéž bychom nechtěli sejít z této cesty a neodloučili se od jeho otcovského náručí! Tak naše naděje spočívá v Bohu, v jeho slově, v jeho otcovské lásce, v jeho spasitelské ruce. Jako děti odevzdané do jeho náruče, jisti jeho nekonečným milosrdenstvím, víme, že naše důvěra nebude zklamána.

Ave Maria!

6

Výzva k lásce k Bohu

Čtvrtá výzva poselství: *«Miluji tě»*.

Chtěla bych být serafínem, abych vám řekla, co je láska!

“Bůh je láska” – říká svatý apoštol Jan – a jako takový nás miluje věčnou láskou, neboli od celé věčnosti. Tuto naši věčnou přítomnost před Bohem a v Bohu vidíme zvěstovánu v jednom textu Písma svatého, který se přímo vztahuje na Boží moudrost – předcházející přirozeně stvoření, neboť v něm se nachází rozeseta -, jenž však svatá Církev bez těžkostí aplikuje na Pannu Marii: *“Hospodin mě vlastnil na počátku svých plánů, od pradávna před svými skutky. Od věčnosti jsem stvořena, od začátku, dříve než povstala země. Než byly propasti, jsem se narodila, než byly prameny, bohaté vodou, dříve než byly zaklíněny hory, před pahorky jsem se narodila, dříve než učinil zemi a shromáždění vod, první hroudy země. Byla jsem tam, když rozpínal nebesa, když nad propastí vyměřoval obzor, když na*

výsostech upevňoval oblaka, když dával sílu pramenům oceánu, když určoval moři jeho meze, aby vody nepřekročily jeho břehy, když upevňoval základy země, tu jsem u něho přebývala” (Př 8,22-30).

Ze všeho stvoření Bůh jistě nemiloval nic tak jako Pannu Marii, ale všichni jsme od celé věčnosti stejně přítomni v myslí Boží, v jeho stvořitelském úradku; a všechno ostatní stvořil z lásky ke každému z nás, protože nás vždy měl přítomné a miloval. Máme vůči Bohu dluh věčné lásky a jen po dlouhých staletích bychom tento dluh mohli splatit, aniž bychom ho zcela zaplatili, protože Boží láska pokračuje a rozšiřuje se se stále větší intenzitou. Proto nic a nikdo si nezaslouží opěťování naší lásky jako on.

Tak máme hledět na přikázání *“milovat Boha”*, které nám on dal, jako na další důkaz jeho lásky, neboť je znamením toho, že přijímá naši lásku, naši vděčnost, naše pokorné opěťování. Před Boží nesmírností jsme velmi maličci, ale dejme mu, co máme: *naši lásku!* Takřka jak se to stává u dětí, které, konejšené v náruči otce, od něhož všechno dostávají, mu odplácejí něžností nebo polibkem, symboly lásky; a otec se šťastně usmívá a cítí se uspokojený, protože dítě opěťuje jeho lásku.

Tato naše láska k Bohu se projevuje a dokazuje láskou, kterou věnujeme každému z našich bratří, protože všichni jsou, tak jako my, Boží děti, jím milované a vykoupené v Ježíši Kristu. Když chceme skutečně projevit svou lásku k otci rodiny, nenajdeme účinnější prostředek než prokázat dobrodiní jeho dětem. V tomto smyslu nám Ježíš říká v evangeliu, že považuje za učiněné sobě samému všechno to, co učiníme jednomu z našich nejmenších bratří, a to proto, že tento náš bratr je, tak jako my, jeho bratr, syn téhož jediného Otce, jenž je na nebesích, stvořený k jeho obrazu a podobě, určený k účasti na věčném Božím životě: *“Bůh stvořil člověka jako svůj obraz, jak obraz Boží ho stvořil; stvořil je jako muže a ženu”* (Gn 1,27).

Dílo stvoření je dílo lásky. Bůh nás stvořil z lásky a jako otec vede naše kroky po cestách života: dal nám své zákony, svá poučení, která jsou vodítkem, jež máme sledovat: *“Budeš milovat Hospodina, svého Boha, a budeš vždy dodržovat jeho zákony, zvyky a přikázání. Zakusili jste (...) ponaučení od Hospodina, vašeho Boha, jeho velikost, jeho silnou ruku a jeho vztaženou paži (...). Tato slova, která vám říkám, si vložte do srdce a do duše, připevněte si je na ruku jako znamení, na čelo jako pásku. Učte jim své syny a opakujte jim je, ať sedíš doma, ať jdeš po cestě, ať ležíš, ať stojíš. Napíšeš je na veřeje svého domu a na své brány”* (Dt 10,1-2.18-20).

Všchno, co nám Bůh říká, je projevem lásky, kterou k nám má; je jako otec, který dává svým dětem ponaučení, aby nesešly z cesty, kterou mají projít.

V následujících dnech po svém triumfálním vstupu do Jeruzaléma se Ježíš setkával s obtěžujícími otázkami a zlomyslnými dotazy, které mu kladli farizejové a saduceové. Tehdy *“jeden z učitelů Zákona poslouchal jejich spor a viděl, že jim dobře odpověděl. Přistoupil k Ježíšovi a zeptal se ho: «Které přikázání je první ze všech?» Ježíš odpověděl: «První je toto: ‘Slyš Izraeli! Hospodin, náš Bůh, je jediný Pán. Proto miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší, celou svou myslí a celou svou silou.’ Druhé je toto: ‘Miluj svého bližního jako sám sebe.’ Žádné jiné přikázání není větší než tato.» Učitel Zákona mu na to řekl: «Správně, Mistře, podle pravdy jsi řekl, že on je jediný a není jiného kromě něho a milovat ho celým srdcem, celým rozumem a celou silou a milovat bližního jako sám sebe je víc než všechny oběti a dary.» Když Ježíš viděl, že učitel Zákona odpověděl rozumně, řekl mu: «Nejsi daleko od Božího království»* (Mk 12,28-34). Boží království je tudíž královstvím lásky: milovat a sloužit z lásky.

Avšak tato láska musí být chápána v souladu s cudností, s čistotou podle vlastního stavu, s věrností Bohu a bližnímu, s plněním příslibů, přísah a slibů, k nimž jsme se zavázali. Zaútočit proti jakémukoliv z těchto bodů přináší s sebou nevěrnost a zánik lásky, kterou jsem zavázání vůči Bohu a bližním.

Všichni toužíme být milováni, váženi, oblíbeni, být oceňováni a bráni do úvahy. Je to touha, kterou do lidského srdce vložil Bůh, neboť nás stvořil z lásky a pro lásku. Láska je ctnost, která zůstane navěky v nebi, kde budeme zpívat píseň Lásky. A abychom tam dospěli, Bůh nám při dání svého zákona uložil na počátku přikázání milovat ho, protože je to tato láska, která nás má vést k plnění všech dalších přikázání.

Byla to láska, která vedla Boha k tomu, aby nás stvořil a aby nás vykoupil posláním svého Syna, který se obětoval jako oběť smíření, aby za nás zaplatil, aby napravil naše hříchy. Kdyby nás Bůh nemiloval, neexistovali bychom; zůstali bychom v nicotě. Je tudíž povinností vděčnosti, uznání, spravedlnosti a práva milovat Boha nade všechno, oplácet lásku láskou, jak to obvykle říká náš lid: *láska se platí láskou*. Je tedy úkonem spravedlnosti milovat toho, který nás tolik miluje a od něhož přijímáme všechno dobré. Tato naše láska má být upřímná, radostná a obětavá.

Tak jako láska dobrého dítěte, které miluje svého otce a dělá všechno, o čem ví, že je mu milé: i když se kvůli tomu musí obětovat, činí to s radostí, protože jeho potěšením je vidět otce spokojeného; na druhé straně tato otcova spokojenost je pro dítě požehnáním, protože otec, spokojený s ním, ho bere do náruče, zahrnuje ho dobrem a dělá pro něho všechno. Naše láska k Bohu se má podobat manželské lásce: když je opravdová, manželka se ochotně obětuje, aby viděla svého muže šťastného, a muž se obětuje pro manželku, aby byla spokojená. To se nazývá vzájemnou výměnou lásky, která vyžaduje obětování, darování a odevzdanost, a toto opětování je tím, z něhož vycházejí jako ovoce pokoj, radost a blahobyť.

Stejně i naše láska má být obětavá. Nejprve je to nutné v tom, abychom těžce neuráželi Boha a bližního, tj. abychom neporušovali Boží zákon ve vážné věci. Pak je potřeba se obětovat, abychom neuráželi Boha a bližního ani v méně vážné věci, tj. lehkým hříchem. Láska, která nás k tomu vede, má mít v sobě sílu nutnou k tomu, abychom zvítězili nad svými zlými sklony, jež nás pobádají ke zlému, nad pokušeními pýchy, závisti, pomsty, marnivosti, smyslnosti atd. Jen tímto bojem proti sobě samým dosáhneme toho, že udržíme správný směr v své lásce k Bohu a k bližnímu, jak je to naší povinností. To je to, co nám říká Ježíš Kristus v evangeliu: *“Od času Jana Křtitele až po tuto chvíli nebeské království trpí násilí a násilníci je uchvacují”* (Mt 11,12). Jinými slovy, nebeské království získávají ti, kdo se obětují, činí si násilí, aby zvítězili nad sebou samými, zvítězili nad vlastními zlými sklony, nad pokušeními světa, ďábla a těla, aby kráčeli správně po cestě spravedlnosti, pravdy a lásky.

Toto je úsilí, které máme uložit sobě samým, a ono je tím, co dává hodnotu naší lásce k Bohu a k bližnímu. Ten, kdo miluje, se obětuje pro milovanou osobu. To pro nás učinil Ježíš Kristus: obětoval se a vydal se na smrt, aby nám daroval život. Bude to tedy příliš, jestliže pro něho obětujeme své rozmary, své zlé sklony, své přemrštěné marnivosti, své pohodlí, svou pýchu, své ambice?

Ale co to říkám: obětovat se pro něj?! Pravda je taková, že se jedná o oběť, která se obrací v naše dobro, neboť skrze ni získáváme nebeské království a dosahujeme pokoje a radosti na zemi. Všichni toužíme žít v pokoji a v radosti, mít šťastný život, ale nemyslíme na to, abychom ho hledali tam, kde je. Pán nám říká: *“Blahoslavení tiší, neboť oni dostanou zemi za dědictví. Blahoslavení tvůrci pokoje, neboť oni budou nazváni Božími syny. Blahoslavení, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je nebeské království”* (Mt 5,5.9-10). Tvůrci pokoje, kteří trpí s tichostí, jsou blahoslavení již zde na zemi, protože jsou v pokoji s bližním a těší se jeho přátelství; jsou v pokoji s vlastním svědomím, protože se obětují v tom, co je potřebné k tomu, aby neurazili Boha a bližního a uskutečňovali dobro. To je ona překypující láska k Bohu, která se z našeho srdce vylévá na bližního v takové míře víry a velkodušnosti, že vidíme v každé lidské osobě – ať má naši víru, či ji nevlastní, ať uskutečňuje dobro, nebo se nachází zamotaná do sítě hříchu – ve všech osobách vidíme tvář Ježíše Krista a v Kristu je milujeme jako své bratry a sestry, děti téhož Boha a Otce, který nás

všechny stvořil a všechny nás volá, abychom měli účast na nebeském dědictví. Proto se naše láska musí rozšiřovat na všechny. To je to, co nám ukazuje poselství, které nám Bůh poslal prostřednictvím svého anděla.

Aby naše víra, naše klanění, naše naděje a naše láska byly opravdové a hodné Boha, musí se vylévat na naše bratry a sestry prostřednictvím naší modlitby, našeho dobrého příkladu, našich slov a našich skutků. Máme se snažit pomáhat jim a přitahovat je, abychom je pozvedali k Bohu po přímých cestách pravdy, spravedlnosti, pokoje a lásky. Mluvím o spravedlnosti, protože tato ctnost se má chápat nejenom ve smyslu trestu, neboť, jako je spravedlivé trestat zlo, tak je také spravedlivé odměňovat dobro. Tak je rovněž spravedlivé dát dobrou známku studentovi, který se během vyučování obětoval a studoval a při zkoušce dobře odpověděl, jako dát špatnou známku jinému studentovi, který nestudoval a neodpověděl při zkoušce nebo se špatně choval. Stejně je spravedlivé zaplatit a odměnit ty, kdo pracují a slouží, jako nezaplatit těm, kdo z lenosti nechtějí pracovat a sloužit. Je tomu tak, protože zákon práce zavazuje všechny. Všichni máme pracovat a vzájemně sloužit jeden druhému, každý podle vlastních schopností, vlastního postavení, vlastní kultury, a dát do služby svým bratrům a sestrám dary, které jsme obdrželi od Boha. Rolník, který obdělává zemi, není méně než profesor, který učí děti zemědělce, protože první živí druhého prací svých rukou a oba slouží, každý pracuje k službě druhému.

“Budeš jíst chléb v potu své tváře”. Toto je zákon, který nás všechny zavazuje k tomu, abychom pracovali a vzájemně sloužili jedni druhým jako bratři a sestry, děti téhož Otce, který je Bůh a který nás všechny stvořil pro tentýž cíl – nebeské království. Tak nám přikázal žít Ježíš Kristus: *“Vy však si nedávejte říkat ‘mistr’, jenom jeden je váš Mistr, a vy všichni jste bratři. A nikomu na zemi nedávejte jméno ‘otec’, jenom jeden je váš Otec, a ten je v nebi. Ani si nedávejte říkat ‘učitel’, jenom jeden je váš Učitel – Kristus. Kdo je mezi vámi největší, ať je vašim služebníkem. Kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se ponižuje, bude povýšen”* (Mt 23,8-12). Tato slova ukazují, že celý náš život a všechny naše činnosti mají být vykonávány jako služba Bohu v osobě našich bratrů a sester.

Tak, když se milujeme a vzájemně si sloužíme jako bratři a sestry, děti téhož Otce, který nás všechny stvořil pro tentýž cíl, totiž k tomu, abychom vlastnili nadpřirozený život, máme vždy mít na mysli tento poslední cíl – nadpřirozený život -, neboť on je tím, jehož je nutné získat a vlastnit v nejvyšším stupni, protože je jediným, který přetrvává na věky. Z tohoto důvodu se obětujeme, modlíme a pracujeme: dosáhnout toho, aby všichni naši bratři a sestry opustili bludné cesty a vydali se po jediné pravé cestě, kterou je Kristus: *“Já jsem cesta, pravda a život”* (Jn 14,6), řekl on sám.

Stejně, stále na základě doporučení, které nám Kristus dal výše, máme vidět v každém lidském otcovství a moudrosti otcovství a moudrost Boha, z něhož jako z jediného a pravého pramene vyvěrá každé jiné otcovství a moudrost. Tak nazýváme ‘otcem’ toho, kdo vzhledem k nám zastupuje Boha a jímž si Bůh chtěl posloužit, aby nám dal život; a nazýváme ‘učitelem’ toho, kdo nás v jméně Božím učí. Tímto způsobem vidíme ve všech Boha a ve všech rozeznáváme Boží obraz v jistotě, že všichni jsme děti a služebníci téhož Boha.

Toto je pravá cesta, kterou nás Kristus učil: cesta pravdy, cesta života, naděje a pokoje. Abychom po ní kráčeli, je třeba se zříci cesty lži, iluzí a fantazie, která nás činí otroky světa. Proč chceme žít v iluzích? Žít oklamáni falešnými společníky, falešnými sliby, falešnými myšlenkami, které nás svádějí a vrhají do zla a nemilosti?! Žít oklamáni vlastními fantaziemi a zlými sklony, které nás vedou k tomu, abychom hledali štěstí tam, kde není?! Žít oklamáni touhou po počtech, po bohatství, po prvních místech, a neuvědomovat si, že toto všechno neskončí v ničem jiném než v nízkosti nicoty?! Jednoho dne si Ježíš nařikal nad touto slepotou, v níž svět žije, a řekl: *“Všechny své skutky dělají jen proto, aby se ukázali před lidmi. (...) Mají rádi čestná místa na hostinách a přední sedadla v synagógách, mají rádi*

pozdravy na ulicích a když jim lidé říkají 'mistře'” (Mt 23,5-7). Po tomto životě, co z toho všeho zůstane?

Kde skončí tyto duše a tato těla v den vzkříšení? Chyběla jim víra, chyběla jim naděje, chyběla jim čistá láska k Bohu a láska k bližnímu pro lásku k Bohu. Sv. apoštol Pavel je v tomto bodě jasný: *“Nebo nevíte, že nespravedlivým se nedostane podílu v Božím království? Nemylte se! Ani smilníci, ani modláři, ani cizoložníci, ani zhýralci, ani lidé zvrácení, ani zloději, ani lakomci, ani opilci, ani utrhači, ani lupiči nebudou mít v Božím království účast” (1 Kor 6,9-10). Zde vidíme, jaký je osud těch, kdo tvrdohlavě chtějí pokračovat po těchto cestách a odmítají opustit je, polepšit se, litovat a činit pokání, aby se vydali po cestách víry, naděje a lásky: čisté lásky k Bohu a lásky k bližnímu pro lásku k Bohu.*

Toto je cesta, která vede k životu. A na cestě života, po které máme kráčet, je světlem Kristus, jak to on sám vyhlásil: *“Já jsem světlo světa. Kdo mě následuje, nebude chodit v temnotě, ale bude mít světlo života” (Jn 8,12). Toto světlo září našim krokům skrze Kristovo slovo, život a příklad. Stačí jen, abychom chtěli kráčet za ním. A ani nám nechybí jeho povzbuzení a pozvání, abychom tak činili, vyjádřené těmito slovy: “Kdo žízní, ať přijde ke mně a pije, ten, kdo ve mně věří. Jak říká Písmo, potečou proudy vod z jeho nitra.” A evangelista vysvětluje: “To řekl o Duchu, jehož měli dostat ti, kdo v něho uvěřili” (Jn 7,37-39).*

Tato voda, o níž Pán hovoří, je tedy symbolem Ducha, protože Duch je v nás životem, nebo, lépe řečeno, skrze Ducha Božího se v nás rodí a tryská nadpřirozený život. Byl to tento samotný dar Ducha, na který Ježíš myslel, když odhaloval Samaritánce, že má mnohem lepší vodu než tu, kterou chodila čerpat ve studni: *“Každý, kdo se napije této vody, bude zase žíznit. Kdo se však napije vody, kterou mu dám já, stane se v něm pramenem vody tryskající do života věčného” (Jn 4, 13-14). Je to voda milosti, do které se máme ponořit a již máme přijmout, aby z nás pak mohla tryskat, a tak obcerstvovat vyprahlé duše našich bratří a sester a přinášet jim ovoce věčného života.*

To proto, aby v našich duších víra nekolísala, naděje neochabovala a láska nehasla, ale aby rostla a stávala se stále více poutem našeho vnitřního spojení s Bohem a bližním pro vzájemné pochopení, pomoc a odpuštění, aby mezi všemi byl pokoj, radost a láska podle Pánova přikázání: *“Jako Otec miloval mne, tak já jsem miloval vás. Zůstaňte v mé lásce. Zachováte-li moje přikázání, zůstanete v mé lásce, jako jsem já zachovával přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce. To jsem k vám mluvil, aby moje radost byla ve vás a aby se vaše radost naplnila. To je mé přikázání: Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás” (Jn 15,9-12).*

Ave Maria!

Výzva k odpuštění

Čtvrtá výzva poselství: «*Prosím o odpuštění*».

Hned po výzvě k lásce nás poselství žádá o odpuštění: vede nás k tomu, abychom prosili Boha o odpuštění pro naše bratry a sestry a také pro nás; pro ty, kdo nemají víru, a pro ty, kdo věří; pro ty, kdo se neklanějí, a pro ty, kdo se sklánějí před Bohem; pro ty, kdo nedoufají, a pro ty, kdo důvěřují; pro ty, kdo nemilují, a pro ty, prokazují lásku.

Všichni potřebujeme získat Boží odpuštění: za naši malou víru, která je často slabá, za naši naději, která často zhasíná, za naši lásku, která je často chladná a necitlivá, a za naše klanění, které je často malátné! Prosíme o odpuštění pro ty, kdo nevěří, pro ty, kdo se neklanějí, pro ty, kdo nedoufají, a pro ty, kdo nemilují - a často k nim patříme i my!

Proto nás Ježíš Kristus učil v modlitbě Páně prosit: *“A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům”* (Mt 6,12). Jak vidíme, nemůžeme od Boha získat odpuštění, jestliže nejprve neodpustíme našim bratrům a sestrám; nemůžeme proto v sobě uchovávat nevraživost, zlou vůli, odpor a ještě méně touhu po pomstě za jakoukoliv urážku, ať malou či velkou, kterou jsem utrpěli od svého bližního. Naše odpuštění má být velkodušné, úplné a obětavé, tj. v tom smyslu, že zvítězíme nad sebou samými. Je nutné, abychom v sobě umlčeli volání po vzpouře, uklidnili podrážděné nervy, drželi pevně v rukou otěže vlastní povahy a zvítězili nad nepokojem uražené sebelásky, která se - právem či neprávem - cítí zraněná a podrážděná.

Je to právě při těchto příležitostech, kdy je na nás, abychom odpustili bratrovi, který nás o to přijde poprosit: *“Přinášíš-li tedy svůj dar k oltáři a tam si vzpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech tam svůj dar před oltářem a jdi se napřed smířit se svým bratrem, teprve potom přijď a obětuj svůj dar. Dohodni se rychle se svým protivníkem”* (Jn 5,23-25). Tato Ježíšova slova nám ukazují, že Bůh chce odpuštění spolu se smířením, a že jen tak náš dar, naše modlitba a naše oběť budou Bohu milé a jím přijaty. Je nutné, aby naše odpuštění bylo velkodušné, upřímné a vycházející z hloubi srdce, a tak dokazovalo, že jsme skutečně odpustili, aby Bůh stejným způsobem odpustil také nám. Toto je nauka našeho božského Mistra: *“Jestliže totiž odpustíte lidem jejich poklesky, odpustí také vám váš nebeský Otec; ale když lidem neodpustíte, ani váš Otec vám neodpustí vaše poklesky”* (Mt 6,14-15). Tím nám Ježíš říká, že naše odpuštění bližnímu je nutnou podmínkou k tomu, abychom dosáhli Boží odpuštění. Proto nám poselství přikazuje, abychom prosili o odpuštění pro své bratry a sestry a pro nás samotné.

Bůh je milosrdný a vždy ochotný odpustit nám, jestliže v nás vidí lítost a nápravu života, tj. vidí-li, že v pokání opouštíme cestu hříchu, abychom kráčeli po cestě milosti. Sv. Marii Magdaléně Pán řekl: *“Jsou ti odpuštěny hříchy. (...) Tvá víra tě spasila. Jdi v pokoji!”* (Lk 7,48.50). A farizeovi, který měl velké výhrady proti této ženě a zpochybňoval shovívavost a dobrotu, kterou jí Ježíš projevovat, řekl: *“Muselo jí být odpuštěno mnoho hříchů, když mně nyní prokazuje tolik lásky”* (Lk 7,47). Pán viděl v očích Magdalény slzy, které jí stékaly po tváři; viděl v jejích vlasech a ve vůni, kterou ho pomazala, odpoutání od pozemských marností a změnu jejího života; viděl v jejím srdci bolest a lítost spolu s předsevzetím polepšit se..., a proto jí řekl: *“Ženo, jsou ti odpuštěny hříchy”*.

Když Magdaléna uviděla Krista, uvěřila v něho a milovala ho. Byla to tato víra a tato láska, která ji přivedla k tomu, aby zavrhla hřích, plakala, pohrdla světskými marnostmi a změnila život. A toto všechno se líbilo Pánovi, který dodal: *“Muselo jí být odpuštěno mnoho hříchů, když mně nyní prokazuje tolik lásky. Tvá víra tě spasila. Jdi v pokoji!”* Je to víra a láska, která nás má přivést k tomu, abychom zavrhli své hříchy, káli se a změnili život, aby nám Bůh jako Marii Magdaléně řekl: *“Jsou ti odpuštěny hříchy”*.

Cizoložné ženě Ježíš řekl: *“«Nikdo tě neodsoudil?» Odpověděla: «Nikdo, Pane.» Ježíš řekl: «Ani já tě neodsuzuji. Jdi a od nynějška nehřeš!»* (Jn 8,10-11). Pán vidí v srdci této ženy lítost a předsevzetí změnit život, a proto jí slibuje, že ji neodsoudí a dá jí odpuštění, avšak za podmínky, že se nevrátí k hříchu: *“Jdi a od nynějška nehřeš!”*

Když se Ježíš obracel k židům, kteří se spokojovali s tím, aby vypadali dobří v očích druhých, ale nestarali se o to, aby jimi byli skutečně v očích Boha, který vás prostřednictvím svých vyslanců nepřestává volat k sobě skrze pokání a změnu života, řekl o všech ostatních ženách, které se jako ona cizoložnice kají, mění život a konají pokání: *“Nevěstky vás předcházejí do Božího království”* (Mt 21,31).

Je pravda, že židé byli zvyklí přinášet Bohu oběti za vlastní hříchy a obětovali zvířata, která sloužila jakožto obětní dary, ale nechápali přikázání lásky, zvláště vůči chudým a žijícím na okraji společnosti, sirotkům a vdovám, které často nechávali bez pomoci a spravedlnosti, zatímco pro sebe samé vyprošovali z nebe spravedlnost a pomoc. Bůh jim proto odpověděl: *“Vaše láska je jako ranní mráček, jako rosa, která záhy zmizí. (...) Má spravedlnost vyjde jako světlo, protože chci lásku, a ne obět, poznání Boha chci víc než celopaly”* (Oz 6,4-6). Vskutku, jak se může Bohu líbit vnější obět, jestliže mu neobětujeme vnitřní obět odpuštění poskytnutého našim bratřím a sestram? Protože tento úkon ctnosti není často dobře pochopen, Ježíš Kristus nám říká v evangeliu: *“Jděte a naučte se, co znamená: ‘Milosrdenství chci, a ne obět’”* (Mt 9,13). Toto je, co se máme naučit: dobře pochopit, co je milosrdenství a odpuštění druhým, které má prýstit z našeho srdce jako plod lásky, jíž jsme povinováni Bohu a bližnímu z lásky k Bohu, tak jako prýstit z Božího srdce láska k nám.

Jednoho dne se sv. Petr zeptal Ježíše, kolikrát má odpustit svému bratrovi: *“Nejvíc sedmkrát?”* Pán odpověděl: *“Neříkám ti nejvíc sedmkrát, ale třeba sedmdesát sedmkrát”* (Mt 18,21-22). To znamená, že máme odpouštět vždy.

Ave Maria!

Výzva k modlitbě

Šestá výzva poselství: «*Modlete se, mnoho se modlete*».

Jak už víte, tato výzva pochází z druhého andělova zjevení.

Chudobné děti si vykládali a seděli přitom u studny, která byla na dvoře mých rodičů. Ukázal se jim nebeský posel a položil jim následnou otázku: “*Co děláte?*”, a, aniž by čekal na odpověď, pokračoval: “*Modlete se, mnoho se modlete! Srdce Ježíšovo a Mariino mají s vámi plány milosrdenství. Přinášejte stále Nejvyššímu modlitby a oběti. (...) Ze všeho, co můžete, přinášejte oběť v úkonu odčinění za hříchy, kterými je urážen, a jako prosbu za obrácení hříšníků. Tak na svou vlast přitáhnete pokoj. Já jsem anděl strážný, anděl Portugalska. Především přijímejte a snášejte utrpení, které vám posílá Pán.*”

I když nadpřirozená zjevení jsou obvykle doprovázena zvláštní milostí, která objasňuje jejich význam, přesto v té době byly ubohé děti na hony vzdáleny tomu, aby si dokázaly představit jeho veškerý dosah a význam, jak ho my můžeme nyní pochopit a předávat duším, jak je to Boží vůle, aby se tak stalo. Právě proto jsem ještě zde na zemi k jeho dispozici.

V té době děti ani zdaleka netušily, že tato výzva k modlitbě nebyla jen pro ně, ale také pro celé lidstvo. Dnes považují tuto výzvu za upoutání pozornosti na cestu vyznačenou Bohem jeho tvorbou již od počátku stvoření.

Opravdu, v Starém a Novém zákoně, který obsahuje Boží slovo, nacházíme jasně vyznačenou cestu, již Bůh vytyčil lidstvu; avšak lidé v své většině naneštěstí nedbají na cíl, pro který byli stvořeni. Nedbají na existenci Boha, svého Stvořitele; nedbají na svaté jméno Boha, kterému nikdy nedokázali dát sladké jméno Otce, a nedbají na cestu, po které mají kráčet, aby mohli jednou dospět k tomu, že budou šťastní v Otcově domě.

Tak je větší část lidstva obětí nevšímavosti, hledá štěstí tam, kde ho nemůže najít, a propadá se stále více do neštěstí a bídy. Podívejme se na svět! Co vidíme? Jaký obraz se otevírá před našima očima? – Války, nenávisť, ctižádost, loupeže, krádeže, pomsty, podvody, vraždy, nemravnost atd. A jako trest za tolik hříchů: katastrofy, choroby, pohromy, hlad a každý druh bolesti a utrpení, pod jehož tíží lidstvo vzdychá a pláče.

Lidé, kteří se považují za moudré a mocné, pokračují v plánování dalších válek, smrti, bídy a neštěstí... dalšího prolévání krve, v jejímž moři se topí národy – ty národy, které naopak měly povinnost pomáhat si k životu a k spáse.

A proč toto všechno? Aby lidstvo svedli a zničili ve vlnách nenávisť, ctižádosti, pomsty, nemravnosti... a zničili sami sebe. Ano, protože i oni se jednou v hrobě obrátí v prach! Kde jsou dnes jejich předkové, kteří bojovali a žili stejným způsobem? O mnohých z nich se dokonce neví ani to, jak opustili tento svět. A kde budou jejich duše na věčnosti?

Těla se bezpochyby vrátí do země, odkud byla vzata, neboť tak je psáno: “*Prach jsi a v prach se obrátíš*” (Gn 3,19). A co duše, které v tomto čase oživovaly tato těla? – Také ty se vrátí tam, odkud přišly – k věčnému Bytí, kterým je Bůh. Vždyť duše byla stvořena Bohem s duchovní přirozeností, k Boží podobě: “*Hospodin Bůh uhnětl člověka z prachu hlíny a vdechl do jeho nozder dech života, a tak se stal člověk živou bytostí*” (Gn 2,7). Byl to tento stvořitelství dech, vycházející z Božích rtů, která dal bytí naší duši, stvořené nesmrtelnou k Boží podobě.

Od doby, kdy Adam zhřešil přestoupením Božích příkazů, všichni jeho potomci upadli do trestu tělesné smrti. Avšak naše duše žije dále; vrací se k Bohu, jestliže se nachází ve stavu milosti; jestliže je naopak ve hříchu, tento samotný hřích ji odlučuje od Boha a vrhá do věčných muk.

A, když přijde den všeobecného vzkříšení, všichni vstaneme z mrtvých, abychom se opět spojili se svou vlastní duší a měli účast na téžže věčném údělu, který si ona spolu s tělem zasloužila: buď věčně šťastní s Bohem nebo nešťastní ve věčných mukách. Tak nám to dal poznat Ježíš, když hovořil o díle, které mu Otec svěřil vykonat jakožto Synovi člověka: *“Nedivte se tomu, neboť přichází hodina, kdy všichni v hrobech uslyší jeho hlas (hlas Syna člověka) a vyjdou: ti, kdo konali dobro, budou vzkříšeni k životu, kdo páchali zlo, budou vzkříšeni k odsouzení”* (Jn 5,28-29).

Je-li tomu tak, to, co nás především zajímá, je dosažení věčného života, aby byl šťastný, protože, zatímco pozemský život je dočasný, onen život se nemění ani nekončí. A jak to učinit? Vyslechněte tato slova sv. apoštola Pavla: *“První člověk byl utvořen ze země, je pozemský, druhý člověk (autor zde myslí na Syna Božího, který se vtělil a stal se člověkem) je z nebe. Když někdo pochází ze země, ze země jsou i jeho děti. Když někdo pochází z nebe, z nebe jsou i jeho děti. My jsem na sobě nesli obraz člověka, který pocházel ze země. Stejně tak ponese i obraz toho, který je z nebe”* (1 Kor 15,47-49). Tento nebeský obraz, o kterém mluví apoštol a který se máme v sobě snažit napodobit, je Ježíš Kristus: napodobit v sobě skrze víru a lásku, aby v den našeho odchodu na věčnost v nás Otec našel črty Kristovy tváře a přijal nás jako syny do svého království, a aby při vzkříšení těla naše tělo mělo účast na štěstí ducha.

V tomtěž listě brzy poté a vzhledem k poslednímu dni lidstva sv. Pavel říká: *“Povím vám teď tajemnou pravdu: všichni nezemřeme, ale všichni budeme proměněni. Stane se to rázem, v jediném okamžiku, na konečné zatroubení polnice. Polnice zazní, a mrtví vstanou s tělem neporušitelným, a my budeme proměněni”* (1 Kor 15,51-52). Nyní musíme dosáhnout toho, aby toto proměnění v nás působili díky milosti Boží, která nám bude milosrdně udělena vzhledem k úsilí naší pokorné věrnosti, a ne vzhledem k neštěstí hříchu, do kterého jsme upadli. Nemysleme, že toto všechno je nějaká utopie; je to dokázaná skutečnost. A jestliže nás nevěra přivádí k takovému omylu, jsme zatraceni. Pravda nepřestává existovat jen proto, že ji nevěřící popírají! To, co bylo pravdivé včera, je pravdivé i dnes a bude zítra, neboť *“Ježíš Kristus je stejný včera i dnes i navěky”* (Žid 13,8).

Toto všechno nám ukazuje na velkou nutnost toho, abychom se modlili, a tak se skrze modlitbu přibližovali Bohu. Je to prostřednictvím modlitby, že získáváme odpuštění vlastních hříchů, sílu a milost k tomu, abychom odporovali pokušením světa, ďábla a těla. Jsme velmi slabí; bez této síly nedokážeme zvítězit. Ježíš proto doporučoval svým apoštolům: *“Bděte a modlete se, abyste nepřišli do pokušení. Duch je sice ochotný, ale tělo je slabé”* (Mt 26,41).

Je to z téhož důvodu, že poselství nám obnovuje toto Pánovo doporučení: *“Modlete se, mnoho se modlete!”* Tato výzva je opakováním volání k modlitbě, s kterým se nás tolikrát obracel Bůh a které Ježíš Kristus zanechal svým apoštolům a také nám v posledních chvílích svého pozemského života: *“Bděte a modlete se”*.

Na různých místech Písma svatého nacházíme Ježíše Krista, jak nám dává příklad a doporučuje modlitbu; a nejenom nám ji doporučuje, ale učí nás modlit se, jako např. na této stránce sv. Lukáše: *“Jednoho dne se Ježíš na nějakém místě modlil. Když přestal, řekl mu jeden z jeho učedníků: «Pane, nauč nás modlit se, jako i Jan naučil své učedníky.» Odpověděl jim: «Když se modlíte, říkejte: Otče, posvět se jméno tvé. Přijď království tvé...»* (Lk 11,1-2). Tak jsme se z jeho rtů naučili Otčenáš, nejkrásnější z našich modliteb, kterou se obracíme k Bohu a v níž nás Ježíš Kristus učí dávat Bohu sladké jméno Otce.

Toto jméno nám zjevuje tajemství Božího otcovství a utvrzuje nás v pravdě, že všichni jsme dětmi téhož Boha; tato pravda, potvrzená Ježíšem Kristem, že Bůh je náš Otec, nás

naplňuje důvěrou a posiluje v lásce, protože kdo nás kdy tak miloval jako Bůh? Proto naše modlitba má být setkáním lásky dítěte, které spočívá na Otcově srdci, a lásky Otce, který se sklání k dítěti, naslouchá slovům dítěte, slyší jeho prosby, jeho chvály, jeho díky a plní jeho přání.

Je mnoho způsobů, jak se modlit, neboli jak se setkat s Bohem v modlitbě. Který je nejlepší? Pro každého člověka je nejlepší ten, který mu nejvíce pomáhá setkat se s Bohem a udržet se v intimním kontaktu s ním, od srdce k srdci, být láskou k Otci se Srdcem Ježíše Krista, přijmout za své samotné touhy a city Ježíše Krista, stát se jedno s Kristem, jak si to on sám přál a prosil o to Otce: *“Prosím nejen za ně, ale také za ty, kdo pro jejich slovo uvěří ve mne (...). Jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, tak i oni ať jsou v nás, aby svět uvěřil, že ty jsi mě poslal”* (Jn 17,20-21).

Z této vznešené Kristovy modlitby vidíme, jaké plány má s námi Bůh: být jedno s ním skrze naši jednotu s Kristem: *“Jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, tak i oni ať jsou v nás”*. Avšak této jednoty s Bohem se nemůže dosáhnout jinak než modlitbou; je to zde, kde se setkáváme s Bohem, a je to toto setkání, kde nám sdílí svou milost, své dary, svou lásku a své odpuštění.

Vidíme, že Ježíš Kristus ve své modlitbě prosil také za nás: *“Prosím nejen za ně, ale také za ty, kdo pro jejich slovo uvěří ve mne”*. Máme štěstí, že patříme k těm, kdo skrze slovo apoštolů, které bylo předáno jejich nástupci, uvěřili v Pána, a proto Kristus prosil Otce také za nás. Cítím se tak šťastná, když myslím na to, že mě měl na mysli, když se obracel k Otci touto modlitbou: že myslel na mě a představil mě Otci jako dceru své lásky!

Myslel na mě, myslel na vás, myslel na nespočetný zástup svých bratří a sester. A naše modlitba, aby byla oživována samotnými touhami a city Ježíše Krista, se má spojit s jeho modlitbou za všechny ty, kdo v něho uvěří a budou spaseni pro jeho zásluhu.

Vrátím se k způsobu modlitby... Naše modlitba může být převážně “ústní”, tj. obrácená k Bohu slovy, která buď vycházejí spontánně z našeho srdce, nebo užívají již hotové formule, jako např. Otčenáš, Zdravas Maria, Sláva Otci, Krédo a mnohé jiné, které se modlí v posvátné liturgii.

Toto je nejběžnější způsob modlitby a také nejpřístupnější běžným věřícím a těší se doporučení Ježíše Krista: *“Vy se modlete takto: «Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvět' se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od Zlého»”* (Mt 6,9-13). Toto je nejvznešenější formule ústní modlitby, protože nás ji naučil samotný Syn Boží. Máme se ji proto modlit s dvojnásobnou úctou, důvěrou, pokorou a láskou.

Je zde pak další forma modlitby, kterou máme obětovat Bohu spolu s naší ústní modlitbou: je to *“modlitba naší práce”*, plnění všech našich stavovských povinností v duchu pokorného podřízení se Bohu, protože to byl on, kdo nám uložil zákon práce. Máme pracovat s láskou a věrností vůči Bohu a vůči bližnímu; tak se naše každodenní starosti, snad zdánlivě bezvýznamné, ale obětované Bohu, stanou modlitbou chvály, díky, pokání a prosby. Jako byla Tobiášova modlitba, jak to vyhlásil anděl: *“Proto když ses modlil ty a Sára, já jsem přednášel a připomínal vaši modlitbu před Boží vznešeností. Stejně tak, když jsi pohřbíval mrtvé. A protože jsi neváhal vstávat a opouštět své jídlo a odcházet jsi pohřbívat mrtvého, byl jsem poslán, abych tě zkoušel”* (Tob 12,12-13).

Tento úryvek z Písma svatého nám říká, jak máme využít čas života, který nám Bůh chce dát: jedna část má být zasvěcena modlitbě, druhá část plnění povinností našeho stavu a třetí část má být určena pro dobro bližního z lásky k Bohu. Den má dvacetčtyři hodin; neuděláme nic přehnaného, jestliže rezervujeme některé chvíle k setkání s Bohem.

Při plnění svých povinností, se máme snažit uvědomovat si Boží přítomnost: myslet na to, že Bůh a náš anděl strážný jsou s námi a vidí, co děláme, i úmysly, s jakými jednáme.

Máme proto posvětit svou práci, svůj odpočinek, své jídlo, své slušné zábavy, jako by byly stálou modlitbou. Když víme, že Bůh je přítomný, stačí pamatovat na něj a čas od času se k němu obrátit nějakými slovy: ať už slovy lásky – *miluji tě, Pane!* -, nebo díky – *díky, Pane, za všechna tvá dobrodíní!* -, nebo prosby – *Pane, pomoz mi, abych ti byl věrný; odpusť mé hříchy, mou nevděčnost, mou lhostejnost, mé nepochopení, mé uklouznutí* -, či chvály – *chválím tě, Pane, pro tvou velikost, pro tvou dobrotu, pro tvou moudrost, pro tvou moc, pro tvé milosrdenství, pro tvou spravedlnost, pro tvou lásku*. Tento intimní a rodinný vztah s Bohem promění naše práce a naše každodenní starosti v pravý a stálý život modlitby, učiní nás více milými Bohu a přitáhne na nás milosti a požehnání zvláštního zalíbení.

A nemůžeme říci, že na tuto modlitbu nemáme čas, neboť je to tentýž čas, který věnujeme svým zaměstnáním. Tak jako to dělá manželka, která pracuje po boku svého muže a vede s ním důvěrný a pokojný rozhovor: říká mu, jak velmi si ho váží pro veškerou jeho práci ve prospěch rodiny, chválí jeho vědění a poznání, povzbuzuje ho v jeho práci, prosí ho o pomoc a radu, sdílí mu své starosti a touhy. Tak jako to dělají děti, kteří hovoří o všem se svým otcem, vše mu sdílejí a vše od něho očekávají. Jako matka, která se stará o své děti a stále jim má co říci, třebaže jí nemohou porozumět, protože jsou malé nebo roztržité. Nám však Bůh vždy rozumí, vždy nás slyší, vždy nás vidí a vždy nám odpoví.

Existuje také mentální modlitba, která je obecně označovaná jako *“meditace”*. Spočívá v tom, že se postavíme před Boha a uvažujeme o některém ze zjevených tajemství, některé události z Pánova života, některém bodu nauky, o Božím zákoně nebo o některé ctnosti, kterou nacházíme pro náš příklad u Ježíše Krista, Panny Marie či svatých.

Tato modlitba je velmi prospěšná, jestliže ji konáme dobře. Proto je nutné probrat s Bohem to, co rozjímáme; zahledět se do sebe samých, abychom viděli, kde máme růst ve ctnosti odpovídající tématu, které rozjímáme, např. ve víře, v pokoře, v lásce nebo v duchu oběti, abychom vítězili nad svojí nechutí a těžkostmi, svými rozmary a zlovyky, svými pokušeními. A všechno toto učiněné v důvěrném rozhovoru s Pánem: všechno s ním probrat v jistotě, že on nám dá světlo, milost a sílu, abychom zůstali věrní až do konce a uskutečnili ideál nadpřirozeného života, o nějž usilujeme a který Bůh po nás chce a od nás očekává.

Existuje pak modlitba, která se obvykle označuje jako *“kontemplace”*. Spočívá v ještě důvěrnějším vztahu s Bohem; člověk proniká ještě intenzivněji do Boží přítomnosti v sobě samém a odevzdává se ještě důvěrněji do působení Boží milosti, světla a lásky v sobě.

Duše, obklopená nadpřirozenou atmosférou, se nechá vstřebat, pozdvihnout a proměnit Božím působením, které ji očisťuje a pohlcuje; je pohlcená, očisťována, proměněná a pozdvihnutá Božím působením, které cítí, ale neví jak. Bůh může jistě udělit tuto milost člověku, aniž by zde bylo z jeho strany nějaké úsilí, ale normálně Pán očekává, že sem člověk dojde věrným kráčením po cestě ústní a mentální modlitby, protože skrze tuto cestu se duše očisťuje a odpoutává od pozemských věcí, aby se odevzdala jedině Bohu.

Je málo, velmi málo duší, které sem dospějí, protože je málo, velmi málo těch, kdo se zcela odpoutají od materialismu života, od ambicí vycházejících ze sebelásky, chamtivosti, pýchy a touhy po počtách. I když tyto věci nemusejí dospět k tomu, aby byli hříchem, přesto připoutávají duši k prachu země a zabraňují jí pozdvihnout se do nejvyšších oblastí nadpřirozena.

Tak nikdy nedospějí k tomu, aby zakoušely důvěrné slasti Boží lásky, protože Bůh může komunikovat s duší jen tehdy, když ji shledá toužící přijmout jeho milosti, disponovanou slyšet jeho hlas a kráčet po jeho cestách. Neexistuje nic na zemi, co by se mohlo srovnat se štěstím, jež zakouší člověk v důvěrném sjednocení s Bohem. Naneštěstí neumíme ocenit tyto dary, vážit si tohoto bohatství, ani neumíme žít toto obdarování. Také proto je nutné, aby nám Pán udělil zvláštní milost, kterou si nezasloužíme, ale již nám udílí z milosrdenství a z velké lásky, kterou k nám má.

Uzavírám, že modlitba je nezbytná pro všechny a že všichni máme konat modlitbu, ať ústní nebo mentální nebo kontemplativní.

Ježíš Kristus nám vedle toho, že nám doporučoval modlitbu, zanechal velký příklad života modlitby. Tak – vypráví nám evangelium sv. Lukáše -, aby dokázal nutnost toho, že se máme všichni stále a neúnavně modlit, pověděl nám podobenství o nespravedlivém soudci. Hned nato máme podobenství o farizeovi a celníkovi v chrámě: zatímco farizeus byl pyšný na své dobré skutky, celník pokorně konal svou modlitbu a prosil o Boží odpuštění: “*«Bože, buď milostiv mně hříšnému!» Říkám vám: Celník se vrátil domů ospravedlněn, ne však farizeus. Neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížěn, a kdo se poníží, bude povýšen*” (Lk 18,13-14). Protože všichni jsme hříšníci, máme všichni zapotřebí modlit se s pokorou a vytrvalostí.

Právě v tom nám dal božský Spasitel příklad, protože vzal na sebe naše hříchy a chtěl se za nás modlit. Bylo to tak, že předtím, než začal svůj veřejný život, strávil čtyřicet dní a čtyřicet nocí na poušti, aby se modlil a postil, a tak za nás činil pokání. Tímto způsobem nám chtěl nejenom dát příklad, ale také obětovat Otci důstojné odčinění za naše hříchy a učinit plodným svůj apoštolát, když se na něj připravil silou modlitby a pokání.

Písmo svaté říká, že Ježíš Kristus chodil často do chrámu a do synagog, aby se účastnil společných modliteb Božího lidu. Při jedné z těchto příležitostí, když uviděl v jeruzalémském chrámě prodavače, rozhněval se kvůli profanaci a vyhnal je ven se slovy: “*Je psáno: «Můj dům ať je domem modlitby», ale vy z něho děláte lupičské doupe*” (Mt 21,13). Jistě to, co se zde říká o jeruzalémském chrámě, platí stejně o našich chrámech, které jsou zasvěceny Bohu, aby byly domem modlitby. Svatyně, kostely a kaple ve farnostech, seminářích a řeholních domech mají být domy modlitby, kde se Boží lid shromažďuje okolo Krista, aby v jednotě s Kristem vzdával Otci své chvály, díkůvzdání a prosby; aby v jednotě s Kristem obětoval Otci své práce a utrpení, svůj každodenní kříž a svůj celopal za spásu svých bratří a sester.

Našich chrámů si máme vážit, protože jsou domy Božími. Kristus, pravý Bůh a pravý člověk, je tam přítomen ve svatostánku a připraven setkat se se svým lidem, vést s ním dialog, pomáhat mu, žít ho: “*Já jsem chléb života (...) Kdo bude jíst tento chléb, bude žít navěky*” (Jn 6,48.51).

Kostely jsou domy našeho nebeského Otce. Jako se děti shromažďují kolem otce, aby slyšely jeho slova, naslouchaly jeho poučením a řídily se jeho příkazy, tak se Boží lid shromažďuje v domě svého Otce kolem Krista, aby slyšel jeho slovo, předložil mu své potřeby, získal jeho přízeň a zpíval mu své chvály.

Nyní hovořím o společné modlitbě, které se máme všichni účastnit. Jdeme do kostela, abychom se modlili, abychom spojili v jeden chór svou modlitbu s modlitbou svých bratří a sester: k tomu dochází, když se shromažďujeme k slavení Eucharistie, k adoraci Nejsvětější svátosti, k modlitbě růžence k jiným společným pobožnostem.

Pak je zde osobní modlitba každého z nás, kterou nemáme zanedbávat. Všechny děti mají chvíle, kdy se usilují o to setkat se svým otcem samy, aby mu v soukromí vyložily své problémy, prosily ho o jeho radu a pomoc. Bůh je náš pravý Otec; proto se musíme snažit o to setkat se s ním sami, abychom mu přednesli své prosby, své díky, své projevy věrnosti a lásky; abychom mu předložili své těžkosti, obdrželi jeho pomoc, jeho radu, jeho světlo, milost a útěchu.

Je to v této modlitbě, prožívané v důvěrném rozhovoru s Kristem, kde se máme připravit na plnění poslání, které nám Bůh chce svěřit, protože je to v tomto setkání, kde nám Bůh dává světlo, sílu a milost spolu s dary Ducha Svatého. Jen tak můžeme být spolu se svými bratry a sestrami apoštolů a zprostředkovateli Kristova slova.

Kromě těchto chrámů vybudovaných lidskýma rukama máme však další chrámy, neméně skutečné, kde se máme modlit a přinášet Bohu své oběti: je to naše duše, naše srdce a naše svědomí. Tam je Bůh! Tam přebývá Nejsvětější Trojice! Jestliže se nacházíme ve stavu

milosti, jsme chrámy Božími: *“Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo a můj Otec ho bude milovat a přijdeme k němu a učiníme si u něho přibýtek”* (Jn 14,23).

Stojíme zde před tajemstvím Božího přebývání v nás, které se uskutečňuje nejenom skrze reálnou přítomnost Ježíše Krista, když ho přijímáme ve svatém přijímání pod konsekrovanými způsoby chleba a vína, kde je přítomen a dává se nám se svým tělem, krví, duší a božstvím, tak živý a skutečný, jako je v nebi, a tak sestupuje do naší duše, že se s námi ztotožňuje v jednotě úplného darování; nýbrž se uskutečňuje také skrze reálnou přítomnost tří božských osob, které přetvářejí naši duši v živý a stálý chrám svého přebývání, pokud se pro svůj hřích nestáváme nehodnými jejich božské přítomnosti.

Tak nám to říká svatý apoštol Pavel: *“Nevíte, že jste Božím chrámem a že ve vás bydlí Boží Duch? Kdo by ničil Boží chrám, toho zničí Bůh. Neboť Boží chrám je svatý, a ten chrám jste vy!”* (1 Kor 3,16-17). Apoštol zde upozorňuje na ty, kdo hříchem znesvěcují Boží chrám, který je v jejich duši, a tak se stávají nehodnými Boží přítomnosti v sobě. My máme povinnost být svatí, tj. neurážet Boha hříchem přestupováním jeho zákona ve vážné věci a ani v lehké věci vědomě a dobrovolně.

O něco dále v témže listu sv. Pavla čteme: *“Tělo však není pro smilnění; je pro Pána a Pán pro tělo. A Bůh, který vzkřísil Pána, vzkřísí svou mocí také nás. Nevíte, že vaše těla jsou údy Kristovými?(...) Kdo se však oddá Pánu, je s ním jeden duch. Utíkejte před smilstvem! (...) Nebo nevíte, že vaše tělo je chrámem Ducha Svatého, který ve vás bydlí a kterého vám dal Bůh, a že proto už nepatříte sami sobě? Byli jste přece koupeni, a to za vysokou cenu. Oslavujte proto Boha svým tělem”* (1 Kor 6,13-20). Někdy jsme si nebyli dobře vědomi neocenitelného pokladu, který v sobě nosíme, a proto často žijeme tak nedbale!

Víra v nás je umrtvena, a proto její světlo neosvětluje naše kroky, a tak je náš život bez síly, naše modlitba bez zápalu a naše intimní spojení s Bohem postupně slábne a vyhasíná. Abychom odpověděli na tuto výzvu k modlitbě, s kterou se na nás obrací Bůh prostřednictvím poselství, je nutné v nás zintenzívnit život víry, která nás povede ke skutkům potřebného sebezáporu, abychom neuráželi Boha a setrvali v jeho milosti.

Víme dobře, jak slabá je naše vůle a jak potřebujeme sílu milosti, abychom dokázali zvítězit nad pokušeními, která na nás dorážejí, nad nebezpečími, jež nás obklopují, a nad sklony, které nás naklánějí ke zlému. Proto nás Ježíš Kristus učil prosit Otce: *“A neuved' nás v pokušení”* (Mt 6,13).

Když nám Ježíš Kristus řekl, že bez něho nemůžeme dělat nic dobrého (srov. Jn 15,5), přijmeme jako svou sílu modlitbu, jejímž prostřednictvím nám Bůh udělí potřebnou milost, abychom chápali jeho přikázání, uměli je zachovávat, a tak si zasloužili pomoc jeho otcovské lásky: *“Proste, a dostanete; hledejte, a naleznete; tlučte, a otevře se vám! Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu se otevře. (...) Jestliže tedy vy, třebaže jste zlí, umíte dávat svým dětem dobré dary, čím spíše váš nebeský Otec dá dobré věci těm, kdo ho prosí”* (Mt 7,7-8.11). Toto je příslib, který nás povzbuzuje k důvěře v modlitbu a svědčí nám o její účinnosti.

Ave Maria!

Výzva k oběti

Sedmá výzva fatimského poselství: «Přinášejte stále Nejvyššímu modlitby a oběti».

Tuto výzvu k oběti, s kterou se Bůh na nás obrací, nalezneme také na mnoha stranách Písma svatého. Může se snad dokonce zdát neúčinným, abychom ji znovu připomínali, ale nebude to marné, protože často na ni zapomínáme nebo jsme nedbalí vůči této velké povinnosti.

Ve Starém zákoně kněží obvykle přinášeli Bohu za sebe a za lid oběti zvířat, která obětovali jako smírné oběti. Ale tyto oběti byly pouze předobrazy Kristovy oběti, jež měla být pravou obětí přinesenou Otci za hříchy lidstva. Oběť Krista, který přišel, aby ukončil předobrazy, měla být trvalou na místo starozákonních obětí. A dnes ji denně obnovujeme na oltáři slavením Eucharistie, nekrvavého opakování oběti kříže.

Ale to nestačí, neboť, jak říká sv. Pavel (Kol 1,24), máme na nás doplňovat to, co chybí Kristovu utrpení, protože jsme údy jeho mystického Těla. Když tedy jeden úd těla trpí, všechny ostatní údy trpí s ním, a když jeden úd se obětuje, všechny ostatní údy mají účast na této oběti; jestliže jeden úd je nemocný a nemoc je vážná, i když se tato nemoc nachází pouze v něm, přesto celé tělo trpí a umírá. V duchovním životě dochází k témuž: všichni jsme nemocní, všichni máme mnohé nedostatky a hříchy; proto všichni máme povinnost, abychom se ve spojení s nevinnou obětí, kterou je Kristus, obětovali na smír za hříchy naše i našich bratří, protože všichni jsme údy téhož a jediného mystického Těla Páně.

Poselství nás žádá, abychom ze všeho, co máme, přinášeli Bohu oběť: *“Ze všeho toho, co můžete, přinášejte oběť na smír za hříchy, kterými je On urážen, a jako prosbu za obrácení hříšníků”* (slova anděla). Mohou to být oběti dober duchovních, intelektuálních, mravních, tělesných a hmotných. Podle momentální situace budeme mít příležitost obětovat jednou toto a jindy ono. To, na čem záleží, je být ochoten využívat příležitostí, které se nám nabízejí; zvláště máme být ochotni obětovat se, když to vyžaduje plnění našich povinností vůči Bohu, našim bližním a nám samým. A ještě více, jestliže tato oběť je nezbytná k tomu, abychom nepřestoupili žádné z přikázání Božího zákona; tehdy oběť, kterou si máme uložit, je povinná, protože jsme povinni obětovat se, když je to nutné k tomu, abychom nehřešili. Je to požadavek, na němž závisí naše věčná spása. Tak nám to říká Ježíš Kristus v evangeliu: *“Kdo chce jít za mnou, ať zapře sám sebe, den co den bere na sebe svůj kříž a následuje mě. Neboť kdo by chtěl svůj život zachránit, ztratí ho, ale kdo svůj život pro mě ztratí, zachrání si ho. Vždyť co prospěje člověku, když získá celý svět, ale sám sebe zahubí nebo si uškodí?”* (Lk 9,23-25). Z toho, co nám zde Pán říká, můžeme vidět, že máme být připraveni spíše položit svůj život než spáchat jediný těžký hřích, kterým můžeme ztratit věčný život. Totéž tedy tím spíše platí, jestliže zachování Božího zákona vyžaduje od nás vnitřní oběti a oběť vlastního života.

Zreknutí se všeho, co nás může vést ke hříchu, je cesta ke spáse. Proto nám Pán říká: *“Kdo by chtěl svůj život zachránit, ztratí ho”*, čili ten, kdo bude chtít uspokojit vlastní nezřízené žádosti, následovat hříšný život a kráčet po široké cestě hříchu, aniž by se kál a napravil, ztratí věčný život. A jak se neptát s Ježíšem Kristem: *“Vždyť co prospěje člověku, když získá celý svět, ale sám sebe zahubí?”*

V témže smyslu nás upozorňuje: *“Kdo nebere svůj kříž a nenásleduje mě, není mě hoden”* (Mt 10,38). Ano! Jak může být Božím přítelem a hodným věčného života ten, kdo se neobětuje, když je to nutné k tomu, aby kráčel cestou jeho přikázání, a zřekl se nedovolených potěšení, svévole pýchy, marnivosti, žádostivosti, lakomství a přemrštěného pohodlí; ten, kdo nemá lásku a spravedlnost vůči bližnímu, kdo vyprazdňuje tíži každodenního kříže nebo ho neochotně vleče, aniž by se připodobňoval Kristovu kříži a spojoval se s ním?

Někdy bude křížem naše každodenní práce: *“V potu tváře budeš jíst chléb”* – uložil Bůh Adamovi jako pokání za jeho hřích; jindy to budou těžkosti života, které povstávají na každém kroku a jimž je nutné se postavit s pokojem, trpělivostí a odevzdaností; ještě jindy to budou pokoření, která se neočekávaně objevují a jež máme přijímat tak, že uznáme to, co je v nás nedokonalé, a nastoupíme cestu předsevzetí polepšit se, a to s důvěrou v Boha, který vždy pomáhá duším dobré vůle k tomu, aby povstaly k lepšímu a dokonalejšímu životu. *“Ze všeho- říká nám poselství- přinášejte Bohu oběť na smír za hříchy, kterými je On urážen, a jako prosbu za obrácení hříšníků”*.

Toto je další motiv, který nám Bůh představuje a pro který se máme obětovat: *Napравujte hříchy, kterými je On urážen, hříchy vlastní a bližního*. Pokaždé, když urazíme nějakou osobu, máme, nakolik je to možné, napravit způsobenou nelibost a škodu a kvůli tomu prosíme o odpuštění, prosíme o omluvu atd. Tím spíše tedy máme takto jednat s Bohem. Proto nás Ježíš Kristus v modlitbě Páně naučil prosit o odpuštění: *“Otče náš, jenž jsi na nebesích, (...) odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim viníkům”*, a hned poté říkáme: *“A neuved’ nás v pokušení, ale zbav nás od zlého”* (Mt 6,9.12-13). Nejlepší smír, který můžeme obětovat Bohu, je spojit s prosbou o odpuštění předsevzetí polepšit se, aby již nebyl urážen. Kvůli tomu prosíme o odpuštění, pomoc a ochranu.

Všimněte si, že Ježíš nás naučil prosit v množném čísle, tj. za nás a za naše bratry: *odpusť nám, zbav nás, neuved’ nás v pokušení!* Toto je výzva poselství: *Obětujte se na smír a jako prosbu za obrácení našich bratří svedených na falešné a špatné cesty*. Ano, modlete se a obětujte se, protože celý náš život má být obětí přinesenou Bohu v objetí každodenního kříže, ve spojení s Kristovým křížem pro spásu duší, ve spolupráci s ním na díle vykoupení jako údy jeho mystického Těla, Církve, která, vnitřně spojená se svou Hlavou, pracuje, modlí se a trpí pro záchranu lidstva.

Na cestě našeho každodenního života nacházíme mnohé a různé druhy obětí, které můžeme a máme přinášet Bohu. Oběť obžerství, která je v mnoha případech povinná. Zdržet se nadměrného pití alkoholu, které mate úsudek, zatemňuje rozum, snižuje důstojnost a ponizuje osobu před Bohem a počestnými lidmi. Kolik rodin je nešťastných kvůli tomuto hříchu obžerství! Proč se nepřináší Bohu oběť nepití a nerozdělí se s chudými to, co se s takovou škodou utrácí na výstřelky a hříchy, zatímco tolik našich bratří nemá nezbytné živobytí?

Tato oběť, uložená uměřeností, s níž si máme posloužit u stolu stvoření, byla požadována Bohem již od počátku od prvních dvou lidských bytostí. Písmo svaté praví: *“Potom Hospodin Bůh vysázel zahradu v Edenu na východě a usadil tam člověka, kterého uhnětl. Hospodin Bůh dal z půdy vyrůst rozmanitým stromům, líbezným na pohled, jejichž ovoce je chutné k jídlu (...). Hospodin Bůh dal člověku příkaz: «Ze všech stromů v zahradě smíš jíst, ale ze stromu poznání dobra a zla jíst nesmíš, neboť když bys z něho jedl, musíš zemřít!»”* (Gn 2,8-9.16-17). Pro nasycení měli Adam a Eva tolik plodů tak různých stromů, že plod stromu poznání dobra a zla nepotřebovali, a byl jim naopak velmi škodlivý, a Bůh je proto chránil tím, že jim zakázal, aby z něho jedli. Nejlepší pro ně bylo podřídit se Božímu rádu a přinést oběť toho, že se nedotknou jeho plodů.

V tomto případě, jakož i v tolika jiných životních případech, máme uskutečňovat ctnost mírnosti, která vyžaduje umrtvování žádosti obžerství. Bůh, který je dobrým Otcem, dal do světa velikou různost dobrých a lahodných věcí, kterými se jeho děti mohou a mají

živit e ze kterých se dokonce mohou radovat, avšak vždy v poslušnosti Božimu zákonu, bez opomíjení oběti uměřenosti, kterou máme přinášet Bohu, abychom mu děkovali za tolik dobrodiní, a ve prospěch našich potřebných bratří.

Neříkám, že Bůh žádá od všech, jako to činí s mnoha svými vyvolenými, aby se zbavili všeho ve prospěch chudých a pak ho následovali v úplném odpoutání se od pozemských dober, ale spíše to, že máme žít odpoutáni od přílišné lásky k těmto dobrům. Připomeňme si zde dialog Ježíše Krista s mladíkem, který ho vyhledá s touto otázkou: *“«Mistře, co dobrého mám udělat, abych dosáhl věčného života?» On mu řekl: «Proč se mě ptáš, co je dobré? Jenom jeden je dobrý. Chceš-li však vejít do života, zachovávej přikázání.» Zeptal se ho: «Která?» Ježíš odpověděl: «Nezabiješ, nezczizolozíš, nepokradeš, nevydáš křivé svědectví, cti otce i matku a miluj svého bližního jako sám sebe.» Jinoch mu řekl: «To všechno jsem zachovával. Co mi ještě schází?» Ježíš mu řekl: «Chceš-li být dokonalý, jdi, prodej svůj majetek a rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi. Pak přijď a následuj mě!» Když jinoch to slovo uslyšel, odešel zarmoucen, protože měl velký majetek. Ježíš pak řekl svým učedníkům: «Amen, pravím vám: Bohatý jen těžko vejde do nebeského království. Znovu vám říkám: Spíš projde velbloud uchem jehly, než vejde bohatý do Božího království.»”(Mt 19,16-24).*

Podle toho, co jsem slyšela od různých komentátorů, v tomto svém tvrzení se Ježíš Kristus dotýká lakomých boháčů, kteří se starají jen o to, aby hromadili bohatství, a proto se vyhýbají tomu, aby vydávali peníze, a odmítají se dělit o nadbytečný majetek s potřebnými bratřími. Právě toto nás učí Pán, když popisuje v rámci Posledního soudu motivy hrozného odsouzení k věčné záhubě, uplatněné na ty, kdo jsou umístěni po jeho levici: *“«Pryč ode mne, vy zlořečení, do věčného ohně, který je připraven pro ďábla a jeho anděly. Neboť jsem měl hlad, a nedali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a nedali jste mi napít, byl jsem na cestě a neujali jste se mě, byl jsem nahý, a neoblékli jste mě, byl jsem nemocen a ve vězení, a nenavštívili jste mě.» (...)* *«Amen, pravím vám: Cokoli jste neudělali pro jednoho z těchto nejposlednějších, ani pro mne jste neudělali.» A půjdou do věčného trápení, spravedliví však do věčného života”* (Mt 25,41-46).

Pamatujme na toto všechno, když nás Bůh ve fatimském poselství žádá: *Obětujte se*; a tím, co máte nadbytečného a co nepotřebujete, pomáhejte svým bratřím, kteří nemají nezbytné živobytí a hynou hladem a zimou. To je zřeknutí se a oběť, kterou Bůh od nás žádá a očekává; jestliže se neobětujeme v tomto životě, budeme obětováni ve věčném životě, a to nejen kvůli tomu, že jsme učinili něco zlého, ale také proto, že jsme nekonali dobro: *“Měl jsem hlad, a nedali jste mi najíst, byl jsem nahý, a neoblékli jste mě... Cokoli jste neudělali pro jednoho z těchto nejposlednějších, ani pro mne jste neudělali.» A půjdou do věčného trápení, spravedliví však do věčného života.”*

Abychom byli spaseni, nestačí vyhýbat se konání zla, ale vyžaduje se také ctnost v uskutečňování dobra, kterou jsme všichni povinni praktikovat.

Je pak další řada drobných obětí, které můžeme a do jisté míry máme přinášet Bohu. Kvůli tomu, že jsou malé, nejsou méně milé Bohu a méně záslužné a plodné pro nás, neboť jimi ukazujeme jemnost naší věrnosti a naší lásky k Bohu a k bližnímu. Jejich praktikování nás obohacuje milostí, posiluje ve víře a lásce, činí nás důstojnými před Bohem a bližními a osvobozuje nás od pokušení a egoismu, žádostivosti, závisti a touhy po pohodlí.

Je to velkodušnost v malých věcech, obvyklých a přítomných v každé chvíli; je to dokonalost přítomného okamžiku. Tak:

1. Přednášet svou *modlitbu* s vírou a pozorností a vyhnout se, nakolik je to možné, nepozornostem; s úctou a mít na paměti, že hovoříme s Bohem; přednášet ji s důvěrou a láskou, protože se setkáváme s tím, o němž víme, že nás miluje a že chce pomáhat naší slabosti jako otec, který podává ruku malinkému synovi, aby mu pomáhal chodit: před Bohem jsme stále dětmi velmi slabými, malými, malátnými v praktikování ctností, každou chvíli

klopýtáme a padáme, a proto potřebujeme, aby nám náš dobrý otec podal ruku a pomáhal nám vstát a kráčet po cestě svatosti.

Je-li naše modlitba přednášena v kostele, doma, během cesty, na poli či na ulici..., všude je Bůh, který vidí a naslouchá naše prosby, naše chvály a děkování. Tak nás to učí Ježíš Kristus ve své odpovědi Samaritánce, která mu předkládá následnou pochybnost: “*«Naši předkové uctívali Boha tady na té hoře, a vy říkáte: Jen v Jeruzalémě je to místo, kde se má Bůh uctívat!»* Ježíš jí odpověděl: *«Věř mi, ženo, nastává hodina, kdy nebudete uctívat Otce ani na této hoře, ani v Jeruzalémě. Vy uctíváte, co neznáte, my uctíváme, co známe (...). Ale nastává hodina – ano, už je tady – kdy opravdoví Boží ctitelé budou otce uctívat v duchu a pravdě. Vždyť Otec si vyžaduje takové ctitele. Bůh je duch, a kdo ho uctívají, mají ho uctívat v duchu a v pravdě.»*” (Jn 4,20 -24).

Bůh chce, aby naše modlitba byla přednášena s opravdovostí, a abychom měli na paměti, co jsme, naši ubohost, naše nic před ním; abychom měli na paměti to, o co prosíme a co s upřímností slibujeme, ochotni plnit své sliby. Ať naše chvály a díkůvzdání Bohu jsou výrazem pravdy cítěné v hloubce našeho srdce, s duchem víry, lásky a důvěry. Bůh se nespokojuje se slovy marnými, prázdnými a beze smyslu, či s vypracovanými formulacemi, které by byly s potleskem přijímány tvory. Ale naše modlitba má být pokorná a doprovázená duchem oběti.

Častokrát bude nezbytné obětovat něco z našeho odpočinku; třeba vstát o něco dříve, abychom mohli jít do kostela a účastnit se slavení Eucharistie; nebo večer před odpočinkem stanovit nějakou minutu pro modlitbu růžence, učinit oběť vypnutí rádia či televize. Je to zřeknutí se vlastních zálib a svévole, které Bůh od nás žádá; a, jak bylo řečeno dříve, jestliže se nechceme obětovat v tomto životě, budeme se muset obětovat ve věčném životě, neboť, jestliže se nespasíme nevinností, spasíme se pouze modlitbou a pokáním.

2. Přinést Bohu v oběť nějaké malé potěšení v *jídle* takovým způsobem, abychom nepoškodili tělesné síly, jichž máme zapotřebí k tomu, abychom mohli pracovat. Tak, například, nahradit ovoce, které mně chutná, nějakým méně chutným, sladkost... či nápoj; snášet po určitý čas žízeň a pak ji utišit, avšak méně lahodným nápojem; zdržet se alkoholu či alespoň se vyhnout tomu, abychom ho pili příliš.

Když si bereme jídlo, nevybíráme si to nejlepší. Ale, jestliže ho nemůžeme ponechat stranou, aniž bychom neupoutali pozornost, vezmeme si ho s jednoduchostí a bez obav a budeme děkovat Bohu za to, co nám takto dává, protože nemůžeme také věřit, že Bůh, který je dobrý Otec, je s námi spokojen jen tehdy, když nás vidí umrtvené. Bůh stvořil dobré věci pro své děti a líbí se mu, když si jimi slouží bez toho, že by je zneužívali, a poté, co splnili svou povinnost v práci, aby si je zasloužili; a přijímáme je s vděčností a láskou k tomu, který nás naplnil svými dary.

3. Oběť, kterou můžeme a máme činit Bohu v *oblékání*: snášet trochu zimy či tepla, aniž bychom si naříkali; jestliže se nacházíme na témže místě s více osobami, nechat, aby dveře a okna byly otevřené či zavřené podle jejich libosti. Oblékat se se slušností a skromností, bez toho, že bychom se stávali otroky posledního výkřiku módy; a vždy odmítat to, co není ve shodě s těmito dvěma ctnostmi, abychom se svým způsobem oblékání nestávali popudem k hříchu, neboť máme pamatovat na to, že jsme před Bohem odpovědní za hříchy, které druzí spáchali kvůli nám.

Máme se proto oblékat podle křesťanské morálky, osobní důstojnosti a solidarity s druhými a přinášet Bohu oběť přehánění a marnivosti; a vzhledem k marnivosti umět přinést Bohu oběť přílišné ozdoby mnoha šperky, bez kterých můžeme velmi dobře žít a jejichž cenou můžeme pomáhat našim potřebným bratřím. Místo velmi bohaté a drahé látky se

spokojme s nějakou jednodušší a menší ceny, a tak ušetřeme, abychom mohli lépe pomáhat našim bratřím, kteří nemají čím se zakrýt.

4. Snášet s pokojem *těžkosti*, které povstávají na naší cestě: někdy to bude jedno nepříjemné, provokativní a otravné slovo; jindy ironický úsměv, pohrdání, protiřečení, odstrčení, nedostatek úcty; ještě jindy to bude nepochopení, výčitka, odmítnutí, nedostatek pozornosti, zapomenutí, nevděčnost atd.

Tehdy je nezbytné to umět snášet, přinést Bohu svou oběť a smířit se s tím: nechat to přejít, jako bychom byli slepí, hluchí a němí, abychom viděli lépe, mluvili rozumněji a naslouchali hlasu Božímu. Nechat, aby zdánlivě měli převahu druzí; říkám: zdánlivě, neboť ve skutečnosti má převahu ten, kdo z lásky Boží umí v mlčení snášet. Rád ponechat, aby druzí zaujíмали první místa, aby pro ně bylo nejlepší, když se radují a triumfují plody našich prací, našich obětí, naší činnosti, našich schopností, našeho ponížení a - řekla bych dokonce - našich ctností, jako by byly jejich, a spokojit se s tím být pokornými a obětovanými z lásky k Bohu a k bližním.

Rád snášet společnost těch, kdo jsou nám nesympatičtí a nepříjemní, těch, kdo nám protiřečí, kdo nás unavují a nudí svými indiskrétními a možná zlovolnými otázkami; oplácet jim úsměvem, službou, přízní, odpouštět a milovat, a to naším pohledem obráceným k Bohu.

Toto zřeknutí se nás samých je snad nejtěžší obětí pro ubohou lidskou přirozenost, ale je také nejmilejší Bohu a nejzáslužnější pro nás.

5. Jsou pak *vnější skutky pokání a oběti*: některé povinné, jiné dobrovolné.

Povinnými oběťmi jsou například zdrženlivost a posty stanovené Církví. Ale nemůžeme a nemáme se omezovat pouze na ně, které jsou ve skutečnosti něčím velmi malým vzhledem k nutnosti, že všichni musíme konat pokání za naše hříchy a za hříchy bližních.

Existují některé nástroje pokání, které byly užívány mnoha svatými, jako je bičování, zíněné roucho atd. Tyto skutky pokání se praktikují se souhlasem vlastního zpovědníka, ve spojení s Kristem bičovaným, ovázaným provazem a korunovaným trním. Jestliže Kristus pro nás tak trpěl, je více než spravedlivé, že děláme něco pro něj a pro jeho vykupitelské dílo.

V duchu pokání je také obvyklé modlit se s rukama roztaženými do kříže, ve spojení s Kristem ukřižovaným, nebo se modlit vleže čelem k zemi, a tak se pokořovat v přítomnosti Boha, kterého jsme se odvážili urážet my, kteří jsme v jeho přítomnosti ničím.

I když nejsou povinnými, tyto skutky pokání se stávají nezbytnými v mnoha případech; abychom, například, zvítězili nad vášnivou povahou, která nás strhává ke hříchu, či nad prudkými pokušeními světa, ďábla, pýchy a těla.

Ježíš Kristus jakožto božská osoba nemohl hřešit, a přesto nám dal velký příklad kajícího života. Dříve, než začal svůj veřejný život, prožil čtyřicet dní na poušti v modlitbě a postu. Během jeho veřejného života nám evangelia často poukazují na to, že se vzdaloval od zástupů, aby byl sám s Otcem a modlil se. A dříve, než se vydal smrti, zůstal dlouho na modlitbě v zahradě Olivetské.

A my, tak ubozí a slabí, můžeme nemít zapotřebí se modlit? Máme to zapotřebí... a velmi! Je to v modlitbě, kde se setkáváme s Bohem; a je to při tomto setkání, kdy se nám sdílí milost a síla nezbytná k tomu, abychom se zřekli sami sebe v praktikování oběti, která je od nás žádána: *“Vejděte těsnou branou. Neboť prostorná je brána a široká je cesta, která vede k záhubě, a mnoho je těch, kdo tamtudy vcházejí. Jak těsná je brána a úzká cesta, která vede k životu, a málo je těch, kdo ji najdou!”* (Mt 7,13-14). Ježíš Kristus nám zde ukazuje na velikou nutnost našeho obětování se, neboť bez ducha osobního zřeknutí se nevejdeme do věčného života.

«Přinášejte stále Nejvyššímu modlitby a oběti».

Ave Maria!

Výzva k účasti na Eucharistii

Osmá výzva poselství: *«Vezměte a jezte tělo a krev Ježíše Kriste, hrozně potupené nevděčnými lidmi. Odčिňujte jejich provinění a těšte vašeho Boha».*

Tato výzva, s kterou se na nás poselství obrací, je výslovně obsažena v evangeliu, ale mnohými je špatně chápána, zapomínána, odkládána, opuštěna a, což je nejsmutnější, *potupena*.

Když Ježíš Kristus vyjevil svůj úmysl zůstat s námi v Eucharistii, aby byl naším duchovním pokrmem, naší silou a naším životem, farizeové se pohoršili a nevěřili. Ale Pán trval na svém: *“Já jsem chléb života. (...) Kdo bude jíst tento chléb, bude žít navěky. A chléb, který já dám, je mé tělo, obětované za život světa. (...) Když nebudete jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život”* (Jn 6,48-51.53). Z těchto slov je jasné, že, nebudeme-li se živit svatým přijímáním, nebudeme v sobě mít život milosti, život nadpřirozený, který závisí na našem spojení s Kristem skrze přijímání jeho těla a jeho krve. Proto zůstal v Eucharistii: aby byl naším duchovním pokrmem, naším každodenním chlebem, který v nás udržuje nadpřirozený život.

Abychom se však mohli živit tímto chlebem, musíme být v milosti Boží, jak nás upozorňuje sv. Pavel: *“Co jsem od Pána přijal, v tom jsem vás také vyučil: Pán Ježíš právě tu noc, kdy byl zrazen, vzal chléb, vzdal díky, rozlámal ho a řekl: «Toto je moje tělo, které se za vás vydává. To čiňte na mou památku.» Podobně vzal po večeři i kalich a řekl: «Tento kalich je nová smlouva, potvrzená mou krví. Kdykoli z něho budete pít, čiňte to na mou památku.» Kdykoli totiž jíme tento chléb a pijeme z tohoto kalicha, zvěstujeme smrt Páně, dokud on nepřijde. Kdo by tedy jedl chléb Páně nebo pil kalich Páně nehodně, proviní se proti tělu a krvi Páně. Proto musí člověk sám sebe zkoumat, a tak ať chléb jí a z kalicha pije. Kdo totiž jí a pije, a tělo Páně nerozlišuje od obyčejného chleba, jí a pije si odsouzení”* (1 Kor 11,23-29).

Tato apoštolova výstraha platí pro nás pro všechny. Předtím, než přistoupíme k eucharistickému stolu, máme zpytovat své svědomí; a, shledáme-li v nás nějakou těžkou vinu, musíme se nejdříve očistit vyznáním svých hříchů ve svaté zpovědi s opravdovou lítostí a předsevzetím více nehřešit. Bez těchto dvou podmínek naše zpověď nepřinese svůj účinek, i když nás kněz dá v jménu Božím rozhřešení. Bůh vidí naše vyznání a potvrzuje odpuštění, udělené knězem v jeho jméně, v té míře, v které vidí v našem srdci lítost nad tím, že jsem ho urazili, a učiněné rozhodnutí, že ho více nebudeme urážet.

Moc odpouštět hříchy svěřil Ježíš apoštolům, když se s nimi po vzkříšení setkal ve večeřadle a řekl: *“«Pokoj vám! Jako Otec poslal mne, tak i já posílám vás.» Po těch slovech na ně dechl a řekl jim: «Přijměte Ducha Svatého! Komu hříchy odpustíte, tomu jsou odpuštěny, komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou»”* (Jn 20,21-23).

A sv. Petrovi, kterého si vybral za hlavu své Církve, Pán při jiné příležitosti řekl: *“Tobě dám klíče od nebeského království: co svážeš na zemi, bude svázáno na nebi, a co rozvážeš na zemi, bude rozvázáno na nebi”* (Mt 16,19). Tak nejvyšší hlava Církve, kterou Ježíš Kristus založil, byla pověřena, aby určila způsob, jakým nám mohou být odpuštěny hříchy. A jelikož hlava Církve ustanovila, že to má být prostřednictvím pokorné a upřímné

zповědi, vykonané s lítostí a předsevzetím napravit se, je toto prostředek, který máme užívat, abychom dosáhli odpuštění svých hříchů.

Jen poté, co jsme takto připraveni, můžeme přijmout tělo a krev Ježíše Krista s jistotou, že tato svátost je pro nás pramenem života, síly a milosti, která nás činí milými v očích Otce, neboť v nás vidí svého jednorozeného Syna, který se s námi stal jedno touto jednotou plného a osobního odevzdání sebe samého nám z lásky.

Sv. Matouš nám takto vypráví, jak Pán se nám odevzdal svými vlastníma rukama: *“Když jedli, Ježíš vzal chléb, požehnal ho, lámal a dával ho svým učedníkům se slovy: «Vezměte, jezte. To je mé tělo.» Potom vzal kalich, vzdal díky, podal jim ho a řekl: «Pijte z něho všichni. Neboť to je má krev nové smlouvy, která se prolévá za mnohé na odpuštění hříchů»”* (Mt 26,26-28).

Vidíme, že Ježíš Kristus nás ujišťuje o své reálné přítomnosti, v těle a duši, že je živý, jako je v nebi, na všech místech, kde se nachází konsekrovaný chléb a víno. On říká: *“To je”*; neřekl: *To bylo*, ani: *To může být*, či: *To bude*. Ale: *“To je”*. V každé chvíli a na každém místě je konsekrovaný chléb a víno tělem a krví Ježíše Krista a je jím tak dlouho, dokud jsou tento chléb a toto víno zachovány. Toto je jasné ze slov Ježíše Krista, pravého Boha a pravého člověka; a Boží slovo koná to, co znamená.

V Eucharistii je Ježíš živý. Ano, živý, protože svou božskou mocí vstal z mrtvých, aby už neumíral a zůstal navždy s Otcem a Duchem Svatým. Syn Boží má skutečně moc nad životem a smrtí: *“Proto mě Otec miluje, že dávám svůj život, a zase ho přijmu nazpátek. Nikdo mi ho nemůže vzít, ale já ho dávám sám od sebe. Mám moc život dát a mám moc ho zase přijmout. Takový příkaz jsem dostal od svého Otce”* (Jn 10,17-18). Tak je vzkříšený Ježíš Kristus naším životem a naším vzkříšením: s Kristem budou vzkříšeni ti, kdo s Kristem žili. To je jeho příslib: *“Já jsem chléb života! Kdo přichází ke mně, nebude nikdy hladovět, a kdo věří ve mne, nebude nikdy žíznit. (...) Neboť to je vůle mého Otce: aby každý, kdo vidí Syna a věří v něho, měl život věčný. A já ho vzkřísím v poslední den”* (Jn 6,35.40).

Je to skrze víru, že vidíme Ježíše Krista: víme, že on je Boží Slovo; věříme v jeho slovo, v jeho Církev; chceme jít cestou, kterou nám vyznačil, skrze něho přijdeme k Otcovi; a skrze něho budeme vzkříšeni v poslední den. Ano, když se živíme chlebem z jeho stolu a pijeme z jeho kalicha, máme v sobě jeho život: skrze účast na jeho těle a na jeho krvi v Eucharistii se s ním stáváme jedno.

Avšak Kristus přítomný na našich oltářích není pouze pokrmem a životem; je také smírnou obětí, kterou se obětuje Otcovi za naše hříchy. Mše svatá je vskutku nekrvavým obnovením oběti kříže; je to Kristus přinesený jako oběť za naše hříchy pod způsoby chleba a vína. Kříž, kde dal svůj život za nás, je největším důkazem jeho lásky; a on chtěl každému z nás svými vlastníma rukama světit živou památku tohoto projevu své lásky ustanovením Eucharistie při Poslední večeři, kterou slavil s apoštoly: *“Když jedli, Ježíš vzal chléb, požehnal ho, lámal a dával ho svým učedníkům se slovy: «Vezměte, jezte. To je mé tělo.» Potom vzal kalich, vzdal díky, podal jim ho a řekl: «Pijte z něho všichni. Neboť to je má krev nové smlouvy, která se prolévá za mnohé na odpuštění hříchů»”* (Mt 26,26-28).

Ježíš nám dává svá tělo a pak svou krev, o které říká, že se “prolévá za mnohé”. Zde slovo “mnozí” neznámá vyloučení “některých”, jako by Ježíš neměl zemřít za všechny; ale, jak jsem slyšela od různých komentátorů, toto slovo má zde být chápáno ve významu, jaký mu dával jazyk onoho národa: “mnozí” jako protiklad “jednoho”, tj. jeden, který umírá místo množství. Bylo to v tomto smyslu, když velekněz Kaifáš ospravedlňoval nutnost Ježíšovy smrti: *“Nemyslíte na to, že je pro vás lépe, když jeden člověk umře za lid, než aby zahynul celý národ?”* (Jn 11,50).

Kristus skutečně prolil svou krev za celé lidstvo, za všechny, aniž by někoho vyloučil. Je však také pravdou, že ne všichni mají zájem a usilují o to přijmout do svého života Ježíše Krista, cenu svého vykoupení, a tak se sami z tohoto vykoupení vylučují. Jak nemyslet na

tolik lidí, kteří se neumějí či nechťejí živit jeho tělem a jeho krví? Co s nimi bude? *“Amen, amen pravím vám: Když nebudete jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život”* (Jn 6,53). Toto je odpověď, kterou nám dává Ježíš Kristus vzhledem k těm, kteří nechťejí důstojně využít dar, jenž nám nabízí, tj. své tělo a svou krev, živé a přítomné ve svátosti Eucharistie.

Náš Spasitel, zavřený v našich svatostáncích, obětovaný na našich oltářích, neustává v přinášení sebe Otci jako oběti za odpuštění hříchů lidstva a doufá, že mnoho velkodušných lidí se k němu chce připojit a stát se s ním jedno účastí na téže oběti, aby se s ním obětovali Otci jako smírná oběť za hříchy světa. Tímto způsobem se Kristus obětuje Otci jako oběť v sobě samém a jako oběť v údech svého mystického těla, kterým je Církev. Toto je výzva poselství: *obětovat Nejsvětější Trojici zásluhy Krista – oběti na odčinění hříchů, jimiž je on sám urážen, jak to anděl naučil modlit se tři ubohé děti: “Nejsvětější Trojice, Otče, Synu a Duchu Svátý, hluboce se vám klaním a obětuji vám nejdražší tělo, krev, duši a božství Ježíše Krista, přítomné ve všech svatostáncích na zemi, na odčinění urážek, svatokrádeží a lhostejnosti, jimiž je on sám urážen. A pro nekonečné zásluhy jeho Nejsvětějšího Srdce a Neposkvrněného Srdce Panny Marie vás prosím za obrácení ubohých hříšníků”* (poselství anděla).

A o jaké hříchy jde? – Jsou to urážky, jsou to svatokrádeže, je to lhostejnost, je to nevděčnost těch, kdo ho přijímají nehodně, kdo ho urážejí, kdo ho pronásledují, kdo ho neznají, a těch, kdo ho sice znají, ale opouštějí a nemilují. Je to chlad a tvrdost nových Jidášů, kteří s ním berou svou rukou ze stejného talíře, aby ho potom zradili a vydali, a tak se vystavovali vlastnímu odsouzení a nevyužívali pro sebe samé plod vykoupění, které Kristus vykonal a obětoval Otci.

On neustává ve stálém obětování sebe jako oběti za nás Otci: tichý a prosící v samotě našich kostelů; zapomenutý, opovrhovaný, trýzněný, pokořený a ubohý, uvězněný v našich svatostáncích. A poselství nás neustává prosit, abychom obětovali Nejsvětější Trojici na odčinění všech hříchů, jimiž je urážen, oběť našich oltářů.

A jak máme přispět my?! Je to naše pokorná modlitba, jsou to naše ubohé oběti, které máme spojovat s modlitbou a obětí Ježíše Krista a Neposkvrněného Srdce Panny Marie na odčinění hříchů a za spásu svých bratří a sester, kteří zbloudili z jediné a pravé cesty, jež vede k životu.

Zde kladu sobě samé otázku: Jestliže stačí zásluhy a modlitba Ježíše Krista na odčinění hříchů a spásu světa, proč se poselství dovolává zásluh Neposkvrněného Srdce Panny Marie a žádá naši modlitbu, naši oběť a naše odčinění?

- Odpovídám, že to nevím! Nevím ani, jaké by bylo vysvětlení, jež by mi poskytli teologové Církve, kdybych se jich zeptala. Rozjímala jsem však a uvažovala... Beru evangelium a vidím, že Ježíš Kristus připojuje od počátku k svému vykupitelskému dílu Neposkvrněné Srdce té, kterou si vyvolil za svou matku.

Dílo našeho vykoupění začalo v okamžiku, kdy Slovo sestoupilo z nebe, aby v Mariině lůně přijalo lidské tělo. Od té chvíle Kristovou krví byla krev Mariina, čerpaná z pramene jejího Neposkvrněného Srdce, tlukoty Kristova Srdce byly jednohlasně s tlukoty Mariina Srdce.

A můžeme si myslet, že touhy Mariina Srdce se zcela ztotožnily s touhami Kristova Srdce, Mariiným ideálem se stal ideál samotného Krista a láskou Mariina Srdce byla láska Kristova Srdce k Otci a k lidem. Celé vykupitelské dílo prochází ve svém počátku skrze Neposkvrněné Srdce Panny Marie, a to kvůli jeho intimnímu a blízkému sjednocení s Božím Slovem.

Od chvíle, kdy Otec svěřil Panně Marii svého Syna, když ho uzavřel na devět měsíců do jejího čistého a panenského lůna – a *“to všechno se stalo, aby se naplnilo, co řekl Pán ústy proroka: ‘Hle, panna počne a porodí syna a dají mu jméno Emmanuel’, to znamená ‘Bůh*

s námi” (Mt 1,22-23; Iz 7,14) – a od chvíle, kdy se Panna Maria svým svobodným ano odevzdala jako služebnice k dispozici Boží vůli ve všem, co v ní Bůh chtěl vykonat – to bylo její odpovědí: *“Jsem služebnice Páně: ať se mi stane podle tvého slova!”* (Lk 1,38) - , od té chvíle se Panna Maria z Božího ustanovení stala spolu s Kristem Spoluvykupitelkou lidského pokolení.

Je to tělo přijaté od Panny Marie, které se v Kristu stává obětí přinesenou za spásu lidí; je to krev přijatá od Panny Marie, která proudí v Kristových žilách a prýští z jeho božského Srdce; jsou to totéž tělo a tatáž krev, přijaté od Panny Marie, které jsou nám pod způsoby konsekrovaného chleba a vína dávány jako každodenní pokrm, aby v nás upevnily život milosti, a tak v nás, údech Kristova mystického Těla, pokračovalo jeho vykupitelského dílo pro spásu všech a každého v míře, v jaké každý z nás lne ke Kristu a spolupracuje s Kristem.

Tak poté, co nás poselství vyzvalo obětovat Nejsvětější Trojici zásluhy Ježíše Krista a Neposkvrněného Srdce Panny Marie, která je Matkou Krista a jeho mystického Těla, žádá, aby se k těmto zásluhám připojily také modlitby a oběti nás všech, údů onoho téhož a jediného Kristova Těla, přijatého od Panny Marie, zbožštěného ve Slově, obětovaného na kříži, přítomného v Eucharistii, v neustálém růstu v údech Církve.

Protože je Maria Matkou Krista a jeho mystického Těla, je její Srdce jistým způsobem srdcem Církve: je to zde, v srdci Církve, kde ona ve stálém spojení se svým Kristem bdí nad údy Církve a poskytuje jim svou mateřskou ochranu. Maria plní lépe než kdokoliv jiný to, řekl Kristus: *“Dosud jste o nic neprosili ve jménu mém. Proste a dostanete, aby se vaše radost naplnila”* (Jn 16,24). Je to ve jménu Krista, jejího Syna, v němž se Maria za nás přimlouvá u Otce. Je to ve jménu Krista, přítomného v Eucharistii a učiněného s námi jedno ve svatém přijímání, v němž spojujeme naše pokorné modlitby s modlitbami Panny Marie, aby je ona přednesla Otci v Ježíši Kristu, svém Synu.

Proto ji opakovaně naléhavě prosíme: *“Svatá Maria, Matko Boží, pro za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší.”*

Ave Maria!

Výzva k důvěrnému spojení s Nejsvětější Trojicí

Devátá výzva poselství: «Nejsvětější Trojice, Otče, Synu a Duchu Svatý, hluboce se vám klaním».

Zde poselství předkládá naši víře a našemu klanění tajemství jednoho Boha ve třech osobách: Otce, Syna a Duchu Svatého; předkládá nám tajemství Nejsvětější Trojice: jediného Boha a tři odlišných osob.

Jedná se o tajemství, které nám bylo zjeveno a jehož dokonalé pochopení nám bude dáno až v nebi. Věříme v něho, protože Bůh ho zjevil, a víme, že naše omezené chápání je velmi vzdálené od moci a moudrosti Boží.

V díle stvoření, které vyšlo ze stvořitelské moci Boží, vidíme tolik obdivuhodných věcí, u nichž také nechápeme způsob, jímž jsou uskutečňovány: v nich můžeme vidět jako v obraze toto tajemství, předložené Bohem k našemu uvažování.

Tak např. každý jednotlivec je pouze jedinou osobou, ale existují v ní velmi odlišné věci: některé řádu přirozeného, jiné řádu nadpřirozeného. Jsme tělo: hmota formovaná Bohem z bláta země, a toto tělo se udržuje plody téže země, z níž bylo vzato a do níž se vrátí.

Avšak životem našeho těla je duše, duchovní bytost stvořená Bohem k jeho obrazu a podobě, jak to praví Písmo svaté: *“Bůh stvořil člověka jako svůj obraz, jako obraz Boží ho stvořil, stvořil je jako muže a ženu”* (Gn 1,27), což je následně vysvětleno: *“Tehdy uhnětl Hospodin Bůh člověka z prachu hlíny a vdechl do jeho nozder dech života, a tak se stal člověk živou bytostí”* (Gn 2,7). Naše duše je tedy duchovní bytostí stvořenou Božím dechem: je nesmrtelná. Dokud zůstává spojena s naším tělem, jsme živou bytostí, ale, když tělo úplně přestane být schopné spolupracovat s činností duše, opouští ho a odlétá k Bytí, které ji svým dechem stvořilo; odlétá k Bohu, který ji přitahuje jako střed přitažlivosti. Tělo, opuštěné duší, zůstane bez života a vrací se do země, z níž bylo vzato.

Duše nese se sebou dary, které přijala od Boha: rozum, paměť, vůli atd. I když si mrtvola uchová všechny své přirozené orgány v dobrém stavu, už nevidí, nemluví, nepohybuje se, nechápe ani neuvažuje. Předtím to bylo bytí, které myslelo, které mělo život; nyní je to nečinné bytí, neschopné konat, jež se rozpadá a mizí v hnilobě hrobu.

Když se ptáme, jak je možné, že v jediné osobě existuje veškerý tento souhrn věcí – tělo, které je z hmoty a umírá; duše, duchovní bytost, která má nesmrtelný život, protože má účast na Božím životě; rozum, paměť a vůle -, musíme vyznat, že nevíme a nechápeme, jak je to možné. Nechápeme, co se děje v nás samotných, co v nás existuje, co jsme; jme to, co druzí nevidí, co ani my neznáme, zkrátka jsme to, co zná velmi dobře pouze Bůh. Proto obvykle zcela pravdivě říkáme: jen Bůh ví, co jsme.

Jednou jsem slyšela říci jednoho odborníka, který právě skončil vyšetřování nemocného: *“My, lékaři, jsem velmi studovali a lékařství udělalo velké pokroky. Přesto však v lidském těle existují mnohá tajemství, která se nám ještě nepodařilo odhalit.”* To, co onen lékař řekl o lidském těle, můžeme rozšířit na celé stvoření: do všeho Bůh vložil tajemství, které není přístupné našemu omezenému chápání. Je to kvůli tomu, že lidský rozum utváří jen nepatrná účast na Božím rozumu.

Celá příroda se nám jeví jako zahalená v tajemství, celá se nám jeví být zjevením tajemství Boha, který je trojí v osobách – Otci, Synu a Duchu Svatém – a jediný pravý Bůh.

Když trháme ovoce, např. pomeranč, stáhneme mu slupku, kterou odhodíme, oddělíme jádérka, jež se mohou zasadit a dát nám další stromy, a zůstanou nám měsíčky, které nás živí. Tak v jediné jednotě – v pomeranči – máme tři odlišné věci s různými účely. A totéž můžeme říci také o jiném ovoci.

Když pozorujeme růžový keř, vidíme kmen, který ho spojuje se zemí, odkud saje výživu, jež ho udržuje, zelené listí, jež na podzim uvadá a opadá, i to, jak je pokrytý krásnými růžemi, které trháme a jež potěšují náš zrak a čich. Celá příroda byla stvořena, aby nám mluvila o Bohu a zjevovala nám tajemství Boha *trojího v osobách*. Jestliže ve všech stvořených věcech nacházíme v každé jednotě celek odlišných věcí, které oddělujeme a rozlišujeme odlišnými jmény, proč se divit tomu, že v jediném Bohu jsou tři odlišné osoby: *Otec, Syn a Duch Svatý*? Chceme-li naslouchat, celé dílo stvoření nám hovoří o Bohu Stvořiteli.

Ale je to především Písmo svaté, jež nám na různých místech hovoří o tomto tajemství Nejsvětější Trojice a zjevuje ho, jako např., když nám sv. Lukáš popisuje tajemství vtělení Slova, “Syna Nejvyššího”. V odpovědi na jednu Mariinu těžkost anděl řekl: *“Duch Svatý sestoupí na tebe a moc Nejvyššího tě zastíní. Proto také dítě bude nazváno svaté, Syn Boží”* (Lk 1,35). Jsou zde zmiňovány tři božské osoby: *Duch Svatý*, který sestupuje na Pannu; *Nejvyšší* (kterého Ježíš Kristus, “Syn Nejvyššího”, nazývá *Otec*), který plodí Slovo, a *Syn*, který se má narodit a jenž, jak praví anděl, “bude nazván Syn Boží”.

Ježíš Kristus, plozený Otcem od věčnosti, je počat a zrozen v čase z Panny Marie. Jako člověk začal existovat od chvíle svého vtělení v lůně panenské Matky; jako Bůh existoval vždy spolu s Otcem a Duchem Svatým. Sv. Jan nám říká: *“Na počátku bylo Slovo a to Slovo bylo u Boha a to slovo byl Bůh. To bylo na počátku u Boha. (...) A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi”* (Jn 1,1-2.14).

Vícekrát se v evangeliu setkáváme s Ježíšem Kristem, jak hovoří o třech – o Otci, Synu a Duchu Svatém - , a jak sobě samému dává jméno Syna: *“A za cokoli budete prosit ve jménu mém, to všechno udělám, aby Otec byl oslaven v Synovi. (...) Ale Přímluvce, Duch Svatý, kterého Otec pošle ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno ostatní, co jsem vám řekl já”* (Jn 14,13.26). Na jiném místě říká: *“Otec miluje Syna a všechno mu dal do rukou”* (Jn 3,35), a o něco dále: *“Neboť jako Otec křísí mrtvé a je oživuje, tak i Syn oživuje, koho chce”* (Jn 5,21).

Máme tedy jediného Boha, ale ve třech odlišných osobách: *Otci, Synu a Duchu Svatém*.

Duch Svatý k nám přichází jako učitel, aby nás učil a nám připomínal všechno, co nám Ježíš Kristus zjevil: *“Ten vás naučí všemu a připomene vám všechno ostatní, co jsem vám řekl já”*. Duch Svatý to činí přímo dary, které on sám dává duši, nebo nepřímo, když používá lidské prostředky, mezi nimiž vyniká Církev, naše matka a učitelka, jež mezi základními posláním, která jí byla svěřena vykonávat na zemi, má také úkol připomínat nám s autoritou a věrně všechno to, co Ježíš Kristus řekl a vykonal.

Mimoto, jak se praví v evangeliu, nám také bude dáno poznat a žít s Duchem Svatým, který přišel, aby přebýval v nás a byl s námi: *“A já budu prosit Otce, a dá vám jiného Přímluvce, aby s vámi zůstal navždy: Ducha pravdy. Svět ho nemůže přijmout, protože ho nevidí a nezná. Vy ho znáte, neboť přebývá u vás a bude ve vás”* (Jn 14,16-17). Jedná se o poznání skrze víru, které svět přirozeně nemá. Možnost poznat Ducha Svatého je úžasná milost, kterou nám on dává: *“Vy ho znáte, neboť přebývá u vás a bude ve vás”*.

Ano! Je to nesmírná milost, že můžeme poznávat Boha prostřednictvím víry: poznávat zjevení Boha a jeho lásky, kterou nám projevuje ve všech svých dílech; poznávat ho v lidských vědách, v umění, v silách či věcech, které nás obklopují: všechno je projevením

Boha, neboť on se nám zjevuje ve svém díle. Zde můžeme jistým způsobem aplikovat onu výzvu, s kterou se Ježíš obrátil na své učedníky, aby ve vykonaných skutcích viděli přítomnost Toho, který je v něm učinil: *“Věřte aspoň pro ty skutky”* (Jn 14,11). Moci poznávat Boha, i když omezeným způsobem, který je vlastní našim možnostem, je milostí neocenitelné hodnoty! Moci poznávat Boha jako Otce, který nás stvořil, jako Bohočlověka, který nás vykoupil, jako Ducha Svatého, který nás vede po cestách pravdy a lásky: *“Až přijde on, Duch pravdy, uvede vás do celé pravdy”* (Jn 16,13).

Celá pravda je pak jistým způsobem láska, neboť, jak říká sv. Jan, Bůh je láska. Proto milovat znamená mít největší Boží dar, protože znamená mít samotného Boha: *“Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo a můj Otec ho bude milovat a přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek”* (Jn 14,23). Znamená vlastnit Boha a nás ponořených do Boha: znamená Boží lásku v nás, sdílenou přítomností tří božských osob, která nás má vést k tomu, abychom žili ponořeni do oceánu nadpřirozeného života a stále kráčeli po cestě vyznačené světlem Božího slova. Tímto způsobem se Boží láska v nás projevuje, nás přetváří a ztotožňuje se třemi božskými osobami skrze úplné sjednocení s Ježíšem Kristem: *“V onen den poznáte, že já jsem ve svém Otci a vy ve mně jako já ve vás. Kdo má moje přikázání a zachovává je, ten mě miluje, a kdo mě miluje, toho bude milovat můj Otec a také já ho budu milovat a dám se mu poznat”* (Jn 14,20-21).

Je to proto láska, která nás přetváří v živé chrámy Nejsvětější Trojice, neboť Bůh je láska a sděluje nám život své lásky, kterou je Boží život v nás - *dám se mu poznat* -, kterou je Kristův život v nás, jak on prosil Otce: *“Spravedlivý Otče, svět tě nepoznal, ale já jsem tě poznal a tito moji učedníci poznali, že jsi mě poslal. Dal jsem jim poznat své jméno a dám poznat, aby láska, kterou jsi mě miloval, byla v nich a abych byl i já v nich”* (Jn 17,25-26).

Materialistický svět nepoznává Boha, nechápe duchovní život přebývání Nejsvětější Trojice v nás. A nejenom ho nechápe, ale přímo se kvůli němu rozčiluje a pronásleduje ho; pronásleduje ho však, protože ho nepoznává, nezná bezedné poklady a bohatství, které má v sobě. Ježíš Kristus toto všechno věděl a, aby nás předem varoval, řekl: *“Jestliže vás svět nenávidí, uvažte, že mne nenáviděl dříve než vás. Kdybyste byli ze světa, svět by miloval to, co mu patří. Že však nejste ze světa, ale já jsem vás ze světa vyvolil, proto vás svět nenávidí. Vzpomeňte si na slovo, které jsem vám řekl: ‘Služebník není víc než jeho pán’”* (Jn 15,18-20).

Svět svádí a klame a Kristus se nemůže ukázat těm, kdo se nechávají zlákat lživými iluzemi světa. Proto ti, kdo žijí v zajetí materialismu, nechápou řeč Ježíše Krista, která je Božím slovem; patří mezi povolání, protože všichni jsme povoláni k následování Božího zákona, ale nejsou vyvolení, protože nechťejí slyšet hlas Boží – tj. Kristovu nauku, která je Božím slovem – a následovat ho. A odmítnutím Krista – jediného, který má *“slova věčného života”* (Jn 6,68) – uzavírají sami sobě přístup do věčného života. Proto v modlitbě, kterou se Ježíš při Poslední večeři obrátil k Otci, řekl: *“Otče, přišla ta hodina. Oslav svého Syna, aby Syn oslavil tebe. Obdařils ho mocí nade všemi lidmi, aby dal věčný život všem, které jsi mu dal. Věčný život pak je to, že poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista. (...) Zjevil jsem tvé jméno lidem, které jsi mi dal ze světa. Byli tvoji a mně jsi je dal a zachovali tvoje slovo”* (Jn 17,1-6).

Především vidíme, že Ježíš Kristus nám jasně říká, že věčný život spočívá v poznání Boha a Syna, kterého Otec poslal. Je tomu tak, neboť poznání Boha nás vede k lásce, láska nastoluje jednotu a jednota nám předává nadpřirozený Boží život. Pak si všimněme, jak Spasitel prosí Otce za ty, které si vyvolil ze světa, aby byli jeho; a jsou jeho, protože zachovávají jeho slovo: *“Byli tvoji a mně jsi je dal a zachovali tvoje slovo”*.

Je jisté, že zachovávání Božího slova od nás vyžaduje oběť a sebezápor, ale je také jisté, že právě obětí a sebezáporem dokazujeme Bohu svou lásku. Neřekl nám snad Ježíš Kristus: *“Kdo chce jít za mnou, ať zapře sám sebe, vezme svůj kříž a následuje mě”* (Mk 8,34)?

Naopak svět slibuje pohodlnost a rozkoše a obklopuje nás mnohými svádějícími pokušeními, avšak falešnými a zrozenými z nevědomosti, protože svět, nebo spíše ti, kdo žijí podle zásad světa, neznají dobro, jež odmítají a ztrácejí, když se vzdalují od Boha. Všichni se ženou v hledání štěstí, ale nenacházejí ho, protože ho hledají tam, kde neexistuje, a tak, je-li zde chybná cesta, čím více po ní krácejí, tím více se vzdalují od štěstí.

Bůh je jediným bytím, v kterém je štěstí, pro něž nás vskutku stvořil. Avšak Bůh není v uspokojování smyslových rozkoší těla, smyslů, vášní, pýchy, povýšenosti, chamtivosti atd. Bůh se nachází v čistých duších, v pokorných srdcích a v správných svědomích, osvobozených od přilnutí k pozemským věcem, jako jsou pocty, rozkoše, bohatství atd. Takto osvobození lidé se ztotožňují s Bohem a s Božím životem v sobě; a on jim dává stále rostoucí účast na svých darech.

Kristus právě z toho učinil předmět své modlitby k Otci: *“Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal (...), aby měli v sobě plnost mé radosti (...). Posvět je v pravdě; tvé slovo je pravda (...). A pro ně se zasvěcuji, aby i oni byli posvěceni v pravdě. Prosím nejen za ně, ale také za ty, kdo pro jejich slovo uvěří ve mne: ať všichni jsou jedno. Jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, tak i oni ať jsou v nás, aby svět uvěřil, že ty jsi mě poslal. A slávu, kterou jsi dal mně, dal jsem já jim, aby byli jedno, jako my jsme jedno: já v nich a ty ve mně. Tak ať oni jsou v dokonalé jednotě, aby svět poznal, že ty jsi mě poslal a žes je miloval, jako jsi miloval mne”* (Jn 17,11-23).

Vidíme, že Ježíš prosí Otce za naši jednotu s Nejsvětější Trojicí: *“Jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, tak i oni ať jsou v nás”*. Právě toto je náš nadpřirozený život, protože být v Bohu znamená žít Božím životem: Bůh přítomný v nás a my ponořeni v Bohu. Tento život intimního spojení s Bohem, často představovaný jako těžký a smutný, je naopak jednoduchý, radostný a šťastný, jak to říká Ježíš Kristus: *“Aby měli v sobě plnost mé radosti”*. Radost z plnění Boží vůle, z toho, že děláme Bohu radost zachováváním a plněním jeho slova: *“Zachovali tvoje slovo. Nyní poznali, že všechno, cos mi dal, je od tebe; vždyť slova, která jsi dal mně, dal jsem jim. Oni je přijali”* (Jn 17,6-8). Věříme v Boha, přijímáme jeho slovo a máme v sobě plnost božské radosti. Jsme, jak říká sv. Pavel, Božími chrámy: *“Nevíte, že jste Božím chrámem a že ve vás bydlí Boží Duch”* (1 Kor 3,16)?

V evangeliu se praví, že jsme předmětem Kristova zvláštního vyvolení: *“Ne vy jste si vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a určil jsem vás k tomu, abyste šli a přinášeli užitek a váš užitek aby byl trvalý”* (Jn15,16). Být vyvolení Kristem znamená pak bezpochyby být vyvolený pro Boha, pro život, který nekončí, pro lásku, která neumírá, pro štěstí, které nemá konce. To, co Bůh bere za své a ztotožňuje se sebou, stává se skrze své intimní spojení s Kristem jedno s Bohem: *“V onen den poznáte, že já jsem ve svém Otci a vy ve mně jako já ve vás”* (Jn 14,20). Totéž můžeme vidět potvrzené v těchto slovech listu Efesanům: *“Dostalo se vám potvrzení od slíbeného Ducha Svatého (...), který je zárukou, že nám jednou připadne dědictví. Tak se dovrší naše vykoupení, protože si nás Bůh získal jako svůj majetek, abychom sloužili ke chvále jeho božské velebnosti”* (Ef 1,13-14).

Tak skrze naše spojení s Kristem Boží život v nás roste, vyvíjí se a přetváří nás v živé chrámy Boží, jak to říká Ježíš Kristus: *“Nenechám vás sirotky. Zase k vám přijdu. Ještě krátký čas, a svět mě už neuvidí, ale vy mě zas uvidíte, protože já jsem živ a také vy budete živi”* (Jn 14,18-19). Ano, my žijeme, protože Boží život v nás nás činí nesmrtelnými.

V Apokalypse nám sv. Jan říká, že v Božím městě neviděl žádný chrám, *“neboť Pán Bůh vševládný a Beránek – to je jeho chrám. A toto město nemá zapotřebí ani slunce, ani měsíce, aby ho osvětlovaly, protože ho ozařuje Boží velebnost. Jeho světlem je Beránek”* (Zj 21,22-23). Beránkem je Kristus; Kristovo světlo je naším životem a my žijeme ponořeni do tohoto světla, a tak jsme chválou k Boží slávě, kráčíme ve světle jeho slávy a skrze ni jsme přetvářeni v chrám Boží: *“V něm je celá stavba spojena a vyrůstá ve svatý chrám v Pánu. V něm i vy jste budováni působením Ducha v Boží příbytek”* (Ef 2,21-22).

Jsme Božími chrámy a Bůh je náš příbytek, kráčíme ve světle Boží slávy, jsme vyvoleni Bohem a Bůh nás povolal a zná nás vlastním jménem: *“Pastýř (...) volá své ovce jménem (...) a ovce ho následují, protože znají jeho hlas. (...) Já jsem dobrý pastýř; znám svoje ovce a moje ovce znají mne, jako mne zná Otec a já znám Otce; a za ovce dávám svůj život”* (Jn 10,2-4.14-15). Proto přišel na svět: *“Já jsem přišel, aby měli život a aby ho měly v hojnosti. (...) Já jim dávám věčný život. Nezahynou navěky a nikdo mi je nevyrvé z rukou. Můj Otec, který mi je dal, je větší než všichni a z Otcových rukou je nemůže vyrvat nikdo. (A kde je Otec, tam je Syn a Duch Svatý.) Já a Otec jedno jsme”* (Jn 10,10.28-30).

Naše velikost je nesmírná: byli jsme vyvoleni Bohem, jsme chráněni Bohem, jsme posvěceni Boží přítomností k chvále jeho slávy, jsme živými svatostánky, kde přebývá Nejsvětější Trojice, jsme domem Božím a bránou nebes!

Ó Nejsvětější Trojice, které se klaním, kterou miluji, které budu zpívat věčnou chválu! Ve mně jsi světlem, jsi milostí, jsi láskou! Nořím se do tebe a vrhám se do propasti lásky tvého bytí.

Ave Maria!

Výzva ke každodenní modlitbě růžence

Desátá výzva poselství: Tato výzva zazněla poprvé 13. května 1917, když tři chudobné děti z Aljustrelu pasly svoje stádo na poli zvaném Cova da Iria.

Po poledni začaly tři děti jako obvykle jíst a modlit se. Poté, aby jim uplynul čas, se pustily do stavění malé zídky ze samotných kamenů kolem keře zvaného “moita”, jehož lidé užívali na výrobu metel, a proto ho chtěly uchránit před tím, že by ho sežrala zvířata. To kvůli tomu, že, když nacházely takové keře v dobrém stavu, rády je nechávaly růst, aby z nich pak dělaly metly, které přinášely matce, když se večer vracely domů.

Pro děti bylo totiž svátkem vidět rodiče spokojené z jejich dárků a něžností, takže se předháněly v hledání všeho toho, čím by jim mohly co nejvíce a co nejlépe způsobit potěšení a radost. Ano, byly chudé, ale šťastné! Protože to, co přináší štěstí, není ani bohatství, ani zábavy, často nebezpečné, ale láska. Ve skutečnosti milovat a obětovat se z lásky je tím, co dává rodinám štěstí, radost, pokoj a blahobyt.

Jak jsem už vyprávěla, skromné děti se pokojně bavily hraním, když je najednou překvapil záblesk světla, o kterém se domnívaly, že je to blesk. Den byl pokojný, slunce jasně svítilo jako v nejkrásnějším jarním čase, ale děti byly tak malé, že neuměly posoudit jevy v ovzduší. Protože byly navyklé vidět blesky, jen když bylo hromobití, nemyslely na nic jiného než na to, aby v rychlosti shromáždily stádo a vrátily se domů dříve, než se rozpoutá bouřka.

Když učinily pár kroků dolů úbočím, byly jejich oči oslepeny zábleskem téhož světla, které pokládaly za další blesk, což je donutilo ještě více zrychlit krok a ještě usilovněji

shromáždit ovce. Ještě pár kroků – a asi v polovině úbočí se zastavily překvapené, že vidí na malém dubu krásnou paní ze světla. Nemají strach, protože nadpřirozené zjevení nenahání strach; vzbuzuje spíše příjemné překvapení podmanivé přitažlivosti.

Milá paní otevře ústa a, jakoby chtěla zahájit rozhovor, obrátí se na děti následujícími slovy: *“Nebojte se, neudělám vám nic zlého.”*

Myslím si, že tato slova Naší Paní - *nebojte se* – se nevztahovala na strach, který bychom mohli mít z ní, neboť dobře věděla, že nám nenahání strach. Musela se proto vztahovat na strach, který působil, že jsme chtěli rychle utéci před předpokládanou bouřkou, o které jsme se domnívali, že se brzy rozpoutá.

Říkalo se také, že Francisco vzal kameny a házel je na zjevení. Myslím si, že to nemůže být pravda; to někdo popletl nebo zle pochopil kameny, které pastýři hážou na stádo, když chtějí donutit zvířata, aby se shromáždila a šla rychleji.

Přerušila jsem mlčení a, povzbuzená důvěrou, kterou nám milá paní vnukala, jsem se jí zeptala: *“Odkud jste?”* *“Jsem z nebe”*, odpověděla mi. *“A co chcete ode mě?”*, zeptala jsem se. Odpověděla: *“Přišla jsem, abych vás požádala, abyste sem přicházeli po šest následujících měsíců, vždy 13. dne v tutéž hodinu, pak vám řeknu, kdo jsem a co žádám. Pak se sem vrátím ještě posedmé.”*

Když jsem naslouchala této odpovědi, myšlenka, že rozprávím s osobou, která přišla z nebe, mi dodala odvalu a zeptala jsem se, zda také mně bude dopřáno to štěstí přijít do nebe, na což mi Paní odpověděla: *“Ano, přijdeš.”* *“A Jacinta?”*, zeptala jsem se. *“Také”*, odpověděla. *“A Francisco?”*, naléhala jsem. *“Také, ale musí se pomodlit mnoho růženců”*, odpověděla.

Myslím si, že toto doporučení adresované Franciscovi patří nám všem. Ne proto, že by pro vstup do nebe bylo nevyhnutelnou podmínkou pomodlit se mnoho růženců ve vlastním slova smyslu, nýbrž to, že se budeme modlit; přirozeně pro ony ubohé děti byla denní modlitba růžence nejprístupnější formou modlitby, tak jako je jí až dodnes pro většinu lidí, a nepochybují o tom, že bez modlitby se někdo jen obtížně spasí.

Víme dobře, jak jsme slabí, jak snadno uklouzneme a padáme. Bez pomoci milosti se nám nepodaří ani povstat, ani zvítězit nad pokušeními. Nuže, tuto sílu, kterou potřebujeme a jež pochází z milosti, získáváme jen ze setkání naší duše s Bohem prostřednictvím modlitby. Právě to Ježíš Kristus řekl a doporučil svým apoštolům krátce předtím, než se za nás vydal na smrt: *“Bděte a modlete se, abyste nepřišli do pokušení. Duch je sice ochotný, ale tělo je slabé”* (Mt 26,41). A dal nám příklad, když se modlitbou v Getsemanech připravil na oběť a smrt. Mimoto nás v Otčenáši mezi jinými prosbami naučil prosit: *“A neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od Zlého”* (Mt 6,13).

Vrátím se k zjevení Naší Paní... Pamatuji si, že jsem se jí pak ptala na jednu dívku, kterou jsem znala a jež krátce předtím zemřela; odpověď, kterou mi dala Naše Paní, nás ujišťuje o pravdě existence očištěnce a je zároveň dalším důkazem nutnosti toho, že se máme modlit.

Posvátný text vypráví, že se sv. Petr přiblížil k Ježíšovi a zeptal se ho: *“«Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když se proti mně prohřeší? Nejvíc sedmkrát?»* Ježíš mu odpověděl: *«Neříkám ti nejvíc sedmkrát, ale třeba sedmdesát sedmkrát.»* A pokračoval:

“Nebeské království se podobá králi, který chtěl provést vyúčtování se svými služebníky. A když s vyúčtováním začal, přivedli mu jednoho služebníka, u kterého měl deset tisíc hřiven. Protože dlužník neměl čím zaplatit, pán rozkázal prodat ho i se ženou a dětmi a se vším, co měl, a tím zaplatit. Tu mu ten služebník padl k nohám a na kolenou prosil: ‘Měj se mnou strpení, a všechno ti zaplatím!’ A pán se nad tím služebníkem smíloval, propustil ho a dluh mu odpustil.

Sotva však ten služebník vyšel, potkal se s jedním ze svých druhů ve službě, která mu byl dlužen sto denárů. Začal ho škrtil a křičel: ‘Zaplat, co jsi dlužen!’ Jeho druh padl před

ním na kolena a prosil ho: 'Měj se mnou strpení, a zaplatím ti to!' On však nechtěl, ale šel a dal ho zavřít do vězení, dokud dluh nezaplatí.

Když jeho druhové ve službě viděli, co se stalo, velmi se zarmoutili. Šli a všechno to pověděli svému pánovi. Tu si ho pán zavolal a řekl mu: 'Služebníku ničemný! Celý dluh jsem ti odpustil, protože jsi mě prosil. Neměl ses tedy i ty smilovat nad svým druhem, jako jsem se smiloval já nad tebou?' A jeho pán se rozhněval a dal ho mučitelům, dokud by nezaplatil celý dluh. Tak bude jednat s vámi i můj nebeský Otec, jestliže každý svému bratru ze srdce neodpustíte" (Mt 18,21-35).

Tento služebník, který byl pro nahromaděný dluh v nebezpečí, že bude odsouzen, se vrhl k nohám svého pána a prosil ho o smilování a o čas posečkání, aby mohl zaplatit své dluhy: *"Měj se mnou strpení, a zaplatím ti to!"* Nuže, v této možnosti mít ještě čas pro vyrovnání toho, co zbývá zaplatit, můžeme vidět obraz toho, co se děje v očištění: je to čas očekávání, abychom se očistili od nevyznaných lehkých hříchů a přinesli odčinění, které ještě dlužíme za své hříchy, neboť, dokud jsme žili na tomto světě, nekonali jsme za ně dostatečné pokání.

Na počátku služebník z podobnosti prosil a obdržel úplné odpuštění všeho, ale pak znovu zhřešil tím, že byl krutý k svému druhovi, a tak musel konat pokání a zaplatit všechno, co dlužil svému pánovi. Tak se přihodí vám – řekl na závěr Ježíš Kristus. Totéž se stane nám, jestliže vedle odpuštění, o které prosíme pro naše hříchy a jež získáváme ve svátosti pokání, nevykonáme za ně vhodné odčinění, v němž je vždy zahrnuta povinnost být milosrdný k bližnímu, jako byl Bůh s námi.

Tak také nás Ježíš učil modlit se: *"Otče náš, (...) odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim viníkům"* (Mt 6,12). Z toho je jasné, že pro získání odpuštění svých hříchů musíme prosit Boha a že míra odpuštění bude tatáž, jakou jsme my užili vůči bližnímu při odpouštění urážek, jichž se proti nám dopustil. *Odpusťte, a bude vám odpuštěno*, jak to vysvětluje Ježíš na závěr modlitby Páně: *"Jestliže totiž odpustíte lidem jejich poklesky, odpustí také vám váš nebeský Otec; ale když lidem neodpustíte, ani váš Otec vám neodpustí vaše poklesky"* (Mt 6,14-15).

Víra v tuto možnost odčinění hříchů i po smrti je také obsažena ve vyprávění Druhé knihy Makabejské: *"Vojáci veliteli Esdriase statečně bojovali, ale byli už unaveni; proto Juda vzýval Hospodina, aby se ukázal jako vůdce a pomocník v boji. Rodnou řečí vzkřikl a za zpěvu bojové písně se nečekaně vrhl na Gorgiasovy oddíly a obrátil je na útěk. Potom vedl Juda své vojsko do města Odollamu. Protože nastával sedmý den, očistili se podle zvyku a slavili sobotu. Následujícího den – byl už totiž nejvyšší čas – šli Judovi lidé posbírat těla padlých, aby je za účasti příbuzných uložili v hrobech otců. U každého z padlých našli pod šatem amulety bůžků z Jamnie, které Zákon židům zakazuje. Všem bylo zřejmé, že to byla příčina, proč padli. Všichni dobrořečili Hospodinu, který spravedlivě soudí a zjevuje skryté věci. Ale potom prosili a modlili se, aby jim byl ten přestupek zcela odpuštěn.*

Šlechtný Juda domlouval lidu, aby se chránili hříchů, když na vlastní oči viděli, co se stalo, a jak hřích byl příčinou toho, že někteří padli. Uspořádal sbírku dvou tisíc drachem stříbra, kterou poslal do Jeruzaléma, aby byla podána oběť za hřích. To bylo jistě dobré a šlechtné jednání, když tak smýšlel o vzkříšení. Kdyby totiž nevěřil, že padlí vstanou z mrtvých, bylo by zbytečné a směšné modlit se za mrtvé. Nadto myslel na nádhernou odměnu, která je uchována těm, kdo zesnou ve zbožnosti. Svátá a zbožná je to myšlenka! Proto dal vykonat smírnou oběť za mrtvé, aby byli zbaveni hříchů" (2 Mak 12,36-46).

Tento úryvek z Písma svatého nám pomáhá lépe pochopit tuto pravdu naší víry o očištění jako o místě odčinění, kde duše těch, kdo zemřeli v milosti, se očišťují od poskvrny hříchů dříve, než budou připuštěny k tomu, aby měly u Boha věčnou blaženost.

Proto Naše Paní, když odpovídala na otázku, kterou jsem jí položila o onom děvčeti – Amélii -, řekla: *"Bude v očištění až do konce světa"*. Možná se nám to zdá mnoho, ale

milosrdenství Boha je vždy velké. Kolikrát jsme ho těžce urazili svými hříchy a zasloužili si za ně peklo! Přesto nám odpouští a dává nám čas, abychom je napravili a prostřednictvím odčinění a očistění dosáhli spásy. A nadto přijímá modlitby a oběti, které mu druzí přinášejí za ty, kdo se nacházejí na tomto místě odčinění.

Potom se Naše Paní obrátila na pokorné děti s touto otázkou: *“Chcete se obětovat Bohu a snášet všechna utrpení, která na vás chce seslat, jako úkon odčinění za hříchy, kterými je urážen, a prosby za obrácení hříšníků?”* Na to jsme odpověděla jménem nás tří: *“Ano, to chceme!”*

Tedy jsem tuto odpověď dala spontánně a nevědomě, protože jsem ani zdaleka nepředpokládala, jaký bude její plný dosah. Avšak nikdy jsem jí nelitovala, naopak každý den ji obnovuji a prosím Boha o potřebnou milost a sílu, abych ji věrně plnila až do konce.

Tato otázka Naší Paní mně připomíná otázku, kterou dal Ježíš Kristus dvěma Zebedeovým synům, když ho prosili o první dvě místa v nebeském království. *“Řekl na to: «Nevíte, oč žádáte. Můžete pít kalich, který já budu pít?» Odpověděli: «Můžeme»”* (Mt 20,22).

Abychom byli spaseni, musíme všichni pít z kalichu oběti, odříkání se vlastních potěšení, když jsou nedovolené, vlastních náklonností, když nás svádějí na cestu zla, a vlastního pohodlí, pokud je přehnané; a máme naopak přijmout oběti, které s sebou přinášejí život, jak materiálního a fyzického řádu, tak mravního, společenského a duchovního.

Nuže, tato oběť se týká všech, také těch, kdo nemají štěstí mít dar víry. Také oni se na své cestě setkávají s obětí, protože celé lidstvo je označené znamením Kristova vykupitelského kříže, třebaže ho nazná nebo ho nechce využít. Všichni musíme nést část Kristova kříže, neboť kříž tíží kvůli hříchu, nebo lépe řečeno, hřích nese s sebou tíhu kříže.

Popravdě řečeno, byli to kvůli tomu, aby z nás odstranil poskvrnu hříchu, že Ježíš vzal na sebe tíhu kříže. Avšak, aby nám tento Kristův skutek byl ku prospěchu, je nutné, aby každý z nás nesl s vírou a láskou svůj vlastní kříž za Kristovým křížem a ve spojení s Kristem; jinými slovy, je nutná oběť, přijatá a obětovaná Bohu s Kristem za vlastní hříchy a za hříchy našich bratří a sester. V tomto smyslu poselství žádá po všech, protože je pro všechny: *“Chcete se obětovat Bohu a snášet všechna utrpení, která na vás chce seslat, jako úkon odčinění za hříchy, kterými je urážen, a prosby za obrácení hříšníků?”*

Ale pro křehkou přirozenost, padlou kvůli hříchu, jako je naše přirozenost, není možné snášet stále, velkodušně a záslužně oběť bez zvláštní pomoci Boží milosti, která nás podporuje a posiluje. Proto Naše Paní na ubohé a pokorné *“Ano”* děti odpověděla příslibem pomoci milosti: *“Budete tedy muset mnoho trpět, ale Boží milost bude vaší útěchou.”*

Ach! Tato slova Naší Paní jsou pro nás světelným majákem! Skutečně, známe svou vlastní slabost a víme, že sami nejsme schopni přinášet plody věčného života, ale jedině spojení s Kristem, jak to on sám říká v evangeliu: *“Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese mnoho ovoce, neboť beze mne nemůžete dělat nic”* (Jn 15,5). Proto nám nebeská Matka slibuje útěchu Boží milosti: útěchu ve smyslu síly, která pomáhá naší slabosti; útěchu ve smyslu milosti, která nás přichází utěšovat, povzbuzovat, pomáhat a podporovat. A v této jistotě se rozvíjí a inspiroje důvěra, jakou máme mít vůči Bohu.

Snášení oběti, která na nás doléhá v každodenním životě, se přetváří v pomalé mučednictví, které nás očisťuje a pozdvihuje k nadpřirozenému, k setkání naší duše s Bohem v oné atmosféře přítomnosti Nejsvětější Trojice v nás. Zde se nachází nesmírné duchovní bohatství! Člověk, který to pochopil, žije ponořený ve světle: ve světle, které není světlem slunce ani hvězd, ale pramenem, z něhož každé jiné světlo vyvěrá a přijímá své bytí. Je to živé světlo, které vidí a proniká a zároveň osvětluje a dává vidět to, co chce ukázat. Je to živé světlo Boží.

Proto chudé děti, když viděly, jak jsou zaplaveny tímto světlem, a aniž by dobře rozuměly tomu, co říkaly, byly vedeny k tomu, aby opakovaly: *“Ó Nejsvětější Trojice, klaním*

se ti! Můj Bože, můj Bože, miluji tě v Nejsvětější svátosti!” Bylo to dojetí z nadpřirozeného, které v nich uskutečnilo to, co samy od sebe nebyly schopny učinit. Vedlo je k tomu, aby věřili v reálnou přítomnost Boha v Eucharistii. Je to dar víry, který Bůh dává naší duši ve svátosti křtu.

A Naše Paní uzavírala své poselství z tohoto dne 13. května 1917 slovy: *“Modlete se růženec každý den, abyste pro svět obdrželi mír a konec války.”*

Jaký byl důvod toho, že nám Naše Paní přikázala modlit se každý den růženec a nepřikázala nám, abychom každý den byli přítomni na mši svaté a účastnili se jí?

Jedná se o otázku, která mi byla mnohokrát položena, a na níž bych nyní ráda odpověděla. Absolutní jistotu o tomto důvodu nemám, protože Naše Paní nám ho nevysvětlila a také mě vůbec nenapadlo, abych se na něj zeptala. Proto jednoduše povím to, co se mi zdá a co mi ohledně toho bylo dáno pochopit. Po pravdě řečeno, výklad smyslu poselství ponechávám zcela svobodně na svaté Církvi, neboť jí patří a náleží; proto se pokorně a ráda podřizuji všemu, co ona řekne a bude chtít opravit, upravit či vyhlásit.

Vzhledem na výše položenou otázku si myslím, že Bůh je Otec a jako Otec se přizpůsobuje potřebám a možnostem svých dětí. Nuže, kdyby nás Bůh prostřednictvím Naší Paní žádal, abychom se každý den účastnili mše svaté a přijímali při ní, mnozí by jistě museli říci, že ze spravedlivého důvodu to pro ně není možné. Někteří kvůli vzdálenosti, jež je dělí od nejbližšího kostela, kde se slaví Eucharistie; jiní proto, že jim to nedovolují jejich starosti, jejich stavovské povinnosti, práce, jejich zdravotní stav atd. Zato modlitba růžence je přístupná všem, chudým a bohatým, moudrým a nevědomým, velkým a malým.

Všichni lidé dobré vůle se denně mohou a mají modlit růženec. Proč? Abychom vešli do kontaktu s Bohem, děkovali za jeho dobrodiní a prosili ho o milosti, které máme zapotřebí. Je to modlitba, která nás přivádí k rodinnému setkání s Bohem, jako dítěte, které jde k svému otci, aby mu poděkovalo za přijatá dobrodiní, pohovořilo s ním o svých osobních záležitostech, přijalo jeho radu, jeho pomoc, jeho podporu a jeho požehnání.

Protože všichni máme zapotřebí se modlit, Bůh od nás žádá – řekněmež jako každodenní gesto – modlitbu, která je nám přístupná: modlitbu růžence, kterou se můžeme modlit jak společně, tak soukromě, jak v kostele před Nejsvětější svátostí, tak doma v rodině či sami, jak na cestě, když cestujeme, tak během pokojné procházky po polích. Matka rodiny se může modlit, když kolébá kolébku se svým malým dítětem či uklízí dům. Náš den má dvacetčtyři hodin..., takže to nebude příliš, když si vyhradíme čtvrt hodinku pro duchovní život, pro náš důvěrný a rodinný rozhovor s Bohem!

Z druhé strany si myslím, že po liturgické modlitbě oběti mše svaté je modlitba svatého růžence pro původ a vznešenost modliteb, z kterých se skládá, a pro tajemství vykoupění, která si připomínáme a rozjímáme v každém desátku, nejlíbeznější modlitbou, kterou můžeme přinést Bohu, a pro naše duše nejprospěšnější. Kdyby tomu tak nebylo, Naše Paní by nám ji nedoporučovala s takovou naléhavostí.

Nechci říci, že, když se modlíme růženec, Bůh potřebuje, abychom počítali, kolikrát mu věnujeme své prosby, své chvály či díky. Bůh zajisté nepotřebuje, abychom počítali: v něm je vše přítomné! Ale my máme zapotřebí počítat, abychom měli živé a jisté vědomí o svých skutcích a jasně si uvědomovali, zda jsme splnili či nesplnili to, co jsme si předsevzali přinést každý den Bohu pro uchování a upevnění svého vztahu přímého spoluzítí s Bohem a pro to, abychom v sobě skrze tento prostředek zachovali a rozmnožili víru, naději a lásku.

Mimoto bych řekla, že také ti lidé, kteří mají možnost účastnit se denně na mši svaté, nemají kvůli tomu zanedbávat denní modlitbu růžence. Samozřejmě za předpokladu, že vhodným časem pro modlitbu růžence není čas, kdy se účastníme na mši svaté. Tito lidé mohou modlitbu růžence považovat za přípravu na lepší účast na Eucharistii nebo chápat jako díkůvzdání za uplynulý den.

Nevím dobře, ale ze skromného poznání, které mám z přímých kontaktů s lidmi všeobecně, vidím, že je velmi omezený počet skutečně kontemplativních duší, jež mají a udržují vztah vnitřní blízkosti s Bohem, který je připravuje na důstojné přijetí Krista v Eucharistii. Tak také pro tyto duše se ukazuje jako nezbytná ústní modlitba, co nejvíce prorozjímaná, uvážená a promyšlená, jakou má být růženec.

Jsou mnohé krásné modlitby, které nám mohou dobře posloužit k přípravě na přijetí Krista v Eucharistii a k udržení našeho rodinného vztahu vnitřní jednoty s Bohem. Ale nezdá se mi, že bychom našli nějakou modlitbu, kterou bychom mohli více doporučit a jež by všem obecně lépe posloužila, než modlitba růžence. Například modlitba liturgie hodin je úžasná, ale nevěřím, že může být všem přístupná a že některé z recitovaných žalmů mohou být všemi obecně dobře pochopeny. Ve skutečnosti je zapotřebí určitého poučení a přípravy, které se od mnohých nemohou požadovat.

Snad pro všechny tyto důvody a jiné, které neznáme, Bůh, jenž je Otec a chápe lépe než my potřeby svých dětí, žádal denní modlitbu růžence. Tak se snížil na jednoduchou a obecnou úroveň nás všech, aby nám ulehčil cestu přístupu k sobě.

Nakonec, máme-li na zřeteli to, co nám o modlitbě růžence v průběhu let řekl učitelský úřad Církve – některé věci vám připomenu později –, a že nám ji Bůh prostřednictvím svého poselství tolik doporučuje, můžeme usoudit, že právě tato forma ústní modlitby je pro všechny obecně nejvhodnější a že ji musíme mít v nejvyšší úctě a máme kvůli ní vyvinout maximální úsilí, abychom ji nikdy nezanedbávali. Vždyť Bůh a Naše Paní znají lépe než kdokoliv jiný to, co je pro nás nejvhodnější a co nejvíce potřebujeme. Růženec bude pro nás mocným prostředkem, který nám pomůže uchovat si víru, naději a lásku.

Také pro lidi, kteří neumějí nebo nejsou schopni se usebrat v duchu a rozjímat, prostý úkon toho, že vezmou do rukou zrnka růžence, aby se modlili, je už vzpomínkou na Boha. Když pak při každém desátku zmiňují jedno tajemství Kristova života, už si ho připomínají a tato připomínka uchovává v jejich duši stále hořící světlo víry, které udržuje knot zapálený, a tak nedovolí, aby úplně vyhasl.

Naopak ti, co opouštějí modlitbu růžence a neúčastní se denně oběti mše svaté, nemají nic, co by je podrželo, a končí tím, že se ztrácejí v materialismu pozemského života.

Proto růženec je modlitba, kterou nám všem obecně Bůh prostřednictvím své Církve a Naší Paní s největší naléhavostí doporučuje jako cestu a bránu spásy: *“Modlete se každodenně růženec”* (Naše Paní, 13. května 1917).

Ave Maria!

Výzva k úctě k Neposkvrněnému Srdci Panny Marie

Jedenáctá výzva poselství: «Ježíš chce (...) ustanovit ve světě úctu k mému Neposkvrněnému Srdci».

Ustanovit ve světě úctu k Neposkvrněnému Srdci Panny Marie znamená vést lidi k tomu, aby se zcela zasvětili obrácení, darování, vnitřní úctě, uctívání a lásce. Je to tedy v tomto duchu zasvěcení a obrácení, v němž chce Bůh ustanovit ve světě úctu k Neposkvrněnému Srdci Panny Marie.

Všichni víme, co představuje v rodině srdce matky: je láskou! Opravdu je to láska, která vede matku k tomu, aby bděla u kolébky svého dítěte, obětovala se, dávala se, běžela bránit své dítě. Všechny děti důvěřují v srdce matky a všechny vědí, že v něm mají přednostní místo hluboké lásky. Totéž platí o Panně Marii. Proto poselství říká: *“Mé Neposkvrněné Srdce bude tvým útočištěm a cestou, která tě povede k Bohu”*. Mariino Srdce je tudíž pro všechny její děti útočištěm a cestou k Bohu.

Toto útočiště a tato cesta byly oznámeny Bohem celému lidstvu hned po jeho prvním pádu. Dáblovi, který pokoušel první lidské bytosti a navedl je k tomu, aby neuposlechly přijatý Boží příkaz, Pán řekl: *“Nepřátelství ustanovuji mezi tebou a ženou, mezi potomstvem tvým a jejím. Její potomstvo ti rozdrtilo hlavu, zatímco ty budeš šlapat po jeho patě”* (Gn 3,15). Nová generace, která se zrodí z této ženy předpovězené Bohem, bude triumfovat v boji proti Satanově generaci, až mu rozdrtilo hlavu. Maria je Matkou této nové generace, jakoby byla novým stromem života zasazeným Bohem do zahrady světa, aby se všechny děti mohly živit jeho ovocem.

Z matčina srdce přijímají děti přirozený život, první výživu, plodovou krev, tlukot srdce, jakoby matka byla řetězem na hodinách, který pohybuje dvěma kyvadly. Hledíme-li na závislost děťátka v prvních obdobích těhotenství v matčině lůně, můžeme takřka říci, že srdce matky je srdcem dítěte. A totéž můžeme říci o Marii, když nosila ve svém lůně Syna věčného Otce. A tak je Mariino Srdce určitým způsobem srdcem této nové generace, jejímž prvním plodem je *Kristus, Boží Slovo*.

A právě z tohoto plodu se má živit celá generace tohoto Neposkvrněného Srdce, jak to řekl Ježíš: *“Já jsem chléb života. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm. Jako (...) já žiji z Otce, tak i ten, kdo jí mne, bude žít ze mne”* (Jn 6,48.56-57). A toto žít z Krista je také žít z Marie, protože Ježíš přijal své tělo a svou krev z Marie.

Bylo to v tomto Srdci, v němž Otec uzavřel svého Syna, jakoby to byl první svatostánek. Maria byla první schránkou, která ho uchovávala, a byla to krev jejího Neposkvrněného Srdce, která Božimu Synu poskytla jeho život lidské bytosti: jemu, z od něhož jsme my všichni přijali *“milost za milostí”* (Jn 1,16).

Toto je generace této obdivuhodné ženy: *Kristus v sobě a ve svém mystickém Těle. A Maria je Matkou tohoto potomstva určeného Bohem k tomu, aby rozdrtilo hlavu pekelného hada*.

Vidíme tak, jak úcta k Neposkvrněnému Srdci Panny Marie se musí ustanovit ve světě skrze opravdové zasvěcení se obrácení a darování. Jako se konsekrací chléb a víno proměňují v Kristovo tělo a krev, tak jsme se svým životním bytím pohlceni do Mariina Srdce.

Tímto způsobem má Neposkvrněné Srdce být pro nás útočištěm a cestou, která vede k Bohu.

Tak tvoříme průvod nové generace stvořené Bohem a čerpající nadpřirozený život z téhož plodícího pramene – ze Srdce Panny Marie, která je Matkou Krista a jeho mystického Těla. Tímto způsobem jsme skutečně Kristovými bratry, jak to on sám řekl: *“Moje matka a moji příbuzní jsou ti, kdo slyší a plní Boží slovo”* (Lk 8,21).

Toto Boží slovo je poutem, jež spojuje všechny děti v Srdci Matky; zde se naslouchá ozvěně Otcova slova, neboť Bůh uzavřel v Mariině Srdci své Slovo, své věčné Slovo; a z tohoto Slova nám přichází život: *“Kdo žízní, ať přijde ke mně a pije, ten, kdo ve mě věří. Jak říká Písmo, potečou proudy vod z jeho nitra”* (Jn 7,37-38). Vždyť v Izaiášově knize čteme: *“Neboť vyleji vodu na žíznivou půdu, potoky na vyprahlou zemi. Vyleji svého ducha na tvé děti a své požehnání na tvé potomstvo”* (Iz 44,3).

Touto zavlažovanou a požehnanou zemí je Neposkvrněné Srdce Panny Marie a Bůh chce, aby zde zapustila kořeny naše úcta, protože právě kvůli němu samému uložil do něho Bůh tolik lásky jako do Srdce Matky všech, která konsekruje a proměňuje svou generaci v tělo a krev Krista, svého Prvorozeného, Syna Božího, Otcovo Slovo: *“V něm byl život a ten život byl světlem lidí. (...) A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Viděli jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy”* (Jn 1,4,14).

V Mariině Srdci započal Bůh dílo našeho vykoupění, neboť to bylo její *“fiat”*, v němž má svůj počátek: *“Maria řekla: «Jsem služebnice Páně: ať se mi stane podle tvého slova!»* (Lk 1,38). *“A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi”* (Jn 1,14). A tak Kristus v nejužším spojení, jaké může existovat mezi dvěma lidskými bytostmi, zahájil s Marií dílo naší spásy. Tlukot Kristova Srdce je tlukotem Mariina Srdce, Kristova modlitba je Mariinou modlitbou, Kristovy radosti jsou Mariinými radostmi; z Marie přijal Kristus tělo a krev, které budou jednou obětovány a prolity za spásu světa. Proto Maria, která se s Kristem stala jedno, je Spoluvykupitelkou lidského rodu: s Kristem ve svém lůně, s Ježíšem Kristem ve svém náručí, s Kristem v Nazaretě, ve veřejném životě; s Ježíšem Kristem vystoupila na Kalvárii, trpěla a prožívala agónii, a přitom soustředila ve svém Neposkvrněném Srdci poslední Kristovy bolesti, jeho poslední slova, poslední agónii a poslední kapky jeho krve, aby to obětovala Otci.

A Maria zůstala na zemi, aby pomáhala svým dalším dětem doplňovat vykupitelské dílo svého Krista a uchovávalo ho ve svém Srdci jako v prameni milosti – *Zdrávas, milostiplná* -, a tak nám sdílela plody života, utrpení a smrti Ježíše Krista, svého Syna.

Ave Maria!

Výzva k uvažování o věčném životě

Dvanáctá výzva poselství: Všichni usilujeme o zachování časného života, který ubíhá po dnech, rocích, pracemi, radostmi, těžkostmi a bolestmi. Ale jak málo se staráme o věčný život! A přece tento jediný je skutečně rozhodující a ten, který potrvá věčně.

Když Bůh stvořil lidské bytosti, určil je pro věčný život skrze účast na svém božském životě. Proto *“Bůh stvořil člověka jako svůj obraz, jak obraz Boží ho stvořil, stvořil je jako muže a ženu”* (Gn 1,27), což je následně vysvětleno tím, že *“Hospodin Bůh uhněl člověka z prachu hlíny a vdechl do jeho nozder dech života”* (Gn 2,7). Zde vidíme, že lidské tělo bylo vytvořené ze země, ale život přijal člověk od samotného Božího bytí, ze stvořitelského dechu jeho úst. Proto naše duše je duchovní bytí, které má účast na Božím životě a je nesmrtelné. Když se tělo stane zcela neschopné spolupracovat s činností duše, tato ho opouští a letí do středu své přitažlivosti, kterým je Bůh.

Avšak naše účast na věčném životě se má rozhodnout mezi dvěma velmi odlišnými skutečnostmi: nebem či peklem.

Ve výzvě k účtě k Neposkvrněnému Srdci Panny Marie jsme viděli, jak existují dvě odlišná pokolení, mezi kterými vládne nepřátelství, a jež jsou proto vzájemně v protikladu: pokolení satana, který svádí na cestu hříchu, a pokolení Neposkvrněného Srdce Panny Marie, která jako Matka Božích dětí je vede po cestě pravdy, spravedlnosti a lásky. Neboť *Bůh je Lásky* a všechny jeho děti se vyznačují láskou! A, zatímco Boží děti vystupují po cestě lásky k dosažení věčného štěstí v království Boha, svého Otce, satanovo pokolení skrze hanebnost hříchu sestupuje do propasti věčných muk.

Nechybí ve světě nevěra těch, kdo popírají tyto pravdy, ale je jisté, že nepřestanou existovat jen proto, že tito je popírají; ani jejich nevěra je neosvobodí od pekelného trestu, jestliže je tam přivádí jejich hříšný život.

V Písmu svatém jsou četné texty, které hovoří o existenci pekla, o jeho mukách a o těch, kdo tam jdou. Tak při Posledním soudu bude na těmi, co nechtěli konat skutky milosrdenství, vyneseno rozsudek: *“Pryč ode mne, vy zlořečení, do věčného ohně, který je připraven pro ďábla a jeho anděly.»* (...) *A půjdou do věčného ohně, spravedliví však do věčného života”* (Mt 25,41.46).

Aby Ježíš Kristus uchránil učedníky před pokušením pýchy za úspěchy dosažené při misii, kterou uskutečňovali, vyhlásil: *“Viděl jsem satana padnout jako blesk z nebe”* (Lk 10,18). A, když jim dával svá apoštolská doporučení, řekl: *“Nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo – duši zabít nemohou. Spíše se bojte toho, který může zahubit v pekle duši i tělo”* (Mt 10,28). Když Ježíš hovořil o konečném vzkříšení, uzavřel podobenství o síti, která, hozena do moře, zachytí všechny druhy ryb, z nichž pak rybář musí učinit výběr, tímto způsobem: *“Tak to bude při skonání věků: Vyjdou andělé, oddělí zlé od spravedlivých a hodí je do ohnivě pece. Tam bude pláč a skřípění zubů”* (Mt 13,49-50). Na pochybnostech nás nenechávají ani tato Pánova slova: *“Svádí-li tě tvá ruka, usekni ji! Je pro tebe lépe, abys vešel do života bez ruky, než abys přišel s oběma rukama do pekla, do neuhasitelného ohně, kde jejich červ nehyne a oheň nehasne. (...) Svádí-li tě tvoje oko, vyloupi ho! Lépe, abys vešel do Božího království jednooký, než abys byl s oběma očima uvržen do pekla, kde jejich červ nehyne a oheň*

nehasne” (Mk 9,43-48). V těchto textech Ježíš hovoří o pekelném ohni a věčném zavržení; k témuž se vztahuje tolik jiných částí evangelia, ale bylo by příliš dlouhé je zde přepisovat.

Poslední úryvek evangelia, který jsem uváděli, neznamená, že Bůh chce, abychom si vyloupili oči a usekli ruce či nohy, ale abychom vyloupili a usekli pokušení, zlé náklonnosti, vášně a neřesti, které nás svádějí na cestu hříchu, a proto mohou být příčinou našeho věčného zavržení.

Ve Starém zákoně nacházíme texty, které, když je dnes čteme ve světle víry Církve, jí poskytují první záblesky Božího zjevení pravd, které ona učí, jako například pravdy o existenci pekla. To je případ následujícího textu Izaiáše, který popisuje neštěstí těch, jež nechtěli plnit Boží zákon: *“Hospodinova ruka se ukáže na jeho služebnících a hněv na jeho nepřátelích. (...) Když vyjdou, spatří mrtvolu těch, kdo mi byli nevěrní, neboť jejich červ neumře, jejich oheň neuhasne, každému se budou hnusit”* (Iz 66,14.24).

A v knize Moudrosti Duch Svatý takto popisuje naříkání odsouzených, když uvidí spásu spravedlivých: *“Tehdy spravedlivý stane ve velké důvěře před těmi, kteří ho sužovali, jeho trápením jen pohrdali. Až to hříšníci uvidí, zneklidní hrozným strachem a budou bez sebe nad nenadálou spásou spravedlivého. Navzájem si řeknou plni výčitek a se vzdycháním v úzkosti duše:*

«To je ten, jemuž jsme se kdysi posmívali, stíhali ho svou pohanou. Jeho život jsme pokládali za bláznovství a jeho konec za bezectný. Jak byl připočítán k Božím synům, se svatými sdílí jejich osud!

«To my jsme zbloudili z cesty pravdy, světlo spravedlnosti nám nesvítilo a nevěšelo nám slunce. Unavili jsme se na stezkách nepravosti a zhouby, procházeli jsme neschůdnými pouštěmi a nepoznali cestu Páně. Co nám prospěla zpupnost, jaký byl užitek z bohatství a vychloubání? Přešlo to všechno jak stín, jako prchavá zvěst, jako loď, která brázdí vlnící se vody: nelze nalézt stopu po její plavbě, ani ve vlnách cestu jejího kýlu. (...) Tak i my, sotva zrození, jsme zmizeli a nemohli ukázat ani znamení ctnosti, ba spíše nás pohltila naše nepravost.»

“(…) Spravedliví však žijí navěky, jejich odměna je u Pána a Nejvyšší o ně pečuje. Proto obdrží velkolepé království a nádhernou korunu z ruky Pána, který je bude chránit pravicí a ramenem je zaštití. (...) Jako štít uchopí nepřemožitelnou svatost. (...) Tak nepravost zpusťší celou zemi a zločinnost vyvrátí trůny mocných” (Mdr 5,1-23).

A mohli bychom pokračovat v přepisování úryvků z Písma svatého, v nichž Bůh mluví o existenci věčného života, šťastného či nešťastného podle toho, jak si to zasloužíme svými skutky. Nám, kteří máme víru, stačí slovo Boha, který to dosvědčuje, protože víme, že jeho slovo je pravda.

Ve Fatimě nám poslal své poselství jako další potvrzení těchto pravd, které nám právě připomínal, abychom se nenechali oklamat falešnými naukami nevěřících, kteří je popírají, a pobloudilými, kteří je překrucují. Proto nás poselství ubezpečuje, že peklo skutečně existuje a že do něho jdou duše ubohých hříšníků: *“Viděli jste peklo (řeklo poselství ubohým pastýřkům z Aljustrelu), kam jdou duše ubohých hříšníků. Aby je zachránil, Bůh chce ustanovit ve světě úctu k mému Neposkvrněnému Srdci. Jestliže učiníte, co vám říkám, mnoho duší se spasí a dosáhne pokoje”* (Naše Paní, 13. července 1917).

A poselství poté, co ukázalo ubohým dětem hrůzné vidění pekla, nám ještě jednou ukazuje na úctu k Neposkvrněnému Srdci Panny Marie jako na cestu spásy: *“Aby je zachránil, Bůh chce ustanovit ve světě úctu k mému Neposkvrněnému Srdci. Jestliže učiníte, co vám říkám, mnoho duší se spasí a dosáhne pokoje”*. Pokoj ve svém svědomí, pokoj s Bohem, pokoj v domovech a v rodinách, pokoj s bližními i mezi národy.

Onen pokoj, po kterém svět tolik žízní a od něhož se tolik vzdaluje, neboť neposlouchá a nezachovává Boží slovo! Odtud tato slova poselství: *“Jestliže učiníte, co vám říkám...”*. A co nám Naše Paní říká?

Pokračujme, abychom to viděli v duchu výzev poselství. Nyní vám připomenu jednu stránku z evangelia sv. Jana, kde najdeme to, co je *“Mariiným přikázáním”*. V Káni Galilejské se slaví svatba, již se účastní Ježíš Kristus, jeho Matka a učedníci. Maria v jisté chvíli zpozorovala, že chybí víno, a zpravila svého Syna o této nepříjemné situaci, která by novomanžele uvrhla do zlého světla. A Maria poté, co Ježíše obeznámila se situací, řekla služebníkům: *“Udělejte všechno, co vám řekne”*. Oni poslechli, a Pán proměnil vodu ve víno (Jn 2,5). Toto můžeme považovat za Mariino přikázání: *Udělejte všechno, co vám řekne*. Následovat Boží Slovo, kterým je Ježíš Kristus!

Toto přikázání pochází od Matky, stále starostlivé o to, aby přivedla své děti do Otcovy náruče, protože jen tam mohou najít Cestu Pravdy k Životu. Ona sama je matkou, protože kráčela touto cestou, cestou Otcova Slova: *“Ať se mi stane podle tvého slova”* – odpověděla andělovi, když ji předával Boží slovo (Lk 1,38). A tato víra v Boží slovo došla chvály od její sestřenice Alžběty: *“Blahoslavená, která jsi uvěřila, že se splní to, co ti bylo řečeno od Pána”* (Lk 1,45). Toto všechno je pak potvrzeno následujícími slovy Ježíše Krista: *“Každý totiž, kdo plní vůli mého nebeského Otce, to je můj bratr i sestra i matka”* (Mt 12,50).

Tak si služebníci zasloužili uvidět zázrak proměnění vody ve víno; učinili, co jim Maria přikázala, a uposlechli Ježíšovo slovo. Toto je cesta spásy: slyšet Boží slovo a zachovávat ho.

Ave Maria!

Výzva k apoštolátu

Třináctá výzva poselství: «Modlete se, mnoho se modlete a přinášejte oběti za hříšníky, neboť mnoho duší jde do pekla, protože není nikdo, kdo by se za ně obětoval a prosil» (Naše Paní, 19. srpna 1917).

V této části nás poselství žádá o apoštolát mezi našimi bratry a sestrami. Apoštolát je pokračováním Kristova poslání na zemi; máme být Kristovými spolupracovníky v jeho díle vykoupění, na spáse duší. Existuje *apoštolát modlitby*, na němž má spočívat všechen ostatní apoštolát, aby byl účinný a plodný; je *apoštolát oběti*, neboli těch, kdo se obětují a sebezapírají pro dobro svých bratří a sester; a máme *apoštolát lásky*, která je Kristovým životem, v nás napodobovaným pro naši oddanost Bohu ve službě bližním.

Na prvním místě máme tedy apoštolát modlitby. Modlit se ve spojení s Kristem za spásu našich bratří a sester. Ježíš Kristus pokračuje ve své modlitbě na zemi v oltární svátosti, kde se stále obětuje Otci jako smírná oběť za spásu lidí. Je to pro naše spojení s Kristem v Eucharistii, že se naše modlitba vznáší až k Bohu za spásu našich bratří a sester.

Ježíš Kristus krátce předtím, než se odevzdal na smrt, řekl svým učedníkům: *“Zůstaňte ve mně, a já zůstanu ve vás (...), neboť beze mne nemůžete dělat nic”* (Jn 15,4.5). Tato slova znamenají, že náš apoštolát má přinášet ovoce pro naši modlitbu: bez ní nemůžeme dělat nic! Ve své modlitbě k Otci Ježíš řekl: *“Prosím nejen za ně, ale také za ty, kdo pro jejich slovo uvěří ve mne: ať všichni jsou jedno. Jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, tak i oni ať jsou v nás, aby svět uvěřil, že ty jsi mě poslal”* (Jn 17,20-21). Pán naléhá na naše spojení s ním, aby náš apoštolát přinášel ovoce a svět uvěřil, že byl poslán Otcem. A toto naléhání je projevem spásonosné starostlivosti, která překypuje z jeho božského Srdce: starostlivosti, abychom zůstávali spojeni mezi sebou a s ním, aby jeho vykupitelské dílo přinášelo ovoce ve prospěch našich bratří a sester: *“Prosím (...) za ty, kdo pro jejich slovo uvěří ve mne”*. A Ježíš uzavírá svou velekněžskou modlitbu tím, že prosí Otce o milost sdílení svého vlastního života pro nás: *“Otče, chci, aby tam, kde jsem já, byli se mnou i ti, které jsi mi dal (...). Dal jsem jim poznat tvé jméno a dám poznat, aby láska, kterou ji mě miloval, byla v nich a abych byl i já v nich”* (Jn 17,24.26). Láska je poutem našeho spojení s Kristem; ona dává hodnotu naší modlitbě a činí ji plodnou pro spásu našich bratří a sester.

Toto je prvním krokem našeho apoštolátu a nutnou podmínkou toho, aby přinášel ovoce: naše spojení s Kristem skrze modlitbu. Ať je to ústní modlitba, která nám umožňuje setkat se s Kristem, ať je to modlitba oběti, jíž se obětujeme s Kristem, ať je to modlitba lásky, která je naším odevzdáním se spolu s Kristem Otci za obrácení našich bratří a sester.

Ježíš Kristus nám dal příklad. Dříve, než ve svém veřejném životě započal apoštolát, stáhl se na poušť, aby se po čtyřicet dní modlil, konal pokání a postil se: *“Ježíš se vrátil od Jordánu plný Duchem Svatého. Duch ho vodil pouští čtyřicet dní (...). Ty dni nic nejedl”* (Lk 4,1-2). A evangelisté poznamenávají, že Ježíš často opouštěl hlučný dav, který šel za ním, a uchyloval se v samotě k modlitbě.

Při jedné z těchto příležitostí, když se vrátil ke svým učedníkům, našel je, jak nemohou vysvobodit posedlého člověka. A když později doma chtěli znát důvod, proč nemohli vyhnat onoho ďábla, Pán jim odpověděl: *“Takový ďábel nemůže být vyhnán ničím”*

jiným než modlitbou a postem” (Mk 9,29). Tento druh tvrdohlavých ďáblů mi připomíná pokušení pýchy, které je nejtěžší a nejobtížnější přemoci v nás samých i v bližních, protože oslepuje a nedává vidět propast, do které chce uvrhnout. Jak říká Pán, zde se vyžaduje modlitba a pokání, protože jen skrze ně docházíme ctnosti pokory, která nás vede k tomu, abychom prosili Boha o jeho sílu a milost.

Když nad izraelským lidem visel rozsudek vyhubení, protože urazil Boha hříchem modloslužby, Mojžíš vystoupil na horu, aby se tam setkal s Pánem a vyprošoval od něho pro svůj lid odpuštění. Bůh vyslyšel jeho modlitbu, ušetřil svůj lid a omezil trest na viníky: *“Toho, kdo zhřešil proti mně, vymažu ze své knihy. Nyní však jdi a ved’ ten lid, kam jsem ti řekl. Hle, půjde před tebou můj anděl”* (Ex 32,33-34). Zde vidíme Pána, stále dobrého a milosrdného, který spolupracuje s těmi, kdo pracují ve spojení s ním; to je vzor apoštolátu, který má za základ modlitbu a jenž vychází z přímého kontaktu s Bohem. Mojžíš je apoštolem izraelského lidu, ale dříve, než dá lidu své směrnice, hovoří s Bohem a od Boha přijímá to, co má předat svému lidu. Proto mu Bůh pomáhá příslibem poslání anděla, který půjde před ním.

Bez tohoto života modlitby a kontaktu s Bohem je veškerý apoštolát ničím, protože je to Bůh, kdo dává účinnost naší práci, našim slovům a našim snahám. Proto nám poselství říká: *“Modlete se a obětujte se”*, abyste svými modlitbami, svými slovy, svým příkladem, svými oběti, svou prací a svou láskou dokázali pomáhat svým bratřím a sestrám k tomu, aby, pokud upadli, povstali, pokud zabloudili, se vrátili na dobrou cestu, a, pokud se vzdálili, se přiblížili k Bohu; abyste dokázali zvítězit nad těžkostmi, nebezpečími a pokušeními, která vás obklopují, svádějí a strhávají. A kolik z našich bratří a sester padá často přemoženo, protože nenacházejí při sobě nikoho, kdo by se za ně modlil a obětoval, podal jim ruku a pomohl jim kráčet po lepší cestě.

Na tomto poli apoštolátu máme všichni plnit poslání, které nám svěřil Bůh: všichni jsme odpovědní za své bližní, skrze křest máme účast na kněžství Krista Spasitele a také se na svém místě a se svými specifickými úkoly, které máme plnit, stáváme součástí jeho mystického těla. Lidé nebyli stvořeni jako bytosti vzájemně cizí, povolání k tomu, aby se na věky neznali, ale jako solidární bytosti a bratři, kteří se milují, pomáhají si a shromažďují se okolo Otce, jenž se každý den stará o jejich jídlo a oděv; od něho přijímají totéž požehnání a zaměřují se k témuž cíli, Otcovu domu.

V tomto spojení dětí s jejich nebeským Otcem spočívá pravý apoštolát; to je milost a brána spásy. Podívejme se však, co nám říká Kristova velekněžská modlitba: *“Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal, aby byli jedno jako my. Dokud jsem byl s nimi, já jsem je zachovával ve tvém jménu, které jsi mi dal. Chránil jsem je a nikdo z nich nezahynul kromě toho, který propadl záhubě”* (Jn 17,11-12). Tato slova nám mají sloužit k tomu, abychom neztráceli odvalu, když se na naší cestě setkáme s některými dětmi záhuby, které odolávají milosti a vytrvalosti naší lásky, našeho úsilí, našich obětí a našich modliteb. Jsou to děti jiného pokolení, které satan strhává na cesty záhuby.

To souhlasí s tím, co Bůh řekl Mojžíšovi: *“Toho, kdo zhřešil proti mně, vymažu ze své knihy. Nyní však jdi a ved’ ten lid, kam jsem ti řekl. Hle, půjde před tebou můj anděl”* (Ex 32,33-34). Nuže, jen proto, že se někteří zatvrzují ve zlém, nenechává Pán, stále milosrdný, zahynout druhé, ale prikazuje Mojžíšovi, aby pokračoval ve svém apoštolátu a vedl svůj lid po cestách Páně. Každý převezme odpovědnost za své skutky, takže ten, kdo zhřešil a zatvrdil se ve svém hříchu, bude vymazán z knihy života, ale nikoliv jeho bratr, který litoval a nechal se vést Pánovou rukou.

Skutečně milosrdný je náš Bůh! A milosrdní máme být také my, stvoření k jeho obrazu a podobě. Proto Ježíš Kristus řekl: *“Milosrdenství chci, a ne oběť”* (Mt 12,7), a citoval přitom slova proroka Ozeáše, který takto interpretuje city Božího srdce: *“Milosrdenství chci, a ne oběť, poznání Boha víc než celopaly”* (Oz 6,6). Máme zde *apoštolát odpuštění*, kterým

máme přivádět své bratry a sestry k poznání Boha. Kéž v nás naleznou city odpuštění, které se pro ně stanou odrazem Božího milosrdenství.

Mysleme na to, že Bůh nechal záviset udělení svého odpuštění nám na míře našeho odpuštění těm, kteří nás urazili: *“Jestliže totiž odpustíte lidem jejich poklesky, odpustí také vám váš nebeský Otec; ale když lidem neodpustíte, ani váš Otec vám neodpustí vaše poklesky”* (Mt 6,14-15). Tento požadavek odpuštění našemu bližnímu nás zavazuje vítězit nad pokušeními pýchy, která nás vede k pomstě. Je to zákon přikázaný Bohem, a to již ve Starém zákoně: *“Nemsti se, nechovej proti svým krajanům zášť, ale miluj svého bližního jako sebe. Já jsem Hospodin (Lv 19,18).* Jak nám zde Bůh přikazuje, je třeba čelit pokušením pomsty, pohrdání či lhostejnosti *apoštolátem lásky*, který s sebou přináší odpuštění, odplácení zla dobrem a modlitbu za ty, kdo nás pronásledují. Máme následovat Ježíše Krista, který na kříži prosil Otce o odpuštění pro ty, kdo ho tupili, mučili a křížovali: *“Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí”* (Lk 23,34).

A Pánova slova nás nenechávají na pochybách: *“A kdykoli se postavíte k modlitbě, odpouštějte, máte-li co proti komu, aby i vám odpustil váš nebeský Otec vaše poklesky. Jestliže však neodpustíte, ani váš nebeský Otec vám neodpustí vaše poklesky”* (Mk 11,25-26). A na jiném místě nám Pán říká: *“Milujte své nepřátele, prokazujte dobro těm, kdo vás nenávidí, žehnejte těm, kdo vás proklínají, modlete se za ty, kdo vám ubližují”* (Lk 6,27-28). Toto odpuštění je plodem lásky, která plane v Kristově Srdci a jež má oživovat náš apoštolát vůči našim bratrům a sestrám: *“Oheň jsem přišel vrhnout na zem, a jak si přeji, aby už vzplanul!”* (Lk 12,49).

Ale tato výzva poselství zahrnuje v sobě další aspekt, který by náš apoštolát také měl mít. Naše Paní, když odpovídala na jednu otázku vztahující se na určení darů, který lid na splnění svých slibů nechával ležet na místě zjevení, řekla: *“Udělejte dvě nosítka. Jedno poneseš ty s Hyacintou a dalšími dvěma děvčaty, oblečenými v bílém. Další ať nese František s dalšími třemi chlapci, taktéž oblečenými v bílém. Peníze na nosítka jsou pro svátek Panny Marie Růžencové a to, co zbude, je na pomoc kapli, kterou mají dát postavit”* (Naše Paní, 19. srpna 1917).

Nosítka, o kterých zde poselství hovoří, nejsou nosítka k přenášení obrazů, ale ty, kterými se mají v procesí nosit oběti, jež lid přinášel Pánu. Bylo totiž zvykem rolnického lidu děkovat Bohu za jeho dobrodiní tím, že mu obětovali něco z plodů své úrody, a to úměrně možnostem každého. Tyto oběti byly sesbírány správci, kteří je umísťovali na nosítka, jež se slavnostně nosila ve dnech velkých slavností. Po slavnostní mši svaté se nosily v procesí a byly obětovány Bohu na poděkování za přijatá dobrodiní a na potřeby kultu.

Je jisté, že Naše Paní v odpovědi, kterou dala, ukázala, jak tento prostý úkon díkůčinění byl milý Bohu a jak pozorně máme Bohu prokazovat vděčnost. Také ukázala na povinnost, že se máme účastnit a pomáhat při podpoře veřejného kultu, který se vzdává Bohu.

Mimoto je třeba podtrhnout gesto požadované poselstvím, kterým se máme připojit k našim bratrům a sestrám, abychom spolu s nimi přinášeli Pánu své oběti, své díky a své modlitby: to vytváří dílo spolupráce, která oživuje apoštolát a dává mu sílu, neboť nás činí vzájemnými apoštolý.

Tyto zvyklosti, které tehdy existovaly mezi fatimským lidem, připomínají podobné zvyky z biblických dějin. Myslím si, že lid v té době, protože byl ve své většině negramotný, neznal téměř vůbec biblické dějiny a věděl sotva některé skutečnosti, o kterých si málo rolníků mohlo číst v nástinech posvátných dějin. Alespoň mě se to tak týkalo; a pouze o mnoho let později jsem mohla číst Písmo svaté a jen tehdy se mi odhalil hlubší smysl poselství a jeho vztah k Božímu slovu.

Při pokračování svého popisu tohoto dalšího aspektu apoštolátu využíváme podobnosti biblických dějin s tehdejšími zvyky fatimského lidu a připomínáme následující předpisy, které Bůh dal svému lidu: *“Hospodin promluvil k Mojžíšovi a řekl: «Naproti tomu desátý den*

onoho sedmého měsíce je dnem Smíření. Tehdy to pro vás bude posvátné shromáždění. Budete se postit a přinesete Hospodinu žertvu. Toho dne nebudete konat žádnou práci, neboť je to den Smíření, kdy se nad vámi provede smírný obřad před Hospodinem, vaším Bohem. Ano, kdokoli se toho dne nebude postit, bude vyloučen ze svého lidu; kohokoli, kdo bude v ten den konat nějakou práci, zahladím ze středu jeho lidu. Nebudete konat žádnou práci, je to trvalý zákon pro vaše potomky, ať bydlíte kdekoli» (Lv 23,26-31).

Není těžké vidět, jak jsou v tomto “desátém dni sedmého měsíce” znázorněny neděle a slavnosti, které Církev přikazuje zasvětit Bohu; nuže, v těchto dnech jsme zavázáni zachovávat onen zákon Páně: jsou to dny určené k tomu, abychom Bohu prokazovali svůj kult, své modlitby a své oběti.

Při jiné příležitosti řekl Bůh Mojžíšovi: *“Takto promluvíš k Izraelitům: «(...) Uděláš mi hliněný oltář, abys měl na čem zabíjet své celopaly i své pokojné oběti, svůj skot i svůj brav. Na každém místě, kde připomenu své jméno, přijdu za tebou a požehnám ti»*” (Ex 20,22.24). Nevím, jaký je výklad, který tomuto úryvku Písma svatého dávají církevní teologové. Pro mě je uchvacujícím způsobem krásný, neboť nám ukazuje na něžnost Boží otcovské lásky. Protože jsme v Kristu potomstvem vyvoleného národa, jsou také nám dnes řečena tato Pánova slova: *“Na každém místě, kde připomenu své jméno, přijdu za tebou a požehnám ti”*. Zdá se, že Bůh kráčí s námi jako otec, který je pozorný k žvatlání svého malinkého dítěte, a jenž, sotva ono vysloví jeho jméno, mu běží naproti, bere ho do své náruče, mazlí se s ním a objímá ho.

V tomto biblickém úryvku nám Bůh také ukazuje na to, jak jsou mu milé naše dary a naše oběti, když mu je přinášíme na poděkování za dobrodiní a na smír na hříchy své i hříchy bližních. Bůh je tentýž dnes jako tehdy, a tak to, co v oné době žádal od svého lidu, žádá nyní také od nás, i když předmět a forma oběti se časem mohou změnit.

Když před několika lety se mnou mluvil pan arcibiskup z Cizica, řekl mi: *“Sestro, víte, co znamenají ta nosítka, která Naše Paní přikázala vyhotovit z darů, jež lid nechával v Cova da Iria? Byla proroctvím nosítek sochy Panny Marie Poutnice, která putuje po celém světě, a nosítek sochy z kaple zjevení.”* Plně souhlasím s tímto výkladem, protože v Boží mysli tatáž skutečnost může mít různé významy, a toto putování sochy Naší Paní je dalším aspektem apoštolátu poselství, které ona přišla přinést na zem a s kterým putuje po světě, aby se setkala s lidmi a přivedla je k Bohu.

Tak se uskutečňuje její proroctví: *“Od této chvíle mě budou blahoslavít všechna pokolení, že mi učinil veliké věci ten, který je mocný. Jeho jméno je svaté a jeho milosrdenství trvá od pokolení do pokolení k těm, kdo se ho bojí”* (Lk 1,48-50).

Ave Maria!

Výzva k vytrvalosti v dobrém

Čtrnáctá výzva poselství: «Pokračujte v modlitbě růžence, abyste dosáhli konce války»
(Naše Paní, 19. září 1917).

Poselství nás žádá, abychom pokračovali v modlitbě růžence, což je způsob modlitby, jež je nejvíce přístupný všem, velkým a malým, bohatým a chudým, moudrým a nevědomým; všichni lidé dobré vůle se mohou denně modlit svůj růženec.

Ale proč nás poselství žádá, abychom pokračovali v každodenní modlitbě růžence? Protože modlitba je základem celého duchovního života: jestliže opouštíme modlitbu, začne nám scházet onen nadpřirozený život, který je zcela pohlcen setkáním naší duše s Bohem, neboť toto setkání se uskutečňuje v modlitbě. Všimněme si, co nám doporučoval Ježíš: *“Proste, a dostanete; hledejte, a naleznete; tlučte, a otevře se vám! Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu se otevře”* (Mt 7,7-8). Modlitba je hledáním Boha a setkáním s ním. Musíme hledat Boha, abychom se s ním setkali, a je zde příslib: *“Kdo hledá, nalézá”*. Není to Bůh, kdo je od nás vzdálen; jsme to my, kdo se vzdalujeme od Boha a ztrácíme smysl jeho přítomnosti. Proto nás poselství žádá o vytrvalost v modlitbě, neboli o pokračování v modlitbě, *abychom dosáhli konce války*.

Je jisté, že v té chvíli se poselství vztahovalo na světovou válku, která tehdy sužovala lidstvo. Ale tato válka je také symbolem mnoha jiných válek, které nás obklopují a jejichž konec potřebujeme dosáhnout modlitbou a svou obětí. Myslím na války, které nám vyhláší nepřátelé naší věčné spásy: ďábel, svět a naše vlastní tělesná přirozenost.

V našich dnech nechybějí ti, kdo se odvažují popírat existenci ďáblů; přesto jsou skutečností. *Ďáblové* jsou andělé, kteří byli stvořeni Bohem, aby mu sloužili a chválili ho. Vůdce těchto andělů jménem “Lucifer” zpyšněl, chtěl se vyrovnat Bohu a strhl s sebou množství jiných andělů, kteří ho následovali. Sv. Jan nám říká v knize Zjevení: *“Tehdy nastal na nebi boj: Michael a jeho andělé se dali do boje s drakem; drak a jeho andělé se postavili proti nim, ale neobstáli a přišli o svoje místo v nebi. Velký drak – starý had, nazývaný ďábel a satan, svůdce celé země – byl svržen na zem a jeho andělé byli svrženi s ním”* (Zj 12,7-9).

V téže posvátné knize jsou i tato slova: *“Potom jsem viděl jiného anděla sestupovat z nebe; měl velikou moc a země byla ozářena jeho jasem. Z plné síly zavolal: «Padl, padl ten veliký Babylon! Změnil se v obydlí démonů, v brloh kdejakého nečistého ducha, v brloh kdejakého nečistého a odporného ptáka. To proto, že se vášnivým vínem jeho smilstva opijely všechny národy, králové země s ním smilnili a velkoobchodníci světa zbohatli z jeho marnotratného hýření»* (Zj 18,1-3). A o něco dále uvádí: *“Potom jsem viděl anděla sestupujícího z nebe: v ruce držel klíč od propasti a velký řetěz. Popadl draka, toho starého hada, to je ďábla čili satana, spoutal ho (...), svrhl do propasti, zavřel ji a svrchu zapečetil, aby už přestal svádět národy”* (Zj 20,1-3).

Prorok Izaiáš složil satyru proti babylonskému králi slovy, která připomínají tento pád ďáblů: *“Jak jsi spadla z nebe, jitřenko, která záříš zrána! Povalen jsi na zem ty, který jsi krotil národy. V srdci sis říkal: «Na nebe vystoupím, nad Boží hvězdy vyvýším svůj trůn, usednu na hoře shromáždění na nejzazším severu, vystoupím nad výšiny oblaků, vyrovnám se Nejvyššímu.» Do podsvětí však jsi svržen, do nejzazších hlubin”* (Iz 14,12-15).

A prorok Zachariáš v jednom z vidění své knihy popisuje d'ábla jako žalobce před Bohem proti nejvyššímu veleknězi: *“Hospodin mi ukázal velekněze Jozua, který stál před Hospodinovým andělem. Po jeho pravici stál satan, aby ho obžaloval. Tu řekl Hospodinův anděl satanovi: «Ať tě Hospodin zkrotí, satane, ať tě zkrotí Hospodin, který si vyvolil Jeruzalém! Což to není oharek vytažený z ohně?»”* (Zach 3,1-2). A kniha Zjevení poté, co ukázala satanovu porážku a jeho následné svržení z nebe, říká: *“Tu jsem uslyšel hlasité volání v nebi: «Od nynějška patří vítězství, moc a královská vláda našemu Bohu a panování jeho Pomazanému, neboť byl svržen žalobník našich bratří, který na ně žaloval před naším Bohem ve dne v noci. Oni nad ním zvítězili Beránkovou krví»”* (Zj 12,10-11).

Ježíš během svého veřejného života vyhnal mnoho d'áblů. Když jednou odpovídal farizeům, kteří zlomyslně tvrdili, že je vyhání mocí Belzebuba, vládce d'áblů, řekl: *“Je-li tedy i satan rozdvojen, jak obstojí jeho království? Říkáte totiž, že vyháním zlé duchy s pomocí Belzebuba. Jestliže já vyháním zlé duchy s pomocí Belzebuba, s čí pomocí je vyhánějí vaši synové? (...) Jestliže však vyháním zlé duchy prstem Božím, pak už k vám přišlo Boží království”* (Lk 11,18-20). Když Pán varoval a povzbuzoval svatého apoštola Petra proti d'ábovým útokům a pokušením, řekl mu: *“Šimone, Šimone, satan si vyžádal, aby vás směl protřít jako pšenici; ale já jsem za tebe prosil, aby tvoje víra nezanikla. A ty potom, až se obrátíš, utvrzuj své bratry”* (Lk 22,31-32).

Svatý Petr v jednom ze svých listů nám píše: *“Bud'te strážliví a bděte, protože váš protivník d'ábel jako řvoucí lev obchází a hledá, koho by mohl zhltnout. Postavte se proti němu, silní vírou. Víte přece, že vaši bratři po celém světě musejí také tak trpět. Když teď nakrátko snesete utrpení, Bůh, dárce veškeré milosti, který vás pro zásluhy Krista Ježíše povolal ke své věčné slávě, sám vás zdokonalí, utuží, utvrdí a upevní. Jemu patří vláda na věčné věky. Amen”* (1 Petr 5,8-11).

Všechny tyto úryvky z Písma svatého a mnohé další, které by bylo příliš dlouhé zde prepisovat, nám dokazují existenci d'áblů. Nemůžeme pochybovat o této pravdě, zjevené Bohem. A poselství přichází, aby nám připomnělo a potvrdilo tuto pravdu, abychom se nenechali oklamat a ošálit falešnými tvrzeními; žádá nás, abychom pokračovali v modlitbě a byli na stráži, abychom se nenechali oklamat našeptávanými tohoto nepřítele, který se nás všemi prostředky, jež má k dispozici, snaží dovést k věčné záhubě. Ježíš Kristus řekl: *“Každý, kdo páchá hřích, je otrokem hříchu”* (Jn 8,34). Dábel se snaží svést nás na cestu hříchu s cílem, aby nás učinil otroky v tomto čase i na věčnosti.

Ale proč se d'ábel stal tak velkým nepřítelem Boha a lidí? Stal se nepřítelem Božím, protože byl Bohem přemožen – pro pokoření, s nímž se jeho pýcha nesmířila, takže se ve svém hněvu snaží pomstít všemi možnými způsoby. Když d'ábel, veden touto pýchou, viděl, že Bůh stvořil lidstvo s nižší přirozeností, než je jeho, ale určené k tomu, aby se jednoho dne těšilo v nebi štěstí, které on ztratil, byl naplněn závistí a rozhodl se vynaložit veškerou svou snahu k tomu, aby člověka zatratil a přivedl k neposlušnosti k Bohu, k pohrdání jeho příkazy a k nedůvěře v jeho slovo. Tak oklamal první lidské bytosti.

Vzal na sebe podobu hada, šel naproti Evě, první ženě, kterou Bůh stvořil a jež se procházela v pozemské zahradě Edenu, a zeptal se jí: *“«Řekl skutečně Bůh: Nejezte ze žádného stromu v zahradě?» Žena odpověděla hadovi: «Smíme jíst ovoce každého stromu v zahradě, jen ovoce stromu, který je uprostřed zahrady – pravil Bůh – nesmíte jíst a ani se ho nedotýkejte, abyste nezemřeli.» Had nato ženě: «Ne, nezemřete. Naopak, Bůh ví, že kdybyste z něho jedli, otevrou se vaše oči a budete jako Bůh poznávat dobro a zlo.»*

“Žena viděla, že ovoce stromu je chutné k jídlu, vábné na pohled, lákavé pro poznání moudrosti, a proto z něho utrhla a jedla, a dala též svému muži; byl s ní a jedl. Tu se jim oběma otevřely oči a zpozorovali, že jsou nahí. Sešili tedy fíkové listy a udělali si zástěry.

“Když slyšeli hlas Hospodina Boha, který se procházel v zahradě při denním vánku, skryl se člověk a jeho žena před Hospodinem Bohem mezi stromy v zahradě. Ale Hospodin

zavolal na člověka a řekl mu: «Kde jsi?» On odpověděl: «Slyšel jsem tvůj hlas v zahradě a bál jsem se, že jsem nahý, a proto jsem se skryl»” (Gn 3,1-10).

V posvátném textu vidíme, jak ďábel oklamal první dvě lidské bytosti. Řekl jim, že kdyby jedli ono ovoce, začali by být jako Bůh: *budete jako Bůh!* Pravdou je, že se nejenom nestali jako Bůh, ale ocitli se mnohem níže, než byli předtím; a ze strachu před Bohem - *bál jsem se, že jsem nahý, a proto jsem se skryl* – se chtěli vyhnout jeho pohledu.

Proč jsou nazí? Protože pro neposlušnost k Bohu ztratili roucho milosti: viděli se ztracení, zbavení milosti, jež je zahalovala. Toto tedy získali, když se nechali svést a oklamat ďáblem. Toto je jeho umění! Proto nás Ježíš Kristus před ďáblem varuje: “*On byl vrah od počátku a nadržel se pravdy, protože v něm pravda není. Když mluví lež, mluví z toho, co je mu vlastní, protože je lhář a otec lži*” (Jn 8,44).

Ale já si myslím, že ďáblova závist musela ještě vzrůst, když viděl, že Bůh lidstvu, které on svedl, slíbil Vykupitele, zatímco pro něho vykoupení nebylo. A z jakého důvodu měl Bůh s lidstvem takové milosrdenství? Nejsem si jistá, aby myslím si, že to bylo kvůli tomu, že člověk byl sveden a oklamán zlobou jiného, zatímco ďábel zhřešil z vlastní zloby. Bůh viděl v člověku možnost litovat a pokorně prosit o odpuštění, ale v ďáblu je pýcha taková, že mu nedovolí ani lítost, ani pokoru, která by ho vedla k prosbě o odpuštění. Tak viděl sebe samého jakožto přemoženého a navždy odsouzeného, jak mu to řekl Bůh: “*Nepřátelství ustanovují mezi tebou a ženou, mezi potomstvem tvým a jejím. Její potomstvo ti rozdrtí hlavu, zatímco ty budeš šlapat po jeho patě*” (Gn 3,15).

Vedle pokušení ďábla máme také pokušení světa, který nás obklopuje, ovlivňuje a klame. Mnohokrát jsme oklamáni a ošáleni hlasy světa.

Svět nám hovoří o marnostech, bohatství, počtách, módě atd. Zvábeni těmito hlasy chceme postupovat, vynikat, přitahovat pozornost, vidět se zahrnutými počtami, vlastnit bohatství, být pokládány za moudré, zaujímat první místa, a to za cenu spravedlnosti a lásky.

Toto jsou pokušení světa, která nás oslepují a zatemňují rozum. Proto Ježíš Kristus, když myslí na ty, kdo se srdcem věrným jeho slovu a milosti bojují, aby zvítězili na těmito pokušeními, prosí Otce: “*Já prosím za ně. Neprosím za svět, ale za ty, které jsi mi dal, vždyť jsou tvoji. (...) Dal jsem jim tvé slovo. Svět k nim pojal nenávisť, protože nejsou ze světa, jako ani já nejsem ze světa. Neprosím, abys je ze světa vzal, ale abys je zachránil od Zlého*” (Jn 17,9.14-15).

Nejsou ze světa, protože zachovávají Boží slovo, které je pravda, a nenechávají se svést zásadami světa, které jsou klam a lež. Jsou Božím vlastnictvím, Otec je svěřil Ježíši Kristu, který se zase odevzdal Otci pro ně, aby je posvětil v pravdě: “*Nejsou ze světa, jako ani já nejsem ze světa. Posvěť je v pravdě; tvé slovo je pravda. (...) A pro ně se zasvěcují, aby i oni byli posvěceni v pravdě*” (Jn 17,16-19).

Být posvěcen v pravdě znamená úplně se odevzdat Bohu a duším z lásky k Bohu; znamená vytrvat ve službě Bohu a bližním a v lásce k nim; znamená jít nadále po cestě vyznačené Bohem – v pravdě -, protože zásady světa jsou preludy a lež. Proto svět *nás nenávidí*, pronásleduje a pomlouvá.

Stejně jako ďábel a podněcován ďábly, svět nás obklopuje závistí, žárlivostí a nenávisť: “*Jestliže vás svět nenávidí, uvažte, že mne nenáviděl dříve než vás. Kdybyste byli ze světa, svět by miloval to, co mu patří. Že však nejste ze světa, ale já jsem vás ze světa vyvolil, proto vás svět nenávidí*” (Jn 15,18-19).

Dovolte, abych Vám svými slovy zopakovala to, co říká poselství: *Pokračujte v modlitbě, abyste dosáhli míru, abyste dosáhli vítězství nad pokušeními a pronásledováními.*

Uvnitř *nás samotných* existuje další pramen pokušení; abychom nad ním zvítězili, je nutné *pokračovat v modlitbě* a bojovat, protože jen tak dosáhneme vytrvalosti na dobré cestě. To je doporučení, které nám dává Ježíš Kristus: “*Vejděte těsnou branou. Neboť prostorná je*

brána a široká cesta, která vede k záhubě, a mnoho je těch, kdo tamtudy vcházejí. Jak těsná je brána a úzká cesta, která vede k životu, a málo je těch, kdo ji najdou! Mějte se na pozoru před nepravými proroky: přicházejí k vám převlečení za ovce, ale uvnitř jsou draví vlci. Poznáte je po jejich ovoci” (Mt 7,13-16).

Pán říká, že je mnoho těch, kdo krácejí po široké cestě, která vede k záhubě, a málo je těch, kdo se nacházejí na úzké cestě, která vede k životu. Věnujme zvýšenou pozornost svým sklonům k přehnané svobodě, kdy nedbáme na autoritu těch, kdo mezi námi reprezentují Boha, a tak se neopatrně a nerozvázně necháme strhávat z propasti do propasti.

Chceme být svobodní, ale neumíme tuto svobodu dobře užívat. Proto Bůh umístil mezi námi toho, kdo nám může ukázat dobrou cestu, po níž můžeme a máme svobodně kráčet. Ale naše pýcha nás klame a nenechá nás vidět ani dobro, kterým pohrdáme, ani zlo, které děláme. V tomto případě je pokušení uvnitř nás; připravuje nám past, kterou si sotva uvědomujeme: je to žádostivost srdce a smyslů, která v nás vzbuzuje touhy po tom, co je pro nás nevhodné. Abychom rozeznali tato pokušení a zvítězili nad nimi, je nutné, abychom, jak nám říká poselství, pokračovali v modlitbě, aby nám Bůh dal světlo, sílu a milost.

Ježíš nám dále řekl: *Mějte se na pozoru před nepravými proroky: přicházejí k vám převlečení za ovce, ale uvnitř jsou draví vlci.* Těmito nepravými proroky jsou všichni ti, kdo jsou kolem nás a snaží se nás svést k tomu, abychom šli po široké cestě a dali volnost svým zlým sklonům, rozmarům, neřestem a nezřízeným vášním, které jsou v rozporu s Božím zákonem. Jsou jimi zlé společnosti, které nás odvádějí od správné cesty pravdy, spravedlnosti a lásky. Nepravými proroky jsou všichni ti, kdo popírají pravdy zjevené Bohem a chtějí zavést nové a bludné nauky na podporu vlastního nezřízeného života, který chtějí vést.

Pán nám ukazuje toto kritérium na jejich rozlišení: *“Poznáte je po jejich ovoci. (...) Tak každý dobrý strom nese dobré ovoce, ale špatný strom nese špatné ovoce. (...) Každý strom, který nenese dobré ovoce, bude poražen a hozen do ohně. Poznáte je tedy po jejich ovoci” (Mt 7,16-20).*

Tato upozornění nás mají uvést do pozorné opatrnosti vůči sobě samým i vůči zásadám světa, který nás obklopuje. Kolikrát slyšíme říci: «Dělám to tak, protože to tak dělají všichni»; «oblékám se tak, protože je to módní a všichni se tak oblékají»; «žiji tak, protože tak dnes žijí všichni lidé» atd. Skutečnost, že mnozí tak žijí, snad zabrání tomu, aby nebyli odsouzeni? - *Každý strom, který nenese dobré ovoce, bude poražen a hozen do ohně.* Bůh říká, že nechce, aby hříšník zahynul, ale aby se obrátil a žil (Ez 18,23). Všimněme si však stanovené podmínky: *Aby se obrátil.*

“Pokračujte v modlitbě, abyste dosáhli pokoje”, který je plodem vítězství dosaženého nad všemi pokušeními, která nás svádějí na cesty, jež jsou v rozporu s Božím zákonem. Ježíš Kristus je jasný: *“Ne každý, kdo mi říká: ‘Pane, Pane!’, vejde do nebeského království, ale ten, kdo plní vůli mého nebeského Otce” (Mt 7,21).*

Proto nám poselství říká: *“Pokračujte v modlitbě růžence, abyste dosáhli konce války.”*

Ave Maria!

Výzva přestat urážet Boha

Patnáctá výzva poselství: «Neurážejte více Boha, našeho Pána, neboť je už velmi urážen»
(Naše Paní, 13. října 1917).

Tato výzva, s kterou se na nás zde poselství obrací, je především zaměřením pozornosti na zachování prvního ze všech přikázání Božího zákona, neboli *lásky k Bohu*. Přikázání milovat Boha není prvním z přikázání pouze pro jedinečnou velikost adresáta, kterého kontempluje, ale také proto, že tato láska nás má vést k věrnému plnění všech ostatních přikázání.

Když Bůh prostřednictvím Mojžíše mluvil k svému lidu, řekl: *“Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin je jediný. Miluj Hospodina, svého Boha, celým srdcem, celou duší a celou svou silou! Ať tato slova, která ti dnes přikazují, zůstanou v tvém srdci! Opakuj je svým synům, mluv o nich, když budeš přebývat doma, když budeš na cestách, když budeš ležet i stát. Přivaž je na svou ruku jako znamení a jako ozdobu mezi své oči. Napiš je na veřeje svého domu a na své brány”* (Dt 6,4-9).

Toto Boží naléhání, aby zákon jeho lásky zůstal v našem srdci, byl přivázaný na naši ruku jako znamení a jako ozdoba před našima očima a byl napsaný na veřejích a branách našeho domu, je kvůli tomu, aby byl stále přítomný v našem duchu, abychom o něm rozjímali ve dne v noci a učili ho své děti, své bratry a sestry a všechny kolem nás. Tato láska má být vůdcem našich kroků, světlem našich snah a ideálem našich tužeb; má být vůdcem našich kroků, tj. máme kráčet po cestě lásky.

Jednoho dne farizeové přišli hovořit s Ježíšem a jeden z nich, učitel zákona, se ho zeptal: *“«Mistře, které přikázání je v Zákoně největší?»* Odpověděl mu: *«'Miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí.' To je největší a první přikázání. Druhé je podobné: 'Miluj svého bližního jako sám sebe.' Na těch dvou přikázáních spočívá celý Zákon i Proroci»* (Mt 22,36-40). Toto druhé přikázání, které Ježíš cituje, bylo Bohem nařízeno jeho lidu těmito slovy: *“Nemsti se, nechovej proti svým krajanům zášť, ale miluj svého bližního jako sebe. Já jsem Hospodin! Zachovávej má přikázání”* (Lv 19,18-19).

V zachování těchto přikázání spočívá smysl poselství: *Neurážejte více Boha, našeho Pána*. Všichni víme, že je to hřích, kterým urážíme Boha a přestupujeme toto přikázání lásky k Bohu, k bližnímu a k nám samým; ano, k nám samým, protože si vážně škodíme, aniž bychom na to často mysleli či to cítili.

Urážíme Boha, když přestupujeme jeho přikázání, neboť všechna přikázání jsou projevem jeho lásky k nám. Jsou jako láska otce, který bere syna za ruku a ukazuje mu cestu, po níž má kráčet, aby dosáhl štěstí a zdědil jeho majetek; jestliže se syn stává neposlušným a revoltujícím, jestliže opovrhne otcovským poučováním, je jasné, že zraňuje a uráží svého otce v nejcitlivějším bodě jeho srdce, kterým je láska.

Stejným způsobem, když pohrdáme Božími přikázáními nebo je porušujeme, se také Bůh cítí zraněn a urážen v tom největším, co má: v otcovské lásce, s kterou nás stvořil; s kterou nás obklopuje pozorností a něžností ve všem, co je kolem nás dobrého a co on zamýšlel pro naše dobro; s kterou nás vykoupil z hříchu a otevřel nám brány nebe; s kterou nám dá podíl na dědictví svého království. Proto každý hřích je urážkou Boha, našeho Otce, a

pohrdáním jeho láskou, neboť dáváme přednost hříchu před láskou, kterou jsme povinováni Bohu, a před vlastněním jeho království, protože víme, že hříchem na něho ztrácíme právo.

Vizte v tomto ohledu jisté slovo svatého apoštola Pavla: *“Bratři, vy jste byli povoláni ke svobodě. Ta svoboda však nesmí být záminkou, abyste se vraceli k prosazování sebe. Spíše si navzájem posluhujte láskou. Celý zákon totiž ve své plnosti je obsažen v jediné větě: ‘Miluj svého bližního jako sebe’. Jestliže se však mezi sebou koušete a požíráte, dejte pozor, abyste jeden druhého nepohltili! Chci říci toto: Žijte duchovně, a nepropadnete žádostem těla. Tělo totiž touží proti duchu, a duch zase proti tělu. Mezi nimi je vzájemný odpor, takže neděláte, co byste chtěli. Jestliže se však necháváte vést Duchem, nejste už pod Zákonem. K jakým skutkům vede tělo, je všeobecně známo. Je to: smilstvo, nečistota, chlípnost, modloslužba, čarodějnictví, nepřátelství, sváry, žárlivost, hněvy, ctižádost, nesvornost, stranicství, závist, opilství, hýření a jiné takové věci. Řekl jsem vám to už dříve a říkám to ještě jednou: lidé, kteří takové věci dělají, nebudou mít podíl v Božím království. Ale ovocem Ducha je láska, radost, pokoj, shovívavost, vládnost, dobrota, věrnost, tichost, zdrženlivost. Proti takovým věcem se nestaví žádný zákon. Ti, kdo náležejí Kristu Ježíši, ukřižovali svoje tělo i jeho vášněmi a žádostmi. Protože Duch je naším životem, podle Ducha také jednejme”* (Gal 5,13-25).

To, co nám zde apoštol říká, je tím, co máme dělat, abychom splnili výzvu poselství, které nám říká: *“Neurážejte více Boha!”* Již neurážejme Boží lásku! A tato láska, kterou jsme povinováni k Bohu, nás přivede k lásce k bližnímu. Nikdo nemůže říci, že miluje nějakého člověka, jestliže nenávidí jeho děti a ubližuje jim, protože otec bude přirozeně považovat za učiněné sobě to, co se činí jeho dětem. Totéž si můžeme myslet o reakci Boha na lásku, kterou prokazujeme či odpíráme bližním: jsou to jeho děti.

V tomto případě Boha a jeho dětí, je zde další důvod, který nás zavazuje: jsou to naši bratři! *“Místo toho se však bratr soudí s bratrem, a to ještě před nevěřícími! Vůbec už to je u vás zlořád, že mezi sebou vedete soudy. Proč raději nesnášíte bezprávi? Proč raději netrpíte škodu? Ale místo toho sami působíte bezprávi a škodu, a to bratřím! Nebo nevíte, že nespravedlivým se nedostane podílu v Božím království? Nemylte se! Ani smilníci, ani modláři, ani cizoložníci, ani zhýralci, ani lidé zvrácení, ani zloději, ani lakomci, ani opilci, ani utrhači, ani lupiči nebudou mít v Božím království účast”* (1 Kor 6,6-10).

Máme se varovat hříchu, abychom neuráželi Boha a nepřišli o právo na věčný život: hřích přerušuje naše vztahy s Bohem a otravuje v našem srdci místo, které máme mít pro druhé; stáváme se nehodnými Božího přátelství a podílu na jeho slávě. Proto nám svatý Pavel doporučuje: *“Každý ať si prozkoumá své vlastní dílo, a pak ať se chlubí jen sám sebou (je-li toto dílo dobré) a ne na účet druhého. Vždyť každý má na nesení dost svých vlastních nedostatků. Komu se dostává náboženského vyučování, má se všemožně starat ze svého majetku o zaopatření toho, kdo ho vyučuje. Nemylte se, Bůh se nenechá posmívat! Co kdo zasel, to také sklídí. Kdo totiž seje do svého těla, z těla sklídí záhubu. Kdo však seje do ducha, z ducha sklídí věčný život. Když prokazujeme dobro, nesmíme přitom propadnout únavě. Vydržíme-li, dočkáme se doby, kdy budeme sklízet. Dokud totiž máme ještě čas, prokazujme dobro všem, ale zvláště těm, kdo vírou patří s námi do stejné rodiny”* (Gal 6,4-10).

Máme zde dobře vyznačenu cestu, po níž máme kráčet, abychom žili podle přikázání lásky k Bohu a lásky k bližnímu z lásky k Bohu. Je to cesta předložená, vyučovaná a prošlá Ježíšem Kristem; jak nám říká svatý Pavel, nechceme naslouchat jiným učitelům! *“Jako jste přijali, že Kristus Ježíš je Pán, tak žijte dále ve spojení s ním, v něm buďte zakořenění a na něm stavějte, utvrzení ve víře, jak jste v ní byli vyučeni, a nepřestávejte Bohu děkovat. Dejte si pozor, aby vás nikdo nezotročil tak zvanou filosofií – je to jen klam a mam. Jsou to samé nauky lidské, které se opírají o prvopočátky světa, ne o Krista. A v něm totiž přebývá celá plnost božství tělesně, i vy jste v něm dosáhli plnosti. On je hlavou všech andělských knížat a mocností”* (Kol 2,6-10). Celá tato apoštolova nauka je úžasná, neboť vrhá před nás paprsky světla, které vedou naše kroky, posilují naši křehkost a osvěcují naši víru a náš rozum.

Avšak nemůžeme si myslet, že pro splnění požadavků poselství a přikázání lásky stačí vystříhat se hříchu, abychom neuráželi Boha. Je to jistě první krok, ale nestačí; neboť, jsme-li chladní, lhostejní a pohrdaví k svému otci, své matce či dalším, jimž jsme povinni projevovat laskavost, je jasné, že se k nim chováme nespravedlivě a nevděčně a urážíme je. Totéž nastává vzhledem k Bohu, který je pro nás víc než otec: urážíme ho svým chladem, zapomínáním, lhostejností a pohrdáním; chováme se k němu nevděčně, jako ten, kdo neuznává svého největšího dobrodince, kterému je nejvíce zavázán.

Podívejme se na Ježíše Krista v evangeliu! Velkou starostlivostí jeho srdce bylo, aby přivedl lidi k poznání Otcovy lásky, k tomu, aby ho zachováním jeho přikázání a jeho slova milovali a šířili lásku k němu. Proto nám dává za příklad sebe samého: *“Jako Otec miloval mne, tak já jsem miloval vás. Zůstaňte v mé lásce. Zachováte-li moje přikázání, zůstanete v mé lásce, jako jsem já zachovával přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce. To jsem k vám mluvil, aby moje radost byla ve vás a aby se vaše radost naplnila. (...) Vám jsem oznámil všechno, co jsem slyšel od svého Otce. (...) To vám přikazuji: Milujte se navzájem”* (Jn 15,9-17). Ve skutečnosti, že má v sobě Otcovu lásku a odpovídá na ni, spočívá radost Ježíše Krista, na níž nám touží dát účast tím, že nechává přetékat za svého srdce poznání Otce: *“Otevřeně vám budu podávat zvěst o Otci. (...) Vždyť sám Otec vás miluje, protože jste vy milovali mne a uvěřili jste, že jsem vyšel od Boha. Vyšel jsem od Otce a přišel jsem na svět; zase opouštím svět a jdu k Otci”* (Jn 16,25-28).

Ve velekněžské modlitbě k svému Otci může Ježíš říci, že splnil svěřené poslání: *“Já jsem tě oslavil na zemi: dokončil jsem dílo, které jsi mi svěřil, abych ho vykonal. (...) Zjevil jsem tvé jméno lidem, které jsi mi dal ze světa. Byli tvoji a mně jsi je dal a zachovali tvoje slovo. Nyní poznali, že všechno, cos mi dal, je od tebe; vždyť slova, která jsi dal mně, dal jsem jim. Oni je přijali a skutečně poznali, že jsem vyšel od tebe. Já prosím za ně (...), vždyť jsou tvoji; a všechno mé je tvé a všechno tvé je mé. (...) Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal, aby byli jedno jako my”* (Jn 17,4-11).

Láska je poutem, které má držet naše sjednocení s Bohem a bližním, ztotožňovat nás s Kristovým Srdcem a nechat splynout s Božím srdcem tak, aby naší vůlí byla jeho vůle a naší jedinou touhou bylo mít plně jeho lásku.

Ave Maria!

Výzva k posvěcování rodin

Šestnáctá výzva poselství

Bůh chtěl ukončit své poselství ve Fatimě v měsíci říjnu roku 1917 třemi zjeveními, které také považuji za výzvy předložené našemu uvažování, abychom na ně pamatovali během svého pozemského putování. Zatímco užaslý lid sledoval sluneční kotouč zářící světlem Boží přítomnosti, ubohé děti viděly vedle slunce tři různá a pro nás velmi významná zjevení.

Nevím, zda teologové a církevní myslitelé již dali těmto zjevením nějaký význam či zvláštní výklad; jsem si jistá, že by to dokázali učinit slovy přesnějšími a poskytnutými posvátnou naukou. Já se o to pokusím prostým způsobem, abych odpověděla na to, na co jsem byla dotázána, a nakolik je toho schopna má pokorná nevědomost a ubohost. Tak s jednoduchostí povím, co si myslím, že nám chtěl Bůh ukázat těmito třemi zjeveními.

První zjevení bylo zjevení Svaté Rodiny: Naší Paní a dítěte Ježíše v náruči svatého Josefa, kteří žehnali lidu.

V této době, v níž se rodina tak často zdá být špatně chápána v té formě, v jaké ji ustanovil Bůh, a vidíme, jak na ni útočí nauky, jež jsou bludné a v rozporu s cíli, pro které ji božský Stvořitel určil, nechtěl snad Bůh upoutat takto naši pozornost na cíl, pro který ustanovil ve světě rodinu?

Bůh svěřil rodině posvátné poslání spolupracovat s ním na díle stvoření. Toto rozhodnutí zapojit do svého stvořitelského díla svá ubohá stvoření je velkým projevem Boží otcovské dobroty: je to, jakoby jim chtěl dát účast na své stvořitelské moci a chtěl si posloužit svými dětmi pro rozmnožení nových životů, které vzkvétají na zemi a mají cíl v nebi.

Božský Stvořitel chtěl takto svěřit rodině posvátné poslání, které ze dvou bytostí činí jednu, a to v takové jednotě, jež mezi nimi nepřipouští žádné rozdělení. A z této jednoty chce Bůh dát vzklíčit novým bytostem tak, jak z rostlin dává vzklíčit květům a plodům.

Bůh ustanovil manželství jako nerozlučitelné pouto. Poté, co je přijata svátost manželství, je jednota mezi oběma definitivní a nepřipouští rozdělení; je nerozlučitelná, dokud oba žijí. Tak to učinil a určil Bůh.

V knize Genesis čteme: *“Bůh stvořil člověka jako svůj obraz, jak obraz Boží ho stvořil, stvořil je jako muže a ženu”* (Gn 1,27); ano, jsou dva, ale tvoří jedno: *“Proto muž opustí otce i matku a přidrží se své ženy a budou jeden člověk”* (Gn 2,24). Toto je Boží zákon, který Ježíš Kristus potvrdil a znovu předložil vzhledem k lidským snahám své doby, které šly opačným směrem: *“Nečetli jste v Písmu, že Stvořitel na začátku učinil lidi jako muže a ženu a prohlásil: ‘Proto opustí muž otce i matku a připojí se ke své ženě a ti dva budou jeden člověk?’ Už tedy nejsou dva, ale jeden. Co tedy Bůh spojil, člověk nerozlučuj”* (Mt 19,4-6).

Toto je zákon manželství: dva, když se s Božím požehnáním spojí, tvoří mezi sebou jedno a tato jednota nepřipouští rozdělení - *Co tedy Bůh spojil, člověk nerozlučuj* -. Tvoří jedno díky poutu lásky, která je vede k vzájemnému darování v tomtéž ideálu spolupracovat spolu s Bohem na díle stvoření; která je vede k obětování, jež darování vždy vyžaduje; která je vede k pochopení, ospravedlnění a odpuštění. Tak se rodinný krb upevňuje, posvěcuje a oslavuje Boha.

Rodinný krb má být jako zahrada, kde se rozvíjejí nová poupata růží, která přinášejí světu svěžest nevinnosti, čistý a důvěryplný pohled na život a úsměv veselé a jasné mladosti.

Jen tak má Bůh zalíbení ve svém stvořitelském díle, žehná mu a spočívá na něm svým otcovským pohledem. Postupovat jiným způsobem znamená odvrátit Boží dílo od jeho cíle, narušit Boží plány, nesplnit poslání, které jim Bůh svěřil, a neuspět v něm.

Proto nás Bůh ve fatimském poselství volá k tomu, abychom obrátili svůj pohled na Svatou nazaretskou Rodinu, kde se chtěl narodit, růst a posvěcovat se, aby nám ukázal vzor k následování pro naše kroky na cestě poutníků, kteří putují na zemi do nebe.

Svatý evangelista Lukáš poté, co vyprávěl o tom, jak dospívající Ježíš Kristus vystoupil do jeruzalémského chrámu, kde se ztratil svým rodičům a byl pak jimi po třech dnech znovu nalezen, dodává: *“Potom se s nimi vydal na zpáteční cestu, šel do Nazareta a poslouchal je. Jeho matka to všechno uchovávala ve svém srdci. Ježíš pak prospíval moudrostí, věkem a oblibou u Boha i u lidí”* (Lk 2,51-52).

Neplní povinnosti svého poslání, svěřeného Bohem, ti rodiče, kteří nevštěpují svým dětem od malička poznání Boha a jeho přikázání a neučí je, aby na ně pamatovaly a uskutečňovaly je. Je to zákon, který Bůh předepsal svému lidu: *“Ať tato slova, která ti dnes přikazují, zůstanou v tvém srdci! Opakuj je svým synům, mluv o nich, když budeš přebývat doma, když budeš na cestách, když budeš ležet i stát”* (Dt 6,6-7). Rodiče, kteří zanedbávají toto přikázání Páně, se stávají odpovědnými za nevědomost svých dětí a za pobloudění vyplývající z této nevědomosti. A často to bývá příčinou neuspořádaného života dětí, kteří tak sužují poslední léta života svých rodičů a přivádějí sami sebe do záhuby.

To, co bylo právě řečeno, platí také tehdy, když svěřují své děti zkušeným vychovatelům, neboť v srdcích dětí zůstane nejhluběji vyryto to, co načerpaly v otcově náručí a na matčině klíně. Není nic, co by mohlo rodiče zprostit tohoto vznešeného poslání: Bůh je svěřil jim a oni se za ně budou Bohu zodpovídat.

Rodiče jsou pověřeni vést první kroky svých dětí k Božímu oltáři, učit je zdvíhat nevinné ruce k modlitbě, pomáhat jim, aby se uměly na své cestě setkat s Bohem a sledovaly ozvěnu jeho hlasu. Toto je nejzodpovědnější a nejdůležitější poslání, které Bůh svěřil rodičům; a oni ho mají plnit tak dobře, aby vzpomínka na rodiče mohla v průběhu života v dětech vždy probudit připomenutí Boha a jeho přikázání.

Tak svatý apoštol Pavel doporučuje: *“Děti, poslouvejte své rodiče, jak se to sluší u křesťanů, protože tak to má být. ‘Cti svého otce i matku’ - to je první přikázání, při kterém se slibuje odměna: ‘aby se ti dobře vedlo a abys dlouho žil na zemi’. A vy, otcové, nedrážděte svoje děti ke hněvu, ale vychovávejte je v kázni a napomínejte je z pověření Páně”* (Ef 6,1-4). A v druhém listě svatého Jana, který jistě adresoval jednomu církevnímu společenství, jež však vidí zosobněné v postavě matky – *“vyvolené paní a jejím dětem”* -, nalezneme z apoštolova pera chválu, kterou bychom přáli všem otcům a matkám: *“Měl jsem velikou radost, když jsem našel mezi tvými dětmi takové, kteří žijí v pravdě, jak nám to Otec nařídil. A nyní tě, paní, prosím – to ti píšu ne jako přikázání nové, ale jako to, které jste měli od počátku – milujme se navzájem”* (2 Jn 4-5).

V rodinách, které jsou tvořeny rodiči a dětmi, jsou povinnosti, které mají plnit rodiče vůči dětem a naopak děti vůči rodičům. Kniha Sirachovcova poté, co vypočítala rozmanité povinnosti dětí, uzavírá touto výzvou k jejich mírnosti a laskavosti: *“Synu, dělej své práce v skromnosti, a budeš milován bohumilými lidmi. Čím jsi větší, tím víc se pokořuj, a před Pánem nalezněš milost. Mnozí jsou hrdí a slavní, skromným však Bůh zjevuje své taje. Neboť veliká je moc Pána, je slaven pokornými lidmi”* (Sir 3,17-20). A svatý apoštol Petr naléhá stejným způsobem: *“Podobně vy, mladí: poslouvejte starší. Opásejte se všichni ve vzájemném styku pokorou, neboť ‘Bůh se staví proti pyšným, ale dává milost pokorným’. Pokorně se proto skloňte pod mocnou rukou Boží, a on vás povýší, až k tomu přijde čas. ‘Na něj hodte všechnu svou starost, vždyť jemu na vás záleží. Buďte strážliví a bděte”* (1 Pt 5,5-8).

Tato slova platí pro nás všechny, ale zvláště pro mladší, kterým ještě chybí životní zkušenosti; apoštol jim proto doporučuje, aby byli podřízení, střízliví a bdělí, aby se nenechali oklamat životními iluzemi, nezřízenými žádostmi přirozenosti a ďábelským vábením světa. *“Váš protivník ďábel”* – pokračuje svatý Petr – *“jako řvoucí lev obchází a hledá, koho by mohl zhltnout. Postavte se proti němu, silní vírou. Víte přece, že vaši bratři po celém světě musejí také tak trpět. Když teď nekrátko snesete utrpení, Bůh, dárce veškeré moudrosti, který vás pro zásluhy Krista Ježíše povolal ke své věčné slávě, sám vás zdokonalí, utuží a upevní”* (1 Pt 5,8-10).

Ano, musíme všichni, pevní ve víře, naději a lásce, bojovat, abychom zvítězili nad zlem a dosáhli pokoje, radosti a blaženosti v domě našeho Otce, kterým je Bůh; a my všichni, spojení navzájem, tvoříme jeho rodinu.

Děti nemohou nikdy zapomenout na úctu, vděčnost a pomoc, kterou jsou povinováni vůči svým rodičům, a dát je stranou, neboť rodiče jsou vzhledem k nim Božím obrazem. Skutečně, jako se oni obětovali, aby je vychovávali, vzdělávali a zabezpečili jim životní cestu, tak také děti mají na oplátku povinnost obětovat se, aby jim zajistily to, co mají rádi, radost a pokoj, aby je podporovali a pomáhali jim, pokud to mají zapotřebí. Tím způsobem, aby všechno bylo učiněno s opravdovou láskou a s očima upřenými na Boha: *“Cokoli děláte, dělejte z duše jako pro Pána, a ne pro lidi. Víte, že od Pána obdržíte za odměnu dědictví. Služte Kristu Pánu”* (Kol 3,23-24). A budeme se těšit z jeho přátelství, jako to on vyhlásil: *“Vy jste moji přátelé, když děláte, co já vám ukládám”* (Jn 15,14). A co nám ukládá? – *“To je mé přikázání: Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás”* (Jn 15,12).

Tak se rodina posvěcuje, roste a prospívá: v jednotě, ve věrnosti, ve vzájemném pochopení, v odpuštění, které plodí pokoj, radost, důvěru a lásku.

Ave Maria!

Výzva k dokonalosti křesťanského života

Sedmnáctá výzva poselství

Při druhém zjevení se náš Pán ukázal jako *Dokonalý člověk* a Naše Paní jako *Paní bolestná*.

Co znamená toto zjevení? S absolutní jistotou to nevím. Avšak povím, co si o tom myslím a co mně Pán dal pochopit, když jsem o těchto událostech rozjímala. Může se stát, že Církev svatá jim dá jiný smysl či výklad; bude-li tomu tak, budu s ní zcela souhlasit. Předkládám tedy svůj skromný názor a říkám, že toto zjevení je výzvou k praktikování křesťanského života tak, jak ho žili na zemi Ježíš Kristus a jeho Matka a jak nás svým příkladem a svou naukou učili následovat jejich kroky.

Ježíš přišel na svět nejen jako Vykupitel, ale také jako Učitel, aby nás naučil cestě, po které máme kráčet, abychom přišli k Otci: *“Já jsem cesta, pravda a život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne. Kdybyste znali mne, znali byste i mého Otce”* (Jn 14,6-7). Tato cesta a tento život pak vyžadují poznání Boha a jeho Syna, kterého poslal na svět jako Učitele a Spasitele. Proto Kristus řekl: *“Kdybyste znali mne, znali byste i mého Otce. (...) Kdo viděl mne, viděl Otce. (...) Nevěříš, že já jsem v Otci a Otec je ve mně? Slova, která k vám mluvím, nemluvím sám ze sebe, to Otec, který ve mně přebývá, koná své skutky. Věřte mi, že já jsem v Otci a Otec ve mně. Když nevěříte, věřte aspoň pro ty skutky”* (Jn 14,7-11).

Ježíš Kristus nám zanechal jako důkaz svého božství skutky, které vykonal a jež ho potvrzují. Vykonáme proto krátké studium těchto skutků, protože ony nás utvrzují v jistotě, že Ježíš je skutečně naším Učitelem, vůdcem našich kroků a příkladem, který máme napodobovat.

Ježíš žil na světě jako dokonalý člověk, který ve všem plnil Otcovu vůli. Toto jsou jeho slova: *“Každý, koho mi Otec dává, přijde ke mně, a kdo ke mně přijde, toho jistě neodmítnu, protože jsem sestoupil z nebe, ne abych konal svou vůli, ale vůli toho, který mě poslal. A to je vůle toho, který mě poslal: abych neztratil nikoho z těch, které mi dal, ale vzkřísil je v poslední den. Neboť to je vůle mého Otce: aby každý, kdo vidí Syna a věří v něho, měl život věčný. A já ho vzkřísím v poslední den”* (Jn 6,37-40). Tak motiv, pro který Ježíš přišel na svět, byl tento: konat vůli Otce.

A vůlí, kterou má Ježíš plnit, je, aby neztratil nikoho z těch, které mu Otec svěřil, ale spasil je a vzkřísil v poslední den. Avšak toto vzkříšení vyžaduje naši spolupráci, neboli víru: *“Neboť to je vůle mého Otce: aby každý, kdo vidí Syna a věří v něho, měl život věčný. A já ho vzkřísím v poslední den.”* Vyžaduje tedy naši víru; je nutné věřit v Syna, aby nás vzkřísil v poslední den. Prvním krokem našeho křesťanského života je žít životem víry: věřit v Syna a v Otce, který ho poslal, věřit v jeho slovo a zachovávat je. Ježíš nás pobádá právě k tomu: *“Pojďte ke mně všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím. Vezměte na sebe mé jho a učte ode mě, neboť jsem tichý a pokorný srdcem, a naleznete pro své duše odpočinek. Vždyť mé jho netlačí a mé břemeno netíží”* (Mt 11,28-30).

Když se již přiblížila hodina, kdy Ježíš měl dát svůj život za naše vykoupění, chtěl při Poslední večeři, kterou konal se svými učedníky, dát jim další důkaz své lásky a hluboké pokory. Při zachovávaní židovských zvyků tehdejší doby - jednou on sám upozornil na nedostatek pozornosti vůči své osobě: *“Vešel jsem do tvého domu a nedal jsi mi vodu na umytí nohou”* (Lk 7,44) -, Pán osobně, proti tehdejším zvykům a pravidlům, vzal mísu

s vodou, umyl svým učedníkům nohy a utřel je ručníkem, který nosil za opaskem. Když skončil tuto službu, posadil se opět za stůl a řekl jim: *Vy mě nazýváte Mistrem a Pánem, a to právem: to skutečně jsem. Jestliže jsem vám tedy umyl nohy, já, Pán a Mistr, máte také vy jeden druhému umývat nohy. Dal jsem vám příklad: Jak jsem já udělal vám, tak máte dělat i vy*” (Jn 13,13-15). Základem naší víry je pokora; Kristus ji učí tím, že nám dává příklad.

Evangelium nám vypráví, jak dospívající Ježíš poté, co šel modlit se svými rodiči do chrámu, se s nimi vrátil do svého domu *“a poslouchal je”* (Lk 2,51). Tak prožil prvních třicet let svého života: tam strávil dětství, prožil mládí a stal se dokonalým člověkem. Jako dítě podřízené svým rodičům či jako mladý učeň, který se připravoval na život, *“Ježíš prospíval moudrostí, věkem a oblibou u Boha i u lidí”* (Lk 2,52).

V tomto úryvku vidíme, že Ježíš studoval a vydával před lidmi důkaz rozvíjení své moudrosti, i když židé o něm říkali, že nenavštěvoval školy. K tomu došlo v jeruzalémském chrámě, kdy Mistr *“učil. Židé se divili a říkali: «Jak to, že se vyzná v Písmu, když se tomu neučil?» Ježíš jim na to řekl: «Moje učení není moje, ale toho, který mě poslal»*” (Jn 7,14-16).

Tato závěrečná slova mimo to, že vyjadřují tajemství trojičního společenství mezi Otcem a Synem, nám umožňují také říci, že to nejsou pouze školy, kde se studuje a učí; ale každá rodina má být školou, kde se její členové vzdělávají v poznání přirozeného a nadpřirozeného života, a přitom se opírají o pomoc a milost Boží. Ježíš vícekrát tvrdí, že nebeský Otec byl jeho učitelem: *“Otec, který mě poslal, ten mi dal příkaz, co mám říkat a co hlásat. A já vím, že jeho příkaz je věčný život. Co tedy já mluvím, mluvím tak, jak mi to pověděl Otec”* (Jn 12,49-50).

Ježíš Kristus se naučil od Otce to, co nás měl učít, a tak učinil: *“Ten, který mě poslal, je pravdivý, a já mluvím k světu to, co jsem slyšel od něho. (...) Až povýšíte Syna člověka, tehdy poznáte, že jsem to já a že sám ze sebe nic nekonám, ale tak mluvím, jak mě naučil Otec. A ten, který mě poslal, je se mnou. Nenechal mě samotného, protože já stále konám to, co se mu líbí”* (Jn 8,26-29). Protože každý otec rodiny je představitelem Boha před svými dětmi, musí také být podle Boží podoby učitelem svých dětí; ale k tomu je nezbytné, aby měl potřebnou přípravu pro poznání přirozených a nadpřirozených věcí.

Ježíš Kristus byl naším vzorem také jako dělník. Je dělníkem, který naplňuje zákon práce a vydělává si na chléb v potu tváře, jak to Bůh nařídil každému lidskému tvor: *ze země “se s námahou budeš živit po celý svůj život. (...) V potu tváře budeš jíst chléb”* (Gn 3,17.19). Ježíš, pokorný dělník, byl považován za syna tesaře; tak to o něm pověděli lidé v Nazaretě, když ho viděli učit v své synagóze: *“Kde se u něho vzala taková moudrost a ty zázraky? Copak to není syn tesařův?”* (Mt 13,54-55). Je to dělník, který pokorně pracuje v dílně svého otce; skromný mladík, podřízený a vstřícný vůči názoru a příkazům svých rodičů.

Byl to domov, kde byla radost, pokoj a štěstí, protože tam byl nadpřirozený duch: otec a syn byli spojeni poutem jednoty, modlili se, pracovali, navzájem se ctíli a milovali. Proto tam Bůh byl doma: byl s nimi a podporoval je svou milostí, svým požehnáním a svou otcovskou pomocí. Vzpomeňme na andělova slova Marii: *“Bud’ zdráva, milostiplná! Pán s tebou!”* (Lk 1,28).

Když nadešel den, který určil Otec, aby Ježíš Kristus započal svůj veřejný život a poslání, připravil se křtem, pokáním a modlitbou. Z evangelijního vyprávění můžeme slyšet, že vše bylo připraveno a očekávalo ho: *“V patnáctém roce vlády císaře Tiberia, když Poncius Pilát byl místodržitelem v Judsku, (...) za velekněží Annáše a Kaifáše uslyšel na poušti Boží slovo Jan, syn Zachariášův. Šel do celého údolí Jordánu a hlásal křest pokání, aby byly odpuštěny hříchy. (...) Lid byl plný očekávání a všichni uvažovali o tom, zdali Jan není Mesiášem. Jan jim všem na to říkal: «Já vás křtím vodou. Přichází však mocnější než jsem já; jemu nejsem hoden ani rozvázat řemínek u opánků. On vás bude křtít Duchem Svatým a ohněm»”* (Lk 3,1-3.15-16).

“Tehdy přišel Ježíš z Galileje k Jordánu za Janem, aby se dal od něho pokřtít. Ale on se bránil a říkal: «Já bych měl být pokřtěn od tebe, a ty přicházíš ke mně?» Ježíš mu však řekl: «Nech tak nyní, neboť je třeba, abychom zcela splnili Boží vůli.» A tak mu vyhověl. Jakmile byl Ježíš pokřtěn, vystoupil hned z vody. (...) Potom byl Ježíš vyveden od Ducha na poušť, aby byl pokoušen od ďábla. Když se postil čtyřicet dní a čtyřicet nocí, nakonec vyhladověl” (Mt 3,13-16; 4,1-2).

Modlitba a pokání jsou základem, na němž Ježíš Kristus staví své posvátné poslání Mistra, Lékaře a Vykupitele.

Jako Mistr vyjasňuje a vysvětluje nejasná a špatně vykládaná místa Písma svatého, a přitom vyjadřuje své stanovisko tímto shrnujícím způsobem: “Nemyslete, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky. Nepřišel jsem je zrušit, ale naplnit” (Mt 5,17). Naplnit ne ve smyslu přidat nějakou normu či příkaz, které by ještě mohly chybět, ale zcela naplnit v tom, co je pro Zákon podstatným – v lásce. Tak Pán koriguje určitou neústupnost farizeů, když jim říká: “Nečetli jste, co udělal David, když měl hlad on i jeho družina? Jak vešel do Božího domu a jedl posvátné chleby, které nesměl jíst ani on, ani jeho družina, ale jen kněží? Nebo nečetli jste v Zákoně, že v sobotu kněží v chrámě porušují sobotu, a přece jsou bez viny? Říkám vám, že zde je někdo víc než chrám! Kdybyste věděli, co znamená: ‘Milosrdenství chci, a ne oběť’, neodsuzovali byste nevinné” (Mt 12,3-7). Jedná se zde o lekci lásky a spravedlnosti, která umí dát na první místo soucit a milosrdenství k bližnímu v nouzi.

Při jiné příležitosti nás Mistr učí a vyzývá rozlišovat v životních normách božské od lidského. Farizeové a učitelé Zákona přišli k němu “s otázkou: «Proč tvoji učedníci přestupují podání předků? Vždyť si před jídlem nemýjí ruce!» On jim na to odpověděl: «Proč zase vy přestupujete Boží přikázání pro svoje podání? Bůh přece řekl: ‘Cti otce i matku’ a ‘kdo potupí otce nebo matku, ať propadne trestu smrti’. Vy však říkáte: Kdo by prohlásil otci nebo matce: ‘To, čím bych ti měl pomáhat, je dar pro chrám’ - ten už není povinen podporovat svého otce a svou matku. Tak jste svým podáním zbavili závaznosti slovo Boží. Pokrytci! Dobře to o vás předpověděl Izaiáš: ‘Tento lid mě uctívá rty, ale jejich srdce je daleko ode mě. Nadarmo mě však uctívají, když učí naukám, které jsou lidským ustanovením.’» Ježíš přivolal zástup a řekl jim: «Slyšte a pochopte: Člověka neposkvrňuje to, co vchází do úst, ale co z úst vychází, to člověka poskvrňuje. (...) Co však z úst vychází, vystupuje ze srdce, a (...) ze srdce vystupují špatné myšlenky, vraždy, cizoložství, smilství, krádeže, křivá svědectví, rouhání. To jsou věci, které člověka poskvrňují” (Mt 15,1-20).

Ježíš ze své strany také vyzýval své posluchače, aby se ho ptali na nejasná místa Písma svatého, aby jim mohl odhalit Boží tajemství: “Když byli farizeové pohromadě, Ježíš se jich zeptal: «Co myslíte o Mesiáši? Čí je to syn?» Odpověděli mu: «Davidův.» Řekl jim: «Jak ho pak může David z podnětu Ducha nazývat Pánem? Říká přece: ‘Řekl Hospodin mému Pánu: Zasedni po mé pravici, dokud ti nepoložím tvé nepřátele pod nohy.’ Jestliže ho tedy David nazývá svým Pánem, jak může být jeho synem?» Na to mu nikdo nedovedl odpovědět ani slovo” (Mt 22,41-46), neboť ještě nevěděli, že syn Davidův je samotný Boží Syn.

S veškerou touto svou božskou a lidskou autoritou Ježíš nechce v očích lidu snižovat autoritu učitelů té doby; jen jim vyčítá nesoulad mezi slovy, která vyučují, a jejich vlastními skutky, které jim odporují: “Na Mojžíšův stolec zasedli učitelé Zákona a farizeové. Dělejte a zachovávejte všechno, co vám řeknou, ale podle jejich skutků nejednejte, neboť mluví, ale nejednají. (...) Vy však si nedávejte říkat ‘mistr’, jenom jeden je váš Mistr, a vy všichni jste bratři. (...) Ani si nedávejte říkat ‘učitel’, jenom jeden je váš Učitel – Kristus. Kdo je mezi vámi největší, ať je vaším služebníkem. Kdo se povyšuje, bude ponížěn, a kdo se poníží, bude povýšen” (Mt 23,2-12).

V těchto krásných lekcích Ježíše Krista, které jsem právě uvedla, a v mnoha jiných, které nám zanechal, se ukazuje povinnost, že máme uskutečňovat lásku a vyhýbat se nečistotě, která činí naši bytost nehodnou být s Bohem a s bližním; vidíme, jak nás

zušlechtuje, když respektujeme autoritu a uskutečňujeme ctnost pokory. Je to náš Mistr, který nám říká: *“Kdo se povyšuje, bude ponížěn, a kdo se ponižuje, bude povýšen”* (Mt 23,12).

Nauka Ježíše Krista je na naší cestě světlem a životem: když ji následujeme, jsme si jisti, že nebloudíme. Již mnoho let před Pánovým příchodem na svět to prorok Izaiáš ohlašoval těmito slovy: *“Lid, který chodil ve tmě, vidí veliké světlo, obyvatelům temné země vychází světlo. Dáváš mnoho jásotu, zvětšuješ radost; veselí se před tebou, jako se jásá o žních, jako plesají ti, kdo se dělí o kořist”* (Iz 9,2-3). A potvrzení naplnění této prorocké zvěsti nám dal samotný Ježíš: *“Já jsem přišel na svět jako světlo, aby žádný, kdo věří ve mne, nezůstal v temnotě. Kdo moje slova poslouchá, ale nezachovává, toho já nesoudím; vždyť jsem nepřišel, abych svět soudil, ale abych svět spasil. Kdo mnou pohrdá a moje slova nepřijímá, má svého soudce: to slovo, které jsem hlásal, bude ho soudit v poslední den. Neboť já jsem nemluvil sám ze sebe, ale Otec, který mě poslal, ten mi dal příkaz, co mám říkat a co hlásat. A já vím, že jeho příkaz je věčný život. Co tedy já mluvím, mluvím tak, jak mi to pověděl Otec”* (Jn 12,46-50). Můžeme uzavřít, že Ježíš Kristus je náš Mistr a jeho slovo je slovem Božím. Skrze ně – pokud ho budeme zachovávat – máme být spaseni; ono vyznačuje cestu, po které máme kráčet po všechny dny svého života.

Avšak Ježíš se ve svém veřejném životě představuje také jako *Lékař*, který léčí naše duchovní a tělesné nemoci. Jednoho dne Ježíš seděl za stolem v domě Matouše – právě ho povolal, aby byl jeho učedníkem – a farizeové se pohoršovali, protože ho viděli, jak jí s celníky a hříšníky, a *“řekli jeho učedníkům: «Proč váš Mistr jí s celníky a hříšníky?» On to zaslechl a řekl: «Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní. Jděte a naučte se, co znamená: ‘Milosrdenství chci a ne oběť.’ Nepřišel jsem totiž povolovat spravedlivé, ale hříšníky»”* (Mt 9,11-13). A se stejnou jistotou to potvrdil, když byl hostem v domě Zachea a viděl obrácení tohoto člověka: *“Dnes přišla do tohoto domu spása. Vždyť i on je potomek Abrahámův. Syn člověka přišel hledat a zachránit, co zahynulo”* (Lk 19,9-10).

To, co ho zajímá na prvním místě, je uzdravit duše z ran způsobených hříchem a spasit ty, kdo trpí takovým zlem. Příklad toho máme v jeho odpuštění kající hříšníci. Ježíš se nacházel v domě farizea, který ho pozval; když byli za stolem, přišla žena, veřejně známá jako hříšnice, vrhla se k Pánovým nohám a začala oplakávat své hříchy. Ježíš se k ní obrátil a řekl: *“Jsou ti odpuštěny hříchy. (...) Tvá víra tě spasila. Jdi v pokoji”* (Lk 7,48.50).

Ježíš se neomezuje na to, že je lékařem duší, když obrací hříšníky a odpouští hříchy, ale praktikuje také tělesné uzdravení. V tomto směru je zajímavý případ ochrnulého v Kafarnau, protože Ježíš zde uskutečňuje tělesné uzdravení jako důkaz toho, že má moc uzdravovat duchovně. Vždyť začal slovy: *“Buď dobré mysli, synu, odpouštějí se ti hříchy”*; ale protože řekl tato slova, byl obviněn z rouhání. A Ježíš se bránil a řekl: *“«Abyste věděli, že Syn člověka má moc odpouštět na zemi hříchy» - řekl ochrnulému: «Vstaň, vezmi své lůžko a jdi domů!» A on vstal a odešel domů”* (Mt 9,2-7).

A je mnoho zázraků jako tento, které Kristus uskutečnil ve prospěch lidí zoufalých pro jejich zlo. Jednoho dne ho přišel vyhledat jeden z představených synagogy jménem Jairos a prosil, aby šel do jeho domu a uzdravil jeho dcerku, která umírala. Ježíš přijal jeho prosbu a šel s ním... Během cesty se k Ježíšovi přiblížila zezadu jedna žena, která dvanáct let trpěla krvotokem, a dotkla se okraje jeho pláště, protože si myslela, že stačí se ho dotknout, aby byla uzdravena. A tak se stalo. *“A hned jí přestalo krváčení a pocítila na těle, že je ze svého neduhu vyléčena. (...) On jí na to řekl: «Dcero, tvá víra tě zachránila. Jdi v pokoji a buď zdráva, zbavena svého neduhu»”* (Mk 5,29.34). Když se toto uskutečňovalo, *“přišli lidé z domu představeného synagogy se zprávou: «Tvá dcera umřela. Proč ještě Mistra obtěžuješ?» Ježíš zaslechl, co se tu mluvilo, a řekl představenému synagogy: «Neboj se, jen věř!» (...) Vzal s sebou otce dítěte i matku a své společníky a šel do světnice, kde dítě leželo. Vzal ji za ruku a řekl: «Talitha kum!», to znamená: «Děvče, říkám ti, vstaň!» Děvče hned vstalo a chodilo – bylo jí dvanáct let”* (Mk 5,35-42).

Jednou byl Ježíš na cestě a *“šli za ním dva slepci a hlasitě volali: «Synu Davidův, smiluj se nad námi!» Jak vešel do domu, přišli ti slepci k němu. Ježíš jim řekl: «Věříte, že mám takovou moc?» Odpověděli mu: «Ano, Pane.» Dotkl se tedy jejich očí a řekl: «Ať se vám stane, jak věříte.» I otevřely se jim oči”* (Mt 9,27-30).

Jednoho dne mu představili němého, posedlého ďáblem. Ježíš vyhnal ďábla a němý promluvil. Když zástup viděl, co se dělo, zvolal: *“Něco takového se dosud v izraelském národě nestalo”* (Mt 9,33). A to se nestalo jen jednou či dvakrát! *“Ježíš pak obcházel všechna města i vesnice, učil v jejich synagógách, hlásal radostnou zvěst o Božím království a uzdravoval každou nemoc a každou chorobu”* (Mt 9,35).

Toto všechno Ježíš dělal proto, že měl soucit s těmi, kteří trpěli, a byl jistý, že pro konání dobra je dobrá každá příležitost. Při jiné příležitosti šel do synagogy. Nacházel se tam člověk, který měl ochrnutlou ruku, a položili mu otázku: *“«Je dovoleno v sobotu uzdravovat?»* (...) *Odpověděl jim: «Je někdo mezi vámi, kdo by měl jedinou ovci a ta by mu v sobotu spadla do jámy, aby ji hned neuchopil a nevytáhl? A oč větší cenu má člověk než ovce. Proto je dovoleno v sobotu konat dobré skutky.» Pak řekl tomu člověku: «Vztáhni ruku!» Vztáhl ji, a byla zase v pořádku a zdravá jako ta druhá”* (Mt 12,10-13).

A učedníkům Jana Křtitele, kteří se na jeho příkaz přišli Ježíše zeptat, zda je Mesiášem nebo zda mají čekat někoho jiného, Pán *“odpověděl: «Jděte a oznamte Janovi, co slyšíte a vidíte: Slepí vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluší slyší, mrtví vstávají, chudým se hlásá radostná zvěst. A blahoslavený, kdo se nade mnou nepohorší»”* (Mt 11,4-6). Tato odpověď učedníkům Jana Křtitele má stejnou hodnotu a význam jako další odpověď, kterou Kristus dal židům, když mu položili tutéž otázku: *“«Jsi-li ty Mesiáš, řekni nám to otevřeně!» Ježíš jim odpověděl: «Řekl jsem vám to, a nevěříte. Skutky, které konám ve jménu svého Otce, vydávají o mně svědectví. (...) Nekonám-li skutky svého Otce, nevěřte mi. Jestliže však je konám a nevěříte mně, věřte těm skutkům, abyste poznali a konečně pochopili, že Otec je ve mně a já v Otci»* (Jn 10,24-25.37-38).

Ježíš se již předtím zabýval s židy tímto tématem: *“Vy jste poslali k Janovi a on vydal svědectví pravdě. (...) Já však mám svědectví větší než Janovo: totiž skutky, které mi dal Otec, abych je vykonal. Právě ty skutky, které konám, svědčí pro mne, že mě Otec poslal. A sám Otec, který mě poslal, vydal o mně svědectví. Nikdy jste neslyšeli jeho hlas, nikdy jste neviděli jeho tvář a jeho slovo ve vás nezůstává, protože nevěříte tomu, koho on poslal. Zkoumáte Písma, protože vy myslíte, že v nich máte věčný život – a právě Písma svědčí o mně; ale nechcete přijít ke mně, abyste měli život”* (Jn 5,33-40).

Ježíš Kristus tak zanechal jako důkaz svého božství své skutky a svou vznešenou nauku. Nebuďme překvapení! On jen žádá, abychom na něho aplikovali totéž kritérium, jaké nám doporučoval při jiné příležitosti, abychom poznali, zda nějaký prorok je pravý či falešný: *“Poznáte je po jejich ovoci. (...) Tak každý dobrý strom nese dobré ovoce, ale špatný strom nese špatné ovoce. Dobrý strom nemůže nést špatné ovoce ani špatný strom nést dobré ovoce. (...) Poznáte je tedy po jejich ovoci”* (Mt 7,16-20).

Nakonec uvažujme o posvátném poslání Vykupitele, které Ježíši Kristu svěřil Otec, když ho poslal na svět. A tak různá místa Písma svatého nám ho představují jako Spasitele světa.

Když se sv. Jan Křtitel nacházel u řeky Jordánu a uděloval křest pokání, *“viděl Ježíše, jak jde k němu, a řekl: «Hle, beránek Boží, který snímá hříchy světa»”* (Jn 1,29). A on je sňal. Tentýž posvátný autor právě citovaného textu – sv. Jan Evangelista – napíše ve svém prvním listě: *“Bůh je světlo, a tma v něm vůbec není. (...) Když žijeme ve světle, jako on je ve světle, máme společenství mezi sebou a krev jeho Syna Ježíše Krista nás očišťuje od každého hříchu. (...) Když uznáme, že se dopouštíme hříchů, on nám hříchy odpustí a očistí nás od všeho špatného, protože věrně plní, co slíbil, a protože je spravedlivý”* (1 Jn 1,5-9).

Když měl sv. Simeon konečně štěstí a setkal se v chrámě s dítětem Ježíšem, pozdravil v něm spásu, kterou očekávaly národy, a plný radosti zvolal: *“Nyní můžeš, Pane, propustit svého služebníka podle svého slova v pokoji, neboť moje oči uviděly tvou spásu, kterou jsi připravil pro všechny národy: světlo k osvětlení pohanům a k slávě tvého izraelského lidu”* (Lk 2,29-32). Zaznívají zde, v Simeonově kantiku, různé prorocké výroky; jedním z nich je tento výrok proroka Izaiáše: *“Proto tě dám národům jako světlo, aby se má spása rozšířila až do končin země”* (Iz 49,6).

Ježíš Kristus ve své službě během veřejného života dokazuje slovy a skutky, že je Spasitel: jde vstříc lidem, aby je vedl po cestách spásy. Význačný je jeho komentář k podobenství o dobrém pastýři: *“Já jsem přišel, aby měly život a aby ho měly v hojnosti. (...) Jako mne zná Otec, já znám Otce a za ovce dávám svůj život. (...) Já jim dávám věčný život. nezahynou navěky a nikdo mi je nevyrvé z rukou”* (Jn 10,10.15.28).

Byla to tato pastorační starostlivost, která vedla Ježíše Krista k tomu, aby v očekávání Samaritánky zůstal u sycharské studny a požádal ji o napití: *“«Dej mi napít.» (...) Samařská žena mu odpověděla: «Jak to? Ty, Žid, žádáš o napití mne, Samaritánku?» (...) Ježíš jí na to řekl: «Kdybys znala Boží dar a věděla, kdo ti říká: 'Dej mi napít', spíše bys ty poprosila jeho, aby ti dal živou vodu. (...) Každý, kdo se napije této vody, bude zase žíznit. Kdo se však napije vody, kterou mu já dám, nebude žíznit navěky, ale voda, kterou mu dám já, stane se v něm pramenem vody tryskající do života věčného.» Žena mu řekla: «Pane, dej mi tu vodu, abych už nikdy neměla žízeň a nemusela sem chodit čerpat»”* (Jn 4,7.9-15).

Ježíš si získal tuto duši a s ní mnohé jiné, kteří přišli, aby se s ním setkali. Proto, když ho učedníci vybízeli, aby pojedl, jim řekl: *“Já mám k jídlu pokrm, který vy neznáte. (...) Mým pokrmem je plnit vůli toho, který mě poslal, a dokonat jeho dílo”* (Jn 4,32.34).

Cizoložné ženě poté, co se její žalobci vytratili, Kristus *“řekl: «Ženo, kam se poděli? Nikdo tě neodsoudil?» Odpověděla: «Nikdo, Pane.» Ježíš řekl: «Ani já tě neodsuzuji. Jdi a od nynějška už nehřeš»”* (Jn 8,10-11). Je to milosrdenství, které tváří v tvář lítosti odpouští, ale jež zároveň klade podmínku - *od nynějška už nehřeš* -, protože jen tak bude spasená.

Také ochrnutlému, kterého Ježíš uzdravil u rybníku Bethzatha, řekl, když se s ním později znovu setkal v chrámě: *“Hle, jsi zdráv. Už nehřeš, aby tě nestihlo něco horšího”* (Jn 5,14). A totéž se dnes děje s námi: on odpouští naše hříchy za podmínky, že máme v sobě vnitřní dispozici nevracet se opět k hříchu. Je to jeden z požadavků, abychom vykonali dobrou zповěď: předsevzetí polepšit se.

Aby nám pomáhal, chce Kristus zůstat s námi: *“Nenechám vás sirotky. Zase k vám přijdu. Ještě krátký čas, a svět mě už neuvidí, ale vy mě zas uvidíte, protože já jsem živ a také vy budete živi. V onen den poznáte, že já jsem ve svém Otci a vy ve mně jako já ve vás. Kdo má moje přikázání a zachovává je, ten mě miluje, a kdo mě miluje, toho bude milovat můj Otec a také já ho budu milovat a dám se mu poznat”* (Jn 14,18-21).

Nejedná se zde pouze o duchovní přítomnost v nás; Ježíš chce také zůstat mezi námi v oltářní svátosti pod konsekrovanými způsoby chleba a vína; zde zůstává jako oběť a kněz v náš prospěch až do konce časů, neboť tak, jak je, je nositelem věčného kněžství: *“Tak si ani Kristus nepřisvojil slávu velekněžství sám, ale dal mu ji ten, který mu řekl: 'Ty jsi můj syn, já jsem tě dnes zplodil', jak říká i na jiném místě: 'Ty jsi kněz navěky podle řádu Melchizedechova’”* (Žid 5,5-6).

Tedy *“Kristus přišel jako velekněz budoucích hodnot; prošel stánkem větším a dokonalejším, který není udělán lidskýma rukama, to je: nenáleží k tomuto stvořenému světu, a vešel jednou provždy do svatyně, ne s krví kozlů a telat, ale se svou vlastní krví, a tím nám získal věčné vykoupění. Jestliže už samo pokropení krví kozlů, býků a popel z jalovice posvěcuje ty, kdo jsou nečistí, k čistotě těla, čím spíše krev Krista, který skrze věčného Ducha sám sebe přinesl Bohu jako oběť bez poskvrny, očistí naše svědomí od mrtvých skutků,*

abychom mohli sloužit Bohu živému. A proto on je prostředníkem nové smlouvy” (Žid 9,11-15).

Tímto způsobem je Ježíš Kristus nejvyšším veleknězem, který denně obětuje sebe samého na našich oltářích, aby přinesl Otci hodné odčinění za naše hříchy. Vidíme to v jeho slovech, která konsekrují chléb – *“Vezměte. To je mé tělo”* – a víno – *“To je má krev, krev nové smlouvy, která se prolévá za mnohé”* (Mk 14,22.24).

V této výzvě poselství máme také zjevení Naší Paní jako *Paní bolestné*, a to s významem, jehož připomenutí nechceme opomenout. Tím nám chtěl Bůh ukázat na hodnotu utrpení, oběti a sebedarování z lásky. Dnes se ve světě takřka nechce, aby se mluvilo o těchto pravdách, neboť se žije ve vyhledávání zábav, marných a světských radostí a přílišného pohodlí. Avšak čím více se utíká před utrpením, tím více se noříme do moře žalů, bolestí, hořkostí a trestů.

Život přináší s sebou mučednictví kříže; není nikoho ve světě, kdo by netrpěl. Zdědili jsem tajemství bolesti jako důsledek hříchu spáchaného prvními prarodiči lidského rodu: *“Protože jsi (...) jedl ze stromu, z něhož jsem ti zakázal jíst: Zlořečená buď země kvůli tobě, s námahou se z ní budeš živit po celý svůj život”* (Gn 3,17). Zde se hovoří o utrpení, kterému je podrobena celé lidstvo.

Ježíš Kristus přišel, aby nás vykoupil skrze utrpení; a jeho Matka měla podíl na tomto přebolestném utrpení jako spoluvykupitelka, neboť nám byla u paty kříže dána za matku. Ve zjevení z října 1917, kterým se zde zabýváme, se nám představuje pod obrazem bolesti. Církev ji nazývá Matkou bolestnou, Naší Paní bolestnou, protože ve svém srdci trpěla Kristovy muky s ním a při něm. Je to vpravdě skrze Kristovy zásluhy, že každé utrpení má cenu a očisťuje nás od hříchu. Je to skrze spojení s Kristem, že utrpení z nás může učinit obětí milou Otci a posvětit nás.

Maria byla Bohem vyvolena k tomu, aby byla Matkou jeho Syna – Matkou Ježíše Krista – a Matkou jeho mystického Těla, Církev, která je jeho duchovním potomstvem. V osobě svatého Jana dal jí nám Ježíš všem za Matkou, když umíral na kříži v agonii: *“Hle, tvá matka”* (Jn 19,27). Jsme dětmi bolesti a hořkosti srdce Ježíše Krista a srdce jeho a naší Matky.

Proto veškeré utrpení spojené s jeho utrpením dovršuje naše darování a odevzdání se Bohu a spolupracuje na spáse našich zaběhnutých bratří a sester. Ježíš řekl: *“Mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. Také ty musím přivést”* (Jn 10,16). Abychom spolupracovali s Kristem na tomto poslání, musíme trpět, pracovat, modlit se a milovat; protože skrze lásku přitahujeme naše zbloudilé bratry a sestry, jak to řekl Pán: *“Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku k sobě navzájem”* (Jn 13,35).

Láska je magnetem, který přitahuje duše; za ně obětujeme Bohu své oběti, svá odříkání, své nemoci, své tělesné i morální těžkosti, bolesti a utrpení. Za ně obětujeme své úplné zasvěcení Bohu a za ně se pozdvihuje naše modlitba k stupňům jeho oltáře. Když na ně myslíme, toužíme po tom, abychom mohli jako Kristus a s Kristem říci Otci: *“Já jsem je zachovával ve tvém jménu, které jsi mi dal. Chránil jsem je a nikdo z nich nezahlýnul kromě toho, který propadl záhubě”* (Jn 17,12). Abys toho, který odporoval tvé milosti, stal se nevěrným k tvému volání a pohrdl tvou otcovskou láskou, je-li to, Otče, možné, spasil!

Ave Maria!

Výzva k úplnému zasvěcení Bohu

Osmnáctá výzva poselství

Zjevení Panny Marie Karmelské má podle mého mínění význam úplného zasvěcení se Bohu. Tím, že se ukázala oděná do řeholního roucha, chtěla znázornit všechna ostatní roucha, kterými se osoby úplně zasvěcené Bohu odlišují od prostých světských křesťanů.

Tato roucha jsou znamením zasvěcení, ochranou křesťanské slušnosti a skromnosti, obranou zasvěcené osoby. Jsou pro zasvěcené osoby tím, čím je uniforma pro vojáky a výložky pro důstojníky: odlišují je, ukazují jim, co jsou a jaké místo zaujímají, a také je zavazují k chování hodnému jejich stavu. Proto opustit řeholní roucho znamená degradovat se; znamená splynout s těmi, kdo nebyli povoláni a vybráni k něčemu vyššímu; znamená zbavit se znaku, který je odlišuje a povyšuje; znamená sestoupit na nižší úroveň, aby člověk mohl žít jako ti, kdo nejsou na takové výši.

Lidé, kteří jednoho dne uposlechli Božího hlasu a rozhodli se následovat jeho povolání k životu úplného zasvěcení, se pozdvihli na vyšší úroveň, která je odlišuje od běžných bratří a sester. A toto odlišení se má projevit uvnitř před Božíma očima a odrážet se navenek před očima bližních. Je to svědectví, které máme vydávat o Kristově přítomnosti v nás, a to podle stavu, který přijímáme, a místa, jež zaujímáme.

Ježíš Kristus věděl, že bude kritizován za to, že jí a vykládá s celníky a hříšníky, ale proto se neskrýval; snášel a podstoupil kritiku, aby splnil poslání, které mu Otec svěřil, a ukázal, kdo je. Máme jeho příklad, známe jeho slova: *“Kdo chce jít za mnou, ať zapře sám sebe, vezme svůj kříž a následuje mě! Neboť kdo by chtěl svůj život zachránit, ztratí ho, kdo však svůj život pro mě a pro evangelium ztratí, zachrání ho. Vždyť co prospěje člověku, když získá celý svět, ale ztratí svou duši? Kdo by se však styděl za mě a za má slova před tímto (...) pokolením, za toho se bude stydět také Syn člověka”* (Mk 8,34-38). A na jiném místě nám říká: *“Vy jste sůl země. Jestliže však sůl ztratí chuť, čím bude osolena? K ničemu se už nehodí, než aby se vyhodila ven a lidé po ní šlapali. Vy jste světlo světa. (...) Tak ať vaše světlo svítí lidem, aby viděli vaše dobré skutky a velebili vašeho Otce v nebesích”* (Mt 5,13-16).

Proto nás Kristus povolal a vyvolil: abychom ho následovali a zříkali se sebe samých a všech pozemských věcí; abychom vydávali svědectví Kristu, vyznávali ho do všech končin světa, hlásali a učili jeho nauku slovem i příkladem; abychom pro lidi byli světlem takovým způsobem, že v nás uvidí Kristův obraz.

Mysleme na tato Ježíšova slova: *“Ne vy jste si vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a určil jsem vás k tomu, abyste šli a přinášeli užitek a váš užitek aby byl trvalý”* (Jn 15,16). Jsme vyvoleni, abychom přinášeli užitek a náš užitek aby byl trvalý: je to vytrvalost ve věrnosti daru, který jsem přijali od Boha, a našemu slibu přijmout tento dar.

V evangeliu Ježíš všem, ale především vyvoleným duším říká: *“Vejděte těsnou branou. Neboť prostorná je brána a široká cesta, která vede k záhubě, a mnoho je těch, kdo tamtudy vcházejí. Jak těsná je brána a úzká cesta, která vede k životu, a málo je těch, kdo ji najdou!”* (Mt 7,13-14). Je mále těch – říká Pán -, kdo krácejí po úzké cestě, která vede k životu, a je mnoho těch, kdo jdou po široké cestě, která vede k záhubě. Jestliže chceme jít po širokých cestách, po cestách přehnané svobody, která odmítá spravedlivé podřízení se představenému v praktikování ctnosti poslušnosti, zabloudíme, protože nás povolal k následování Ježíš Kristus a on byl *poslušný až k smrti, a to k smrti na kříži*, jak říká svatý apoštol Pavel (Flp 2,8).

Božský Mistr řekl těm, které si vybral, aby šli v jeho jméně evangelizovat národy: *“Kdo poslouchá vás, poslouchá mne, kdo pohrdá vámi, pohrdá mnou; kdo však pohrdá mnou, pohrdá tím, který mě poslal”* (Lk 10,16). To, co nám Pán říká, vyžaduje ctnost víry. Všichni, ale především zasvěcené osoby mají zapotřebí žít z víry: z té víry, která vidí Boha v bližním, v představeném a v událostech; z té víry, která nám zaručuje, že představený zastupuje Boha a že plníme Boží vůli, když ho posloucháme. Vynikající příklad takové poslušnosti nám dal Ježíš Kristus, když řekl: *“A ten, který mě poslal, je se mnou. Nenechal mě samotného, protože já stále konám to, co se mu líbí”* (Jn 8,29). Každá zasvěcená osoba přijala a také slíbila, že bude následovat Spasitele a stále konat to, co se líbí nebeskému Otci, neboli Boží vůli projevenou skrze ty, kteří nám ho představují.

Zřeknutí se vlastní vůle, abychom stále konali vůli Boží, je naším celopalem, jímž se sjednocujeme s Kristovým utrpením k dobru jeho mystického Těla a utvrzujeme se jako údy tohoto Těla. Jeho součástí začínáme být svátostí křtu, ale k tomu, abychom v něm vytrvali, musíme být živými údy, které dávají a nechávají vzrůstat život, pamětliví Ježíšových slov: *“Každou ratolest na mně, která nenese ovoce, (Otec) odřezává”* (Jn 15,2). Zřeknutí se vlastní vůle, abychom následovali Boží vůli, z nás činí ratolesti na jeho kmenu, údy jeho Těla a jeho příbuznými: *“Každý, kdo plní vůli Boží, to je můj bratr i sestra i matka”* (Mk 3,35). Je to skrze jednotu naší vůle s jeho vůlí, že jsme Boží rodinou.

Je to víra, která má řídit naše kroky po této cestě zřeknutí se sebe samých a vést nás k přijetí dalších požadavků, které nám Ježíš Kristus ve svém vyvolení, jímž si nás ráčil vybrat, předkládá k splnění: *“Když někdo přichází ke mně a nenávidí svého otce, svou matku, ženu, děti, bratry a sestry – ano i sám sebe –, nemůže být mým učedníkem. kdo nenese svůj kříž a nejde za mnou, nemůže být mým učedníkem. (...) Tak ani žádný z vás, kdo se nezřekne všeho, co má, nemůže být mým učedníkem. Sůl je jistě dobrá věc. Jestliže však sůl ztratí slanou chuť, čím zas nabude slanosti? Nehodí se ani do země, ani do hnoje; vyhodí se ven. - Kdo má uši k slyšení, slyš”* (Lk 14,26-27.33-35).

To, co nám zde Ježíš Kristus říká, neznamená, že Bůh chce, abychom nenáviděli své příbuzné a pohrdali jimi; to nemůže mít tento význam, neboť na jiných místech nám prikazuje, abychom je milovali. To, co vyžaduje od zasvěcených osob, je, aby mu obětovali útěchu ze svého spoluzití s nimi, aby se vzdali pozemských dober, aby se podle svých osobních podmínek vzdali toho mít manželku či manžela a děti, neboť ti, co je mají, je nemohou nenávidět a opustit. A... nejsou-li takoví – říká Pán - *nemohou být mým učedníky!* Nuže, jestliže nemohou být jeho učedníky, jak mohou být jeho kněžími a učiteli jeho lidu? Anebo osobami zcela zasvěcenými jeho lásce a jeho službě?

Jednoho dne se sv. Petr zeptal Pána, jaká bude odměna pro ty, kdo opustili všechno, aby ho následovali, a on odpověděl:

“Každý, kdo opustil domy nebo bratry nebo sestry nebo otce nebo matku nebo děti nebo pole kvůli mně, dostane stokrát víc a za podíl bude mít život věčný” (Mt 19,29). Ježíš slibuje věčný život tomu, kdo se z lásky k němu zříká všeho, včetně toho mít ženu a děti. V jeho slovech je jasný požadavek ctnosti chudoby a čistoty a konkrétně stavu celibátu.

Jeden z učedníků, kterého Pán povolal, prosil o posečkání, aby nejprve pochoval svého otce, ale Ježíš mu odpověděl: *“Nech, ať mrtví pochovávají své mrtvé. Ale ty jdi a zvěstuj Boží království”* (Lk 9,60). Jiný učedník prosil jen o čas, aby se šel rozloučit se svými blízkými, ale Pán ho od toho odradil: *“Žádný, kdo položil ruku na pluh a ohlíží se za sebou, není způsobilý pro Boží království”* (Lk 9,62). A jeden zákoník, který přistoupil k Ježíšovi, byl připraven ho následovat a řekl mu: *“Mistře, půjdu za tebou všude, kam půjdeš”*, uslyšel jako odpověď: *“Lišky mají doupat a ptáci hnízda, ale Syn člověka nemá, kam by hlavu položil”* (Mt 8,19-20).

Tyto evangelijní úryvky nám ukazují na to, co Bůh žádá od osob, které se mu zcela zasvětily: je nezbytné opustit všechno, zříci se všeho materiálního a pozemského, zříci se toho

mít ženu nebo manžela a děti kvůli následování Krista a odevzdat se celým srdcem jemu a spásu duší.

Požadavek panenství a celibátu neznamena, že je manželství samo o sobě něčím zlým, jedná se naopak o instituci stvořenou Bohem, kterou Ježíš Kristus povýšil na úroveň svátosti; rovněž se také nechce říci, že je věcí Bohu méně milou mít manželku nebo manžela a děti, neboť tyto jsou plodem svátosti a Božím požehnáním. Znamená to jen, že pro osoby, které byly povolány a vyvoleny k životu zcela zasvěcenému službě Boží, má Pán jiné požadavky a jiné milosti, protože jiný je cíl, ke kterému jsou určeny.

Evangelijní rady, které přijímáme, tvoří oběť, kterou přinášíme Bohu, zřeknutí se všech pozemských věcí i nás samých, abychom šli za ním s čistou láskou, s velkodušností, s radostí. A když jsme jednou přinesli Bohu náš celopal, není nám již dovoleno vracet se zpět. Tak je to napsáno v Písmu svatém: *“Toto přikázal Hospodin: Učiní-li nějaký muž slib Hospodinu nebo složí přísahu, že na sebe vezme nějaký závazek, neporuší své slovo. Splní vše, co jeho ústa vyslovila”* (Nm 30,2-3). A na jiném místě praví: *“Zavážeš-li se slibem Hospodinu, svému Bohu, nebudeš váhat jej splnit; neboť Hospodin, tvůj Bůh, to bude od tebe určitě požadovat; dopustil by ses provinění. Nebudeš-li se zavazovat slibem, nedopustíš se provinění. Budeš dbát na to, co vyšlo z tvých rtů, a uděláš, co jsi Hospodinu, svému Bohu, dobrovolně slíbil, k čemu ses svými ústy zavázal”* (Dt 23,22-24). Kniha Kazatel, když vykládá tato Boží nařízení, říká: *“Když něco slíbíš Bohu, bez prodlení to splň, neboť Bůh nemá rád blázny; co jsi slíbil, splň! Lépe je neslibovat, než sliby neplnit. Nedovoluj svým ústům, aby tě sváděla ke hříchu. Proto neříkej před poslem, že to bylo bez rozvahy, aby se Bůh kvůli tvým slovům nerozhněval a nezmařil dílo tvých rukou”* (Kaz 5,3-5).

Vyvolili jsme si Boha jako dědictví a nemůžeme se vracet zpět, ani ho zaměnit za něco pozemského či za sebe samé, tak ubohé, kteří bychom se při této výměně stali ještě ubožejšími a zatratili sebe samé. Jsme dětmi Otce, který je Bohem: neopouštějme dům svého Otce pro ubohou boudu hříšníků.

Jsme vybráni, abychom následovali Krista panice – Snoubence panen – pokorného, poslušného, čistého a chudobného.

Kristus panice, Snoubenec panen: je panicem, vybral si za svou matku pannu a jako čistá lilie se rád zdržuje a občerstvuje mezi pannami. Tak nám ho představuje autor knihy Apokalypsy: *“Měl jsem vidění, a hle – na hoře Siónu stál Beránek a s ním bylo sto čtyřiačtyřicet tisíc těch, kdo mají na čele napsáno jeho jméno a jméno jeho Otce. Uslyšel jsem z nebe hlas jako hukot velikých vod nebo jako rachot silného hromu. Ten hlas, který jsem slyšel, zněl, jako když zpěváci doprovázejí na citeru svůj zpěv. A zpívali před trůnem, před čtyřmi bytostmi a před těmi starci novou píseň. Nikdo se nemohl té písni naučit než těch sto čtyřiačtyřicet tisíc vykoupených ze země. To jsou (...) panny. Ty následují Beránka, kamkoli jde. Byly vykoupeny z lidí jako prvotiny pro Boha a pro Beránka. Z jejich úst nevyšla lež. Jsou bez poskvrny”* (Zj 14,1-5). Beránkem je zde Kristus, ti, kdo ho kdekoliv doprovázejí, jsou panenské osoby.

Panenství je plodem oné čisté lásky, s kterou se lidé plně zasvěcují Kristu: dávají se mu bezvýhradně, odevzdávají se mu neomezeně, navždy. Na ně se odkazuje Kristus, když řekl: *“Jsou takoví, kteří se manželství sami zřekli pro nebeské království. Kdo může pochopit, ať pochopí”* (Mt 19,12). Panenství je darem čisté lásky, jež se celá pozdvihuje pouze k Bohu; je onou řečí čisté lásky, kterou všem není dáno pochopit, jak říká Ježíš: *“Všichni to nechápou, jenom ti, kterým je to dáno”* (Mt 19,11).

Panenství je tajemstvím lásky, ozvěnou božského hlasu, který proniká do duše spolu s vyvoláním, jež jí dává Snoubenec zasvěcených panen: *“Ne vy jste si vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a určil jsem vás k tomu, abyste šli a přinášeli užitek a váš užitek aby byl trvalý”* (Jn 15,16). Kristus si nás vyvolil, abychom mohli přinášet bohatší užitek a tento užitek aby byl trvalý; zavolal nás naším jménem a začlenil nás do zástupu panen; přivedl nás k

prameni živé vody, abychom ji pili, a k stromu života, abychom se živili jeho plody podle Pánova příslibu: *“Tomu, kdo žízní, dám pít z pramene živé vody zadarmo. To bude úděl vítěze; a já budu jeho Bohem a on bude mým synem. (...) Blaze těm, kdo si vypírají šaty; budou mít právo na strom života a branami vstoupí do města. Venku zůstanou psi, čarodějníci, smilníci, vrazi, modláři a každý, kdo má zálibu v páchání lži”* (Zj 21,6-7; 22,14-15).

Ježíš Kristus nás vyvolil, abychom následovali jeho, panice, pokorného, poslušného, čistého a chudobného.

Pokora je jednou ze základních ctností potřebných k věrnému následování Krista: *“Pojďte ke mně všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím. Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mě, neboť jsem tichý a pokorný srdcem, a naleznete pro své duše odpočinek. Vždyť mé jho netlačí a mé břemeno netíží”* (Mt 11,28-30).

Pokora srdce, uznání vlastní nicoty, svých nedostatků, své slabosti, své nezkušenosti a neschopnosti nás mají udržovat v postoji úplné důvěry v Boží lásku a milosrdenství. Tak nás to naučila Naše Paní ve svém krásném chvalozpěvu: *“Velebí má duše Hospodina a můj duch jásá v Bohu, mém spasiteli, neboť shlédł na svou nepatrnou služebnici. (...) Mocné sesadil z trůnu a ponížené povýšil”* (Lk 1,46-48.52). A Ježíš Kristus takto zakončuje podobenství o modlitbě farizea a modlitbě celníka v chrámě, které si zasloužily od Boha rozdílné přijetí: *“Neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen”* (Lk 18,14).

Dvěma učedníkům, kteří se ucházeli o to, aby zaujímali první místa v nebeském království, dává Pán lekci pokory těmito slovy: *“Víte, že panovníci tvrdě vládnou nad národy a velmoži jim dávají cítit svou moc. Mezi vámi však tomu tak nebude. Ale kdo by chtěl být mezi vámi první, ať je vaším otrokem. Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za všechny”* (Mt 20,25-28).

S těmito city se naše duše stanou milými v Božích očích a přitáhneme na sebe zvláštní zalíbení jeho lásky: *“Hladové nasytil dobrými věcmi a bohaté propustil s prázdnou”* (Lk 1,53). Máme zpívat o Pánově milosrdenství jako žalmista:

*“Oslavujte Hospodina, neboť je dobrý
a na věky trvá jeho slitování.
Tak ať mluví vykoupení Hospodinem,
ti, které vykoupil z nepřátelské moci,
které shromáždil ze zemí,
od východu a od západu, ze severu a z jihu.*

*Bloudili na stepi, po pustině,
nenašli cestu k městu, kde by mohli bydlet.
Hladověli a žíznili,
život v nich chřádl.
Tu volali ve své tísně k Hospodinu
a on je z jejich úzkostí vysvobodil.
Vedl je pravou cestou,
aby došli do města, kde by mohli bydlet.
Ať chválí Hospodina za jeho milosrdenství,
za jeho divy k dobru lidí,
neboť žíznivou duši ukojil,
hladovou duši naplnil dobrými věcmi.*

*Seděli v hlubokých temnotách,
spoutání železem a strastí,
neboť se vzepřeli Božím příkazům,*

*pohrdli úradkem Nejvyššího.
Proto jim pokořil srdce útrapou,
potáceli se, ale nikdo jim nepomohl.
Tu volali ve své tísní k Hospodinu
a on je z jejich úzkostí vysvobodil.
Vyvedl je z hlubokých temnot
a roztrhl jejich pouta.
Ať chválí Hospodina za jeho milosrdenství,
za jeho divy k dobru lidí,
neboť vylomil bronzové brány
a železné závory rozbil”
(Ž 107/106,1-16).*

Tento žalm nám ukazuje, jak je Bůh laskavý k zkroušenému a pokornému srdci a pomáhá mu.

Pokora podle toho, co říká sv. Terezie Ježíšova, znamená, že žijeme v pravdě s Bohem, se svým svědomím a s bližními; znamená s upřímností uznat, co jsme, a vyznat to bez podvodu, přetvářky a klamání, zvláště před Bohem a před svým svědomím; nechtít klamat sám sebe a bližní a zdát se tím, čím nejsme a nevynikáme; nedávat přednost sobě před druhými, neucházet se o první místa ani o světské pocty, neboť jsou falešné, lživé a klamné. Na této cestě ztratili sebe samé ďáblové a svedli a strhli za sebou mnoho lidí. Pýcha a odmítání pokory jsou nejtěžšími a nejsubtilnějšími ze všech hříchů.

Proto nám Ježíš Kristus takřka na konci svého pozemského života chtěl zanechat lekci a příklad pokory: Když se nacházel za stolem se svými učedníky, vstal, vzal si ručník a umyvadlo s vodou a umyl jim nohy. Poté, když se znovu posadil za stůl, jim řekl: *“Chápete, co jsem vám udělal? Vy mě nazýváte Mistrem a Pánem, a to právem: to skutečně jsem. Jestliže jsem vám tedy umyl nohy já, Pán a Mistr, máte také vy jeden druhému umývat nohy. Dal jsem vám příklad: Jak jsem já udělal vám, tak máte dělat i vy. Amen, amen, pravím vám: Služebník není víc než jeho pán, posel není víc než ten, kdo ho poslal. Když to víte, blaze vám, jestliže podle toho jednáte”* (Jn 13,12-17). Tím, co nás zde božský Mistr chce naučit, není ani tak obřad mytí či nemytí nohou našich bratří, ale láska a pokora, s jakou se máme chovat a jednat jedni k druhým.

Byli jsme vyvoleni, abychom následovali *Krista poslušného* svému Otci. Všechny události jeho života jsou pro nás příkladem poslušnosti.

Když měl Ježíš dvanáct let, vystoupil se svými rodiči do jeruzalémského chrámu, aby oslavil Velikonoce; když skončily sváteční dny, ztratil se svým rodičům a ztracený strávil tři dny, dokud ho znovu nenalezli. Pak, říká sv. Lukáš, Ježíš *“se s nimi vydal na zpáteční cestu, šel do Nazareta a poslouchal je”* (Lk 2,51). Poslouchal ty, kteří pro něho zastupovali autoritu Boha, jeho Otce. Později měl říci: *“Sestoupil jsem z nebe, ne abych konal svou vůli, ale vůli toho, který mě poslal”* (Jn 6,38). Taková má být poslušnost zasvěcených osob, které byly vyvoleny a které přijaly toto vyvolení, když přísahou či slibem učiněným Bohu slíbily, že ho budou zachovávat.

Rozhodně si nesmíme myslet, že moderní mentalita může být důvodem k tomu, abychom se dispensovali od závazku poslouchat, který jsme na sebe vzali. Poslušnost nemůže být považována za jařmo či jakýsi diktát; řeholní poslušnost se zakládá na svobodné vůli: vůli toho, kdo učinil slib či přísahu, a tak se chtěl podřídit vůli Boží. Taková poslušnost je svobodně uskutečněná volba: člověk si zvolil Boha za svého vůdce a odevzdal se mu, aby ho vedl. To také není nějakým ponižením, ale naopak je to hodnotou, která povyšuje nad ty, kdo nejsou dost velkodušní pro takové věci.

Jsou také různá osobní práva, která se slibem neobětují a jež jsem všichni povinni respektovat, včetně představených. Ti nesmí zneužívat autoritu, kterou jim Bůh svěřil, protože

v tomto případě budou odpovědní za dezorientaci svých podřízených a za jejich stažení se do sebe; nesmí jich přetěžovat většími požadavky, než jsou stanoveny, zvláště pokud tyto požadavky ukazují určitým způsobem na ztrátu důvěry a farizeismus, ukládající – jak říká Kristus v evangeliu – těžká břemena, jež je nemožno unést; nesmí užívat síly k donucování a podrobování svých podřízených, jako by tito byli vězni v nějakém vězení: to nepřináší výsledky, protože to dráždí. Už sv. Pavel viděl tento omyl a poté, co vyzval děti, aby poslouchaly své rodiče, doporučil rodičům, aby nedráždili své děti: *“Děti, ve všem svoje rodiče poslouchejte, jak se to patří u křesťanů. Otcové, nedrážděte svoje děti, aby neztrácely odvahu”* (Kol 3,20-21).

Ježíš Kristus je naším vzorem poslušnosti jako mladý dělník, který pracuje v skromné dílně svého otce v zapadlé vesnici Nazaretě, podřízený příkazům a požadavkům zákazníků, kteří přicházeli nakupovat. Jeho chování je ke všem pokorné, laskavé a skromné. Podrobuje se břemenu práce a nepohodlí chudobného domu, aby konal vůli Otce.

Proto mohl říci: *“A ten, který mě poslal, je se mnou. Nenechal mě samotného, protože já stále konám to, co se mu líbí”* (Jn 8,29). Také my bychom měli být těmi, kdo mohou říci Kristu: Ty jsi stále se mnou, protože já stále konám to, co se ti líbí. Hlavním cílem našeho úplného zasvěcení se Bohu je toto: konat Boží vůli, líbit se Bohu a žít životem intimního spojení s Bohem – spojení citu, spojení vůle, spojení činnosti skrze víru.

V Ježíši Kristu máme také vzor apoštolské poslušnosti. Když nadešel okamžik stanovený Otcem, Ježíš, vždy poslušný jeho vůli, nechal všeho a odešel, aby se setkával s dušemi, přinášel jim Boží slovo a vedl je po cestách spásy.

Tak šel do Zacheova a farizeova domu a očekával u studny Samaritánku a její krajany, aby jim přinesl živou vodu milosti, odpuštění hříchů a světlo poznání Boha. Proto se nikdy nestránil práce, námahy a oběti a zintenzivňoval svou modlitbu a pokání. Dokonat dílo, které mu Otec svěřil, bylo pro něho tak důležité jako pokrm: *“Já mám k jídlu pokrm, který vy neznáte. (...) Mým pokrmem je plnit vůli toho, který mě poslal, a dokonat jeho dílo”* (Jn 4,32.34). To je také posláním zasvěcených osob: poslouchat vůli Boží, aby dokonaly dílo, které jim Bůh svěřil, totiž vlastní posvěcení a spásu duší.

Ježíš Kristus je naším vzorem také jako oběť přinesená v poslušnosti Otcově vůli za vykoupení světa.

Vidíme tuto poslušnost v modlitbě, s kterou se obrátil na svého Otce v zahradě Getsemanské: *“Otče můj, jestliže je to možné, ať mě mine tento kalich; avšak ne jak já chci, ale jak ty chceš”* (Mt 26,39). Tak jako nám, se i Ježíšově lidské přirozenosti protivilo utrpení, pokoření a smrt, ale on dal před odporem své přirozenosti přednost poslušnosti Boží vůli: *Ne jak já chci, ale jak ty chceš.*

Perspektiva utrpení vyvolává v Ježíši Kristu strach a úzkost natolik, že říká svým apoštolům: *“Má duše je smutná až k smrti”* (Mk 14,34), ale proto neodmítl poslechnout: *“Otče můj, nemůže-li mě tento kalich minout a musím ho vypít, ať se stane tvá vůle”* (Mt 26,42). Kdyby nás poslušnost nic nestála, jakou zásluhu bychom z ní měli? Právě tehdy, když od nás vyžaduje oběť, dokazujeme Bohu svou lásku.

Slib čistoty vyžaduje od zasvěcených osob čistotu srdce, citů, myšlenek, slov a skutků. A také v tom je Ježíš Kristus naším vzorem: byl panický, čistý a svatý.

Miloval Boha, svého Otce, čistou láskou svého panického srdce; miloval duše a vlastní krví je očistil od skvrn hříchu. V Apokalypse nám sv. Jan říká, že viděl v nebi *“veliký zástup, který by nikdo nespočítal, ze všech národů, kmenů, plemen a jazyků; stáli před trůnem a před Beránkem, oděni bílým rouchem, s palmami v rukou a volali mocným hlesem: «Za svou záchranu vděčíme našemu Bohu, který sedí na trůně, a Beránkovi!»* (...) Tu na mě promluvil jeden ze starců a (...) řekl mi: *«To jsou ti, kdo přicházejí z velikého soužení; roucho si do běla vyprali v Beránkově krvi. Proto jsou před Božím trůnem a ve dne v noci mu slouží v jeho chrámě. A ten, který sedí na trůně, se k nim sníží a bude s nimi bydlet. Už nikdy nebudou mít*

hlad ani žízeň, nebude už do nich pražit slunce ani jakýkoli žár, protože Beránek, který je uprostřed před trůnem, bude je pást a vodit k pramenům živé vody. Bůh sám jim setře každou slzu z očí» (Zj 7,9-17). I když tento zástup nemůže představovat všechny, kteří budou spaseni, přesto zvláštním způsobem představují ty, kdo následují Krista panenským životem, neboť oni jsou osvobozeni od pout světských věcí, a tak disponováni a připraveni sloužit Pánu ve dne v noci v jeho chrámě.

Potom sv. Jan vypráví, že viděl anděla s kadidelnicí v rukou, který se postavil k Božímu oltáři: *“Bylo mu dáno mnoho kadidla, aby je položil s modlitbami všech věřících na oltář (...). Z kadidelnice v andělově ruce vystoupil před Boha kadidlový kouř z modliteb věřících”* (Zj 8,3-4). Nevím dobře, ale myslím si, že tento anděl je obrazem čistého a panického kněze, který vystupuje k oltáři a obětuje Bohu modlitby, oběti a ctnosti svého lidu.

Čistota srdce, čistota citů a čistota úmyslů jsou jakoby plodem cudnosti a její obranou. V jednom ze svých listů sv. Pavel píše: *“Neboť to je vůle Boží: vaše posvěcení! Zdržujte se smilství; naučte se každý držet svoje tělo ve svaté kázni a počestnosti, ne ve chtivé žádostivosti jako pohané, kteří neznají Boha. Nikdo ať v té věci nezkracuje a nepodvádí svého bratra, protože Pán to všechno přísně trestá, jak jsme vám to už dříve pověděli a důrazně připomněli. Bůh nás přece nepovolal k nečistotě, ale k posvěcení! Proto, když tím příkazem někdo pohrdá, nepohrdá člověkem, ale Bohem, který vám dává svého Svatého Ducha”* (1 Sol 4,3-8).

A na jiném místě nám tentýž apoštol říká: *“Ať každý zůstane v tom stavu, v němž byl povolán. Byl jsi otrokem, když jsi byl povolán? Nedbej toho, a i kdyby ses mohl stát svobodným, raději toho využij. Neboť otrok povoláný k víře je propuštěncem Páně a stejně tak svobodný, který byl povolán k víře, je otrokem Kristovým. Byli jste draze vykoupeni! Nedělejte ze sebe otroky lidí. Bratři, každý ať zůstane před Bohem v tom stavu, v kterém je u Boha povolán. (...) Kdo nemá manželku, stará se o věci Páně, jak by se líbil Pánu. Ale kdo je ženatý, stará se o věci světské, jak by se líbil manželce, a je rozdělen. A žena nevdaná a panna se stará o věci Páně, aby byla svatá na těle i na duši. Ale když se provdá, stará se o věci světské, jak by se líbila muži. To však říkám ve vašem zájmu, ne abych na vás hodil smyčku, ale abych vás vedl k počestnosti a k nerušené oddanosti Pánu”* (1 Kor 7,20-24.32-35).

Hlavním cílem našeho slibu čistoty je toto: odpoutat se od pozemských starostí, abychom se mohli lépe věnovat Pánově službě a milovat ho čistěji a pouze jeho, a to čistotou svého srdce, čistotou svých citů a čistotou svého těla, abychom plněji prožívali intimní spojení s Kristem.

“Nevíte,” – říká nám ještě sv. apoštol Pavel – *“že vaše těla jsou údy Kristovými? (...) Kdo se oddá Pánu, je s ním jeden duch. Utíkejte před smilstvem! (...) Nebo nevíte, že vaše tělo je chrámem Ducha Svatého, který ve vás bydlí a kterého vám dal Bůh, a že proto už nepatříte sami sobě? Byli jste přece koupeni, a to za vysokou cenu. Oslavujte proto Boha svým tělem”* (1 Kor 6,15-20).

Slibem čistoty jsme dvojnásobně zasvěceni Bohu: on je náš chrám a my jsem místo jeho přebývání. Tak nám to říká sv. Jan v Apokalypse: *“Chrám jsem v městě však neviděl, neboť Pán Bůh vševládny a Beránek – to je jeho chrám. A toto město nemá zapotřebí ani slunce, ani měsíce, aby ho osvětlovaly, protože ho ozařuje Boží velebnost. Jeho světlem je Beránek. (...) Jeho brány nebudou ve dne zavřeny – noc tam totiž vůbec není. Slávu a bohatství národů vnesou do něho. Nic poskvrněného však do něho nevejde, žádný, kdo se dopouští ohavnosti a lži, ale jen ti, kdo jsou zapsáni v Beránkově knize života”* (Zj 21,22-27).

Jak úžasné je naše úplné darování se Pánu! Jím jsme zapsáni do Beránkovy knihy života. Tak to říká Pán: *“Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha”* (Mt 5,8). Ale již v tomto životě se čisté duše radují ze zvláštní důvěrnosti a poznání Boha, který se jim sdílí a zjevuje v Kristu: *“Všechno je mi dáno od mého Otce. A nikdo nezná Syna jenom Otec, ani Otec nezná nikdo, jenom Syn a ten, komu to chce Syn zjevit”* (Mt 11,27). A komu se má

Bůh zjevit, ne-li čistým duším? Ony jsou vyvolené – podle vyjádření sv. Pavla – *“ke chvále jeho božské velebnosti”* (Ef 1,14).

Slib chudoby nás spojuje s *chudým Kristem*, odpoutaným od pozemských dober, aby se mohl plně věnovat dílu, které mu Otec svěřil. A podle těchto jeho slov, adresovaných Otci, se mu to podařilo: *“Já jsem tě oslavil na zemi: dokončil jsem dílo, které jsi mi svěřil, abych ho vykonal”* (Jn 17,4). Toto je také motivem našeho slibu chudoby: abychom se odpoutali od pozemských dober a starostí, které s sebou přinášejí, a mohli ve spojení s Kristem naplnit poslání, které nám Otec svěřil.

Bohatý mladík přistoupil k Ježíši Kristu *“a zeptal se: «Mistře, co dobrého mám udělat, abych dosáhl věčného života?» On mu řekl: «(...) Chceš-li vejít do života, zachovávej přikázání.» Zeptal se ho: «Která?» Ježíš odpověděl: «Nezabiješ, nezczizoložíš, nepokradeš, nevydáš křivé svědectví, cti otce i matku a miluj svého bližního jako sám sebe.» Jinoch mu řekl: «To všechno jsem zachovával. Co mi ještě schází?» Ježíš mu řekl: «Chceš-li být dokonalý, jdi, prodej svůj majetek a rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi. Pak přijď a následuj mě»” (Mt 19,16-21). K svému následování více zblízka Ježíš Kristus nechce lidi připoutané k pozemským dobrům, protože ona oslepují a staví se do cesty životu apoštolátu a úplné a výlučné odevzdanosti Bohu.*

Těm, kdo všechno opustili, aby ho následovali, dává Pán výměnou v tomto čase to, co je pro život nezbytné, s výzvou, aby se odevzdali Boží prozřetelnosti, která se o všechno stará, a na věčnosti nebeský poklad.

Hle, jak nás Ježíš vyzývá k důvěře a odevzdanosti vůči nebeskému Otci, který na nás nikdy nezapomíná: *“Proto vám říkám: Nedělejte si starosti o svůj život, co budete jíst, ani o své tělo, do čeho se budete oblékat. Což není život víc než jídlo a tělo víc než šaty? Podívejte se na ptáky: Nesejí ani nežnou ani neshromažďují do stodol, a váš nebeský Otec je živí. Copak nejste o mnoho cennější než oni? Kdo z vás si může svou starostlivostí prodloužit život o jedinou chvíli? A proč si děláte starosti o svoje oblečení? Pozorujte polní lilie, jak rostou: nelopotí se, nepředou – a říkám vám: Ani Šalomoun v celé své nádheře nebyl oblečen tak jako jedna z nich! Jestliže tedy Bůh tak obléká polní trávu, která dnes je, a zítra se hodí do pece, čím spíše vás, malověrní! Nedělejte se proto starosti a neříkejte: Co budeme jíst? nebo: Co budeme pít? nebo: Do čeho se oblečeme? Po tom všem se shánějí pohané. Váš nebeský Otec přece ví, že to všechno potřebujete. Nejprve tedy hledejte Boží království a jeho spravedlnost, a to všechno vám bude přidáno”* (Mt 6,25-33).

Ale Ježíš nás také vyzývá, abychom uložili své poklady na jistém místě – v nebi: *“Neshromažďujte si poklady na zemi, kde je kazí mol a rez a kam se zloději prokopávají a kradou. Shromažďujte si však poklady v nebi, kde je ani mol, ani rez nekazí a kam se zloději nemohou prokopat a krást. Vždyť kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce”* (Mt 6,19-21).

K tomu slouží náš slib chudoby: aby naše srdce spočívalo pouze v Bohu; tehdy se náš Bůh o nás postará a všechno, co potřebujeme, nám bude přidáno. O této pravdě mám já sama krásné svědectví! Otcovský dům jsem definitivně opustila ve třinácti letech svého věku, aniž bych se starala o to, do čeho se budu oblékat nebo co budu jíst; úplně jsem se odevzdala Boží prozřetelnosti, abych poslouchala Boží vůli, a až dodnes mně bez darů, které jsem nikdy nevyžadovala, nechybělo nutné živobytí.

Boží velkodušnost je patrná v odpovědi, kterou dal Ježíš sv. Petrovi, když chtěl vědět, jak budou odměněni ti, kdo všechno opustili, aby ho následovali: *“Amen, amen, pravím vám: (...) Každý, kdo opustil domy nebo bratry nebo sestry nebo otce nebo matku nebo děti nebo pole kvůli mně, dostane stokrát víc a za podíl bude mít život věčný”* (Mt 19,28-29).

Věta: *dostane stokrát víc* nám ukazuje, že tím, co Ježíš Kristus chce po těch, kdo se z lásky k němu vzdali práva vlastnit materiální dobra, není to, aby žili bez nutného živobytí; kdyby tomu tak bylo, nesliboval by jim stokrát víc.

“Dostanete stokrát víc nyní v tomto čase” (srov. Mk 10,30). Tím, co po nás Ježíš Kristus žádá a co znamená slib chudoby, je to, abychom se zřekli práva mít materiální dobra jako vlastní a abychom si sloužili všim, co potřebujeme, avšak tak, abychom to přijímali jako milodar a užívali to jako vypůjčené. Tak naše srdce zůstane odpoutané od pozemských dober, aby toužilo po dobrech nebeských: *“Blahoslavení chudí v duchu, neboť jejich je nebeské království”* (Mt 5,3).

Posláním zasvěcených osob je pracovat a posvěcovat se ve spojení s Kristem pro nebeské království. Tak je každý zasvěcený druhým Kristem na zemi, druhým beránkem poslaným Bohem, aby snímal hříchy světa. Způsob, jak splnit toto poslání, je dát život: *“Jestliže pšeničné zrno nepadne do země a neodumře, zůstane samo; odumře-li však, přinese hojný užitek”* (Jn 12,24). Právě skrze smrt dosahujeme života a skrze tento život se spasíme od smrti. V tomto smyslu nám Pán následně říká: *“Kdo má svůj život rád, ztratí ho; kdo však svůj život na tomto světě nenávidí, uchová si ho pro život věčný. Jestliže mi kdo chce sloužit, ať mě následuje; a kde jsem já, tam bude i můj služebník. Jestliže mi kdo slouží, Otec ho zahrne počtou”* (Jn 12,25-26).

Toto je sláva zasvěcených osob: sláva, kterou doufají od Boha a jež je povyšuje k Bohu. Určitým způsobem mohou říci jako Ježíš Kristus a spolu s ním: *“Právě kvůli té hodině jsem přišel”* (Jn 12,27).

Právě kvůli tomu nám poselství chtělo na kopcích ukázat vedle slunce zbledlého přítomností Božího světla předtuchu slávy, které se těší ti, kdo se už nachází v držení Božího království, ale kteří nám na zemi příkladem svých životů a světlem své nauky vyznačili cestu do nebe: *Ježíš, Maria a Josef!*

Ave Maria!

Výzva ke svatosti

Devatenáctá výzva poselství

Ve zjevení Panny Marie Karmelské můžeme objevit další význam: výzvu ke svatosti. Zde vidíme tu, která jako my žila na zemi a tam se posvětila; nyní žije a kraluje s Bohem v nebi, a tak se těší plodu a odměny tohoto posvěcení.

Naše Paní se posvětila jako čistá a neposkvrněná panna ve shodě s milostmi, které jí Bůh v tomto stavu udělil; posvětila se jako věrná a oddaná manželka při plnění všech svých stavovských povinností; posvětila se jako láskyplná matka, která se věnovala Synu, jehož jí Bůh svěřil, když ho konejšila ve svém náručí, živila a vychovávala, když mu pomáhala a následovala ho v plnění svého poslání. S ním prošla úzkou cestou života, kamenitou cestou na Kalvárii; s ním prožívala smrtelná muka a cítila ve svém srdci rány po hřebecích, probodnutí kopím a potupy vzpurného davu; posvětila se nakonec jako matka, učitelka a vůdkyně apoštolů, kdy přijala za své, že zůstane na zemi po čas stanovený Bohem, aby uskutečnila poslání, které jí svěřil: být s Kristem Spoluvykupitelkou lidstva.

Tak je Maria pro nás všechny vzorem nejdokonalejší svatosti, ke které se může stvoření v této ubohé zemi vyhnanství pozvednout. Kolikrát četla tato slova Písma svatého a rozvažovala o nich ve svém srdci: *“Buďte svatí, poněvadž já, Hospodin, váš Bůh, jsem svatý”* (Lv 19,2). To, co nám zde Bůh říká, platí pro všechny a pro každý životní stav, jak je možno usuzovat z kontextu této věty: *“Hospodin řekl Mojžíšovi: «Mluv k celému společenství izraelských synů a řekni jim: ‘Buďte svatí, poněvadž já, Hospodin, váš Bůh, jsem svatý’»”* (Lv 19,1-2).

Toto je přikázání, které nás zavazuje plnit všechna ostatní přikázání, protože překročit jen jedno z nich znamená prohřešit se proti svatosti.

Povinnost být svatými zavazuje všechny, také ty, kdo nemají víru. Je jasné, že v tomto případě, bez ctnosti víry, bude svatost záviset jen od vlastního svědomí a bude zbavena nadpřirozené zásluhy, protože jí chybí základní důvod, který zhodnocuje veškerou pravou svatost: *být svatý, poněvadž Bůh je svatý*. Být svatý, abychom se zalíbili Bohu, abychom se připodobnili Bohu, abychom konali jeho vůli, abychom Bohu činili radost a dokázali mu veškerou svou lásku.

Jak jsem řekla, ti, kdo nemají štěstí mít dar víry, jsou rovněž povinni být svatí z příkazu svého svědomí; z téhož důvodu se říká, že také všichni ti, kdo nemají poznání Boha, avšak plní přirozený zákon, se mohou spasit. Tak nás o tom ujišťuje sv. apoštol Pavel: *“Když totiž pohané, kteří Zákon nemají, z přirozeného popudu dělají to, co zákon nařizuje, jsou sami sobě zákonem, ačkoli Zákon nemají. Tím jen ukazují, že obsah zákona mají vepsaný ve svém srdci. O tom u nich vydává svědectví také jejich svědomí: jsou to úsudky, které se mezi sebou obviňují nebo obhajují. To se ukáže v den, kdy Bůh bude skrze Ježíše Krista soudit, co je v lidech skryto”* (Řím 2,14-16).

Nás, kteří máme to štěstí vlastnit dar víry, přijatý ve svátosti křtu, povinnost být svatý zavazuje k něčemu většímu: obléci se nadpřirozeným životem, dát všem svým skutkům nadpřirozený charakter, tj. *být svatý, protože to chce Bůh a protože Bůh je svatý*. Tato povinnost nás zavazuje žít ve stínu Boží svatosti, neboli ve shodě s cestou, kterou nám Bůh

vyznačil, abychom byli svatí a byli s ním: *“Protože já jsem Hospodin, váš Bůh, posvěťte se a buďte svatí, neboť já jsem svatý”* (Lv 11,44).

On sám povede naše kroky po cestě svatosti: *“Já jsem Bůh všemohoucí, chod’ přede mnou a buď dokonalý”* (Gn 17,1). Kráčet v Boží přítomnosti znamená uvědomovat si, že jeho pohled se vznáší nad námi a nad celou naší bytostí, jako by byla před zrcadlem Božího světla. A tak, když si uvědomujeme, že Bůh nás vidí, neodvážíme se ho urážet; spíše se v nás zrodí vůle plnit jeho zákon, abychom se mu líbili, působili radost, zasloužili si jeho přízeň a milosti a posvětili se, abychom se s ním ztotožnili. V tom spočívá pro všechny pravé spojení s Bohem, které nás posvěcuje.

Zasvěcené osoby se pozdvihují na vyšší úroveň kvůli svatosti životního stavu, který přijali za svůj. Odpoutáním se od pozemských věcí dosáhli stupně zvláštní otevřenosti pro spolupráci s působením Boží milosti v nich. Tím, že se z lásky odevzdali Bohu, obětovali mu jednu provzdu celopal všeho i sebe samých. Nuže, tento úkon je sám o sobě schopný pozvednout k životu stálého důvěrného vztahu s Bohem a dokonalé lásky, jedná-li ze strany zasvěcené osoby o úplné odevzdání bez jakýchkoliv výhrad a omezení.

V takové odevzdanosti se setkání s Bohem stává stále a důvěrné. Člověk proto jedná s Pánem jako s přítelem nebo jako s otcem, kterého vždy nachází ochotného; svěřuje mu svá přání, své touhy, své ideály a své těžkosti. V tomto důvěrném vztahu se Bůh dává člověku a posvěcuje ho; a on si uvědomuje Boží přítomnost v sobě a pociťuje Boha jako svůj chrám či místo svého přebývání: proto se k němu utíká ve všech chvílích a dnech svého života. A i tehdy, když Bůh nedává pociťovat svou přítomnost, člověk se noří do jeho nesmírného bytí a odevzdává se do jeho otcovské náruče; skrze víru ví, že mu naslouchá a vede ho po cestách tam, kam se mu líbí ho dovést. Spojen s Kristem přináší Bohu oběť ve shodě s učením apoštola, které se mi tolik líbí a jež praví: *“Skrze něho tedy podávejme Bohu stále oběť chvály, to je ovoce rtů, které chválí jeho jméno. Nezapomínejte na dobročinnost a mějte pochopení pro druhé: to jsou oběti, jaké se Bohu líbí”* (Žid 13,15-16).

Bohužel musíme vyznat, že je málo lidí, kteří dosáhnou tohoto stupně důvěrného spojení s Bohem. I do klášterů pronikají ďábelská pokušení, kterým se daří odvádět duše od jejich jediné a vznešené touhy, jež je vedla k tomu, aby se zrekly tolika věcí. Pak se pokušiteli daří posednout je neblahými touhami po počtách, funkcích a místech natolik, že pokud je nezastávají, zdá se jim, jakoby ztratily svět! A je nutné, aby toho dosáhly..., aby získali jistotu! Smutnou jistotu pout pýchy, marnivosti a nevím čeho jiného, které jsou morem klášterů a řeholních domů! A jimi ďábel svádí tolik osob! Říká to už knížka «Následování Krista» a opakuje to sv. Terezie Ježíšova, ale co to pomůže?! Ďábel neskládá zbraně, neboť toto je pole jeho žatvy.

Proto nám Ježíš Kristus doporučuje, že *kdo by chtěl být první, ať je otrokem všech, protože ani on přišel, aby sloužil a dal život jako naše výkupné* (srov. Mt 20,27-28). Lidé, kteří umějí zvítězit nad pokušeními, se noří do Božího nesmírného bytí jako do oceánu milosti, síly a lásky; pronikají do Božích tajemství s vyšší jasností a rozumí jim, i když je nemohou pochopit úplně. Bůh se zjevuje těmto duším s jistým potěšením a dává jim částečné pochopení sebe samého podle schopnosti, kterou každé z nich dává, aby dosáhla podstaty božského bytí.

Tehdy se duše v míře, v jaké se velkodušně odevzdává, ztotožňuje s Boží svatostí a Bůh je bere k sobě a obohacuje ji svými dary. Tak se člověk zušlechťuje Boží silou, jak nám to říká sv. apoštol Pavel: *“Ale – jak stojí v Písmu – my zvěstujeme to, ‘co oko nevidělo, co ucho neslyšelo, a nač člověk nikdy ani nepomyslel, co všechno Bůh připravil těm, kdo ho milují’. Nám to Bůh zjevil skrze svého Ducha. Duch totiž zkoumá všechno, i hlubiny Boží. Kdo z lidí zná lidské nitro? Jen lidský duch, který je v člověku. Tak ani Boží nitro nezná nikdo, jen Duch Boží. My však jsme nepřijali ducha světa, ale Ducha, který vychází z Boha. Tak můžeme poznat, co všechno nám Bůh dal darem”* (1 Kor 2,9-12). A Ježíš Kristus nám říká totéž, navíc

se představuje jako zjevovatel: *“Všechno je mi dáno od mého Otce. A nikdo nezná Syna, jenom Otec, ani Otce nezná nikdo, jenom Syn a ten, komu to chce Syn zjevit”* (Mt 11,27).

Bůh se sdílí a zjevuje tomu, komu chce, ale toto sdílení vyžaduje věrnou spolupráci ze strany toho, kdo je přijímá. Boží působení neničí lidskou přirozenost, spíše ji zdokonaluje a zdůstojňuje; nebere člověku přirozený lidský cit, mravní a fyzický, poněvadž s ním se má posvěcovat v připodobnění se Kristu, který z lásky k Otci trpěl a snášel muka; nečiní ho imunním vůči pokušením ať už pýchy či ďábla, těla či světa, protože se má posvěcovat v boji a vítězit s pomocí milosti, podle příkladu Ježíše Krista, který, i když je svatý svatých, byl také pokoušen. Tvrdé zkoušky, kterým jsou tyto duše někdy podrobeny, mohou jimi otrást a dokonce způsobit, že couvnou, protože Bůh je neučinil imunními vůči lidské slabosti; zvlášť těžké jsou ty zkoušky, které mají svůj původ v nespravedlnosti, omylu či nedostatku pravdy. Ale ten, kdo ukládá oběti, nese odpovědnost.

Avšak uprostřed všech těchto bojů se člověk – pokud vytrvá v boji a zvítězí – posvěcuje a stává se pro Boha skutečnou chválou slávy, jak praví apoštol: *“Tak povedete život hodný Pána a budete se mu ve všem líbit: poneseťte plody všech možných dobrých skutků a porostete v poznávání Boha. Jeho božská moc vám dá všestrannou sílu, abyste všechny zkoušky trpělivě vydrželi. Pak budete radostně děkovat Otci, že vás uschopnil k účasti na dědictví věřících ve světlo”* (Kol 1,10-12).

Jakékoliv ať jsou milosti, které Bůh udílí nějaké duši, přece ji nezbavuje obecných darů, udělených všemu lidstvu: vlastní vůle, svobody, citů a vlastní osobnosti s týmiž právy a s toutéž odpovědností. Bůh dal tyto dary všem stejně, aby svobodné užívání, které s nimi konáme, nás posvěcovalo a činilo hodnými věčné odměny. Proto Bůh v nás respektuje svůj dar a také my jsme povinni respektovat ho ve svých bližních. Tak je každý zodpovědný a zodpovídá se samotnému Bohu.

Zbavit někoho jakéhokoliv z těchto darů znamená donutit ho žít tak, jak se líbí druhým, dopustit se nespravedlnosti a stát se zodpovědným za pády či hříchy, které donucený člověk může z tohoto důvodu spáchat. Co se týká pokořené osoby, pokud to snáší a trpí s trpělivostí a z lásky k Bohu, posvěcuje se a zasluhuje si odměnu: *“Neboť oči Páně jsou obráceny na spravedlivé a jeho uši k jejich prosbám, ale tvář Páně proti těm, kdo páchají zlo”* (1 Petr 3,12).

Když nás tedy Bůh vyvolil pro svatost, usilujme se pro osobní růst a pro společné dobro odpovědět na toto volání, jak nejlépe můžeme. Tak nám to doporučuje sv. Pavel: *“Jako máme v jednom těle mnoho údů, ale tyto údy nemají všechny stejnou činnost, tak i my, i když je nás mnoho, jsme jedním tělem v Kristu, k sobě navzájem jsme však údy. Máme rozmanité duchovní dary podle milosti, která nám byla dána. Kdo má dar mluvit z vnuknutí, ať ho užívá úměrně k vlastní víře. Kdo má dar služby, ať ho uplatňuje ve službě. Kdo má dar vyučovat, ať se věnuje vyučování, kdo má dar povzbuzovat, ať povzbuzuje. Kdo rozdává, ať to dělá velkodušně. Kdo stojí v čele, ať je horlivý. Kdo prokazuje milosrdenství, ať to činí s radostí”* (Řím 12,4-8).

Tak, pokud dobře užíváme dary, které nám Bůh udělil, roste naše svatost v lásce, kterou jsme povinováni vůči Bohu a bližnímu, očišťujeme se a stáváme se hodnými věčného života. Neboť láska je poutem veškeré pravé svatosti, jak nám to říká vznešený orel Nového zákona: *“Podle toho můžeme poznat, že milujeme Boží děti: když milujeme Boha a plníme jeho přikázání. Láska k Bohu záleží právě v tom, že zachováváme jeho přikázání. Jeho přikázání nejsou těžká, protože každý, kdo je narozen z Boha, vítězí nad světem. A to je vítězství, které přemohlo svět: naše víra”* (1 Jn 5,2-4).

Avšak může se stát, že někoho napadne otázka: proč máme být svatí?

Odpověď nám dává sv. apoštol Pavel, a to těmito obdivuhodnými slovy: *“Bud’ pochválen Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, on nás zahrnul z nebe rozmanitými duchovními dary, protože jsme spojeni s Kristem. Vždyť v něm si nás vyvolil ještě před*

stvořením světa, abychom byli před ním svatí a neposkvrnění v lásce; ze svého svobodného rozhodnutí nás předurčil, abychom byli přijati za jeho děti skrze Ježíše Krista. To proto, aby se vzdávala chvála jeho vznešené dobrotivosti, neboť skrze ni nás obdařil milostí ve svém milovaném Synu. V něm máme vykoupení skrze jeho krev, odpuštění hříchů pro jeho nesmírnou milost, kterou nám tak bohatě projevil s veškerou moudrostí a prozíravostí: seznámil nás totiž s tajemstvím své vůle, jak se mu to líbilo a jak si to napřed sám u sebe ustanovil, až se naplní čas pro dílo spásy: že sjednotí v Kristu vše, co je na nebi i na zemi. A skrze něho jsme se stali Božím majetkem, jak jsem k tomu byli předem určeni úradkem toho, který vše působí podle rozhodnutí své vůle. Tak máme sloužit k tomu, aby se šířila chvála o jeho božské velebnosti, my, kteří jsme už dříve kladli své naděje do Mesiáše. Skrze něho se dostalo i vám potvrzení od slíbeného Ducha Svatého, když jste přijali slovo pravdy, radostnou zvěst o své spáse, a když jste v něho uvěřili. Duch je zárukou, že nám jednou připadne dědictví. Tak se dovrší naše vykoupení, protože si nás Bůh získal jako svůj majetek, abychom sloužili ke chvále jeho božské velebnosti” (Ef 1,3-14).

Proto jsme byli vyvoleni a máme být svatí: abychom sloužili ke chvále Boží velebnosti a měli na této velebnosti účast, kterou jsme od Boha obdrželi jako milost.

Ave Maria!

Výzva k vytrvalosti na cestě do nebe

Dvacátá výzva poselství

Jak jsem viděli, veškerým smyslem poselství je výzva k tomu, abychom vytrvali na cestě do nebe a kráčeli tak, abychom dosáhli věčného života.

V časech, v kterých žijeme, nechybějí ti, kdo se opovažují popírat existenci nebe. Možná proto, že nemají víru, či se nechtějí podřídit a kráčet úzkou cestou, která vede do nebe. Avšak se klamou. Existence nebe je zjevenou pravdou, která nemůže být popírána.

Jsou mnohá místa Písma svatého, která nám hovoří o nebi. Prorok Izaiáš, když se přimlouvá u Boha za svůj lid, říká: *“Pohlédni z nebe a dívej se ze svého svatého a slavného sídla: Kde je tvá horlivost a tvá síla? Přestala tvá horoucí láska a tvé slitování se mnou. (...) Ty, Hospodine, jsi náš otec”* (Iz 63,15-16). V Deuteronomiu je tatáž modlitba adresovaná Bohu: *“Shlédni ze svého svatého přibytku, z nebe, a požehnej svému lidu”* (Dt 26,15). A v Novém zákoně nás Ježíš Kristus učil modlit se tímto způsobem: *Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvět se jméno tvé, přijď království tvé; buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi”* (Mt 6,9-10).

Když sv. Matouš vypráví o Ježíšově křtu v Jordáně, popisuje ho takto: *“Jakmile byl Ježíš pokřtěn, vystoupil hned z vody. A hle – otevřelo se nebe a viděl Ducha Božího jako holubici, jak se snáší a sestupuje na něj”* (Mt 3,16). Když nějaký čas poté Jan Křtitel odpovídal na otázku svých učedníků, vydal v Ježíšův prospěch svědectví těmito slovy: *“Nikdo si nemůže nic vzít, není-li mu to dáno z nebe. Vy sami mi musíte dosvědčit, že jsem řekl: ‘Já nejsem Mesiáš, jsem poslán před ním.’ (...) On musí růst, já však se menšit. Kdo přichází shora, je nade všemi; kdo pochází ze země, je pozemský a mluví pozemsky. Kdo přichází z nebe, je nade všemi a svědčí o tom, co viděl a slyšel”* (Jn 3,27-32).

Když nám Ježíš Kristus doporučoval lásku, jakou máme mít vůči svým nepřátelům, řekl: *“Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují. Tak budete syny svého nebeského Otce”* (Mt 5,44-45). A když vyhlášoval blahoslavenství, uzavřel je slovy: *“Blahoslavení jste, když vás budou kvůli mně tupit, pronásledovat a vyhaně vám připisovat každou špatnost; radujte se a jásejte, neboť máte v nebi velkou odměnu. Tak přece pronásledovali proroky, kteří byli před vámi”* (Mt 5,11-12).

Pán vyhlašuje, že budeme blahoslavení, když nás budou kvůli němu pronásledovat, protože tak už pronásledovali proroky. Ale proč pronásledují a utlačují ty, které si Bůh vyvolil pro nějaké zvláštní poslání a s nimiž udržuje přímější kontakt? Je to pokračování tajemství kříže, který nás vede po cestě do nebe.

Z uvedených posvátných textů je vidět, že existence nebe je nepopíratelnou pravdou. Někteří ho však popírají, protože – říkají – nevíme, kde je, ani ho nikdo nikdy neviděl atd.

Existují ale mnohé věci, které jsme ještě neviděli, a přesto nepochybujeme o jejich existenci, neboť nám o nich říká ten, kdo je zná. Víme například, že v lůně země je ohnivá moře; tu i tam, na různých místech země, jsou k vidění sopky a láva, kterou chrlí, ale samotný oheň, jenž ji produkuje, jsme ještě neviděli; a přece víme, že existuje. A ten, který stvořil tento oheň a udržuje ho, je tentýž Pán, jenž stvořil pekelný oheň a má ho udržovat po celou věčnost.

Také víme, že ve vesmíru jsou mnohé planety, které jsme ještě neviděli, mnohé hvězdy, jejichž světlo ještě nedoletělo až k nám. Doposud nebyl nikdo schopen změřit rozlohu oblohy. Tudíž Bůh, který stvořil tento neohrazený prostor, může také stvořit «místo», středisko, příbytek, jemuž dal jméno nebe a který určil, aby byl navěky bez konce obydlím Boha a jeho vyvolených. Říkáme, že nebe spočívá ve vlastnění Boha: není pochyb, že Bůh je pramenem veškerého štěstí, takže budeme-li vlastnit Boha, budeme věčně šťastní.

Sv. Lukáš, když vypráví o nanebevstoupení Ježíše Krista, říká: *“Vyvedl je [své učedníky] pak k Betánii, zvedl ruce a požehnal jim. A zatímco jim žehnal, odloučil se od nich a vznášel se k nebi”* (Lk 24,50-51). A sv. Marek popisuje tutéž událost následujícím způsobem: *“Tak k nim Pán Ježíš mluvil. Potom byl vzat do nebe a zasedl po Boží pravici”* (Mk 16,19).

Mohli bychom pokračovat v citování mnohých jiných míst z Písma svatého, které nás ujišťují o existenci nebe, ale neučiníme tak, aby se tento skromný spis nestal příliš obsáhlým. To, co bylo řečeno, postačí těm, kdo věří, aniž by chtěli všechno vidět! Ne že by bylo zlé vidět, naopak, pokud ovšem, čím více vidíme, tím lépe chápeme, že jsou mnohé věci, které z nesmírného stvořeného Božího díla doposud neznáme. Vzhledem k obtížnosti poznávání pozemských a nebeských věcí můžeme zde s určitou volností aplikovat větu, kterou Ježíš Kristus řekl Nikodémovi, když od něho žádal víru, aby je pochopil: *“Nevěříte-li, když jsem k vám mluvil o věcech pozemských, jak teprve uvěříte, až k vám budu mluvit o nebeských?”* (Jn 3,12).

Poselství nás chce ujistit o této pravdě, a proto k nám přichází, aby nám připomínalo nebe a hovořilo o něm.

Když se skromní pastýřci ptali krásné Paní, odkud je, odpověděla: *“Jsem z nebe”*. Když jsem slyšela, že je to Paní, která přišla z nebe, vzpomněla jsem si na jedno děvče, svou

přítelkyni, která nedávno zemřela, a protože jsem slyšela mluvit, že šla do nebe, zeptala jsem se na ni. A Paní odpověděla: *“Je v nebi”*.

V modlitbě, kterou nás Paní naučila, abychom se ji modlili na konci každého desátku růžence, nás vede k tomu, abychom prosili Boha, aby přivedl všechny duše do nebe: *“přived’ do nebe všechny duše”*.

A když se děti ptaly, zda také ony přijdou do nebe, Paní odpověděla, že ano: také ony přijdou do nebe! Tak existence nebe je jistá: nebe existuje!

Velkou starostí Boha a Naší Paní je, aby se lidé spasili a přišli do nebe; jelikož nebe je přibýtek, který Bůh připravil pro věčný život, nikdy tam nedojdeme, nejdeme-li po cestě do nebe. Podle toho, co víme, jsou tam dva lidé s tělem a duší – Ježíš Kristus a Nejsvětější Panna Maria, jeho a naše Matka; tam přicházejí všechny duše, které mají to štěstí, že odcházejí z tohoto světa ve stavu milosti, neboli bez smrtelného hříchu.

V den vzkříšení těla se všechny duše opět spojí se svými těly, aby je přivedly k účasti na věčném štěstí či věčném neštěstí podle toho, jak si to zasloužily v čase, kdy společně putovaly po zemi. Říká nám to Ježíš Kristus, který bude tehdy soudcem: *“Jako totiž Otec má život sám v sobě, tak dal i Synovi, aby měl život sám v sobě, a obdařil ho mocí konat soud, protože je Syn člověka. Nedivte se tomu, neboť přichází hodina, kdy všichni v hrobech uslyší jeho hlas a vyjdou: ti, kdo konali dobro, budou vzkříšeni k životu, kdo páchali zlo, budou vzkříšeni k odsouzení”* (Jn 5,26-29).

Kdyby nás Bůh stvořil jen k tomu, abychom žili těch pár dní či let, které zde strávíme uprostřed práce, bolesti a soužení, jež musíme všichni více či méně snášet, tehdy bychom mohli říci, že náš život nemá smysl, neboť velmi rychle skončí v prachu země, z níž jsme byli vzati. Bůh ve své velikosti musel mít vznešenější cíle a jeho láska se s tímto nemohla spokojit. My jsme první dílo jeho lásky, protože nás stvořil, aby nám dal účast na nesmírnosti svého života.

Náš život začal ve chvíli početí a rozvíjí se v čase na cestě do věčnosti, kde zůstane trvalý. Dokud žijeme na zemi, jsme poutníky na cestě do nebe, jestliže kráčíme po cestě, kterou nám vyznačil Bůh. Toto je nejdůležitějším v našem životě: chovat se tak, abychom si zasloužili, až odejdeme z tohoto světa, a na konci časů uslyšet z úst Ježíše Krista tato útěšná slova: *“Pojďte, požehnaní mého Otce, přijměte jako úděl království, které je pro vás připravené od založení světa”* (Mt 25,34).

Proto nám poselství hovoří o nebi a vyzývá nás, abychom kráčeli po cestě, která vede do nebe.

Ave Maria!

Třetí část

PŘIKÁZÁNÍ BOŽÍHO ZÁKONA

23

Poznání Boha

Právě jsme viděli, že Bůh nás stvořil k tomu, abychom ho milovali a sloužili mu na této zemi a potom se těšili z patření na něho ve věčném životě. Fatimské poselství nám připomíná nutnost kráčet po cestě do nebe. Je to zachovávání Božího zákona, které nás má dovést do věčného života. Tak to Ježíš Kristus prohlásil mladíkovi, který se ho ptal: *“«Mistře, co dobrého mám udělat, abych dosáhl věčného života?» Ježíš mu řekl: «Proč se mě ptáš, co je dobré? Jenom jeden je dobrý. Chceš-li však vejít do života, zachovávej přikázání.» Zeptal se ho: «Která?» Ježíš odpověděl: «'Nezabiješ, nezcizoložíš, nepokradeš, nevydáš křivé svědectví, cti otce i matku a miluj svého bližního jako sám sebe.'»* (Mt 19,16-19). Takže cesta do nebe je tato: zachovávat přikázání.

Protože naneštěstí větší část lidstva je nezná a nechápe, bude pro mnohé duše užitečné, když je zde připomeneme, a tak měli na paměti, co máme dělat, abychom dosáhli věčného života.

Možná někoho napadne zeptat se mě: Co mají přikázání Božího zákona společného s poselstvím? Odpovídám, že mají mnoho společného: jsou jedněmi ze základních bodů poselství. Vždyť Naše Paní ukončila sérii svých zjevení ve Fatimě následujícími slovy: *“Neurázejte více Boha, našeho Pána, neboť je už velmi urážený.”* A předtím, dne 13. července, nám řekla: *“V říjnu vám řeknu, kdo jsem a co chci.”* Je-li tomu tak, Naše Paní chtěla, abychom více neuráželi Boha, našeho Pána, neboť je už velmi urážený, a žádost o to byla proto hlavním cílem poselství.

Není pochyb, že tím, co nejvíce uráží Boha, je porušování jeho zákona: dosvědčuje nám to celé Písmo svaté. Všichni proroci zdvihali svůj hlas proti porušování Božího zákona; a totéž činil Ježíš Kristus a činí Církev, pokračovatelka Kristova hlasu mezi námi.

Abychom zachovávali přikázání Božího zákona, je nutné poznat Boha: kdo je Bůh?

Kniha Deuteronomium popisuje, jak Mojžíš, nacházející se již před branami zaslíbené země, svolal kolem sebe dvanáct izraelských kmenů, aby jim připomenul celou cestu, kterou

je Bůh vedl od východu z Egypta až k místu, kam dospěli, tj. k řece Jordánu. Hle, jak Mojžíš připomíná svého lidu velký Boží dar, desatero: *“Na té hoře s vámi Hospodin mluvil tváří v tvář z ohně. Já jsem tehdy stál mezi Hospodinem a vámi, abych vám oznámil Hospodinova slova, neboť jste se báli ohně a nevystoupili jste na horu. Řekl: «Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, já jsem tě vyvedl z egyptské země, z domu otroctví»”* (Dt 5,4-6).

Bůh se zjevil svému lidu na hoře Sinaj, aby ho uznal jako jediného pravého Boha. Byli jsme tam i my, reprezentováni Izraelity; také nám se Bůh zjevuje a adresuje své slovo.

Všichni Izraelité viděli na hoře oheň a všichni pochopili, že to byl nadpřirozená oheň, protože hořel, ale nestrávil se; v tomto ohni určitým způsobem viděli Boha, byli vystrašení, jak to sami vyznávali, a proto prosili Mojžíše, aby byl jejich prostředníkem: *“Hospodin, náš Bůh, nám zjevil svou slávu a velikost. Naslouchali jsme jeho hlasu z ohně; dnešního dne jsme viděli, že Bůh mluvil s člověkem a ten zůstal naživu. Proč bychom nyní měli zemřít? Ten veliký oheň nás pohltí. Budeme-li dál naslouchat hlasu Hospodina, našeho Boha, zemřeme. Neboť kdo ze smrtelníků může, tak jako my, slyšet hlas živého Boha, mluvícího z ohně, a zůstat naživu? Přístup blíží a naslouchej všemu, co ti řekne Hospodin, náš Bůh. Potom nám oznámíš všechno, co ti sdělil Hospodin, náš Bůh. My poslechneme a budeme tak jednat”* (Dt 5,24-27).

Nad tím vším jsem přemýšlela! Zatímco Mojžíš vystupuje klidně na horu, aby se přiblížil Bohu a důvěrně s ním hovořil, lid se bojí a má strach, že zemře. Nebál se proto, že hříchem modloslužby připravil sebe samého o sílu milosti a o potřebnou schopnost k tomu, aby mohl jako Mojžíš vidět a slyšet hlas Boží? Strach, který pociťovali, nepocházel jistě z Boží přítomnosti, ale z výčitek jejich svědomí, neboť ono nás před Bohem obviňuje a odsuzuje. Co se týká mě, jak velice bych chtěla být strávena tímto božským plamenem!

Zdá se mi, že v tomto úryvku Písma svatého můžeme v Mojžíšovi vidět obraz čistých duší, které se neustále pozdvihují k Bohu a vystupují na horu svatosti, zatímco ti, kdo žijí pohrouženi do hříšného života, sestupují stále níže, popadají se stále hlouběji do bahna neřesti a stále více se vzdalují od Boha. Přestávají ho milovat, protože hřích v nich uhasíná plamen lásky; už nedůvěřují, protože hřích jim zatemňuje rozum a oni nejsou schopni vidět Boží milosrdenství; ztrácejí víru, protože vášeň je oslepuje a nedovoluje jim vidět Boží světlo.

V Mojžíšovi vidím také obraz člověka, který odpověděl na Boží volání. Ničeho se nebojí, neboť jeho svědomí je pokojné, věří v Boha, zachovává jeho přikázání a běží mu vstříc. Ví, že jeho Stvořitel je jediný pravý Bůh, který dává bytí všemu, co existuje; proto důvěřuje v jeho moc, v jeho dobrotu, v jeho moudrost, v jeho lásku.

Bůh se zjevil Izraelitům, aby je ujistil o skutečnosti své existence, a oni tak mohli dále předávat jistotu této pravdy. Také my duchovně náležíme do tohoto lidu; jsme skrze křest naroubováni na Krista, a tak se stáváme součástí Božího lidu. Bůh nás vyvolil, abychom byli údy Kristova mystického Těla, kterým je jeho Církev. A je to tato Církev, která univerzálně utváří Boží lid, jak je to patrné z přikázání, které obdržela od Krista: *“Jděte do celého světa a hlásejte evangelium všemu tvorstvu! Kdo uvěří a dá se pokřtít, bude spasen; kdo však neuvěří, bude zavržen”* (Mk 16,15-16). Je tudíž nutné věřit v Boha a být pokřtěni, abychom byli spaseni, náleželi do Božího lidu a patřili mezi jeho vyvolené.

Izraelité, vystrašení nejen z Božího ohně na hoře, která se chvěla, ale také z hromového hlasu, kterým k nim Bůh hovořil, prosili Mojžíše, aby byl jejich prostředníkem před Bohem. Když se Mojžíš vrátil od Boha, předal jim zákony, které mu dal Bůh, a pak jim řekl: *“Tato slova pronesl Hospodin k celému vašemu shromáždění na hoře z ohně, oblaku a mlhy mohutným hlasem. Nic nepřipojil, ale napsal je na dvě kamenné desky a předal mi je. Když jste uslyšeli hlas ze tmy, zatímco z hory šlehal oheň, přistoupili jste ke mně: všichni představitelé vašich kmenů a vaši starší. Řekli jste: «(...) Přístup blíží a naslouchej všemu, co ti řekne Hospodin, náš Bůh. Potom nám oznámíš všechno, co ti sdělil Hospodin, náš Bůh. My poslechneme a budeme tak jednat.» Hospodin slyšel vaše slova, když jste ke mně mluvili. Řekl mi: «Slyšel jsem slova tohoto lidu, která ti řekli. Dobře všechno pověděli. Kdo zaručí, aby*

bylo jejich srdce takové, že by se mě báli a zachovávali všechny mé příkazy po všechny dny, takže by se navždy dobře dařilo jim i jejich synům?(...)» Dbejte na to, abyste zachovávali, co vám přikázal Hospodin, váš Bůh. Neustupujte od toho napravo ani nalevo” (Dt 5,22-24.27-29.32).

Mojžíš je zprostředkovatelem Božího poselství jeho lidu. Snad proto, že nikdo jiný není schopný jednat přímo s Bohem? To Bůh vyvoluje a dává schopnosti a dary nutné pro naplnění poslání, které každému svěřuje. Bázeň, kterou má Bůh na mysli – *“srdce takové, že by se mě báli”* - , je láska, která nás má vést k tomu, že ho nechceme urážet, abychom neztratili jeho přátelství a jeho milost.

V Mojžíšovi vidíme znázorněnu hlavu Církve, pověřenou Ježíšem Kristem, aby nám předávala Boží zákony a slova. Musíme tudíž věřit v Boha a věřit v jeho Církev, jak Izraelité věřili Mojžíšovi a řekli mu: *“Přistup blíž a naslouchej všemu, co ti řekne Hospodin, náš Bůh. Potom nám oznámíš všechno, co ti sdělil Hospodin, náš Bůh. My poslechneme a budeme tak jednat.”* Taková musí být i naše odpověď: naslouchat Církvi, věřit v její slovo – v jistotě, že je slovem Božím to, co nám předává, a poslechnout: *“My poslechneme a budeme tak jednat.”*

Neboť, jak Bůh řekl Mojžíšovi: *“Vstaň a jdi před lidem. Vejdou a obsadí zemi, o níž jsem přísahal jejich otcům, že jim ji daruji”* (Dt 10,11), tak také řekl své Církvi: *“Jděte tedy, získejte za učedníky všechny národy a křtěte je ve jménu Otce i Syna i Duchu Svatého”* (Mt 28,19). Tak je Církev Boží vyslankyní, aby vedla jeho lid po cestách, které jí sám Bůh vyznačil prostřednictvím zákonů a nauky, jež jí svěřil. A jako Izraelité uvěřili Mojžíšovým nařízením a poslechli je, neboť byl poslán Bohem, tak my máme poslouchat směrnice Církve, protože ona je k nám poslána Bohem.

Když vidíme nedostatky na některých z jejích údů, nemáme se zakolísat a vzdalovat od ní, protože jednotlivě jsem všichni slabí a hříšní. Avšak Církev nepřestává být kvůli tomu svatá: svatá v zákonech a v nauce, jež jí Bůh svěřil; svatá ve své hlavě, Ježíši Kristu, svém božském Zakladateli a Spasiteli; svatá v Božím Duchu, který ji oživuje a pomáhá jí, a v životě milosti, který svátosti rodí a živí.

Také v Mojžíšovi shledal Bůh nedostatky; a za trest mu neudělil milost vstoupit se svým lidem do zaslíbené země. Ale kvůli tomu nepřestával být Božím vyvoleným, aby vedl jeho lid.

Protože Mojžíš, když na poušti podle Božího nařízení udeřil do skály, pochyboval, zda z ní vytryskne voda, řekl Pán jemu a Áronovi: *“Protože jste mi neuvěřili, a tak jste neprokázali před Izraelity mou svatost, neuvedete toto shromáždění do země, kterou jim chci dát”* (Nm 20,12). Tento úryvek Písma svatého nám ukazuje, že Bůh chce, abychom věřili nejenom v jeho věčnou existenci, ale také v účinnost jeho slova. Mojžíš splnil příkaz, který mu Bůh dal: udeřil do skály, jak mu Bůh nařídil, ale s nedostatečnou vírou a důvěrou. Měl obavu, že Bůh neučiní slíbený zázrak.

Za trest nevstoupí do zaslíbené země, ale uvidí ji jen z dálky, jak nám to říká posvátný text: *“Mojžíš vystoupil z Moabských stepí na horu Nebo, na vrchol Pisgy, který je naproti Jerichu. Hospodin mu ukázal celou zemi: Gilead až k Danu, celou zemi Neftali, zemi Efraim a Manases, celou zemi Judovu až k Západnímu moři, Negeb, okruh planiny Jericha, města Palem, až k Soaru. Hospodin mu řekl: «To je ta země, o níž jsem přísahal Abrahámovi, Izákovi a Jakubovi: ‘Dám ji tvému potomstvu.’ Ukázal jsem ti ji, ale nevstoupíš do ní.» A Mojžíš, Hospodinův služebník, tam zemřel v moabské zemi podle Hospodinova slova. Byl pohřben v údolí v moabské zemi naproti Bet-Peoru”* (Dt 34,1-6).

Všechno toto nám dokazuje, jaká má být pevnost našeho přesvědčení a šíře naší víry v Boha: máme věřit v nesmírnou moc jeho účinného slova, ve věčnou moudrost jeho bytí, které je pramenem života, v zákony, jimiž nám vytýčil cestu, v jeho stvořitelské a vykupitelské dílo, ve slovo jeho Slova a v nauku, kterou nás učilo, v jeho Církev,

uchovávatelku nauky, kterou jí svěřilo jeho Slovo, v jeho milosrdenství, v jeho odpuštění a v jeho lásku.

Principem celého duchovního života je věřit v Boha. Tato víra nás otevírá zázrakům jeho nekonečného bytí, umožňuje nám setkat se s Bohem v jeho dílech, žít životem Boha, který je v nás přítomen. Sami od sebe jsme ubozí a nic nemáme; avšak v Bohu můžeme vše a nic nám nechybí.

Člověk, který věří v Boha, je šťastný, protože ví, že má Otce, který je u zdroje veškerého lidského otcovství a nad tímto otcovstvím. Miluje svého Otce, spočívá v jeho náručí a žije pro tohoto Otce, o kterém ví, že je dobrotou, milosrdenstvím, odpuštěním a láskou! Od nás žádá jen jedno: *“věrnost v zachování svých příkázání”*. Bůh dal svému lidu toto doporučení prostřednictvím Mojžíše, který si pospíšil předat je svým lidem slovy: *“Hospodin (...) mi řekl: «(...) Jdi, řekni jim: ‘Vraťte se do svých stanů.’ Ty však zůstaň zde se mnou. Chci ti oznámit všechny příkazy, nařízení a ustanovení, kterým je naučíš. Tak budou jednat v zemi, kterou jim dávám do vlastnictví.» Dbejte na to, abyste zachovávali, co vám přikázal Hospodin, váš Bůh. Neustupujte od toho napravo ani nalevo. Jděte ve všem cestou, kterou vám přikázal Hospodin, váš Bůh, abyste zůstali naživu a dobře se vám vedlo”* (Dt 5,28.30-33).

Skutečnost, že Bůh je neviditelný, neospravedlňuje nevěru těch, kdo nechtějí věřit v jeho existenci. Bůh stvořil pro dobro lidstva mnoho neviditelných věcí, o jejichž existenci nikdo nepochybuje. Vítr: kdo ho viděl? Slyšíme jeho hukot, cítíme ho, když nás ovívá, vidíme jeho účinky, když otrásá stromy a rozbouří moře. Totéž se děje s kyslíkem, vodíkem, elektřinou atd.; je tolik jiných neviditelných věcí, které se využívají pro dobro lidstva. Nuže tedy! Dříve, než toto všechno existovalo, existoval Bůh, který to stvořil a zformoval z ničeho. Právě těmto neviditelným věcem odevzdal Bůh větší sílu: elektrické energii, zvukům atd.

Bůh se projevuje také v udržování stvořených bytostí. Vidíme, že lidské výrobky jsou učiněné z hmoty, stvořené Bohem, která se časem a užíváním opotřebovává, poškozuje a ztrácí. Jak odlišný je osud děl vyšlých výlučně z Božích rukou! Podívejte se na slunce: stále se stejnou silou, se stejným stupněm tepla, se stejnou září, stále sledující stejnou dráhu, kterou mu určil Bůh! Totéž platí o měsíci, hvězdách, planetách, zemi, mořích a všem, co existuje a bylo stvořeno Bohem! Vše má zůstat do doby, dokdy Bůh bude chtít, neboť vše závisí jedině na jeho všemohoucí vůli. A tyto bytosti jsou před našima očima nepopíratelnými svědky Boží moci, moudrosti, vůle a existence.

Není nám zatěžko uvěřit, že v minulých dobách existovali ti či oni slavní lidé, protože je zmiňují dějiny. Ale ony zmiňují také Boží existenci, jeho činy, jeho díla. Proč tedy nevěříme? Jsou snad posvátné dějiny méně důvěryhodné než světské? Jsou posvátní spisovatelé méně pravdiví než svěští? Nuže, oni nám říkají: *“Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi”* (Gn 1,1). *“Na počátku bylo Slovo a to Slovo bylo u Boha a to Slovo byl Bůh. To bylo na počátku u Boha. Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest”* (Jn 1,1-3). *“Pane, náš Bože, jsi hoden, abys přijal slávu, čest i moc, protože jsi stvořil všechno, z tvé vůle to povstalo a bylo stvořeno”* (Zj 4,11).

Ave Maria!

Klanět se pouze jedinému pravému Bohu

“Nebudeš mít jiné bohy mimo mne. Neuděláš si modlu, žádnou podobu toho, co je nahoře na nebi, dole na zemi nebo ve vodách pod zemí. Nebudeš se jim klanět ani jim sloužit. Protože já Hospodin, tvůj Bůh, jsem Bůh žárlivý” (Dt 5,7-9).

Už v druhé výzvě poselství jsme hovořili o klanění, které máme Bohu prokazovat. Podívejme se nyní, proč nám Bůh chtěl dát přikázání, abychom se klaněli pouze jemu. Má snad Bůh zapotřebí naše klanění? Určitě ně! Bůh je nekonečně šťastný sám v sobě, nepotřebuje nic a nikoho; má v sobě všechna dobra a všechno, co existuje, mu právem stvoření náleží, takže může volně se vším disponovat, aniž by se mu nějaká věc mohla vzepřít. Proč tedy vyžaduje pouze pro sebe naše klanění?

Důvodem, že nám dal takové přikázání, je to, že on je jediný Bůh, živý, pravý, věčný a hodný klanění; že je jediný Bůh schopný přijmout naše klanění a odměnit ho.

Toto přikázání je příkazem diktované láskou. Bůh nám přikazuje, abychom se klaněli pouze jemu, a tak se nechodili klanět falešným božstvům – božstvům, která nejsou ničím, nemají žádnou cenu a nemohou pro nás nic vykonat.

Nazývám ho také příkazem lásky, neboť naše klanění má být plodem naší lásky k Bohu a naší vděčnosti, protože on nás miloval jako první: miloval nás věčnou láskou a vedený touto láskou nás stvořil, zahrnul tolika dobry v řádu přirozeném i v řádu milosti a určil k věčnému životu, kde budeme mít účast na všech jeho darech.

Zachovávání tohoto přikázání nás přibližuje Bohu: díky němu získáváme milosrdenství, odpuštění a milost.

Písmo svaté nám vypráví, že když Mojžíš vystoupil na horu Sinaj, aby obdržel od Boha zákony, kterými se měl řídit jeho lid, zhotovil si tento lid, který mezitím zůstal pod horou, zlaté tele a začal se mu klanět. Když to Bůh viděl, stěžoval si Mojžíšovi a řekl: *“«Sestup dolů, neboť tvůj lid, který jsi vyvedl z egyptské země, přivodil si zkázu. Uhnuli brzo z cesty, kterou jsem jim přikázal. Ulili si býčka a klanějí se mu, obětují mu a říkají: Izraeli, to je tvůj Bůh, který tě vyvedl z egyptské země.» (...)* Mojžíš sestupoval z hory, v rukou dvě desky svědectví, desky psané po obou stranách, na jedné i na druhé straně. A ty desky byly dílo Boží, a to písmo bylo písmo Boží, vyryté na deskách. (...) Když se Mojžíš přiblížil k táboru a uviděl tele i tance, vzplanul hněvem, odhodil desky z rukou a pod tou horou je roztřískal. Potom vzal tele, které udělali, a spálil ho v ohni, rozemlel na prach, nasypal na vodu a dal pít synům Izraele” (Ex 32,7-20).

“Když nastal příští den, řekl Mojžíš lidu: «Dopustili jste se velikého hříchu. Nyní ale vystoupím k Hospodinu, snad ho usmírím za váš hřích.» Mojžíš se vrátil k Hospodinu a řekl: «Ach, tento lid se dopustil velikého hříchu. (...) Můžeš ještě smazat jejich hřích? Jestliže ne, vymaž mě ze své knihy, kterou píšeš!» Hospodin řekl Mojžíšovi: «Toho, kdo hřešil proti mně, vymažu ze své knihy. Nyní však jdi a ved' ten lid, kam jsem ti řekl»” (Ex 32,30-34).

“Mojžíš řekl Hospodinu: «Hled', ty mi říkáš: 'Vyved' tento lid!', ale neoznámil jsi mi, koho se mnou pošleš. (...)» Hospodin řekl: «Já sám půjdu a dám ti odpočinek.» Mojžíš mu řekl: «Kdybys nešel ty sám, pak nás odtud nevyváděj! (...) Ukaž mi svou slávu!» Hospodin odpověděl: «Předvedu před tebou celou svou dobrotu a vyslovím pře tebou jméno Hospodin.

Svou přízeň dávám tomu, komu chci, a smilovávám se nad tím, nad kým chci» (Ex 33,12-16.18-19).

“Hospodin sestoupil v oblaku, Mojžíš se tam vedle něho postavil a vzýval Hospodinovo jméno. (...) Mojžíš se rychle vrhl k zemi, klaněl se a řekl: «Pane, jestliže jsem našel u tebe milost, ať jde Pán uprostřed nás. Ano, je to lid tvrdé šíje, ale odpusť naši vinu i náš hřích a přijmi nás jako dědictví»” (Ex 34,5.8-9).

Tyto události nám ukazují, jak Mojžíš láskou, kterou měl k Bohu a k bližnímu, svou pokornou modlitbou a adorací dosáhl odpuštění pro lid a smířil ho s Bohem, od něhož se vzdálil hříchem modloslužby.

Z Božího vyvolení jsme my pokračovateli tohoto Božího lidu, jak nám to ukazuje Ježíš Kristus ve svém podobenství o dobrém pastýři: *“Já jsem pastýř dobrý! Dobrý pastýř dává za ovce svůj život. (...) Mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. také ty musím přivést; a uposlechnou mého hlasu a bude jen jedno stádce, jen jeden pastýř”* (Jn 10,11.16). Nepochybují, že tyto ovce, které božský Spasitel přišel hledat a přivést do svého ovčince, jsou všechny národy, které uslyšely jeho hlas a následovaly ho. Proto věřím, že můžeme považovat za řečené také nám to, co Mojžíš řekl Izraelitům: *“Hle, Hospodinu, tvému Bohu, patří nebe a nebesa nebes, země i vše, co je na ní. Přece však Hospodin přilnul jen k tvým předkům z lásky k nim a po nich vyvolil jejich potomstvo, totiž vás, ze všech národů, jak je tomu dnes. Obřezte si předkožku svého srdce a už nezatvrzujte svou šíji. Vždyť Hospodin, váš Bůh, je Bůh bohů a Pán pánů, Bůh veliký, silný a hrozný, který nikomu nestraní a nebere úplatky. (...) Hospodina, svého Boha, se boj, jemu služ, jeho se přidržuj”* (Dt 10,14-17.20).

Jak nám zde říká Mojžíš, přidržme se pouze Boha, pouze jemu se klaňme, pouze jemu a pro něho služme a pouze jeho a pro něho milujme, protože naše klanění je plodem lásky, která věří, doufá, důvěřuje a miluje a dává se s úplnou odevzdaností a sebedarováním milované Bytosti, jíž je Bůh.

“Pane, v tebe věřím, tobě se klaním, v tebe doufám a tebe miluji!”

Ave Maria!

Nezneužívat jméno Hospodina, svého Boha

“Nezneužiješ jméno Hospodina, svého Boha. Hospodin nenechá bez trestu toho, kdo by jeho jména zneužíval” (Dt 5,11).

Toto přikázání nás zavazuje žít v pravdě s Bohem, s bližním i se sebou samým. Bohu je odporná lež, protože Bůh je pravda. V Evangelii sv. Jana čteme: *“A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Viděli jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy” (Jn 1,14).* A na jiném místě téhož posvátného textu nám Ježíš Kristus říká o sobě samém: *“Já jsem cesta, pravda a život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne” (Jn 14,6).* Jestliže, jak říká Ježíš, nemůžeme přijít k Otci než skrze něho a on je pravda, dokazuje to, že nemůžeme jít k Bohu než skrze cestu pravdy.

Boha nemůžeme oklamat, protože on proniká a vidí všechno jako v křišťálové vodě, která vyvěrá z nejčistšího pramene. Bůh má stále před sebou naše skutky, naše úmysly, naše tužby.

Upadáme v pravdivosti vůči Bohu, když neplníme svá příslibení, své sliby a své přísahy. V Písmu svatém je psáno: *“Zavážeš-li se slibem Hospodinu, svému Bohu, nebudeš váhat jej splnit; neboť Hospodin, tvůj Bůh, to bude od tebe určitě požadovat; dopustil by ses provinění. Nebudeš-li se zavazovat slibem, nedopustíš se provinění. Budeš dbát na to, co vyšlo z tvých rtů, a uděláš, co jsi Hospodinu, svému Bohu, dobrovolně slíbil, k čemu ses svými ústy zavázal” (Dt 23,22-24).*

Proto, když neplníme své sliby, klameme Boha. Naše sliby, naše přísahy a naše příslibení vzývaly Boha nadarmo. Navíc, jak nám praví posvátný text, nikdo nás nenutil slibovat; přinesli jsme Bohu tuto oběť dobrovolně. Proto, když jsme tak učinili, jsme povinni to zachovávat.

Rovněž nemůžeme klamat bližního a ještě méně vzývat jméno Boží jako svědka našich falešných, lstivých a prohnanych tvrzení. Bůh pokládá za učiněné sobě všechno zlo a všechno dobro, které jsme učinili bližnímu. Tak nás to učí Ježíš Kristus v evangeliu: *“Amen, pravím vám: Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratří, pro mne jste udělali” (Mt 25,40).* A Bůh na to pamatuje, aby nás za to potrestal či odměnil. Tak to vidíme ve scéně Posledního soudu: *“Až přijde Syn člověka ve slávě a s ním všichni andělé, posadí se na svůj slavný trůn a budou před něj shromážděny všechny národy. A oddělí jedny od druhých, jako pastýř odděluje ovce od kozlů. Ovce postaví po své pravici, kozly po levici. Tu řekne král těm po své pravici: ‘Pojdte, požehnaní mého Otce, přijměte jako úděl království, které je pro vás připravené od založení světa. Neboť jsem měl hlad, a dali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a dali jste mi napít; byl jsem na cestě, a ujali jste se mě, byl jsem nahý, a oblékli jste mě; byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste ke mně.’ Spravedliví mu na to řeknou: ‘Pane, kdy jsme tě viděli hladového, a dali jsme ti najíst, žíznivého, a dali jsme ti napít? Kdy jsme tě viděli na cestě, a ujali jsme se tě, nebo nahého, a oblékli jsme tě? Kdy jsme tě viděli nemocného nebo ve vězení, a přišli jsme k tobě? Král jim odpoví: ‘Amen, pravím vám: Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratří, pro mne jste udělali.’ Potom řekne i těm po levici: ‘Pryč ode mne, vy zlořečení, do věčného ohně, který je připraven pro ďábla a jeho anděly. Neboť jsem měl hlad, a nedali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a nedali jste mi napít, byl jsem na cestě, a neujali jste se mě, byl*

jsem nahý, a neoblékli jste mě, byl jsem nemocen a ve vězení, a nenavštívili jste mě.' Tu mu na to řeknou také oni: 'Pane, kdy jsme tě viděli hladového nebo žíznivého, na cestě nebo nahého, nemocného nebo ve vězení, a neposloužili jsme ti?' On jim odpoví: 'Amen, pravím vám: Cokoli jste neudělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších, ani pro mne jste neudělali.' A půjdou do věčného trápení, spravedliví však do věčného žiova" (Mt 25,31-46).

Bůh se zde ukazuje jako otec, který považuje za učiněné sobě ono dobré či zlé, co se činí jeho dětem. Jestliže nám Bůh takto hovoří o dobru, které jsme zanedbali vykonat ve prospěch svých bratří a sester, co teprve nám řekne o zlu, které jsme zapříčinili? Co nám řekne, jestliže lživým, vypočítavým či lstivým způsobem klameme bližního? A klameme ho, když zneužíváme jeho prostotu či důvěru, kterou do nás vložil, a ospravedlňujeme se přitom slovy: "Neměl být takový hloupý, neměl se dát oklamat!" Ale jaká bude odpověď Boží na všechnu tuto sérii klamání, jichž je naneštěstí svět plný?

Lží je všechna falešnost, všechno pokrytectví, všechna přetvářka. Její závažnost je tím větší, čím větší je škoda způsobená Boží slávě a dobru bližního. V evangeliu můžeme vidět, jak Bůh odsuzuje tento hřích: "*Běda vám, učitelé Zákona a farizeové, pokrytci! Odvádíte desátky z máty, z kopru a z kmínu, ale zanedbáváte, co je v Zákoně daleko důležitější: spravedlnost, milosrdenství a věrnost. Tohle jste měli dělat, a tamto zanedbávat. (...) Dovězte tedy míru svých předků! Hadi, zmijí plemeno! Jak budete moci uniknout před odsouzením do pekla?" (Mt 23,23.32-33).*

A Ježíš obviňuje učitele Zákona slovy: "*Běda i vám, učitelům Zákona! Uvalujete ne lidi břemena, která sotva mohou unést, a sami se těchto břemen nedotknete ani jedním prstem" (Lk 11,46). Pán uzavírá tuto řeč následující radou svým učedníkům: "Varujte se farizejského kvasu, to znamená pokrytectví. Nic není zahaleného, že by to nebylo odhaleno, a nic skrytého, že by to nebylo poznáno. (...) Nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, ale potom už nemají, co by ještě udělali. Ukážu vám, koho se máte bát: Bojte se toho, který když usmrtí, má moc uvrhnout do pekla. Ano, říkám vám: toho se bojte" (Lk 12,1-5).*

Někdy se nám tato řeč Ježíše Krista zdá tvrdá, ale všechna tvrdost spočívá v takovémto počínání s našimi bratry a sestrami. Z hlediska Božího je on Otec, který brání své děti, a Soudce, který stejně odměňuje dobro a trestá zlo.

Jestliže se letmo podíváme na svět, jak žil v době Ježíšově a jak naneštěstí žije dodnes, obraz, který se nám ukáže, je hrozný! A přece je skutečný, jak v tom, co se vztahuje na Boží slovo, tak v tom, co říká o životě lidí. Zneužívání nevědomosti bližního, slabosti bližního, potřeby bližního a důvěry bližního: toto všechno je klam, hřích proti spravedlnosti, proti zákonu lásky a proti pravdě. Když Pán myslel na tato zneužívání, řekl: "*Mějte se na pozoru před nepravými proroky: přicházejí k vám převlečeni za ovce, ale uvnitř jsou draví vlci. (...) Každý strom, který nenese dobré ovoce, bude poražen a hozen do ohně" (Mt 7,15.19).*

Mnohokrát lžeme sami sobě a klameme sami sebe. Vedeni slepotou vášně, která nás svádí, se slibujeme štěstí tam, kde není.

Bůh nás stvořil svobodné, schopné myslet, chtít a rozhodovat se. Jsme bytostmi, které myslí a které poznávají až tam, kam dosahuje schopnost vlastního rozumu chápat. V síle tohoto svého myšlení a tohoto svého rozumu jsme pak odpovědní za své činy, které konáme ze svobodné vůle.

Klameme sami sebe vždy, když zaměňujeme dobro za zlo a dáváme se svést svými špatnými sklony, aniž bychom mysleli na závažné důsledky, které nám z toho vyplývají. Ježíš Kristus, když hovořil s Židy, řekl: "*Amen, amen, pravím vám: Každý, kdo páchá hřích, je otrokem hříchu. (...) Váš otec je ďábel a vy chcete dělat, co váš otec žádá. On byl vrah od počátku a nadržuje se pravdy, protože v něm pravda není. Když mluví lež, mluví z toho, co je mu vlastní, protože je lhář a otec lži" (Jn 8,34.44). Ďábel, vedený pýchou, byl vrahem sebe samého a všech, které svedl s sebou; oklamal sebe samého a oklamal ty, kteří ho následovali. Tím, že se chtěl vyvýšit nad Boha, padl do hloubky propasti; odkud chtěl vystoupit, sestoupil!*

Totéž se stává nám, když se necháváme svést pokušenými ďábla, světa a těla. Hle, jak nám posvátný text popisuje jedno z pokušení, které ďábel připravil Ježíši Kristu: *“Potom ho ďábel vzal s sebou do Svatého města, postavil ho na vrchol chrámu a řekl mu: «Jsi-li syn Boží, vrhni se dolů. Je přece psáno: ‘Svým andělům dá o tobě příkaz, takže tě ponesou na rukou, abys nenarazil nohou na kámen.’» Ježíš mu odpověděl: «Také je psáno: ‘Nebudeš pokoušet Pána, svého Boha»”* (Mt 4,5-7). Často nás svádí pokušení pýchy; naneštěstí neumíme odporovat, jako odporoval Kristus. *“Vrhni se dolů, nic zlého se ti nestane! Přijdou andělé, aby tě nesli na rukou; neublížíš si o kameny, na které padneš. A budeš podívanou pro svět, který tě nepřestane obdivovat.”*

To je klam pokušení k pýše! Vrhni se dolů, do propasti neřesti, nic zlého se ti nestane! Sestup! Ale proč nám nenavrhne vystoupit místo sestoupit? Vystup, pozdvihni se nahoru! Buď čistý, buď cudný, buď spravedlivý, buď věrný Bohu a bližnímu, buď umírněný ve svém jednání. Pozdvihni se a Bůh tě přijme do svého otcovského náručí. Proč nám pokušení neradí vystoupit místo sestoupit? Protože vystoupit je pravda a sestoupit je lež; a jsou-li ďábel, neřest, vášeň a svět lháři, nemohou nám poradit pravdu. Tak se často necháme oklamat a uvědomíme si to až tehdy, když shledáváme, že jsme ztraceni.

Abychom překonali pokušení, která nás obklopují, musíme bojovat proti lži, protože všechna pokušení jsou lživá. V Apokalypse sv. Jan popisuje boj dobrých andělů, kteří zůstali věrní Bohu, proti zlým andělům, jež se vzbouřili: *“Tehdy nastal na nebi boj: Michael a jeho andělé se dali do boje s drakem; drak a jeho andělé se postavili proti nim, ale neobstáli a přišli o svoje místo v nebi. Velký drak – starý had, nazývaný ďábel a satan, svůdce celé země – byl svržen na zem a jeho andělé byli svrženi s ním”* (Zj 12,7-9). Vidíte, jak Písmo svaté nazývá ďábla: *svůdce celé země*. Pokušení je vždy svádějící, ať už vychází z nás samých, ze světa či od ďábla; je vždy lži: slibuje nám to, co nám nemůže dát.

Pravé štěstí se nachází pouze v Bohu: čím více se vzdalujeme od Boha, tím více sestupujeme a stáváme se nešťastnými; čím více se přibližujeme Bohu, tím více jsme šťastní a rosteme, protože jedině v Bohu se nachází pravá spravedlnost, pravá láska a velikost. Proto nám Bůh zakazuje zneužívat jeho jména na dosvědčení lži.

Ave Maria!

Zachovávat zasvěcené svátky

“Šest dní budeš pracovat a dělat všechnu svou práci. Ale sedmý den je den odpočínutí Hospodina, tvého Boha. Nebudeš dělat žádnou práci, ani ty, ani tvůj syn a tvá dcera, ani tvůj otrok a tvá otrokyně, ani tvůj dobytek, ani přistěhovalec, kterého jsi přijal k sobě. V šesti dnech totiž učinil Hospodin nebe i zemi, moře a všechno, co je v nich, a sedmého dne odpočinul” (Ex 20,9-11).

Posvátný text nám říká, že Bůh přikázal odpočinek na sedmý den v týdnu, aby to byl den posvěcený, zasvěcený Pánu na památku díla stvoření a díkyvdání za ně. Víme, že ve Starém zákoně dnem týdne vyhrazeným pro odpočinek zasvěcený Pánu byla sobota. Církev, zplnomocněná Bohem – *“Tobě dám klíče od nebeského království: co svážeš na zemi, bude svázáno na nebi, a co rozvážeš na zemi, bude rozvázáno na nebi” (Mt 16,19)* –, nahradila sobotu nedělí, aby spolu s dílem stvoření zároveň připomínala dílo vykoupení uskutečněné Kristem, naším Spasitelem, který vstal z mrtvých v neděli.

Poté, co jsme objasnili tento bod, zaměříme naši pozornost na slova, která Bůh užívá k tomu, aby nám předepsal toto přikázání: *“Šest dní budeš (...). Ale sedmý den je den odpočínutí Hospodina, tvého Boha”*. Tak neděle není pouze dne fyzického odpočinku, dnem zdržení se služebných prací, ale také a především je určena k tomu, aby byl dnem *“odpočínutí Hospodina”*: dnem modlitby, v kterém se setkáváme s Bohem, abychom mu děkovali za dobrodiní, jež nám učinil, zpívali naše chvály pro jeho nesmírné bytí, pro jeho nekonečné dary, na kterých nám dal účast, a prosili o jeho pomoc ve svých potřebách.

Abychom plnili tyto povinnosti vůči Bohu, Církev nám přikázala *účastnit se mše svaté o nedělích a zasvěcených svátcích*. A nemáme se omezit na to, že se budeme pouze přítomni na mši svaté, ale máme na ní mít účast. Opravdu, není to pouze kněz, kdo slaví Eucharistii - on jí v jméně Kristově předsedá a konsekruje ji -, nýbrž všichni věřící, kteří jsou shromážděni kolem oltáře a spolu s knězem prožívají a slaví jedinou Kristovu oběť. Proto se máme snažit o to, abychom na ni byli připraveni, odpovídali, modlili se s knězem a stejně jako kněz přistoupili k oltářnímu stolu, abychom přijali svaté přijímání, tělo Ježíše Krista.

Říkám, že je nezbytné, abychom byli připraveni, protože k tomu, abychom přijali Kristovo tělo, je nutné, aby nás naše svědomí neobviňovalo z těžkého hříchu. Neboť, jsme-li v těžkém hříchu, je pak k tomu, abychom mohli přijímat, nevyhnutelné jít nejprve přijmout rozhřešení ve svátosti pokání čili ve svaté zpovědi.

Slavení Eucharistie není jen prostým obřadem, kterého se účastníme; je to skutečná událost, při níž se setkáváme s živým Bohem v osobě jeho Syna, slavíme památku jeho utrpení, smrti a zmrtvýchvstání a přijímáme jeho tělo a krev, jak nám to on sám řekl: *“To je mé tělo, které se za vás vydává. To konejte na mou památku” (Lk 22,19); “Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa” (Mt 28,20).*

Pán nám říká vzhledem ke konsekrovanému chlebu a vínu: *“Toto je mé tělo”*. Proto, říká-li Pán, že “je”, je; a nemůže nebýt, protože Boží slovo uskutečňuje to, co znamená. V síle tohoto slova jsou pod způsoby posvěceného chleba a vína tělo a krev Ježíše Krista po celý čas, dokud jsou zachovány způsoby. V síle Božího slova se uskutečnil jev předpodstatnění. Zde naše víra musí být pevná, neboť je živena a osvětlována Božím slovem, které je pro nás život a světlo. Nekráčíme v temnotách, víme, kam jdeme, kráčíme po cestě, kterou nám vyznačil

Bůh, následujeme toho, který řekl: *“Já jsem Cesta, Pravda a Život”* (Jn 14,6). Následujeme Ježíše Krista, Boží Slovo, Otcovo Slovo.

Tak, pokud se naše zachovávání nedělního přikázání omezí nejvýš na to, že nebudeme pracovat, nemůžeme s klidným svědomím říci, že plníme Boží přikázání, protože jsme zachovali část vztahující se na odpočinek, ale nedostali jsme části týkající se zasvěcení dne Pánu. Bůh nás nestvořil jako pouhé hmotné bytosti, ale máme jednu část našeho bytí, která je duchovní, která nás činí podobné Bohu: jsme bytosti, které myslí, poznávají, svobodně volí a rozhodují se; jsme dílem Boží myšlenky, stvoření Boží vůlí. Proto duchovní část má doprovázet a posvěcovat fyzický, tělesný odpočinek.

Ještě méně plní toto přikázání ti, kdo využívají tento den na rozptýlení, hry a zábavy, zvláště jsou-li hříšné. Tehdy den, který měl být zasvěcen Pánu, se mění v den hříchu, který uráží Boha a zatracuje duše. Vzhledem k tomu nám Písmo svaté říká: *“Kdo ji znesvětil, bude vydán na smrt; kdokoli bude v ten den konat nějakou práci, bude vyloučen ze středu svého lidu. Po šest dní se bude konat práce, ale sedmý den bude dnem úplného odpočinku, zasvěceným Hospodinu”* (Ex 31,14-15).

Jak vidíme, text naléhá na zasvěcení tohoto dne odpočinku Pánu. A toto zasvěcení vyžaduje, aby alespoň část dne byla věnována setkání s Bohem: setkání, při němž vstupujeme do přímého a vroucího kontaktu s Pánem prostřednictvím osobní a společné modlitby, účasti na mši svaté a naslouchání Božímu slovu, které je skrze kněze adresováno celému shromáždění věřících. Jim svěřil Pán poslání, aby nám předávali jeho slovo a vedli nás po cestách spásy.

Jestliže náhodou vidíme, že mezi kněžími jsou někteří, kteří se dostávají na scesti a vzdalují se, nedivme se! Také oni jsou lidé, podrobni lidské slabosti jako my. Během doby jsme se setkali s mnohými, kteří pobloudili a byli nevěrní Bohu i poslání, jež jim Pán svěřil. Je to skutečnost, která se nelíbí samotnému Bohu a již i on lituje: *“Nyní platí vám, kněží, tento příkaz: Jestliže neposlechnete a nevezmete si k srdci, abyste vzdávali úctu mému jménu – praví Hospodin zástupů – stihnu vás kletbou a budu zlořečit vašim žehnáním; ano, budu jim zlořečit, neboť jste si to nevzali k srdci. Hle, useknu vaše rámě a vhodím vám lejno do tváře, lejno vašich slavností, a to vás vezme s sebou. Tu poznáte, že jsem vám dal tento příkaz, neboť mám svou smlouvu s Levim – praví Hospodin zástupů. Měl jsem s ním smlouvu o životě a pokoji a to jsem mu uštědřil i s bázni; bál se mě a k mému jménu měl úctu. V jeho ústech byla nauka pravdy a nepravost se nenalezla na jeho rtech; v pokoji a upřímnosti se mnou krácel a mnohé odvrátil od nepravosti. Rty kněze totiž mají dbát vědomosti a poučení se hledá z jeho úst, neboť je poslem Hospodina zástupů”* (Mal 2,1-7).

Bůh nám zde ukazuje obraz kněze, který byl nevěrný, i obraz kněze, jenž zůstává věrný Pánu a poslání, které mu svěřil. Nuže, protože někteří ustupují, nemají druží, kteří vytrvávají, v ničem přijít o náš respekt, naši vážnost a naši úctu; naopak, slabost jedněch dává více vyniknout hodnotě druhých. Proto máme vždy s vírou naslouchat knězi, neboť on je světlo pro naši cestu, vůdce pro náš život a síla pro naše slabosti.

Kristus je pravý a věčný Kněz nové smlouvy a my všichni, kdo s ním zůstáváme spojeni, máme účast na jeho kněžství: každý v oblasti, do které nás Bůh umístil. Všichni, spojeni v téže víře, v téže naději a v téže lásce, jsme Boží lid, který Písmo svaté popisuje jako *kněžský lid*. Sv. Petr nám ve svém prvním listě adresuje tato slova: *“Vy však jste rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid patřící Bohu jako vlastnictví, abyste rozhlašovali, jak veliké věci vykonal ten, který vás povolal ze tmy ke svému podivuhodnému světlu. Kdysi jste nebyli jeho lid, teď však jste lid Boží”* (1 Petr 2,9-10). A krátce předtím říkal: *“A vy sami se staňte živými kameny pro duchovní chrám, svatým kněžstvím, které přináší duchovní oběti, Bohu příjemné skrze Ježíše Krista”* (1 Petr 2,5). Tuto kněžskou důstojnost jsme přijali skrze křest, v její síle můžeme a máme *přinášet duchovní oběti*: všechny dobré křesťanské skutky,

zvěstování Božích divů, prosby a díkůvzdání naše i našich bratří a sester, svědectví svatého života, sebezápory a darování se do služby bližním.

Musíme si být vědomi toho, že se nám dostalo účasti na Kristově kněžství, abychom spolupracovali na jeho vykupitelském díle. Toto vědomí nám pomůže důstojně zachovávat přikázání o neděli jakožto dni zasvěcenému Pánovi: dni, který má být využit také pro naši vlastní evangelizaci, pro studium Božích zákonů a Boží nauky, abychom je pak v našem každodenním životě dokázali aplikovat na každou situaci, žili je a předávali těm, kdo jsou kolem nás, především těm, které nebe svěřilo naší odpovědnosti.

Jestliže naopak strávíme svou neděli jen v tělesném odpočinku a zábavách, můžeme pak říci, že jsme splnili své kněžské poslání u těch, které nám Pán svěřil? Nebudeme zanedbávat dobrý příklad, který jsme povinni dávat těm, jež nás pozorují? Nezapomínejme, že apoštolát dobrého příkladu je vyšší než apoštolát slova, jestliže ono není důsledně převedeno do našeho praktického života. Je velmi pravdivé úsloví našeho lidu: *“Slova hýbou, ale příklady táhnou”*. Tím se chce říci, že náš život má být v harmonii s našimi slovy.

My všichni jsme, více či méně, odpovědni za prostředí, v němž se nacházíme, pro dobro bližních a pro spásu jejich duší. Svými postoji vůči nim, svými slovy, svými skutky a svými modlitbami, které máme konat zvláště i obecně s nimi a za ně, si máme vzájemně pomáhat kráčet a vytrvat na dobré cestě: na cestě víry v Krista, na cestě naděje a na cestě lásky, která nás všechny spojuje v Kristu, hlavě a vůdci svého lidu, jímž je Církev. Jestliže tak nečiníme, jak zasvěcujeme Pánu svou neděli?

Ve svém evangeliu sv. Jan říká, že mnozí z učedníků, kteří doprovázeli Krista, když ho slyšeli zvěstovat tajemství Eucharistie, nevěřili, pohoršovali se a opustili Pána. Tehdy Ježíš, když to viděl, *“jim řekl: «Nad tím se pohoršujete? Co teprve až uvidíte Syna člověka, jak vystupuje tam, kde byl dříve? Co dává život, je duch, tělo nic neznamená. Slova, která jsem vám mluvil, jsou duch a jsou život. Ale jsou mezi vámi někteří, kdo nevěří.» Ježíš totiž věděl od začátku, kdo jsou ti, kdo nevěří, a kdo je ten, který ho zradí. A dodal: «Proto jsem vám říkal, že nikdo ke mně nemůže přijít, není-li mu to dáno od Otce.» Proto mnoho z jeho učedníků odešlo a už s ním nechodili. Ježíš tedy řekl Dvanácti: «I vy chcete odejít?» Šimon Petr mu odpověděl: «Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova věčného života, a my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi ten Svatý Boží!» Ježíš jim na to řekl: «Nevyvolil jsem si vás dvanáct? A přece jeden z vás je ďábel.» Tím myslel Jidáše, syna Šimona Iškariotského. Ten totiž, jeden z Dvanácti, ho měl zradit”* (Jn 6,61-71).

Tento úryvek evangelia nám ukazuje na to, jak už od počátku byli v Boží Církvi nevěřící, nevěrní a dezertéři. Opouštějí Boha, aby podlehlí pokušením pýchy, žádostivosti, těla, ďábla a světa. Nedbají na to, co řekl Pán: *“Co dává život, je duch, tělo nic neznamená”*. Vždyť když duch opustí tělo, k čemu ono slouží? Pojďme na hřbitov a pozorujme hroby: dají nám odpověď!

Ale tato odpověď je ještě neúplná, protože přijde den, v němž tato těla, rozpadlá na prach, vstanou z mrtvých k věčnému životu a, znovu spojená s dušemi, jež je oživovaly během pozemského života, budou mít účast na tomtéž osudu, který byl duším vymezen hned po smrti podle zásluh dobrých či zlých skutků každého. Proto nám Ježíš Kristus říká, že tělo nic neznamená, neboť duch je tím, který dává život. A slova, která nám řekl, *“jsou duch a jsou život”* – to pro ty, kdo jim věří a poslouchají je. Sv. Petr odpověděl: *“Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova věčného života”*.

Jako apoštol máme věřit Kristu a zůstat spojeni s ním v osobě Petrova nástupce, papeže a římského biskupa, a s ním říci: *“Věříme a víme, že ty jsi Svatý Boží, Kristus, Syn živého Boha, který jsi přišel na svět, abys nás spasil; a že jen ty máš slova věčného života!”* A čím více vidíme, že se druzí vzdalují, tím pevněji se máme přidržet své víry v Krista v osobě jeho představitele, papeže, jediného pravého vůdce jediné pravé Boží Církev,

založené Ježíšem Kristem. On zůstane a je s námi až do konce časů: *“Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa”* (Mt 28,20).

Toto je brána spásy, kterou nám Bůh otevřel, a cesta, po které dojdeme až k němu: Kristus ve své Církvi. Jsme údy Kristovy Církve, jsme součástí Kristova shromáždění a žijeme spojení s Kristem, abychom byli skrze Krista spaseni. A neděle je den určený Bohem k tomu, aby spojily ve shromáždění údy Kristova mystického Těla, které tvoří jeho Církev.

Ave Maria!

Cti otce svého a matku svou

“Cti otce svého a matku svou, jak ti to přikázal Hospodin” (Dt 5,16).

Když sv. Pavel píše Efesanům, připomíná dětem toto přikázání, které dal Bůh celému lidstvu: *“Děti, poslouchejte své rodiče, jak se to sluší u křesťanů, protože tak to má být. ‘Cti otce svého i matku’ - to je první přikázání, při kterém se slibuje odměna: ‘aby se ti dobře vedlo a abys dlouho žil na zemi’”* (Ef 6,1-3). Máme zachovávat tento zákon, který nám předepisuje, abychom ctili otce a matku, nejenom proto, abychom byli šťastní na zemi, ale hlavně proto, abychom se vyhnuli věčnému trestu, neboť jednat v opačném smyslu je proti spravedlnosti a lásce, a tím samým ustavuje těžký hřích, který nás může dovést k věčnému zatracení označovanému jako věčná smrt: *“Kdo potupí otce nebo matku, ať propadne trestu smrti”* (Ex 21,17).

Přísnost, s kterou Bůh žádá zachovávání tohoto přikázání, nám ukazuje na závažnost hříchu spáchanému proti němu. Při slavnostním vyhlášení Božího zákona – na které Mojžíš svolal veškerý Boží lid, aby se ho účastnil tím, že bude vyjadřovat svůj souhlas s každým výrokem levitů - , se mezi kletbami, které levité měli vyhlásit proti těm, kdo porušují Boží zákon, se objevuje i následující: *“‘Proklet je ten, kdo znevažuje svého otce nebo matku.’ A všechen lid řekne: ‘Amen’”* (Dt 27,16). A kniha Sirachovcova nám připomíná toto přikázání a odvolává se přitom na dluh vděčnosti, který máme vůči svým rodičům: *“Z celého srdce cti svého otce a nezapomínej nikdy na porodní bolesti své matky. Pamatuj, že jim děkuješ za své bytí. Čím se jim můžeš odplatit za to, co ti dali?”* (Sir 7,27-28).

A Ježíš Kristus potvrzuje toto přikázání i to, jak Bohu leží na srdci jeho věrné zachovávání a jak nestrpí jeho lidské obcházení z jakýchkoliv důvodů, když kárá farizeje těmito slovy: *“Proč zase vy přestupujete Boží přikázání pro svoje podání? Bůh přece řekl: ‘Cti otce i matku’ a ‘kdo potupí otce nebo matku, ať propadne trestu smrti’. Vy však říkáte: ‘Kdo by prohlásil otci nebo matce: ‘To, čím by ti měl pomáhat, je dar pro chrám’ - ten že už není povinen podporovat svého otce a svou matku. Tak jste svým podáním zbavili závaznosti slovo Boží. Pokrytci! Dobře to o vás předpověděl Izaiáš: ‘Tento lid mě uctívá rty, ale jejich srdce je daleko ode mě. Nadarmo mě však uctívají, když učí naukám, které jsou lidskými ustanoveními’”* (Mt 15,3-9).

Hle, jak je toto Boží přikázání zachyceno na jedné památné stránce knihy Sirachovcovy:

“Slyšte, děti, o právech otce a jedněte tak, abyste došly spásy.

Neboť Pán chtěl, aby otec byl od dětí ctěn, a potvrdil právo matky u potomstva.

Kdo ctí otce, usmiřuje své hříchy, kdo si váží matky, jako by sbíral poklady.

Kdo ctí otce, dočká se radosti na vlastních dětech, a bude vyslyšen, když se modlí.

Kdo ctí otce, bude dlouho žít, kdo poslouchá otce, občerstvuje svou matku a slouží svým rodičům jako Pánu.

Cti svého otce skutkem i slovem, aby k tobě přišlo jeho požehnání.

*Požehnání otcovo upevňuje totiž domy dětí, ale kletba matčina je vyvrací ze základů.
Nechlub se hanbou svého otce, neboť otcova potupa ti není ke cti.
Vždyť čest člověka pochází ze cti jeho otce, potupená matka je hanbou pro děti.
Synu, ujmí se svého otce, když zestárne, a netrap ho, dokud je živ.
Slábně-li mu rozum, ber na něj ohled a nepohrdej jím, když ty jsi v plné síle.
Nezapomene se ti na to, žes měl soucit s otcem, započítá se ti jako náhrada za tvé hříchy.
Vzpomene se na to, až budeš v tísní, rozpustí to tvé hříchy jako horko jinovatku.
Kdo opustí otce, je jako rouhač, kdo se oboří na matku, je Pánem proklet” (Sir 3,1-16).*

Všechny tyto výroky jsou hlasem Boha, který nám říká, jaké má být naše chování vůči našim rodičům.

Avšak zachovávání tohoto přikázání jde ještě dále, protože zahrnuje také každou autoritu ustanovenou pro nás Bohem. Tak sv. Pavel poté, co mluvil o tom, že děti mají poslouchat a respektovat své rodiče, vyzývá podřízené, aby poslouchali své představené: *“Děti, ve všem svoje rodiče poslouchejte, jak se to patří u křesťanů. (...) Otroci, poslouchejte ve všem svoje pozemské pány. Ne abyste sloužili jenom naoko, a tak se chtěli dělat pěknými v lidských očích, ale s upřímným srdcem, z bázně před Pánem. Cokoli děláte, dělejte z duše jako pro Pána, a ne pro lidi. Víte, že od Pána obdržíte za odměnu dědictví – život věčný. Služte Kristu Pánu!”* (Kol 3,20-24). Tato slova se odvolávají na víru: máme sloužit svým představeným, neboť v nich vidíme Boha a doufáme od Boha jako odměnu jeho dědictví.

Máme tedy pokládat své představené za své rodiče; milovat je, sloužit jim, ctít je jako ty, které nám poslal Bůh, aby nám jako Boží služebníci – protože jejich posláním je také služba – a ve jméně Božím pomáhali, řídili naše kroky a vedli nás po cestách života.

Pamatujme na to, že všichni jsme posláni Bohem, aby každý z nás zaujímal místo, kam byl umístěn: děti byly Bohem poslány rodičům, aby je živili, vychovávali a nasměrovali na cesty života; učitelé byli posláni Bohem, aby učili své žáky; žáci byli Bohem posláni učitelům, aby je učili uměním i přirozeným a nadpřirozeným vědám. A tak všichni sloužíme, ať jako rodiče či jako učitelé nebo jako děti, žáci a dělníci. Všechno je službou ve jménu Páně.

Podnikatelé a páni slouží svým zaměstnancům tím, že jim dávají práci a platí jim mzdu, a tak jim zajišťují prostředky pro slušný a čestný život. Tímto způsobem jsme všichni Boží služebníci, protože sloužíme Bohu v osobě svých bratří a sester.

Tuto nauku potvrzují slova Ježíše Krista: *“Amen, amen, pravím vám: Kdo přijímá toho, koho já posílám, přijímá toho, který mě poslal”* (Jn 13,20). A když Pán mluvil ke svým učedníkům poté, co ho matka Zebedeových synů prosila o to, aby tito její synové zaujímali první místa v nebeském království, řekl jim: *“Víte, že panovníci tvrdě vládnou nad národy a velmoži jim dávají cítit svou moc. Mezi vámi však tomu tak nebude. Ale kdo by chtěl být mezi vámi veliký, ať je vaším služebníkem, a kdo by chtěl být mezi vámi první, ať je vaším otrokem. Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za všechny”* (Mt 20,25-28).

Jelikož jsme křesťané, tj. následujeme Krista, máme se všichni stát služebníky svých bratří a sester; máme sloužit s láskou a s úctou vůči osobnosti a důstojnosti svých bližních, neboť důstojnost nespočívá v postavení, které zastávají, ale v právu, jež náleží každé osobě. Jiné je právo rodičů, jiné dětí; jiné je právo učitelů, jiné žáků... Je pravdou, že jedni jsou těmi, kdo vládnou a dávají příkazy, a druzí těmi, kdo je plní, ale všichni jsme bytosti stvořené Bohem k jeho obrazu a podobě, určené k věčnému životu skrze účast na Božím životě. Proto nás Bůh stvořil jako rozumové bytosti, které myslí a poznávají a tak jsou schopné objevovat Boha; stvořil nás jako svobodné bytosti, schopné rozlišovat mezi dobrem a zlem a rozhodnout

se pro jedno z nich, a tak si na základě učiněné volby zasloužit věčnou odměnu nebo věčný trest.

Všichni jsme dílem Boží myšlenky. A náš rozum je pouze z božské dobroty schopen dosáhnout této stvořitelské myšlenky, a to v míře, v jaké mu to Bůh chtěl předat. Máme proto rozum používat k tomu, abychom poznávali Boha, zázraky jeho stvořitelského díla, jež jsou předmětem lidské vědy, a božská tajemství, která uznal za dobré nám zjevit. Především však máme využívat všechna tato poznání, která nám Bůh umožnil získat tolika způsoby a prostředky, z nichž je definitivním jeho vlastní Syn, a snažit se milovat ho a sloužit mu v osobě našich bratří a sester, jež jsou – jako my a spolu s námi – dětmi téhož Otce, jenž je na nebesích.

Právě z tohoto hlediska služby založil Ježíš Kristus svou Církev: aby celé lidstvo přivedl k pramenům spásy. Všichni členové Církve se mají cítit jako Boží služebníci, postavení do služby tomuto spásonosnému úradku, v podobnosti s Kristem, který přišel, *“aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé”* (Mt 20,28). Kristus k službě údů svého mystického Těla ustanovil posvátnou hierarchii, které svěřil poslání, jež obdržel od Otce: *“Jako Otec poslal mne, tak i já posílám vás”* (Jn 20,21). Proto se papež, pravý a univerzální představitel Krista, vůdce a viditelná hlava jeho Církve, podepisuje: *“sluha sluhů Božích”*.

Tak přikázání, které nám nařizuje *ctít otce a matku*, zahrnuje každou autoritu, která pro nás stejně jako naši rodiče představuje Boha a byla jí ustavena.

Tímto způsobem byla Kristem založena Církev, aby sloužila Bohu a Božímu lidu; proto ji máme ctít, milovat a poslouchat její učení. Tak jako ve Starém zákoně Bůh posílal své proroky, aby učili a vedli vyvolený národ po cestách jeho přikázání, tak nám také Ježíš Kristus dal svou Církev, aby jejím prostřednictvím pokračoval v díle našeho vykoupení. Proto máme tuto Církev, jejímiž jsme údy a dětmi, milovat, sloužit jí a ctít ji jako duchovní Matku, kterou nám Bůh dal k slávě svého jména i mystického Těla Ježíše Krista, svého Syna a našeho Spasitele.

Ave Maria!

Nezabiješ

“Nezabiješ” (Dt 5,17).

Tímto přikázáním nám Bůh zakazuje jakýkoliv útok na lidský život. Rozhodovat o jeho konci je právo, které Bůh vyhradil pouze sobě samému. Proto nám není dovoleno zničit žádný lidský život, i kdyby byl teprve v zárodku.

Tento zákaz nezabíjet, který Bůh dal lidstvu, je předkládán k našemu uvažování na různých místech Písma svatého. Příběh Kaina a Ábela, synů Adama a Evy, je jedním jasným příkladem: *“Ábel byl pastýřem koz a ovcí a Kain obdělával půdu. Po nějaké době Kain přinesl Hospodinu oběť z polních plodin. Také Ábel obětoval z prvorozenat svého bratra a z jejich tuku. Hospodin shlédl na Ábela a jeho oběť, ale na Kaina a jeho oběť neshlédl. Kain se nad tím velmi rozhněval a chodil se svěšenou tváří. Hospodin řekl Kainovi: «Proč se zlobíš a proč chodíš se svěšenou tváří? Budeš-li jednat správně, budeš chodit s hlavou radostně vztyčenou! Nebudeš-li však jednat správně, u brány se usadí hřích, bude se chtít k tobě přimknout, ale ty ho musíš ovládnout.»*

Kain řekl Ábelovi, svému bratru: «Pojďme na pole!» A když byli na poli, vrhl se Kain na svého bratra Ábela a zabil ho.

Tu se Hospodin zeptal Kaina: «Kde je tvůj bratr Ábel?» On odpověděl: «Nevím. Copak jsem já strážcem svého bratra?» Hospodin řekl: «Cos to udělal? Hlas krve tvého bratra volá ke mně ze země. Proto buď proklet, vyhnán z úrodné země, která otevřela ústa, aby z tvé ruky přijala krev tvého bratra. (...) Budeš pobíhat a toulat se po zemi.» Tu pravil Kain Hospodinovi: «Větší je můj trest, než mohu snést. Hle, vyháníš mě dnes z úrodné půdy, musím se před tebou skrývat, budu pobíhat a toulat se po zemi. Kdo mě najde, zabije mě.» Hospodin mu řekl: «Nebude tomu tak: Kdo by zabil Kaina, propadne sedminásobné pomstě.» Proto dal Hospodin Kainovi znamení, aby ho nikdo, kdo by ho našel, nezabil. Kain pak odešel od Hospodina a usadil se v zemi Nod na východ od Edenu” (Gn 4,2-16).

Tento úryvek Písma svatého nám podává obdivuhodná poučení ohledně tohoto Božího přikázání: “Nezabiješ!” Jako první, které mě napadá, je toto: i když byl Kain vrahem svého bratra, Pán nedovolil, aby ho někdo mohl zabít. Je to právo, které si Bůh vyhradil sobě, tj. právo poslat každého na smrt tehdy, kdy to pokládá za vhodné. Bůh postupuje takto, aby dal čas na lítost a pokání.

Kdyby Kain místo toho, aby se rozčiloval nad trestem a bál se, že bude někým zabit, raději uznal svůj hřích a pokorně prosil Pána o odpuštění, jistě by ho dostal. Avšak místo tohoto skutku pokory a důvěry v Boží dobrotu se rozčiluje!

Kain se pravděpodobně bál, že když se někdo dozví, jak se zachoval vůči Ábelovi, bude se chtít pomstít a jednat s ním stejným způsobem. Ale Bůh zakazuje také vraždu na vyrovnání účtů a činí opatření, aby k něčemu takovému nedošlo a hřích se neopakoval. Tímto přikázáním nám Bůh zakazuje hřích pomsty, neboť pomsta je skutkem vzpoury, vedeným přehnanou pýchou. Nesmíme se tedy svým bližním mstít, ani trestat zločince v duchu pomsty.

V případech, v nichž je veřejná autorita donucena potrestat zločin pro uchování pořádku, má být trest vždy doprovázen duchem lásky kvůli obecnému dobru i kvůli viníkovi, aby tak uznal zlo, litoval ho a byl ochoten změnit svůj život.

Běžně se neberou v potaz určité druhy pomalé smrti, kterou lidé zapříčiňují svým bližním, ale jež přesto mají svou tíhu na Božích vahách: nespravedlnost, s kterou se častokrát obětuje bližní; pomluvy, kterými je okrádán o dobré jméno, osobní důstojnost a náležitou

úctu; zneužívání, kterým je připravován o svá práva, a mnohé jiné věci tohoto druhu, jimiž je bližní trápen a je mu pomalu způsobována smrt.

Když byl Ježíš Kristus zajat v Olivové zahradě, sv. Petr chtěl svého Mistra bránit, a proto vytáhl meč a jednomu vojákovi usekl ucho. Ale Pán se zastal zraněného a řekl Petrovi: *“Zastrč svůj meč tam, kam patří. Každý, kdo sahá po meči, mečem zahyne”* (Mt 26,52). To znamená, že každý zločin se trestá a že Bůh ho zakazuje a zavrhuje. Pán nedovolil, aby sv. Petr užil meč ani na jeho obranu. To neznamená, že v případě útoku se nemůžeme bránit, ale že nesmíme bližního napadnout nespravedlivě a bez toho, že bychom nebyli donuceni nutností obrany.

Když se vrátíme k případu Kaina a Ábela, setkáme se tam s jednou výstrahou ve formě přikázání, které Bůh dal Kainovi a jež bychom neměli povrchně přejít bez vážného zamyšlení: *“Proč se zlobíš a proč chodíš se svěšenou tváří? Budeš-li jednat správně, budeš chodit s hlavou radostně vztyčenou! Nebudeš-li však jednat správně, u brány se usadí hřích, bude se chtít k tobě přimknout, ale ty ho musíš ovládnout.”* My všichni musíme poznat, jaké pokušení nás nejčastěji napadá a snaží se nás svést na cestu zla; jinými slovy, jaký je hřích, jak řekl Bůh Kainovi, pro který máme největší náklonnost. Máme ho ovládat, jak žádal Bůh: *“Musíš ho ovládnout”*. Každý hřích nese v sobě rozsudek věčné smrti, neboť je porušením Božího zákona: *“Ze stromu poznání dobra a zla jíst nesmíš, neboť v den, kdy bys z něho jedl, musíš zemřít”* (Gn 2,17). Tuto větu můžeme číst takto: jestliže překročíš má přikázání, propadneš trestu smrti, neboli věčnému zatracení. Každý hřích spadá pod soudní pravomoc tohoto rozsudku, neboť každý hřích je porušením Božího zákona a nese v sobě věčnou smrt a často také smrt časnou; není nám tedy dovoleno obětovat život bližního ani náš. Toto přikázání je absolutní: *“Nezabiješ”*.

Ježíš Kristus ve svém Horském kázání potvrdil toto Boží přikázání, když řekl: *“Slyšeli jste, že bylo řečeno předkům: ‘Nezabiješ.’ Kdo by zabil, propadne soudu. Ale já vám říkám: Každý, kdo se na svého bratra hněvá, propadne soudu; kdo svého bratra tupí, propadne veleradě; a kdo ho zatracuje, propadne pekelnému ohni”* (Mt 5,21-22).

Pán říká: *“Propadne soudu”*. Kdo spáchá tyto hříchy, může se ještě spasit, bude-li chtít litovat, prosit o odpuštění, konat pokání a podle možností napravit zlo, které svému bližnímu způsobil.

Ave Maria!

Nesesmilníš

“*Nezcizoložíš*” (Dt 5,18).

V těchto časech, kdy se zdá, že společnost chce z tohoto hříchu učinit zákon, Písmo nepřestává opakovat Boží příkázání: “*Nezcizoložíš*”. Je to Boží slovo a Boží slovo se nemění, stejně jako se nemění jeho zákon: “*Spíše však pomine nebe a země, než aby padla jediná čárka ze Zákona*” (Lk 16,17).

Toto příkázání zavazuje všechny – každého podle jeho stavu – k zachovávaní čistoty. Ti, kdo v sobě cítí povolání k manželskému stavu, jsou povinni, dokud nenadejte chvíle uzavření definitivního svazku požehnaného Bohem ve svátosti manželství, zachovávat čistotu a chovat se k sobě s úctou, jakoby byli stromem, jehož ovoce je ještě nezralé a má zapotřebí uzrát, aby se pak mohlo ve svůj čas natrhat.

Po přijetí svátosti manželství je spojení mezi oběma definitivní a nepřipouští rozdělení; je nerozlučitelné, dokud oba žijí. Takto ustanovil Bůh manželský svazek a nikdo nemá právo měnit nebo porušovat to, co Bůh určil. Víme o tomto Božím ustanovení z Písma svatého, když popisuje stvoření lidského rodu: “*Bůh stvořil člověka ke svému obrazu, k obrazu Božímu ho stvořil; stvořil je jako muže a ženu. Bůh jim požehnal slovy: «Plodte a množte se, naplňte zemi a podmaňte si ji»*” (Gn 1,27-28).

Soustředme svoji pozornost na řád, s jakým Bůh ustanovil manželský svazek: stvořil muže a ženu, hned poté jim požehnal a teprve po požehnání jim dovolil definitivní svazek, zde vyjádřený jeho plody, kterými je růst lidstva. Toto Boží požehnání, které má předcházet spojení dvou manželů, má dnes pro pokřtěné konkrétní formu: svátost manželství. Jen po přijetí této svátosti může být manželské spojení považované za dovolené a oprávněné.

Bůh ustanovil toto spojení, tvořené jediné dvěma osobami, a nedovolil jeho dělení s někým jiným, dokud oba žijí. Takový je Boží příkaz, daný Pánem od počátku: “*Proto muž opustí svého otce i svou matku a přilne ke své ženě a oba se stanou jedním tělem*” (Gn 2,24). “*Oba se stanou jedním tělem*”: dva, a ne více!

Tito dva, požehání Bohem v jednom těle, připomínají strom života zasazený Stvořitelem v pozemské zahradě, aby byl obděláván a ve svůj čas dával ovoce. Pokud hledáme na stromě ovoce v nepravém čase, nenajdeme ho. Jestliže trháme ovoce před jeho uzráním, je nezralé, trpké a, pokud se jím živíme, škodlivé pro zdraví. Trháme-li naopak toto ovoce, když je už zralé, v správném období určeném Bohem, tehdy je ovoce lahodné a zárodkem života a štěstí. Na stromě rozkvetou nové květy, po domech se usměje nové jaro a nové životy zazpívají písně svému Stvořiteli.

Toto je hlavní cíl, pro který Bůh ustanovil manželský svazek, a k němu jsou zavázáni všichni ti, kdo si zvolí tento životní stav. Jím chtěl Bůh připojit lidstvo k svému stvořitelenskému dílu; dal mu, řekněme, čestné místo, ale na tomto místě spolu se ctí existují zákony, které Bůh uložil a jež zavazují k vzájemné věrnosti. Každá rodina má jako nějaký strom jeden jediný kmen, z něhož vyrůstají mnohé větve, kterými jsou její děti: děti, které jsou ovocem a pokrývají strom ovocem.

Je tedy nutné, aby tento strom, kterým je rodina, dal Bohu všechno ovoce, které on z něho chce získat. Není dovoleno poškodit poupata, která jsou zárodky nového života, protože je to totéž jako zničit a znehodnotit ovoce stromu a učinit ho neplodným, a tímto způsobem na sebe uvalit rozsudek, který Ježíš Kristus vyslovil nad neplodným fíkovníkem. Jednoho dne, časně zrána, zamířil Ježíš do města Jeruzaléma a “*uviděl fíkovník, šel k němu,*

ale nic na něm nenašel než listí. Řekl mu: «Nikdy, až navěky, ať z tebe už nevzejde ovoce!» Fíkovník ihned uschl» (Mt 21,19).

Proč by tedy nějaký člověk chtěl mít na svém poli fíkovník, který by se sice oděl listím, ale nedával by plody? Jeho dřevo se nedá použít na stavbu; jen neúčinně zabírá zem. Hodí se jen k tomu, aby byl vytržen a hozen do ohně, protože nesplnil poslání, které mu Bůh určil, tj. dát ve svůj čas ovoce. Bůh určil pro každou věc správný čas: je čas sít a čas sázet; je čas ořezávat a čas sklízet; a všechno stvoření, které je nám dáno ke kontemplaci, zachovává zákony, jaké mu Bůh předepsal: všechno kromě lidských tvorů!

Jednoho dne chtěli farizeové poznat Ježíšův názor na tyto věci a *“zeptali se ho, smí-li se muž se ženou rozvést. (...) Odpověděl jim: «Co vám přikázal Mojžíš?» Řekli: «Mojžíš dovolil vystavit jí rozlukový list a rozvést se.» Ježíš jim řekl: «Pro tvrdost vašeho srdce vám napsal tento příkaz! Na začátku při stvoření však Bůh 'učinil lidi jako muže a ženu'. 'Proto opustí muž otce i matku, připojí se ke své ženě, a ti dva budou jeden člověk.' Už tedy nejsou dva, ale jeden. A proto: Co Bůh spojil, člověk nerozlučuje!»” (Mk 10,2-9).* Máme zde potvrzení zákona, který Bůh uložil už na počátku: dva tvoří jedno; jsou kmenem stromu života, který nepřipouští rozdělení. A jestliže pro tvrdost lidského srdce je nutné rozloučení, v tom případě jsou oba povinni zachovávat zákon čistoty, protože, jak říká Ježíš, *“každý, kdo se rozvádí se svou ženou a vezme si jinou, dopouští se cizoložství, a kdo se žení s rozvedenou, dopouští se cizoložství” (Lk 16,18).*

Tento Boží zákon je velmi jasný a nikomu není dovoleno dát mu takový výklad, že ho překroučí. Pouze Církev je pověřena být vykladačkou Božího zákona, a proto máme poslouchat učení nejvyšší hlavy Církve, jíž je papež, římský biskup. A pokud se objeví někdo, kdo vykládá odlišnou nebo opačnou nauku, nesmíme mu věřit ani ho poslouchat, protože katolická, apoštolská a římská Církev je jediná, které Kristus přislíbil a udělil pomoc Ducha Svátého; proto je to Církev v osobě své nejvyšší hlavy a Kristova náměstka na zemi, která má světlo a milost nutné pro rozhodování, vyučování a duchovní vedení Božího lidu.

Nechybějí dnes ti, kdo vykládají tento Boží zákon v opačném smyslu než učení hlavy Církve, ale tyto falešné nauky jsou ve všech dobách odsouzeny Bohem. Už ve Starém zákoně si Bůh stěžoval a vyčítal svého lidu zneuctění rodinné svatyně a odkazoval jim hlasem proroka Malachiáše, že tato zneuctění byla jediným důvodem toho, proč nebyly v nebi přijaté jejich oběti: *“Hospodinův oltář pokrýváte slzami, pláčem a vzdycháním, že prý se už neobracím k oběti a nepřijímám dar z vaší ruky s přízní a ptáte se: «Proč?» Protože Hospodin je svědkem mezi tebou a manželkou tvého mládí, které ses stal nevěrným, ačkoli byla tvou družkou, s níž jsi uzavřel smlouvu. Nezpůsobil Bůh, že jste jedno tělo a jeden duch? A nežádá tato jednota potomstvo od Boha? Dejte si tedy pozor na svůj život; nebud' nevěrný manželce svého mládí! Jestliže se někdo rozvede z nenávisti – praví Hospodin, Bůh Izraele – nepravost pokryje jeho šat – praví Hospodin zástupů; dejte si tedy pozor na svůj život a nebud'te nevěrní” (Mal 2,13-16).*

Všechna tato božská slova nám ukazují na závažnost hříchů spáchaných proti přikázání, jež zakazuje dopouštět se cizoložství. Odpověď, kterou Ježíš Kristus dal farizeům, když se ho ptali na rozvod, si zaslouží, abychom nad ní uvažovali: *“Pro tvrdost vašeho srdce vám Mojžíš dovolil vystavit rozlukový list”.* Tato tvrdost srdce by neměla existovat, neboť je především proti spravedlnosti a porušuje slib, který dal jeden druhému, že se navždy budou vzájemně milovat. Nezapomínejme, co Pán hned poté řekl: *“Co Bůh spojil, člověk nerozlučuje”*, a ještě: *“Každý, kdo se rozvádí se svou ženou a vezme si jinou, dopouští se cizoložství”.* Proto všechny skutky proti tomuto přikázání jsou před Bohem velmi závažnými.

Proto je hrozné pozorovat dnešní svět, v kterém vládne v této oblasti takový nepořádek a jenž tak snadno upadá do nemravnosti. Jako lék zůstává jen jedno řešení: kát se, změnit život a činit pokání. Těm, co nechtějí kráčet po této cestě, Ježíš Kristus řekl: *“Když se*

neobrátejte, všichni právě tak zahynete” (Lk 13,5), tj. jako osmnáct obětí, na které padla věž v Siloe.

To, že řešením je pouze pokání a změna života, potvrzuje případ cizoložné ženy, kterou se Ježíšovi podařilo zachránit od smrti ukamenováním, jak nám to popisuje sv. Jan. Vypráví, že když byl Ježíš v chrámě a učil, přišli k němu učitelé Zákona a farizeové a přivedli s sebou ženu přistíženou při cizoložství; postavili ji před Pána a ptali se ho, zda si myslí, že ji mají ukamenovat, jak to nařizoval Mojžíšův zákon. Ježíš jim nejprve neodpovídal; když však nepřestávali na něho naléhat, *“řekl jim: «Kdo z vás je bez hříchu, ať po ní hodí kamenem první!» (...)* Když to uslyšeli, jeden za druhým se vytráceli, (...) až zůstal on sám a žena před ním. Ježíš (...) jí řekl: *«Ženo, kam se poděli? Nikdo tě neodsoudil?»* Odpověděla: *«Nikdo, Pane.»* Ježíš řekl: *«Ani já tě neodsuzuji. Jdi a od nynějška už nehřeš!»*” (Jn 8,7-11).

Vidíme zde, na Ježíši Kristu, co je Boží milosrdenství vůči kajícímu hříšníkovi. Jistě viděl v srdci té ženy lítost a odpustil jí s příslibem, že ji neodsoudí, pokud znovu neupadne do hříchu: *“Ani já tě neodsuzuji. Jdi a od nynějška už nehřeš!”* Je možné, že někteří vykladači tohoto evangelijního úryvku řeknou, že Ježíšova slova se týkala odsouzení na smrt předepsaného Mojžíšovým zákonem pro takové případy. Může tomu tak být, ale já si myslím, že příkaz, který Pán dal ženě, aby už nehřešila, je podmínkou, aby nebyla odsouzena k věčné smrti. Neboť každý spáchaný hřích nás vystavuje nebezpečí věčného zatracení, protože nevíme, zda nám Bůh dá čas a milost k tomu, abychom litovali a činili pokání. *“Jdi v pokoji a už nehřeš!”*: to je cesta vyznačená Bohem pro všechny, kteří, když zhřešili, chtějí litovat a změnit život, aby se spasili.

V souvislosti s tím, co probíráme, si všimněte těchto slov sv. Pavla: *“Těm, kteří žijí v manželství, nařizují ne já – ale Pán: Žena ať od svého muže neodchází. Odejde-li však přece, musí zůstat neprovdaná, anebo se opět se svým mužem smířit. Právě tak se muž nesmí se svou ženou rozvést”* (1 Kor 7,10-11). Máme zde znovu pevně stanovenou nerozlučitelnost manželství; nikomu není dovoleno rozdělovat, co Bůh spojil. A jestliže je pro tvrdost lidského srdce oddělení nevyhnutelné, tehdy je nutné, aby oba zachovávali čistotu, tj. drželi pevně ve svých rukou uzdu svých vášní, nezřízených náklonností a přirozených neřestí, protože Bůh nás nestvořil k tomu, abychom uspokojovali své tělesné vášně, ale abychom spasili duši a spolu s ní v den vzkříšení také své tělo.

Proto se musí vyloučit pád do otroctví hříchu, neboť, jak říká Pán, *“každý, kdo páchá hřích, je otrokem hříchu”* (Jn 8,34). Ten nás uvrhne do pekla. Sv. apoštol Pavel nás varuje před tímto nebezpečím, když říká: *“Pokud jde o smilství a nečistotu vůbec nebo chamtivost, ani jejich jména ať se u vás nevyslovují (...). Toho si totiž buďte dobře vědomi, že žádný smilník ani nečistý ani chamtivý – to je modloslužebník – nemá podíl v království Kristově a Božím. Nedejte se od nikoho svést prázdnými řečmi, protože pro ty věci přichází Boží hněv na neposlušné lidi. Proto s nimi nic nemějte”* (Ef 5,3.5-7).

Apoštol nám doporučuje, abychom nic neměli s nečistými, aby nás nesvedli na cestu nečistoty. Neboť je pravdivé přísloví našeho lidu: *Jdi s dobrými a budeš jako oni; jdi se zlými a budeš horší než oni.* Proto se musíme vyhýbat zlým společnostem, aby nás nesvedly na nízké cesty; neustávejme však milovat tyto naše bratry a sestry, jednejme s nimi s taktem, snažme se jim pomoci svými modlitbami a přitahujme je svými slovy a dobrým příkladem, aby vykročili po lepší cestě: cestě čistoty, pravdy, spravedlnosti a lásky. Musíme tak činit, abychom napodobili Ježíše Krista, který odmítal hřích, ale miloval hříšníky, a dal svůj život za jejich spásu: *“Bůh přece neposlal svého Syna na svět, aby svět odsoudil, ale aby svět byl skrze něho spasen”* (Jn 3,17).

Ave Maria!

Nepokradeš

“Nepokradeš” (Ex 20,15).

Bůh nám zakazuje krádež, protože je to čin proti spravedlnosti: je nespravedlivé přivlastnit si věc, která nám nepatří. Je to čin, který se přičí Boží spravedlnosti; proto nám Bůh říká: “Nebudeš dychtit po domě svého bližního (...), po ničem, co patří tvému bližnímu” (Ex 20,17).

“Nebudeš dychtit po domě svého bližního.” Tímto příkazem nám Bůh zakazuje dychtit po tom, co patří bližnímu; pokud po něčem nedychtíme, také to neukradneme, protože to, co přivádí ke krádeži, je touha.

Nemáme-li nutné živobytí – a můžeme-li -, máme pracovat, abychom si poctivě a čestně vydělali. Ve skutečnosti každý, kdo je zdravý a má vhodný věk, a nepracuje, nezachovává zákon práce uložený Bohem celému lidstvu: “Hospodin Bůh vzal tedy člověka a usadil ho v zahradě Edenu, aby ji obdělával a chránil” (Gn 2,15).

Na začátku, když Bůh uložil člověku tuto povinnost pracovat, byla práce jakýmsi druhem zábavy a rekreace; ale když člověk přestoupil příkaz, který Bůh dal, aby nejedl ovoce za zakázaného stromu, a tak zhřešil, přikázání práce začalo být chápáno jako pokání a trest za spáchaný hřích: “Hospodin Bůh dal člověku příkaz: «Ze všech stromů v zahradě smíš jíst, ale ze stromu poznání dobra a zla jíst nesmíš, neboť v den, kdy bys z něho jedl, musíš zemřít!» (...) Žena viděla, že ovoce stromu je dobré k jídlu, vábné na pohled, lákavé pro poznání moudrosti, a proto si z něho utrhla a jedla, a dala též svému muži; byl s ní a jedl. (...) A člověku (Hospodin Bůh) řekl: «Protože jsi uposlechl hlas své ženy a jedl jsi ze stromu, z něhož jsem ti zakázal jíst: Zlořečena buď země kvůli tobě, s námahou z ní budeš jíst po všechny dny svého života. Trní a bodláčí ti bude plodit a budeš jíst polní rostliny. V potu tváře budeš jíst chléb, dokud se nevrátíš do země, vždyť z ní jsi byl vzat. Ano, jsi prach a v prach se navrátíš»” (Gn 2,16-17; 3,6.17-19).

Tak podle tohoto posvátného textu jsme pro hřích prvních lidských bytostí všichni podrobeni zákonu práce a časné smrti: “V potu tváře budeš jíst chléb, dokud se nevrátíš do země, vždyť z ní jsi byl vzat. Ano, jsi prach a v prach se navrátíš”. Říkám, že jsme podrobeni časné smrti, protože od věčné smrti jsme byli osvobozeni vykoupením, které uskutečnil Ježíš Kristus. Nyní, abychom byli spaseni, nám nezbyvá nic jiného než spolupracovat s milostí, kterou nám zasloužil.

Osvobození od zákona práce jsou pouze děti, protože ještě nemají pro ni potřebné fyzické síly, nemocní, kteří to nezvládají, a lidé, kteří pro věk a pro mnohé předešlé práce už vyčerpali své síly. Na zajištění toho, co je pro všechny tyto nezbytné, jsou zde všichni ti, kdo mají vůči nim závazek spravedlnosti, především ti, kdo užívají toho, co oni učinili svým úsilím a obětí; a je zde láska všech těch, kteří umějí pochopit a milovat svého bližního. Tímto způsobem mohou všichni žít poctivě a čestně jako bratři a sestry, protože jsme dětmi téhož Otce, jenž je na nebesích, a nemusí se porušovat jeho přikázání: “Nepokradeš”.

Je tolik a tak různých způsobů krádeže, že je nemožné zde všechny vypočítat, ale zmíním aspoň některé. Tak v obchodě je krádeží žádat za jakékoliv zboží víc, než je spravedlivé, a přitom často zneužívat potřeby a nevědomosti bližního. Ti, co pracují a dostávají plat, kradou, jestliže nevěnují své práci povinný čas a nepracují s dostatečnou

rychlostí a dokonalostí, tak aby věci byly dobře udělány. Ti, kterým oni slouží, kradou, jestliže neplatí, jak mají, a v patřičném čase.

Krádeží je připravit bližního o jeho zákonná práva, ať už jeho utiskováním takovým způsobem, že nemůže užívat toho, na co má právo, nebo tím, že je připraven o svou svobodu jakožto svobodná bytost, která byla jako taková stvořena Bohem, či jakýmkoliv jiným způsobem.

Také je krádeží klamat bližního a prodávat mu poškozené či podřadné věci jako věci dobré či kvalitní, prodávat mu nemocná či vadná zvířata jako zdravá a dokonalá.

Bůh všechny tyto druhy krádeže zakázal, když nám řekl: *“Nesmíte krást. Nesmíte se přetvařovat a navzájem si lhát”* (Lv 19,11). A sv. Pavel doporučuje zachovávání tohoto přikázání následujícími slovy: *“Nedopustíte, aby vás ovlivnil ďábel. Když někdo kradl, teď už krást nesmí. Ať raději pracuje vlastníma rukama, aby mohl konat dobro a pomáhat těm, kdo trpí nouzí”* (Ef 4,27-28). A na jiném místě ještě říká: *“Bratři, přikazujeme vám jménem Pána Ježíše Krista: strážte se každého bratra, který žije nespořádaně, a ne podle zásad, které jste od nás přijali. (...) Ano, už tehdy, když jsme byli u vás, přikazovali jsme vám: «Kdo nechce pracovat, ať nejí.» A teď slyšíme, že někteří z vás žijí zahálčivě a vůbec nepracují, ale jsou velmi zaměstnáni věcmi, do kterých jim nic není. Takovým lidem důrazně přikazujeme mocí, kterou máme od Pána Ježíše Krista, aby v klidu pracovali a jedli chléb, na který si sami vydělají”* (2 Sol 3,6.10-12). Apoštol přikazuje nespolečovat se s těmi, o kterých víme, že žijí nemravně a přestupují Boží zákon, protože by nás mohli svést na zlé cesty a zatratit. A pokud jsme šli po zlých cestách, vyzývá nás, abychom se napravili, opět čestně pracovali, a tak si vydělali na každodenní výživu a na pomoc potřebnému bližnímu.

Jiným druhem krádeže je krádež dobrého jména. Nactiutrat bližnímu, a tak ho připravovat o úctu a důvěru jeho blízkých, je nejtěžším druhem krádeže, jaká se může spáchat, protože je obírán o to, čeho si on nejvíce cení, tj. svého dobrého jména, své cti, důvěry a úcty svých bratří a sester, a tak je ve svém osobním, veřejném i společenském životě stavěn do obtížné situace.

Bůh toto všechno odsuzuje a hříšníkovi říká: *“Nač mi odřikáváš přikázání a mou smlouvu darmo bereš do úst, když se vzpíráš mému vedení, odhazuješ za hlavu má slova? Zloděje když vidíš, běžíš s ním, s cizoložníky jsi jedna ruka: ústa ke špatnostem otvíráš a tvůj jazyk osnuje lež na lež; o svém bratru mluvíš hanebně, na syna své matky kydáš hanu. Tohle děláš – kdybych k tomu mlčel, myslil bys, že já jsme jako ty”* (Ž 50/49,16-21). A žalmista uzavírá: *“Pochopte, kdo jste Boha zapomněli, nežli vás vydám zkáze bez úniku”* (Ž 50/49,22).

Přijměme tuto Boží výzvu s pozorností, protože je ve hře naše věčná spása. Uspořádejme svůj život s Bohem skrze věrné a stále zachovávání jeho zákona a jeho slova, kterým je jeho Slovo, Ježíš Kristus, náš Spasitel: *“Kdo slyší mé slovo a věří tomu, který mě poslal, má věčný život a nepodléhá soudu, ale přešel ze smrti do života”* (Jn 5,24).

Ave Maria!

Nevydáš křivé svědectví proti svému bližnímu

“Nevydáš křivé svědectví proti svému bližnímu” (Dt 5,20).

Tímto přikázáním nám Bůh zakazuje jakýkoliv druh pomluvy a lži na škodu bližního. Tak praví Pán: *“Nebudeš šířit lživou výpověď, nespoj se s bezbožníkem a nevydávej křivé svědectví. Nenásleduj většinu v páchání zla. Nesud’ ve sporu podle výpovědi většiny, abys neporušil právo. Nenadržuj ani chudému v jeho při. (...) Nepřekrucuj právo svého chudého v jeho při. Vystříhej se lži. Nevinného a spravedlivého nezabíjej, protože neospravedlním bezbožníka. Nepřijímej úplatek, neboť zaslepuje i lidi prozíravé a překrucuje slova spravedlivých” (Ex 23,1-8).*

Toto Boží přikázání nám také zakazuje veškerou nespravedlivou kritiku, každé pomlouvání bližního a jeho nactiutrhání: tento velký zlozvyk vykládat si zle skutky bližního a připisovat jim zlo, které v sobě nemají! Tento způsob jednání odsuzuje sv. Jakub, když nám říká: *“Bratři, nemluvte špatně jeden o druhém. Kdo mluví proti bratrovi nebo bratra posuzuje, mluví proti zákonu a soudí zákon. Soudíš-li však zákon, neplníš zákon, ale děláš ze sebe jeho soudce. Jen jeden je zákonodárce a soudce: ten, který má moc spasit i zahubit. Kdo však jsi ty, když soudíš bližního?” (Jak 4,11-12).*

Pomlouvání a nespravedlivá a utrhačná výtka a kritika jsou proti tomuto přikázání, protože jejich základem je faleš a očerňování. V posvátné knize Přísloví je psáno: *“Křivý svědek neujde trestu, kdo rozšiřuje pomluvy, zahyne” (Př 19,9).*

Jedná-li se o nás samotné, chápeme velmi dobře celý smysl tohoto přikázání, neboť toužíme po tom, aby se vůči nám zachovávalo. Proč ho však nechápeme stejným způsobem vůči svému bližnímu? Není to proto, že žijeme roztržitě či v neznalosti pravdy?

V Evangelii sv. Jana je jeden úryvek, který ve mně stále zanechává silný dojem, totiž místo o Ježíšově soudu před Pilátem. V určité chvíli vyjde najevo obvinění, že Ježíš usiloval o královskou moc, jejíž pravý smysl se Pán snaží vysvětlit: *“Pilát se ho zeptal: «Ty jsi tedy přece král?» Ježíš odpověděl: «Ano, já jsem král! Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.» Pilát mu řekl: «Co je to pravda?» Po těch slovech vyšel zase ven k židům. Řekl jim: «Já na něm neshledávám žádnou vinu»” (Jn 18,37-38).*

Tento evangelijní text nám ukazuje, jak se žije ve světě. Pilát byl mužem vysokého postavení v tehdejší společnosti, mimo jiné s pravomocí soudce nejvyššího soudu, a neví... co je pravda! Ani to nechtěl vědět, protože nečekal na Ježíšovu odpověď. Neměl zájem být poučen... vyšel a mluvil s židy. Tak žijí mnozí ve světě: pravda je nezajímá, a přece se nedostaneme do nebe, nebudeme-li kráčet po cestě pravdy.

Tak Pilát, když vyslechl osočování, odsoudil na smrt nevinného. A byl si toho vědom: on sám vyznal, že oběť je nevinná, a jako by chtěl potlačit výčitky svého svědomí, zinscenoval pokrytecký obřad umývání rukou a před vším lidem vyhlásil, že je nevinný na krvi tohoto spravedlivého: *“Pilát (...) si dal přinést vodu, před očima lidu si umyl ruce a řekl: «Nemám vinu na krvi tohoto spravedlivého»” (Mt 27,24).* *“Tu jim ho vydal, aby byl ukřižován” (Jn 19,16).*

Kdyby bylo možné rozmotat celé klubko lidských dějin, kolik odsouzených na smrt či k trestům takřka tak krutým jako smrt bychom shledali obětmi očerňování, lži, falešných

přísah, nenávisti, závisti a pomsty?! A přece Boží zákon byl dán a zůstává živý a stále opakuje: *“Nezabiješ! Nevydáš křivé svědectví proti svému bližnímu. Neučiniš křivé výpovědi; nebudeš komplicem bezbožných a neposloužíš jim jako falešný svědek. Vyhybej se každé lži”*.

I když lidé nechtějí tomuto Božímu hlasu věnovat pozornost, jeho ozvěna bude zaznívat v lidském svědomí po celý čas, co ono potrvá, a pak na věčnosti v zoufalství těch, kdo propadli zatracení, protože ho neposlouchali.

Přestoupení tohoto přikázání je velmi těžké; jím se uráží Bůh v osobě bližního. Je to porušení příkazu spravedlnosti a lásky, s nimiž se podle Ježíšova přikázání máme chovat k bližnímu: *“To je mé přikázání: Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás”* (Jn 15,12); a Pán nás miloval tak, že za nás dal svůj život. Na jiném místě nám doporučuje totéž a říká: *“Co tedy chcete, aby lidé dělali vám, to všechno i vy dělejte jim, neboť v tom je celý Zákon i Proroci”* (Mt 7,12).

Ave Maria!

Nepožádáš manželky bližního svého

“Nebudeš dychtit po ženě svého bližního, nebudeš toužit po domě svého bližního (...), po ničem, co patří tvému bližnímu” (Dt 5,21).

Takový je zmatek, který se šíří světem proti tomuto přikázání, že se ptám sama sebe: Stojí to ještě za to o něm hovořit? Odpověď je kladná: protože, i kdyby se celý svět vrhl do propasti, Boží slovo zůstává a opakuje: *“Nepožádáš manželky bližního svého!”*

Hřích spáchaný proti tomuto přikázání je tak těžký, že ve Starém zákoně se trestal smrtí: *“Jestliže někdo zcizoloží s vdanou ženou, to jest zcizoloží s ženou svého bližního, cizoložník i cizoložnice musejí být vydáni na smrt”* (Lv 20,10). A na jiném místě: *“Bude-li přistižen muž, že ležel s vdanou ženou, zemřou oba: muž, který se ženou ležel, i ta žena”* (Dt 22,22).

Když Ježíš Kristus v Horském kázání hovořil k zástupu, který se okolo něho shromáždil, řekl: *“Slyšeli jste, že bylo řečeno: ‘Nezcizoložíš.’ Ale já vám říkám: Každý, kdo se dívá na ženu se žádostivostí, už s ní zcizoložil ve svém srdci”* (Mt 5,27-28). Jak vidíme, Bůh nezakazuje jen samotný skutek, ale také touhu a vůli, protože ony jsou tím, co poté přivádějí k vykonání skutku. A božský Mistr uzavírá své tvrzení tímto krajním doporučením: *“Svádí-li tě tvoje pravá ruka, usekni ji a odhod’ od sebe; neboť je pro tebe lépe, aby jeden z tvých údů přišel nazmar, než aby celé tvoje tělo přišlo do pekla”* (Mt 5,29). V uvedené krajní míře chtěl Ježíš vyjádřit závažnost tohoto hříchu a jak se člověk kvůli němu vystavuje trestu věčného zatracení.

Hřích proti tomuto přikázání nese s sebou porušení dvou dalších přikázání, totiž toho, které přikazuje zachovávat čistotu, a toho, které zakazuje krádež: vždyť přivlastnit si někoho,

kdo náleží nebo je svěřen někomu jinému, je krádež. Takový skutek je proti spravedlnosti a proti lásce. Proto Bůh pokračuje v tomto přikázání tím, že uvádí řadu věcí, po kterých nemáme dychtit: *“Nebudeš dychtit po ženě svého bližního, nebudeš toužit po domě svého bližního ani po jeho poli (...), po ničem, co patří tvému bližnímu”* (Dt 5,21).

Zákon občanského rozvodu, který různé národy připouštějí, je v rozporu s Božím zákonem, jenž ustanovuje manželský svazek za nerozlučný: *“Co tedy Bůh spojil, člověk nerozlučuj”* (Mt 19,6). Sv. Pavel, když chtěl hovořit o specifických omezeních zákona, uvádí konkrétní případ manželského svazku muže a ženy, který může přerušit pouze smrt jednoho z nich: *“Tak je vdaná žena zákonem poutána k muži jen po tu dobu, dokud on je naživu. Když však muž umře, je uvolněna od zákona, který ji k muži vázal. Proto, když by za života svého muže chtěla patřit jinému muži, budou jí říkat cizoložnice. Když ji však muž zemře, ten zákon ji už neváže. Není už tedy cizoložnicí, oddá-li se jinému muži”* (Řím 7,2-3).

Tentýž apoštol nám nezakrývá hrozný osud, který čeká provinilce: *“Toho si totiž buďte dobře vědomi, že žádný smilník ani nečistý ani chamtivý – to je modloslužebník – nemá podíl v království Kristově a Božím. Nedejte se od nikoho svést prázdnými řečmi, protože pro ty věci přichází Boží hněv na neposlušné lidi. Proto s nimi nic nemějte”* (Ef 5,5-7). A tak psal křesťanům do Korintu: *“Napsal jsem vám v listě, abyste se nestýkali se smilníky. Tím jsem nechtěl říci, že se nemáte vůbec v tomto světě stýkat se smilníky nebo s lakomci, s lupiči nebo s modláři. To byste museli z tohoto světa utéci. Ale napsal jsem vám v tom smyslu, abyste se nestýkali s takovými, kdo si říká bratr, a přitom je to smilník, lakomec, modlář nebo utrhač, opilec nebo lupič. S takovým člověkem si ani nesedněte ke stolu”* (1 Kor 5,9-11).

Sv. Pavel nám také připomíná Boží povolání ke svatosti: *“Neboť to je vůle Boží: vaše posvěcení! Zdržujte se smilství; naučte se každý držet svoje tělo ve svaté kázni a počestnosti, ne ve chtivé žádostivosti jako pohané, kteří neznají Boha. Nikdo ať v té věci nezkracuje a nepodvádí svého bratra, protože Pán to všechno přísně trestá, jak jsme vám to už dříve pověděli a důrazně připomněli. Bůh nás přece nepovolal k nečistotě, ale k posvěcení. Proto, když tím příkazem někdo pohrdá, nepohrdá člověkem, ale Bohem, který vám dává Svatého Ducha”* (1 Sol 4,3-8).

Vzhledem k Pavlovu tvrzení, které praví: *“Pán to všechno přísně trestá”*, vizte jednu stranu z knihy proroka Jeremiáše, kde Bůh stanovuje zánik svého nevěrného lidu: *“Proč bych jim měl odpustit? Vždyť mě opustili, přísahali skrze ty, kdo nejsou bohý; sytil jsem je, a oni cizoložili, smilnili v domě nevěstky. Jsou jako dobře živení, vilní hřebci: každý řehtá po ženě svého bližního. Neměl bych proto trestat – praví Hospodin – na takovém národě bych se neměl mstít? Vystupte na terasy vinice a ničte, ano, úplně ho zničte! Odstraňte jeho výhonky, protože nepatří Hospodinu”* (Jer 5,7-10).

Příběh krále Davida vypráví o tom, jak zhřešil proti tomuto přikázání; a protože běžně jeden hřích svádí k mnoha dalším, jak porušil také přikázání, které zakazuje přivlastnit si práva bližního, přikázání, jež každému přikazuje zachovávat čistotu podle svého stavu, přikázání, které zakazuje útočit na život bližního, atd. Bůh byl vůči němu milosrdný a poslal mu proroka Nátana, aby mu otevřel oči pro jeho hříchy a oznámil mu tresty, kterými se ho Bůh rozhodl potrestat. Na prorokova slova David litoval a činil pokání. Proto Bůh poslal proroka, aby mu řekl: *“Hospodin ti odpouští hřích, nezemřeš; svým jednáním jsi však urazil Hospodina, proto syn, který se ti narodí, musí zemřít”* (2 Sam 12,13-14).

Také v Novém zákoně musel sv. Jan Křtitel kárat krále Heroda, protože měl u sebe ženu svého bratra Filipa, a říkal mu: *“Není dovoleno, abys měl za ženu manželku svého bratra”* (Mk 6,18). Horlivost pro Boží zákon mu získala palmu vítězství: byl uvězněn a na žádost cizoložné ženy sťat.

Jak bych se cítila šťastná, kdyby Bůh také mně udělil tutéž milost dát život za obranu jeho zákona; a kdyby lidé pro tuto oběť podle příkladu krále Davida uznali své hříchy, prosili Boha o odpuštění a činili pokání, a tak mohli být spaseni pro věčný život!

Neklamme se a nemysleme si, že tyto Boží zákony byla dána pouze Izraelitům jako lidu, který si Bůh vyvolil, aby byl spasen. Ježíš Kristus nám v evangeliu říká, že nepřišel zákon zrušit, ale doplnit a zdokonalit. A poslal své apoštoly, aby ho šířili a učili po celém světě, aby všichni mohli být spaseni: *“Jděte do celého světa a hlásejte evangelium všemu tvorstvu! Kdo uvěří a dá se pokřtít, bude spasen; kdo však neuvěří, bude zavržen”* (Mk 16,15-16).

Tento příkaz, který Ježíš Kristus dal svým apoštolům, dosvědčuje, že všichni náležíme do Božího lidu: byli jsme vyvoleni, či předtím stvořeni, abychom byli spaseni, jen když chceme věřit, přijmout křest a plnit Boží zákon. Ano, je nutné plnit Boží zákon, jak nám říká Ježíš: *“Nemyslete, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky. Nepřišel jsem je zrušit, ale naplnit. Dokud nepomine nebe a země, nepomine jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona, dokud se to všechno nestane”* (Mt 5,17-18). A vytrvá až do posledního dne, kdy totéž Boží slovo vyřkne rozsudek odsouzení nad provinilcem: *“Kdo moje slova poslouchá, ale nezachovává, toho já nesoudím; vždyť jsem nepřišel, abych svět soudil, ale abych svět spasil. (...) To slovo, které jsem hlásal, bude ho soudit v poslední den”* (Jn 12,47-48).

Tak vidíme, že zachováváním Božího zákona se spasíme a jeho porušováním se odsoudíme. Bůh je jistě dobrotivý Otec, který je stále ochoten přijmout kajícího hříšníka, ale jen tehdy, vidí-li v jeho srdci lítost nad tím, že ho urazil, a předsevzetí změnit svůj život. Těmto duším Pán řekl: *“Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní. Jděte a naučte se, co znamená: ‘Milosrdenství chci a ne obět.’ Nepřišel jsem totiž povolát spravedlivé, ale hříšníky”* (Mt 9,12-13). Ano, protože spravedliví již krácejí po Pánových cestách; jsou to hříšníci, kteří se vzdalují od správné cesty a jež je třeba povolát zpět a přitáhnout na cesty pravdy, čistoty, spravedlnosti a Boží lásky.

Ave Maria!

Vrcholem přikázání je láska

Prošli jsem jedno po druhém Boží přikázání, abychom viděli, jak je máme zachovávat. Viděli jsem, jak se jejich zachováním můžeme spasit a jak se jejich porušováním můžeme odsoudit.

A nemůžeme zde říci jako někteří lhostejní, cyničtí, malomyslní či sobečtí lidé: To je moje věc!

Ale... jestliže celé nebe se usiluje tě spasit! Jak můžeš tvrdit, že tato záležitost spásy tvé duše se týká pouze tebe? Syn věčného Otce zemřel na kříži místo tebe a za tebe, a ty se nyní odevzdáváš peklu, které on již přemohl? Přestaň s tou nerozvážností, nebo si přivodíš věčnou smrt. Nebeský Otec tě nechce ztratit: jak na něho můžeš zapomínat, pohrdat jím a ničit ho v sobě? Bolest Otce, bolest tvého Otce tě nechává zcela lhostejným? Je-li tomu tak, jsi si jistý, že jsi ještě v království živých, a že jsi spíše nesešoupil jako živý do království mrtvých?

Velké je utrpení Boha pro hříchy lidí! Při svém zjevení v říjnu 1917 Naše Paní ukončila své poučení slovy: *“Neurážejte více Boha, našeho Pána, neboť je už velmi urážen”*. A urážíme Boha, když přestupujeme jeho zákon, jeho přikázání.

Ale proč se Bůh cítí tak uražený hříchem proti jeho přikázáním? Boha samotného se hřích vlastně nedotýká. Bůh je neustále tím, kým je: věčně šťastný, velký, mocný, nesmírný, pramen života a všeho dobrého. Avšak Bůh je *láska* a hříchem umenšujeme lásku: ne lásku Boha k nám, ale svou lásku k Bohu. Ve chvíli, kdy přestupujeme některý z jeho zákonů, přestáváme Boha milovat, otvíráme v lásce trhlinu. Jak může syn říci, že miluje svého otce, jestliže v jeho vlastním domě porušuje jeho příkazy, jeho poučení, jeho dobrodiní a jeho laskavosti a pohrdá jimi? Může být – a je – synem rebelem, nikoliv však synem, který miluje svého otce.

Každá láska, je-li pravdivá, vyžaduje oběť, vyžaduje sebezápor, vyžaduje darování se a odevzdanost. Bůh nás miloval od počátku. Stvořil nás k svému obrazu, dal nám účast na svém životě a své dary, jako jsou rozum, myšlení, moudrost, vůle a svoboda, a určil nás k věčnému životu. Všechna tato účast na jeho darech jak v řádu přirozeném tak v řádu milosti, kterou nám dal, je ze strany Boží k nám sebedarováním, odevzdáním se, sebezjevením a sestoupením z lásky, aby nás povýšil, dal nám růst, zdokonalil nás a ztotožnil se sebou.

Každý hřích je z naší strany trhlinou v lásce. Když nás Bůh viděl padnout, vzplanula v něm vůči nám velká láska a soucit; a v osobě svého Syna Ježíše Krista, kterého Otec poslal k naší spáse na svět, vydal sebe samého za naše výkupné. Bezedná propast božské lásky, kterou sv. Jan popisuje takto: *“A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Viděli jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy. (...) Neboť Zákon byl dán skrze Mojžíše, milost a pravda přišly skrze Ježíše Krista”* (Jn 1,14-17). A Ježíš vyhlašuje, že sestoupil z nebe, neboť taková byla vůle Otce, a že přišel, aby nás spasil a dal nám věčný život, který jsme ztratili hříchem: *“Každý, koho mi Otec dává, přijde ke mně, a kdo ke mně přijde, toho jistě neodmítnu, protože jsem sestoupil z nebe, ne abych konal svou vůli, ale vůli toho, který mě poslal. A to je vůle toho, který mě poslal: abych neztratil nikoho z těch, které mi dal, ale vzkřísil je v poslední den. Neboť to je vůle mého Otce: aby každý, kdo vidí Syna a věří v něho, měl život věčný. A já ho vzkřísím v poslední den”* (Jn 6,37-40). Jak velice nás Otec miluje, vidíme z daru, který nám dal ve svém vlastním Synovi: *“Neboť tak Bůh miloval*

svět, a dal svého jednorozeného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Bůh přece neposlal svého Syna na svět, aby svět odsoudil, ale aby svět byl skrze něho spasen. Kdo v něho věří, není souzen; kdo nevěří, už je odsouzen, protože nevěřil ve jméno jednorozeného Syna Božího. Soud pak záleží v tomto: Světlo přišlo na svět, ale lidé měli raději tmu než světlo, protože jejich skutky byly zlé. každý totiž, kdo páchá zlo, nenávidí světlo a nejde ke světlu, aby jeho skutky nebyly odhaleny. Kdo však jedná podle pravdy, jde ke světlu, aby se ukázalo, že jeho skutky jsou vykonány v Bohu” (Jn 3,16-21).

Tak je Ježíš Kristus zjevením Otcovy lásky; tato láska byla poslána na svět, aby se vylila do srdcí lidí a zapálila v nich oheň lásky, která v nich hoří a spaluje je pro dobro Božích dětí s cílem sjednotit je v jediném ideálu nadpřirozeného života, víry a lásky k tomu, který je stvořil a spasil. Bůh je láska, říká nám sv. Jan: *“Kdo nemiluje, Boha nepoznal, protože Bůh je láska. V tom se ukázala Boží láska k nám, že Bůh poslal na svět svého jednorozeného Syna, abychom měli život skrze něho. V tom záleží láska: ne že my jsme milovali Boha, ale že on si zamiloval nás a poslal svého Syna jako smírnou oběť za naše hříchy”* (1 Jn 4,8-10).

Jak vidíme, Bůh se nám dává z lásky; a tato láska, když vzplane v srdci, vše činí líbezným, vše činí sladkým, protože zhasí oheň zhoubných vášní a vyrovnává cesty svatosti, která spočívá v zachovávání Božího zákona z lásky. Tehdy se láska mezi člověkem a Bohem stává více intenzivnější, jejich spojení se upevňuje silnějšími a neporušitelnými pouty a tato láska se stává životem člověka. A veden tímto plamenem odevzdává se celý Bohu a z lásky k Bohu bližnímu. Tehdy člověk touží předat druhým poklad milosti a štěstí, který má v sobě, chce jim vyrovnat cestu a pomáhat jít, aby se mohli radovat z téhož štěstí, který ho činí šťastným: z lásky.

To je nové přikázání, které Kristus přišel přinést na zem a jež bylo do té doby neznámé či zle vykládané: *“Nové přikázání vám dávám: Milujte se navzájem: jak jsem já miloval vás, tak se navzájem milujte vy”* (Jn 13,34). Kristus nás miloval a vydal za nás sebe na smrt; tak je Kristus vzorem naší čisté lásky, obětující se pro Boha a pro bratry a sestry; je vzorem naší odevzdanosti, našeho zasvěcení a naší věrnosti Bohu a bližnímu. Těmito slovy nemyslím jen na řeholníky a řeholnice, ale na všechny, protože křtem jsme všichni zasvěceni a oddáni nadpřirozenému životu z lásky k Bohu a bližnímu.

Už ve Starém zákoně nám Bůh dal tento zákon: *“Nesmiš usilovat o pomstu a chovat zášť vůči synům svého lidu. Miluj svého bližního jako sebe samého: Já jsem Hospodin. Zachovávejte má ustanovení”* (Lv 19,18-19). Ano, Bůh přikázal lásku k bližnímu; žádal lásku k sobě: *“Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin je jediný. Miluj Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou silou! Tato slova, která ti dnes přikazují, ať zůstanou v tvém srdci! Vštěpuj je svým synům, mluv o nich, když budeš přebývat doma nebo budeš na cestách, když budeš uléhat i vstávat. Přivaž je na svou ruku jako znamení, ať jsou páskou mezi tvými očima. Napiš je na veřeje svého domu a na své brány”* (Dt 6,4-9).

I když toto přikázání bylo ve Starém zákoně tak jasné, bylo špatně vykládáno a překrucováno, jak na to Ježíš poukázal zákonníkům a farizeům vzhledem k přikázání ctít otce a matku: *“Tak jste svým podáním zbavili závaznosti slovo Boží. Pokrytci! Dobře to o vás předpověděl Izaiáš: ‘Tento lid mě uctívá rty, ale jejich srdce je daleko ode mě. Nadarmo mě však uctívají, když učí naukám, které jsou lidskými ustanoveními’”* (Mt 15,6-9). Další důkaz o zmatcích a těžkostech, které lidé vytvořili kolem Božího zákona, je patrný z následující otázky, s kterou se na Ježíše obrátil spolu s jinými jeden zákonník: *“«Mistře, které přikázání je v Zákoně největší?» Odpověděl mu: «‘Miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí.’ To je největší a první přikázání. Druhé je podobné: ‘Miluj svého bližního jako sám sebe.’ Na těch dvou přikázáních spočívá celý Zákon i Proroci»”* (Mt 22,36-40).

Jak nás učí Ježíš, celý Zákon je obsažen v lásce k Bohu a k bližnímu z lásky k Bohu; neboli milujeme bližního, protože je Božím dítětem jako my, a proto našim bratrem se stejnou svobodnou vůlí, se stejným právem a určením vzhledem k věčnému životu. Proto nás tato láska má vést k zachování všech přikázání a každého přikázání, neboť všechna se nějakým způsobem týkají Boha a bližního. Jejich zachování slouží vždy k slávě Boží a dobru nás samých i našich bližních. Naopak jejich porušování zasahuje Boží vnější slávu – tj. jeho stvořené dílo, a ne jeho samého – a poškozuje naše osobní dobro a dobro bližního, ať uvažované individuálně či společensky.

Důvod je tento: jsme údy Kristova mystického Těla, kterým je jeho Církev, a v ní dochází k něčemu podobnému jako v jakémkoliv živém těle: jestliže jeden úd onemocní, celé tělo trpí; a když uhne jeden úd, pocítí to celé tělo. Přestoupení přikázání je tedy přerušením lásky: vždy, když dochází k těžkému hříchu proti jednomu z přikázání, láme se pouto lásky, které nás spojuje s Bohem a bližním; nemůžeme říci, že milujeme, když urážíme!

Svým porušováním přikázání skutečně umenšujeme svůj osobní podíl na vykupitelském díle Ježíše Krista a následně na jeho plodech; urážíme bližního svým zlým příkladem, ať už tím, že ho svádíme na zlé cesty, nebo tím, že ho poškozujeme v jeho právech, zdraví, životě, majetku, v jeho dobrém jménu, cti, pověsti, osobní důstojnosti atd.

Škodíme však také sobě samým, neboť se připravujeme o Boží milost a vystavujeme se nebezpečí věčného zatracení, vzdáváme se osobní důstojnosti, dobrého jména, cti, materiálních, mravních a duchovních dober a v mnoha případech dokonce samotné možnosti uplatňovat svou svobodu, protože, jak praví Pán: *Hříšník se stává otrokem hříchu*. Obětujeme zdraví a častokrát časný a věčný život. Jak smutné následky našeho porušování Božího zákona!

Není těžké vidět, jak jakékoliv porušování různých přikázání končí vždy útokem na zákon lásky: lásky k Bohu, neboť, když porušujeme jeho zákon, přestáváme ho milovat; lásky k bližnímu, protože ho přímo či nepřímo urážíme; lásky k sobě samým, protože se znevažujeme a ošizujeme, když se připravujeme o nenahraditelná dobra pro čas a pro věčnost. Často si ani neuvědomujeme, že pohrdáme sebou samými.

Přikázání jsou obsažena v lásce. Všechna jsou vyjádřením onoho živého plamene lásky, kterým je Bůh: *Bůh je láska!* Z lásky nám je Bůh přikázal; jako činí dobrý otec, který dává svým dětem nutná poučení, aby mohly kráčet po dobrých cestách a byly šťastné.

Přikázání jsou našimi nejlepšími strážci; nejlepší obranou lidského života. Kdyby všichni zachovávali Boží přikázání, nebylo by násilníků, zlodějů, cizoložníků, modloslužebníků ani nepřátel jakéhokoliv druhu. Všichni bychom se milovali jako bratři a navzájem si pomáhali v radosti, pokoji a blahobytu jako děti spojené vjedno v domě svého otce. Ano, protože svět je právě toto: dům našeho Boha a Otce, který nás všechny stvořil, abychom žili spojeni vjedno pod jeho otcovským pohledem, těšili se z týchž dober a týchž laskavostí, kráčeli po téže cestě vyznačené týmiž zákony, žili týž ideál, který nás přivádí k vlastnictví téhož Království, kde život nezaniká, radost nemá omezení a láska je věčná; věčná, protože láska je Bůh, láska je Boží život, který se rozlévá v jeho dětech.

Jak však můžeme říci, že máme lásku, jestliže nemilujeme Boha a bližního a nejsme-li schopni se obětovat, když je to nutné k plnění všech a každého přikázání? Nemáme lásku, nejsme-li schopni se obětovat, když je to nutné k tomu, abychom byli čistí, cudní, pokorní a věrní Bohu a bližnímu; nejsme-li schopni se obětovat pro dobro našich potřebných bratří, kteří mají zapotřebí naší pomoci, naší podpory, našeho milodarů a útěchy; nejsme-li schopni obětovat se, když je nutné dát potřebnému bližnímu to, co nám zbývá, a raději to neužitečně a nepotřebně utratíme.

Ach, kolik se všude utrácí na hříšné zábavy, na uspokojení neřestí, na alkoholické nápoje, v kavárnách, v hernách, ve veřejných domech, na přepych a nezřízené marnivosti, na kouření atd.! Jestliže máme odvahu změnit na popel a vypustit do vzduchu jako dým to, co

bychom mohli a měli dát našim bratřím a sestřám, kteří se nacházejí ve stavu nouze, kteří trpí hladem a zimou, kde je naše láska k Bohu a bližnímu?

Kde je naše láska, nejsme-li schopni ze srdce odpustit a oplácet zlo dobrem? Necháme-li se vést duchem pomsty, závisti a žárlivosti, předsudky, pomluvami, nenávisť atd.?

Tak je psáno v Písmu svatém: *“Nesmíš šířit ve svém lidu pomluvy. Nesmíš ukládat svému bližnímu o život: Já jsem Hospodin. Nesmíš nenávidět svého bratra ve svém srdci. (...) Nesmíš usilovat o pomstu a chovat zášť vůči synům svého lidu. Miluj svého bližního jako sebe samého: Já jsem Hospodin. Zachovávejte má ustanovení”* (Lv 19,16-19). A Ježíš Kristus nás naučil prosit Otce o odpuštění našich hříchů tak, jako my odpouštíme těm, kteří nás urazili, a uvádí důvod: *“Jestliže totiž odpustíte lidem jejich poklesky, odpustí také vám váš nebeský Otec, ale když lidem neodpustíte, ani váš Otec vám neodpustí vaše poklesky”* (Mt 6,14-15).

Když nám sv. Marek uvádí ve svém evangeliu otázku položenou zákonníkem Ježíšovi: *“Které přikázání je první ze všech?”*, nechává zazářit veškeré radosti, jež pro přijatou odpověď naplnila onoho zákonníka, takže ji zopakoval: *“Správně, Mistře, podle pravdy jsi řekl, že on je jediný a není jiného kromě něho a milovat ho celým srdcem, celým rozumem a celou silou a milovat bližního jako sám sebe je víc než všechny oběti a dary”* (Mk 12,32-33). V těchto slovech nalezneme nádherně vysvětlené první a největší ze všech přikázání, tj. lásku – lásku k Bohu a bližnímu. Ale je nutné mít na paměti, že ho nezachováváme úplně, pokud přestupujeme třeba jen jediný z různých příkazů daných Bohem: vždyť všechny tyto příkazy jsou obsaženy v oněch dvou a jsou jejich součástí, takže jejich přestoupení se odráží v provinění proti přikázání lásky. Ony jsou určitým druhem podrobnějšího vysvětlení, který nám Bůh dal o způsobu, jak máme zachovávat přikázání lásky.

Na závěr této krátké úvahy o desateru přikázání Božího zákona – jako pevné součásti poselství Ježíše Krista, poslaného na zem prostřednictvím jeho a naší Matky, jako výzvě a obrácení pozornosti na cestu, kterou vyznačil všem těm, kdo chtějí být spaseni - vám zde zanechávám to, co Ježíš doporučil svým apoštolům a také nám v posledních hodinách svého pozemského života: *“Jako Otec miloval mne, tak já jsem miloval vás. Zůstaňte v mé lásce. Zachováte-li moje přikázání, zůstanete v mé lásce, jako jsem já zachovával přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce. To jsem k vám mluvil, aby moje radost byla ve vás a aby se vaše radost naplnila. To je mé přikázání: Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás. Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo za své přátele položí svůj život. Vy jste moji přátelé, když děláte, co já vám ukládám. (...) To vám přikazuji: Milujte se navzájem”* (Jn 15,9-14.17).

Ale Ježíš nás vede ještě dále v dokonalosti lásky k Bohu a k bližnímu. Věru, milovat přátele je snadné; ale je nutné milovat také naše nepřátele a oplácet dobrem zlo, kterého se nám od nich dostalo. Právě zde dosahuje naše láska vrcholů hrdinství! Pán dal svůj život za své přátele a také za své nepřátele: *“Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí”* (Lk 23,34). Prosil o odpuštění pro své nepřátele a chtěl je spasit, a tak nám zanechal příklad na potvrzení toho, co řekl dříve: *“Milujte své nepřátele, prokazujte dobro těm, kdo vás nenávidí, žehnejte těm, kdo vás proklínají, modlete se za ty, kdo vám ubližují. (...) Vaše odměna bude hojná a budete syny Nejvyššího, neboť on je dobrý k nevděčným a zlým. Buďte milosrdní, jako je milosrdný váš Otec”* (Lk 6,27-28.35-36).

Ave Maria!

Čtvrtá část

RŮŽENEC

34

Modlitba vznešená a mocná

Předtím jsme viděli, jak Bůh, který věděl o naší velké potřebě modlit se, ale také o tom, jak různé jsou možnosti a situace života každého z nás, a přitom chtěl všem položit tentýž požadavek, se rozhodl žádat denní modlitbu růžence. Tak se snížil na prostou a společnou úroveň nás všech. Hned při svém zjevení 13. května 1917 Naše Paní žádala: *“Modlete se každý den růženec”*; a tuto výzvu obnovovala každý měsíc až do října.

Nuže, máme-li na mysli naléhavost, s jakou nám Bůh prostřednictvím svého poselství ve Fatimě doporučuje modlitbu růžence, a to, co o ní v průběhu roků řeklo magisterium Církve, můžeme si myslet, že růženec je formule ústní modlitby, která je obecně nejvhodnější pro nás všechny, již máme mít v nejvyšší úctě a které máme věnovat co největší úsilí, abychom ji nikdy nezanedbali.

Naneštěstí v této době dezorientace nechybí ti, kdo se odvažují hovořit nepříznivě o modlitbě růžence, když například namítají, že není liturgickou modlitbou. Již před dlouhou dobou jsem se s velkou bolestí dozvěděla o jednom takovém článku. Když se někdo ptal jeho autora, jak se opovážil napsat a publikovat takové nesmysly, odpověděl: Byl jsem donucený to udělat! Nevěděl však, že na světě neexistuje žádná autorita, která by ho mohla donutit jednat proti jeho svědomí? Je to tajemství lidské slabosti, které v mnohých případech kvůli tomu, aby se zalíbila lidem, nebo pro pozemské zájmy nezáleží na tom, že se vystavuje Božímu hněvu a trestům, kterými Bůh postihuje hřích. Proti tomu, co napsal tento člověk a jiní téhož zaměření, vám říkám, že modlitba růžence je biblická modlitba a že celá je součástí posvátné liturgie.

Modlitbu růžence začínáme slovy: *“Deus, in adiutorium meum intende, Domine, ad adiuvandam me festina”*, neboli: *“Bože, shlédni a pomoz, Pane, pospěš mi pomáhat”*. Je to prosba, s jakou se obracíme na Boha na počátku různých částí liturgie hodin.

Potom se modlíme: *“Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto. Sicut erat in principio, et nunc et semper, et in saecula saeculorum. Amen”*. Neboli: *“Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému, jako bylo na počátku i nyní i vždycky, a na věky věků. Amen”*. Tuto chválu adresujeme Bohu na počátku každého desátku modlitby růžence a toutéž chválou ukončujeme žalmy v liturgii hodin, a ona je přítomná ve mši svaté, ať v aklamaci na Evangelium o slavnosti Nejsvětější Trojice, či v poněkud širší formě v posvátném hymnu «Sláva na výsostech Bohu», započatém anděly v Betlémě.

«Otče náš», který se modlíme v každém desátku růžence, nás naučil Ježíš Kristus, když ho jeho učedníci prosili, aby je naučil se modlit: *“Vy se modlete takto: Otče náš, jenž jsi*

na nebesích, posvět' se jméno tvé. Přijď království tvé. Bud' vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od Zlého" (Mt 6,9-13). Tato modlitba, kterou se obracíme na Boha ve všech desátcích růžence, je biblickou modlitbou a zároveň součástí liturgie: denně se ji modlíme při mši svaté a v liturgii hodin.

Pak následuje modlitba «Zdrávas Maria», kterou opakujeme desetkrát, a tak utváříme desátek svého růžence. Je to biblická modlitba. Začíná slovy, s kterými se archanděl Gabriel obrátil na Pannu Marii, když byl poslán Bohem, aby jí zvěstoval vtělení Slova: *“Anděl Gabriel byl poslán Bohem (...) k panně (...) a ta panna se jmenovala Maria. Anděl k ní vešel a řekl: «Bud' zdráva, milostiplná! Pán s tebou!»*” (Lk 1,26-28). Myslím si, že když Bůh poslal anděla, sám mu vnukl slova, kterými měl pozdravit Marii a oznámit jí z Boží strany tajemství vtělení Slova.

A sv. Alžběta, vedena Duchem Svatým, řekla: *“Požehnaná tys mezi ženami a požehnaný plod života tvého*” (Lk 1,42).

A tak se zrodila, inspirována Bohem, modlitba Zdrávas Maria: *“Zdrávas, Maria, milostiplná, Pán s tebou! Požehnaná tys mezi ženami a požehnaný plod života tvého Ježíš”*.

Tento pozdrav máme považovat za poslaný Panně Marii samotným Bohem, přirozeně skrze to, co se týká slov nebeského posla, a nadpřirozeně skrze slova, která vytryskla ze rtů sv. Alžběty pod inspirací Ducha Svatého: *“Jakmile Alžběta uslyšela Mariin pozdrav, (...) byla naplněna Duchem Svatým a zvolala mocným hlasem: «Požehnaná tys mezi ženami a požehnaný plod života tvého»*” (Lk 1,41-42). Jestliže sv. Alžběta vyslovila tato slova vedena Duchem Svatým, jak nám říká Písmo svaté, je tato chvála od Ducha Svatého.

Ale tato chvála patří spíše Bohu než Marii: Jsi požehnaná, protože je požehnaný plod života tvého; je to v tomto plodu a pro tento plod, že ti přichází požehnání od Boha a že budeš požehnaná mezi všemi ženami. Tak to pochopila a vyzpívala panenská Matka: *“Velebí má duše Hospodina a můj duch jásá v Bohu, mém spasiteli, neboť shlédl na svou nepatrnou služebnici. Od této chvíle mě budu blahoslavít všechna pokolení, že mi učinil veliké věci ten, který je mocný. Jeho jméno je svaté a jeho milosrdenství trvá od pokolení do pokolení k těm, kdo se ho bojí*” (Lk 1,46-50). Jak vidíme, všechna Mariina chvála se zdvíhá k Bohu; on upřel svůj milosrdný zrak na poníženost své služebnice.

Zkrátka, «Zdrávas Maria» je biblická modlitba. Je však také součástí liturgie, neboť je přítomná v různých dnech roku jak ve mši svaté, tak v liturgii hodin.

Církev pak, vedena Duchem Svatým, který jí osvěcuje a jí pomáhá, ukončila modlitbu Zdrávas Maria pokornou prosbou: *“Svatá Maria, Matko Boží, pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší. Amen”*.

Tato prosba, s kterou se obracíme na Marii, aby za nás prosila u Boha, neobsahuje absolutně nic rozporného s pravdou, kterou učí sv. Pavel: *“Je (...) jenom jediný prostředník mezi Bohem a lidmi: člověk Kristus Ježíš”* (1 Tim 2,5). Prostředník, vybavený božskou přirozeností, která mu umožňuje svobodný a přirozený přístup k Boží straně, je jediný: Ježíš Kristus. Nicméně *“prostředníka není třeba, kde je pouze jedna strana, Bůh však je jeden”* (Gal 3,20), a proto je zde druhá strana, již prostředník slouží a kterou zastupuje: lidstvo. A *“člověk Kristus Ježíš”* je našim prostředníkem skrze přirozenost – lidskou přirozenost, kterou přijal v lůně Panny Marie. Ale Kristus se nestal člověkem, aby zůstal on sám jako přeživší zbytek lidstva, nýbrž aby byl *“první z mnoha bratří”* (Řím 8,29), které spasil, a tak jim obnovil přístup do Boží přítomnosti a důvěrného vztahu s Bohem, jak tomu bylo v pozemském ráji. On však učinil ještě víc: spojil nás se sebou jako údy svého mystického Těla, kterým je Církev. Ona je Ježíšovou spásonosnou přítomností až do konce časů a až po končiny země, a to skrze milost a poslání, totiž trojí poslání – prorocké, kněžské a královské – Spasitele.

Proto božský prostředník je jediný: Ježíš Kristus; ale jako prosící orodovníky máme Marii a svatě a můžeme jimi být všichni. Právě sv. Pavel na různých místech svých listů prosí, aby se za něho modlili a abychom se modlili za sebe navzájem: *“Bud'te velmi bdělí a vytrvale se modlete za všechny křesťany a také za mne, aby mi bylo dáno pravé slovo, když promlouvám, abych bez okolků zvěstoval tajemné pravdy evangelia – jsem jeho hlasatelem v poutech! – a abych mluvil neohroženě, jak je mou povinností”* (Ef 6,18-20).

Nuže, jestliže apoštol nám říká, abychom se modlili za sebe navzájem, tím spíše můžeme prosit Marii, aby se za nás přimlouvala, protože její přimluva bude Pánu mnohem milejší kvůli její důstojnosti Matky Boží, pro její nejužší spojení s Kristem, pravým Bohem a člověkem, pro její poslání Spoluvykupitelky s Kristem a pro její vynikající svatost.

Vraťme se však k biblickému a liturgickému rozměru modlitby růžence a věnujme se ještě prosbě, kterou nás poselství naučilo se modlit na konci každého desátku. S takovou prosbou se v jistém smyslu setkáváme i ve mši svaté, neboť liturgické rubriky nám prikazují začít nejsvětější obětí vyznáním svých hříchů, a modlitba, kterou nás naučila Naše Paní, nás vede k prosbě o odpuštění těchto hříchů: *“Pane Ježíši, odpusť nám naše hříchu, uchraň nás pekelného ohně a přiveď do nebe všechny duše, zvláště ty, které toho nejvíce potřebují”* (zjevení 13. července 1917).

“Které toho nejvíce potřebují”: myslím, že jsou ti, kdo se nacházejí ve větším nebezpečí zatracení. Touto modlitbou prosíme Boha, aby nám přivlastnil ovoce nejsvětější mešní oběti, kterým je spása duše s odpuštěním našich hříchů.

Tak si myslím, že po liturgické modlitbě nejsvětější mešní oběti je modlitba posvátného růžence pro původ a vznešenost modliteb, z nichž se skládá, a pro tajemství našeho vykoupení, která si připomínáme a rozjímáme v každém desátku, nejmilejší modlitbou, kterou můžeme Bohu obětovat, a nejprospěšnější našim duším. Kdyby tomu tak nebylo, Naše Paní by ji nedoporučovala s takovou naléhavostí.

Modlitba posvátného růžence je dále nejvíce doporučovanou všemi papeži, kteří v posledních stoletích sloužili Církvi, počínaje od Řehoře XIII., který ji v bule «Monete Apostolos» nazývá *“žaltářem Nejsvětější Panny, který se modlíme, abychom utišili Boží hněv a úpěnlivě si dovolávali přimluvy Nejsvětější Panny”* (1.dubna 1573).

Také Sixtus V. v bule «Dum ineffabilis» z 30. ledna 1586 nazývá růženec *“žaltářem slavné a ustavičné Panny Marie, Matky Boží, ustanovený z vniknutí Ducha Svatého”*.

Před těmito dvěma papeži řídil Církev sv. Pius V. On připsal modlitbě růžence vítězství u Lepanta, dosaženého křesťany nad Turky 7. října 1571. Na důkaz vítězství nařídil v tento den slavit každoročně svátek Panny Marie Vítězné, který jeho nástupce označil jako svátek Panny Marie Růžencové.

Zhruba tři sta let později sloužil Církvi papež Pius IX. Na svém smrtelném lůžku řekl těm, kteří ho obklopovali: *“Růženec je shrnutím evangelia a dá těm, kdo se ho modlí, proudy pokoje, o nichž hovoří Písmo; je to nejkrásnější pobožnost, nejhojnější na milosti a nejmilejší Srdci Panny Marie. Necht' je toto, moji synové, mou závětí, abyste na toto ode mě na zemi pamatovali”* (únor 1878). Je obdivuhodné, jak tento velký papež spojil modlitbu růžence s Neposkvrněným Srdcem Panny Marie. Ó, nebyl on papežem Neposkvrněné, který v roce 1854 bulou «Ineffabilis Deus» učinil dogmatické vyhlášení o Neposkvrněném početí Panny Marie!

Lev XIII. v encyklice «Fidentem piumque» z 20. září 1896 říká: *“V pobožnosti růžence zaujímá Kristus hlavní místo; (...) prostřednictvím ústních modliteb, z nichž se skládá, můžeme vyjádřit a vyznat víru v Boha, našeho nejprozřetelnějšího Otce, ve věčný život, v odpuštění hříchů a také v tajemství Nejsvětější Trojice, vtěleného Slova, božského mateřství a další. Víra není vsutku nic jiného než vybraným semenem, které v nynějším čase přináší květy všech ctností, jež nás činí milými Bohu a dávají ovoce, které trvá pro věčný*

život: «vzdyť z poznání tebe plyne svrchovaná spravedlnost, poznávat tvou moc je kořen nesmrtelnosti» (Mdr 15,3).”

Obdivuhodné tvrzení papeže Lva XIII., podle něhož Nejsvětější Trojice a dílo spásy uskutečněné Kristem jsou ve středu této veliké modlitby růžence, jež tvoří vyznání víry v ústřední tajemství katolické nauky. Víra, kterou vyznáváme a vykonáváme v této modlitbě, je velké duchovní hodnoty. Proto tentýž papež s užitím slov sv. Pavla říká: “*Aby byla víra důstojná a dokonalá, je nutné, aby byla vyznávána navenek, protože «víra v srdci vede ke spravedlnosti, vyznání ústy vede ke spáse»* (Řím 10,10). *Růženec nám tudíž nabízí možnost tohoto vnějšího vyznání víry.*”

Jeho Svatost Pius XI. nám v encyklice «*Ingravescentibus malis*» z 29. září 1937 říká: “*Svatý růženec je nejenom zbraní na porážení nepřátel Boha a náboženství, ale především podporuje a podněcuje evangelijní ctnosti. A na prvním místě kontemplací božských tajemství znovuoživuje katolickou víru a pozdvihuje rozum k poznání pravd zjevených Bohem.*” A ráčil udělit plnomocné odpustky modlitbě růžence před Nejsvětější svátostí oltářní.

Svatý Otec Pius XII. 16. října 1940 řekl: “*Růženec je podle významu svého jména náhrdelníkem z růží; ne z těch růží, jimiž se podle slov Písma: «Věnceme se poupaty růží, dříve než zvadnou»* (Mdr 2,8) *opovázlivě zdobí bezbožníci, ale z růží, jejichž čerstvost se stále obnovuje v rukou mariánských ctitelů.*”

Papež Jan XXIII. ve svém apoštolském listě o růženci z 29. září 1961 říká: “*Ano, toto je charakteristickým rysem liturgické modlitby misálu a breviáře: každá z jejich částí je vyznačena výzvou: ‘Oremus’, což předpokládá různost a množství jak těch, kteří se modlí, tak těch, kteří doufají být vyslyšeni, či těch, za něž se modlitba koná. Je to množství, které se v jednotě prosby modlí za celé lidské bratrské společenství, náboženské a občanské. Mariin růženec je proto povýšen na úroveň velké modlitby, veřejné a všeobecné, za řádné i mimořádné potřeby svaté Církve, národů a celého světa.*”

Zde Svátý Otec přiznává modlitbě růžence onen rozměr různosti a všeobecnosti, jež je charakteristický pro liturgickou modlitbu mše svaté a liturgie hodin: “*Ano, toto je charakteristickým rysem liturgické modlitby misálu a breviáře*”. A říká, že růženec je prosbou mnoha, kteří se modlí za řádné i mimořádné potřeby svaté Církve, národů a světa: “*Je to množství, které se v jednotě prosby modlí za celé lidské bratrské společenství, náboženské a občanské.*”

Jeho Svatost Pavel VI. po posledním hlasování koncilních Otců 21. listopadu 1964 promulgoval dogmatickou konstituci o Církvi «*Lumen gentium*», kde se píše: “*Posvátný sněm vyhláší tuto katolickou nauku [o zvláštní úctě prokazované Církví Panně Marii] a zároveň vybízí všechny syny Církve, aby velkodušně podporovali úctu k blahoslavené Panně, především liturgickou, a vážili si mariánských modliteb a pobožností, které učitelský úřad Církve během staletí doporučoval. Je třeba též přesně zachovávat to, co bylo v minulosti rozhodnuto o uctívání obrazů Krista, blahoslavené Panny a svatých*” (LG, 67).

Myslím si, že nikdo, kdo má dobré úmysly, nemůže při četbě tohoto dokumentu II. vatikánského koncilu popřít, že by modlitba růžence nebyla jednou ze základních *mariánských modliteb a pobožností*, jež v té chvíli byla v duchu a myšlení koncilních Otců, jakož nemůže popřít, že tato modlitba je jednou z *mariánských modliteb a pobožností*, kterou učitelský úřad Církve nejvíce *doporučoval* a schvaloval.

A papež Pavel VI. vydal 2. února 1974 apoštolskou exhortaci «*Marialis cultus*», v níž věnuje modlitbě posvátného růžence články 42 až 55. Vyznává se: “*My sami jsem při první audienci věřícím 13. července 1963 veřejně vyznali, jak velice si modlitby růžence vážíme*” (č. 42).

Potvrzuje, že pozorně sledoval setkání a bádání, která se uskutečnila o této mariánské pobožnosti: “*Moderní vědecké bádání umožnilo pochopit lépe vztah mezi liturgií a růžencem. (...) Mohlo-li se ještě před nedlouhou dobou stát, že si jedni přáli, aby mariánský růženec byl*

zařazen mezi liturgické modlitby, zatímco jiní, ve snaze vystříhat se v pastoraci omylů minulosti, modlitbu růžence neprávem zanedbávali, dá se dnes tato otázka snadno vyřešit ve světle učení II. vatikánského koncilu v konstituci o liturgii «*Sacrosanctum Concilium*». Podle něho se slavení posvátné liturgie a pobožnost posvátného růžence nemají stavět ani proti sobě ani na stejnou úroveň.

“Jakýkoliv způsob modlitby je tím plodnější, čím víc si zachovává svou pravou povahu a svůj zvláštní ráz. Uznáme-li s koncilem, že liturgické úkony mají větší důstojnost, nebude zatěžko uvést pobožnost růžence v soulad s posvátnou liturgií. Růženec totiž, podobně jako liturgie, je společná modlitba, čerpá obsah z Písma svatého a je celý zaměřen na Kristovo tajemství. I když se tyto dva druhy modlitby svou povahou liší, vztahují se oba – jak anamnese (vzpomínka) v posvátné liturgii, tak rozjímavé uvažování při modlitbě růžence – ke stejným spásonosným událostem, jejichž původcem je Kristus. V liturgii se ve znameních zpřítomňují a tajemně působí největší tajemství vykoupení; růženec tato mystéria při zbožném rozjímání připomíná tomu, kdo se modlí, a povzbuzuje jeho vůli, aby z nich čerpal směrnic pro život.

“Uvědomíme-li si tento podstatný rozdíl, pochopíme, že pobožnost růžence má svůj původ v posvátné liturgii a, koná-li se v původním duchu, svou povahou k liturgii vede, i když nepřekračuje její práh. Kontemplací Kristových tajemství si mysl a srdce věřících navykají o těchto tajemstvích uvažovat a tím se jejich nitro uzpůsobuje, aby je slavili v liturgických úkonech a připomínali si je i během dne. Je však nesprávné, recituje-li se růženec při nějakém liturgickém úkonu (...)” (č. 48).

Jeho Svatost Jan Pavel II. vyjádřil své vnitřní city a prožitky o modlitbě posvátného růžence těmito slovy, pronesenými 29. října 1978: “Obdivuhodná modlitba ve své jednoduchosti a hloubce! V této modlitbě mnohokrát opakujeme slova, která Panna Maria slyšela od archanděla a od své příbuzné Alžběty. K těmto slovům se připojuje celá Církev. (...) Zároveň naše srdce může vložit do těchto desátků růžence všechny události, které utvářejí život jednotlivce, rodiny, národa, Církve a lidstva. Události osobní a události bližních, zvláště těch, kdo jsou nám nejbližší, kteří nám nejvíce leží na srdci. Prostá modlitba růžence tak poznamenává rytmus lidského života. (...) Modlitba tak prostá a tak bohatá! Ze srdce všechny povzbuzují, aby se ji modlili.”

Na závěr tohoto výčtu doporučení a oceňování posvátného růžence vám zanechávám jedno církevní svědectví. V kázání, které arcibiskup z Colomba (Sri Lanka), Jeho Eminence kardinál Cooray, měl ve Fatimě 12. srpna 1967, hovořil o náboženském životě v jejich poutním kostele k cti Panny Marie Fatimské: “Naším ideálem je učinit ze zbožnosti v naší svatyni ustavičné opakování fatimského poselství, neboli poselství pokání a modlitby. K tomuto cíli byly vytvořeny dvě instituce. Na jedné straně svatyně je klášter sester klarisek, jejichž život je utvářen pokáním a modlitbou. Z druhé strany existuje klášter jedné diecézní kongregace složené z domorodých sester, které se nazývají sestry od růžence: každodenní posty a zdrženlivost spolu s těžkou manuální prací jsou součástí jejich života pokání. Jejich zvláštní modlitbou je růženec dnem i nocí mimo dobu mše svaté a modlitby liturgie hodin; sestry se střídají po dvou v modlitbě rozjímavého růžence před Nejsvětější svátostí s roztaženýma rukama ve tvaru kříže. Mottem jejich života je autentické zosobnění fatimského poselství, kterým je pokání a modlitba, zvláště modlitba růžence.”

Těch, co říkají, že růženec je modlitba zastaralá a pro opakování modliteb, které ji tvoří, monotónní, se ptám, zda je nějaká bytost, která by žila bez ustavičného opakování stejných úkonů.

Bůh stvořil všechno, co existuje, tím způsobem, že se uchovává stálým a nepřetržitým opakováním stejných úkonů. Tak, abychom si zachovali přirozený život, vdechujeme a vydechujeme stále stejným způsobem; srdce neustále tluč a sleduje přitom stále stejný rytmus. Hvězdy, jako jsou slunce, měsíc, planety a země, sledují stále stejnou dráhu, kterou jim určil Bůh. Den následuje po noci, rok po roku, stále stejným způsobem. Světlo slunce nás

osvěcuje a zahřívá stále stejnou formou. U tolika rostlin vypučí na jaře listy, pak se odějí květy, dají plody a opět své listy na podzim nebo v zimě ztrácejí.

A tak i všechno ostatní poslouchá zákon, který mu Bůh určil, a ještě nikoho nenapadlo říci, že je to monotónní, a že si proto toho nevšímá; vždyť to potřebujeme pro život! O to více máme ve svém duchovním životě zapotřebí stále opakovat tytéž modlitby, tytéž úkony víry, naděje a lásky, abychom měli život, neboť náš život je stálou účastí na Božím životě.

Když učedníci prosili Ježíše Krista, aby je naučil modlit se, naučil je, jak jsme viděli předtím, krásnou modlitbu «Otčenáš», a to slovy: “*Když se modlíte, říkejte: 'Otče...'*” (Lk 11,2). Pán nám přikázal, abychom se takto modlili, a přitom nám neřekl, abychom po uplynutí určitého počtu let hledali novou formu modlitby, protože tato by zestárla a stala by se monotónní.

Když se setkají zamilovaní, stráví spolu celé hodiny opakováním jediné věci: «miluji tě!». To, co chybí těm, kteří považují modlitbu růžence za monotónní, je *Láska*; a všechno, co není učiněno z lásky, nemá cenu. Katechismus nám proto říká, že desatero Božích přikázání je uzavřeno v jednom jediném, totiž v přikázání milovat Boha nade všechno a bližního jako sám sebe.

Ti, co se denně modlí svůj růženec, jsou jako děti, jež si každý den vyhradí určité chvíle na to, aby zašli k svému otci, dělali mu společnost, projevili mu svou vděčnost, nabídli mu své služby, přijali jeho rady a jeho požehnání. Je to vzájemná výměna a opětování lásky: lásky otce k dítěti a dítěte k otci; je to vzájemné obdarování.

Ave Maria!

Kontemplace radostných tajemství

Poté, co jsme viděli, jak modlitba posvátného růžence je modlitbou, kterou Bůh nejvíce doporučuje obecně všem skrze magisterium Církve a prostřednictvím poselství, jež nám poslal skrze Pannu Marii, všimněme si nyní tajemství našeho vykoupení, která nám tato modlitba připomíná a nabízí kontemplovat v každém desátku.

Pro větší část křesťanů, kteří žijí obklopeni zkaženou atmosférou světa, je takřka zbytečné hovořit o rozjímavé modlitbě. Proto se jim doporučuje ústní modlitba, společná a osobní: liturgická modlitba mše svaté a recitování růžence.

V posvátném růženci nalezneme celé bohatství Božích pravd, nebo lépe Božího zjevení lidem: od tajemství Nejsvětější Trojice, které nám Bůh zjevil při zvěstování sv. archanděla Gabriela Panně Marii, až po tajemství Slova, které se stalo člověkem, tajemství jeho života, utrpení, smrti, zmrtvýchvstání a nanebevstoupení, kdy zůstává živý jak po Otcově pravici, tak ve své Církvi, ve svátostech, ve svatostánku, kde se uchovávají konsekrované hostie, a v bratřích a sestřích, kteří s námi vytvářejí jeho mystické Tělo, jehož jsme všichni živými a činnými údy.

Toto je víra, kterou čerpáme z modlitby, a je to modlitba, jež v nás udržuje a rozmnožuje víru. Když procházíme *růžencovými tajemstvími*, získáváme světlo pravdy a sílu milosti, abychom dobře přijali Kristovo vykupitelské dílo a spolupracovali na něm.

První tajemství: Zvěstování Panně Marii

V prvním desátku si připomínáme zvěstování sv. archanděla Gabriela Panně Marii: *“Anděl Gabriel byl poslán od Boha do galilejského města, které se jmenuje Nazaret, k panně (...) a ta panna se jmenovala Maria. Anděl k ní vešel a řekl: «Bud' zdráva, milostiplná! Pán s tebou!» Když to slyšela, ulekla se a uvažovala, co má ten pozdrav znamenat. Anděl jí řekl: «Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha. Počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. Bude veliký a bude nazván Synem Nejvyššího. Pán Bůh mu dá trůn jeho předka Davida, bude kralovat nad Jakubovým rodem navěky a jeho království nebude mít konce.» Maria řekla andělovi: «Jak se to stane? Vždyť muže nepoznávám!» Anděl jí odpověděl: «Duch Svatý sestoupí na tebe a moc Nejvyššího tě zastíní! Proto také dítě bude nazváno svaté, Syn Boží»” (Lk 1,26-35).*

V tomto posvátném textu nám Bůh zjevuje, jak se uskutečnilo vtělení věčného Slova; dává nám poznat tajemství Nejsvětější Trojice, neboli tajemství jediného Boha ve třech odlišných osobách: *Duch Svatý sestoupí na tebe a moc Nejvyššího tě zastíní! Proto také dítě bude nazváno svaté, Syn Boží.*

Zjevuje nám panenství a neposkvřenou čistotu Panny Marie: Bůh nechtěl za Matku svého Syna jakoukoliv ženu, protože on nemohl přijmout přirozenost poskvřenou hříchem. Proto Bůh učinil Marii neposkvřenou už od první chvíle jejího života, už od okamžiku jejího početí; a ona zůstala navždy pannou, protože Syn Boží se podle lidské přirozenosti nemohl smísit s nikým jiným, k čemuž by došlo, kdyby se z téže Matky narodil někdo jiný.

Anděl řekl Marii, že je milostiplná: *Bud' zdráva, milostiplná! Pán s tebou!* Kdyby Maria nebyla neposkvrněná a celá svatá, anděl by ji nemohl říci, že je milostiplná, protože by měla poskvrnu hříchu.

"Pán s tebou!" – říká jí anděl -, protože Maria je celá jediné Boží a celá jediné pro Boha. A myslet na to, že Ježíš se s námi podělil o svou Matku?! Dal nám Marii za Matku v duchovním řádu milosti. Veliký dar, který nám udělil Bůh!

A anděl pokračoval: *"Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha."* Ano, ona na sebe upoutala Boží pohled, protože byla panna, čistá a neposkvrněná, a proto vyvolená, aby byla prvním lidským chrámem, v kterém přebývá Nejsvětější Trojice. Pro zásluhy vtěleného Slova získáváme odpuštění a milost a jsme také my, máme-li štěstí vlastnit dar víry a žít bez hříchu, živými chrámy úctyhodné Trojice, jež v nás podle textů Písma svatého přebývá: *"Jestliže mě milujete – praví Ježíš -, budete zachovávat má přikázání. A já budu prosit Otce, a dá vám jiného Přímluvce, aby s vámi zůstal navždy: Duchu pravdy. Svět ho nemůže přijmout, protože ho nevidí a nezná. Vy ho znáte, neboť přebývá u vás a bude ve vás"* (Jn 14,15-17). A sv. Pavel nás upozorňuje na totéž: *"Nevíte, že jste Božím chrámem a že ve vás bydlí Boží Duch? Kdo by ničil Boží chrám, toho zničí Bůh. Neboť Boží chrám je svatý, a ten chrám jste vy! Ať se nikdo neklame!"* (1 Kor 3,16-18).

Ježíš Kristus a apoštol nám zde říkají, že jsme živými chrámy Božími a že je nutné uchovat náš chrám čistý, protože jsme Božím příbytkem a proto, aby v nás přebýval Boží život a dával nám nesmrtelnost.

Ave Maria!

Druhé tajemství: Navštívení Panny Marie u sv. Alžběty

V druhém desátku růžence si připomínáme návštěvu Panny Marie u její sestřenice sv. Alžběty. V prvním desátku jsme zanechali anděla, jak vede dialog s Marií a jak poté dodává: *"«I tvoje příbuzná Alžběta počala ve svém stáří syna a je už v šestém měsíci, ačkoli byla považována za neplodnou. Vždyť u Boha není nic nemožného.»* Maria řekla: *«Jsem služebnice Páně: ať se mi stane podle tvého slova!»* A anděl od ní odešel.

"V těch dnech se Maria vydala na cestu a spěchala do jednoho judského města v horách. Vešla do Zachariášova domu a pozdravila Alžbětu. Jakmile Alžběta uslyšela Mariin pozdrav, dítě se radostně pohnulo v jejím lůně. Alžběta byla naplněna Duchem Svatým a zvolala mocným hlasem: «Požehnaná tys mezi ženami a požehnaný plod života tvého! Jak jsem si zasloužila, že matka mého Pána přišla ke mně? (...) Blahoslavená, která jsi uvěřila, že se splní to, co ti bylo řečeno od Pána!»" (Lk 1,36-45).

Toto setkání Naší Paní s její sestřenicí sv. Alžbětou nám ukazuje na Mariinu velikou víru a hlubokou pokoru. Můžeme to vidět v odpovědi, kterou dává andělovi, když ji zvěstuje, že byla vyvolena za Matku Boží. Necítí se vyvýšená či povýšená na vyšší úroveň. Věří andělovým slovům; uznává svou nepatrnost před Bohem a nabízí se, že mu bude sloužit jako služebnice: *"Jsem služebnice Páně: ať se mi stane podle tvého slova!"*

A s pohledem stále upřeným na Pánovo milosrdenství odpoví Maria své sestřenici: *"Velebí má duše Hospodina a můj duch jása v Bohu, mém spasiteli, neboť shlédl na svou nepatrnou služebnici"* (Lk 1,46-48).

Panna Maria a sv. Alžběta zde zpívají nejkrásnější chvalo zpěv Bohu. Ve skutečnosti jsou jejich rty pohybovány Duchem Svatým. Ó, není Maria živým chrámem úctyhodné Trojice?!

Ave Maria!

Třetí tajemství: Narození Ježíše Krista

V třetím tajemství růžence si připomínáme narození Ježíše Krista, Boha, který se stal člověkem. Je to mistrovské dílo lásky! Bůh, který sestupuje z nebe na zem, aby spasil své ubohé tvory.

“Já jsem ten chléb živý, který sestoupil z nebe” (Jn 6,51) – řekne později v synagóze v Kafarnaum. Ano, přišel z nebe, stal se člověkem, a tak přijal pokorné postavení tvora! On, který je Bůh, věčný jako Otec, rovný Otci v moci, moudrosti a lásce! Narodil se jako člověk, ale jako Bůh je věčný! Tajemství, které sv. apoštol Jan popsals takto: *“Na počátku bylo Slovo a to Slovo bylo u Boha a to slovo byl Bůh. (...) A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Viděli jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy”* (Jn 1,1.14).

Přišel na svět, když se stal člověkem, a zjevil se jako světlo. Světlo, které září v temnotách: přítomný mezi námi, dnes jako tehdy, avšak dnes nám skrývá své lidství; je přítomen ve svém slově a ve svých dílech, v Eucharistii a ve svátostech, v Církvi a v osobě každého z našich bratří. On sám říká: *“Já jsem světlo světa. Kdo mě následuje, nebude chodit v temnotě, ale bude mít světlo života”* (Jn 8,12). Ti, kdo následují Krista, naleznou v něm světlo a život.

Hle, jak došlo k narození Ježíše Krista: *“V těch dnech vyšlo nařízení od císaře Augusta, aby se v celé říši provedlo sčítání lidu. To bylo první sčítání a konalo se, když byl v Sýrii místodržitelem Kvirinius. Šli tedy všichni, aby se dali zapsat, každý do svého města. Také Josef se odebral z galilejského města Nazareta vzhůru do Judska do města Davidova, které se jmenuje Betlém, protože byl z rodu a kmene Davidova, aby se dal zapsat spolu s Marií, sobě zasnoubenou ženou, která byl v pozeňnaném stavu. Když tam byli, naplnil se jí čas, kdy měla porodit. A porodila svého prvorozeného syna, zavinula ho do plének a položila do jeslí, protože v zájezdním útulku nebylo pro ně místo.*

“V té krajině nocovali pod širým nebem pastýři a střídali se na hlídce u svého stáda. Najednou u nich stál anděl Páně a sláva Páně se kolem nich rozzářila a padla na ně veliká bázeň. Anděl jim řekl: «Nebojte se! Zvěstuji vám velikou radost, radost pro všechny lid: V městě Davidově se vám dnes narodil Spasitel – to je Kristus Pán. To bude pro vás znamením: Naleznete děťátko zavinuté do plének a položené v jeslích.» A náhle bylo s andělem celé množství nebeských zástupů a takto chválili Boha: «Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem, v kterých má Bůh zalíbení!»

Když andělé odešli od nich do nebe, řekli si pastýři mezi sebou: «Pojďme tedy do Betléma podívat se na to, co se tam stalo, jak nám Pán oznámil!» Pospíchali tam a našli Marii a Josefa i děťátko položené v jeslích. Když ho uviděli, vypravovali, co jim bylo o tom dítěti pověděno. Všichni, kdo to slyšeli, podivili se tomu, co jim pastýři vyprávěli. Maria však to všechno uchovávala v srdci a rozvažovala o tom. Pastýři se zas vrátili. Velebili a chválili Boha za všechno, co slyšeli a viděli, jak jim to bylo řečeno” (Lk 2,1-20).

Jak zde vypráví sv. Lukáš, pastýři viděli a slyšeli to, co jim bylo řečeno, uvěřili a chválili Boha. Stejně i my máme oživit naši víru ve zjevení, které nám Bůh zde dává, věřit a říkat: *“Můj Bože, věřím v tebe, klaním se ti, doufám v tebe a miluji tě. Prosím tě o odpuštění pro ty, kdo v tebe nevěří, neklanějí se ti, nedoufají v tebe a nemilují tě.”* A jako Panna Maria máme uchovávat všechny tyto pravdy ve svém srdci s vírou, s nadějí a s láskou.

Ave Maria!

Čtvrté tajemství: Obětování Ježíše v chrámě

V čtvrtém tajemství růžence si připomínáme obětování Ježíše v chrámě. Sv. Lukáš popisuje tento úsek z Kristova života následujícími slovy:

“Když uplynulo osm dní a dítě mělo být obřezáno, dali mu jméno Ježíš, jak ho nazval anděl, než bylo počato v mateřském lůně.

Když nadešel den jejich očišťování podle Mojžíšova Zákona, přinesli Ježíše do Jeruzaléma, aby ho představili Pánu, jak je psáno v Zákoně Páně: ‘Všechno prvorozené mužského rodu, ať je zasvěceno Pánu!’” (Lk 2,21-23).

Obřízka, předepsaná Bohem ve Starém zákoně, byla nahrazena křtem, jehož byla obrazem a který Ježíš Kristus ustanovil později jako svátost, aby v nás odstranil poskvrnu dědičného hříchu, učinil nás údy jeho mystického Těla a dal nám účast na milostech jeho vykupitelského díla.

Příklad věrnosti v zachovávání Božího zákona, který nám zde Panna Maria dává, nás pobádá, abychom kráčeli po téže cestě věrnosti Bohu a jeho Církvi.

Při plnění tohoto předpisu o představení svého prvorozeného v chrámě, aby byl obětován Pánu, Maria zároveň plní své poslání Spoluvykupitelky lidského pokolení, které jí svěřil Bůh. Maria zná Písmo svaté, a proto ví, že její Syn je určen být smírnou obětí za hříchy lidí a obětí chvály přinesenou Bohu.

Maria rozjímá, co vzhledem k tomu prorokoval Izaiáš: *“Kdo uvěřil, co jsme slyšeli? Komu se ukázala Hospodinova moc? Vyrašil před ním jako výhonek, jako kořen z vyprahlé země. Neměl podobu ani krásu, aby upoutal náš pohled; neměl vzhled, abychom po něm zatoužili. Opuštěný, opuštěný od lidí, muž bolesti, znalý utrpení jako ten, před nímž si lidé zakrývají tvář, potupený, od nás nevážený. A přece on nesl naše utrpení, obtížil se našimi bolestmi, ale my jsme ho pokládali za zbitého, od Boha ztrestaného a ztýraného. On však byl proboden pro naše nepravosti, rozdrčen pro naše zločiny, tížily ho tresty pro naši spásu, jeho rány nás uzdravily. Všichni jsme bloudili jak ovce, každý šel svou vlastní cestou. Hospodin na něho uvalil vinu nás všech. Byl týrán, ale podrobil se a neotevřel svá ústa; jako beránek vedený na porážku a jak ovce, která mlčí před stříhači, neotevřel svá ústa. Odstraněn byl souzením a nespravedlivým soudem. Kdo se stará o jeho právo? Vyrván byl ze země živých, pro zločin svého lidu byl ubit k smrti. Hrob mu vykázali se zločinci, posmrtný domov s boháči, ačkoli se nedopustil křivdy ani neměl v ústech podvod. Hospodinu se však zalíbilo zdrtit ho utrpením; jestliže dá na usmíření svůj život, uzří potomstvo, které bude žít dlouho, skrze něho se zdaří Hospodinův plán” (Iz 53,1-10).*

Maria ví, že toto proroctví se celé naplní v osobě jejího Syna; ví, že je poslán Bohem, aby vykonal dílo našeho vykoupení. Ani nepomyslí na to, že by chtěla zbavit tolika bolestí a trpkostí, ale bere ho do svého neposkvrněného, čistého náručí, nese ho svýma panenskými rukama do chrámu a klade ho na oltář, aby ho kněz přinesl věčnému Otci jako smírnou obět' a obět' chvály.

Zde Maria neobětuje pouze svého Syna, ale obětuje spolu s Kristem sebe samu, protože Ježíš přijal své tělo a svou krev z Marie; tak se Maria obětuje v Kristu a s Kristem Bohu, a proto je s Kristem Spoluvykupitelkou lidstva.

V tomto tajemství Ježíšova obětování jsou Mariiny čisté ruce první paténou, na kterou Bůh položil první hostii; a z této patény ji vzal kněz, který byl tehdy na řadě v jeruzalémském chrámě, aby ji pozdvihl na oltář a obětoval ji Otci jako vlastnictví, které mu náleží, a obět', v které má největší zálibu. Zde máme jen obraz; ale později, když smírná obět' má být dokonána na Kalvárii, to bude skutečná mše: tehdy se Ježíš obětuje vlastníma rukama Otci za lidi pod konsekrovanými způsoby chleba a vína a řekne kněžím Nové smlouvy: *“To konejte na mou památku” (Lk 22,19)*, tj. přinášejte Otci mou obět', aby se obnovovala na

oltáři pro spásu světa. Protože *“to je mé tělo, které se za vás vydává; (...) tento kalich je nová smlouva (zpečetěná) mou krví, která se za vás vylévá”* (Lk 22,19-20).

Ave Maria!

Páté tajemství: Ježíšova modlitba v jeruzalémském chrámě

V pátém desátku růžence si připomínáme cestu Ježíše Krista do jeruzalémského chrámu, aby se účastnil společné modlitby Božího lidu. Tak nám tento úsek z Pánova života popisuje sv. Lukáš: *“Jeho rodiče putovali každý rok do Jeruzaléma na velikonoční svátky. Když mu bylo dvanáct let, vydali se tam na svátky jako obvykle. A když ukončili sváteční dny a vraceli se domů, zůstal chlapec Ježíš v Jeruzalémě a jeho rodiče to nezpозorovali. V domnění, že je ve skupině poutníků, ušli den cesty; teprve potom ho hledali mezi příbuznými a známými. Když ho nenašli, vrátili se do Jeruzaléma a hledali ho. Po třech dnech ho našli v chrámě, jak sedí uprostřed učitelů, poslouchá je a dává jim otázky, (...) a jeho matka mu řekla: «Dítě, proč jsi nám to udělal? Hle, tvůj otec i já jsme tě s bolestí hledali!» Odpověděl jim: «Proč jste mě hledali? Nevěděli jste, že já musím být v tom, co je mého Otce?»”* (Lk 2,41-49).

Svatá Rodina nám tu dává velký příklad křesťanského života. Neodradí je vzdálenost ani nedostatek dopravních prostředků, aby šli do jeruzalémského chrámu a spojili svou modlitbu s modlitbou Božího lidu, obětovanou Pánu. Jeruzalémský chrám připomíná místa kultu, kterými jsou dnes pro nás naše kostely, kam máme také přicházet, abychom všichni spojení nabídli Bohu své prosby a své chvály.

V odpovědi, kterou dává své matce, Ježíš Kristus nám říká, že chrám je Božím domem: *“Nevěděli jste, že já musím být v tom, co je mého Otce?”* Tak kostely jsou domem našeho Otce; proto tam máme přicházet s vírou, s úctou a s láskou.

Pojďme do domu našeho Otce, abychom se tam, spojení u téhož stolu, živili tímž chlebem: chlebem Eucharistie, chlebem Božího slova. Tam máme jako Ježíš Kristus naslouchat Božímu slovu, které nám předávají Boží služebníci, jako ho kdysi předávali Božímu lidu učitelé zákona.

Dnes jsme pokračovateli tohoto lidu my; my, kteří máme štěstí, že jsme přijali křest a s ním dar víry, a tak jsme byli přivtěleni ke Kristovu tajemnému Tělu, kterým je Církev.

Ave Maria!

Kontemplace bolestných tajemství

Poté, co jsme sledovali události z Ježíšova života, které se připomínají v první části růžence, pohledme nyní na druhou část růžence.

Šesté tajemství: Ježíšova modlitba v Olivové zahradě

V šestém desátku růžence si připomínáme modlitbu Ježíše Krista v Olivové zahradě.

Evangelisté nám vyprávějí, že Pán vícekrát během svého veřejného života zvěstoval, jak ukončí svůj život, a jak tak uskuteční dílo našeho vykoupení. Když nadešel určený čas, poté, co uskutečnil Poslední večeři se svými učedníky, během níž ustanovil svátost Eucharistie, aby zvěčnil svou reálnou přítomnost mezi námi, a kvůli tomu, aby se připravil na své umučení a blížící se smrt, odebral se s učedníky na místo zvané *“Getsemani”* a řekl jim: *“«Poseďte tady, zatímco se půjdu tamhle pomodlit.» Petra a dva Zebedeovy syny vzal s sebou. Pak se ho zmocnil smutek a úzkost. Řekl jim: «Má duše je smutná až k smrti, zůstaňte zde a bděte se mnou!» Trochu poodešel, padl tváří k zemi a modlil se: «Otče můj, jestliže je to možné, ať mě mine tento kalich; avšak ne jak já chci, ale jak ty chceš.» Potom se vrátil k učedníkům a našel je, jak spí. Řekl Petrovi: «To jste nemohli ani jednu hodinu se mnou bdít? Bděte a modlete se, abyste nepřišli do pokušení. (...)» Odešel podruhé a modlil se: «Otče můj, nemůže-li mě tento kalich minout a musím ho vypít, ať se stane tvá vůle»” (Mt 26,36-42).*

Zde, jako ve všech ostatních krocích svého života, Ježíš Kristus je pro nás vzorem, který máme následovat a snažit se napodobovat. I když byl Bohem a jako takový měl k dispozici veškerou milost a sílu, byl také pravým člověkem; a chtěl se připravit modlitbou, aby podřídil svou lidskou vůli vůli Otce, který ho potřeboval jako smírnou oběť za hříchy lidstva.

Lidské přirozenosti Ježíše Krista se – jako nám všem – přiči utrpení, pokoření a smrt, protože jsou trestem za hřích; hřích, kterého se on nedopustil, ale chtěl ho za nás zaplatit. A proto strávil dlouhý čas v modlitbě, při níž opakoval: *“«Otče, chceš-li, odejmi ode mě tento kalich, avšak ne má vůle ať se stane, ale tvá.» (...) Ježíš upadl do smrtelné úzkosti a modlil se ještě usilovněji; jeho pot stékal na zem jako krůpěje krve”* (Lk 22,42-44).

Když na nás doléhá utrpení a úzkost, vzpomeňme si na Ježíše Krista v Olivové zahradě a jako on říkejme Bohu: *“Jestliže je to možné, Pane, odejmi ode mě tento kalich; avšak, jestliže ty chceš, abych ho pil, ať se stane tvá vůle, a ne má”*. I když naše utrpení bude veliké, myslíme na to, že Ježíšovo bylo ještě větší, protože jeho tvář se pokryla krůpějemi krve, které stékaly na zem.

Ach, kdybych v té chvíli mohla být u Pána, abych mu utřela tvář jemným plátnem a uchovala si relikvii krve svého Boha! Avšak to, co jsem neučinila tehdy, chci učinit dnes, protože po všechny dny z jeho zraněné tváře, z jeho probodených rukou a nohou, z jeho otevřeného Srdce proudí krev vykoupení, přítomná v hostii a vínu proměněných na obětním oltáři, a já mám štěstí, že se mohu živit tímto tělem a touto krví.

Ave Maria!

Sedmé tajemství: Ježíšovo zatčení

V sedmém desátku růžence si připomínáme zatčení Ježíše Krista. Evangelium nám říká, že Jidáš, jeden z Dvanácti, které si Pán vyvolil, aby chodili s ním, podnícen ďáblem a touhou po penězích, se zavázal, že za třicet bídných mincí odevzdá Mistra do rukou jeho nepřátel, kteří se ho chtěli zmocnit, aby ho zabili.

Jidáš, který věděl, že Ježíš se obvykle uchýloval do Olivové zahrady, aby se tam modlil, ho zanechal ve večeradle s ostatními učedníky a šel sdělit velekněžím, že nadešla vhodná chvíle, aby se Mistra zmocnili. S družinou, kterou pro tento cíl připravil velekněz, šel zrádce na střetnutí s Pánem v Getsemanech.

Mezitím Ježíš, který *“věděl všechno, co na něj má přijít”*, se zvedl od modlitby a šel naproti svým nepřátelům. Když se k nim přiblížil, Jidáš šel dopředu, aby pozdravil Mistra zrádným polibkem. Bylo to znamení, které dal vojákům, aby ho poznali: *“Toho, koho pozdravím polibkem, se chopte a dobře ho svažte!”*

Tehdy Ježíš *“se jich zeptal: «Koho hledáte?» Odpověděli mu: «Ježíše Nazaretského.» Řekl jim: «Já jsem to!» (...)* Sotva jim tedy Ježíš řekl: *«Já jsem to!», couvli a padli na zem. Znovu se jich zeptal: «Koho hledáte?» Odpověděli mu: «Ježíše Nazaretského.» Ježíš odpověděl: «Už jsem vám přece řekl, že jsem to já. Hledáte-li mne, tyto zde nechte odejít»* [měl na mysli apoštoly, kteří tam byli s ním]. *To proto, aby se splnilo jeho slovo: «Z těch, které jsi mi dal, nenechal jsem zahynout nikoho.» (...)* Tu se četa s velitelem a židovští služebníci zmocnili Ježíše a svázali ho. *Napřed ho vedli k Annášovi. Annáš byl totiž tchán Kaifáše, který byl v tom roce veleknězem*” (Jn 18,4-13). *“Annáš ho pak poslal svázaného k veleknězi Kaifášovi”* (Jn 18,24).

Posvátný text nám praví, že Ježíš *věděl všechno, co na něj má přijít* – už napřed to vícekrát oznámil! Mohl tedy využít onu dlouhou dobu modlitby k tomu, aby se skryl, ale neučinil tak; přijal, že se odevzdá mučednictví a smrti, protože to byla Otcova vůle.

Přijal lidskou přirozenost, aby tak mohl vykonat naše vykoupení; nechal se obětovat na kříži, aby mohl přinést Otcovi důstojnou náhradu za naše hříchy. Čistá zvířata, která byla ve Starém zákoně obětována jako smírné oběti za hříchy Božího lidu, byla jen obrazem Krista, jediné oběti nekonečných zásluh, schopné přinést důstojnou náhradu, a tak zaplatit za naše nepravosti.

Ave Maria!

Osmé tajemství: Ježíš je bičován a korunován trním

V osmém desátku růžence si připomínáme Krista korunovaného trním a zbičovaného. Poté, co se Ježíš Kristus odevzdal do rukou svých nepřátel, aby byl obětí přinesenou za naše hříchy, byl odsouzen veleradou, které předsedal velekněz Kaifáš, a odveden do pretoria k římskému místodržiteli Ponciu Pilátovi. Byl potupený, posmíváný, posměšně vyhlášený za krále, korunovaný trním a zbičováný. Evangelium vypráví, že když Pilát zjistil Ježíšovu nevinu, nechal ho zbičovat: *“Potom Pilát vzal Ježíše a dal ho zbičovat. Vojáci upletli z trní korunu, vsadili mu ji na hlavu, oblékli ho do rudého pláště, předstupovali před něj a provolávali: «Bud' zdrav, židovský králi!» a bili ho”* (Jn 19,1-3).

Předtím, než Pilát nařídil Ježíše zbičovat, zeptal se ho, není-li král. Ježíš mu odpověděl: *“Moje království není z tohoto světa. (...) Ano, já jsem král! Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas”* (Jn 18,36-37). Byla to tato odpověď, která posloužila vojákům jako důvod k tomu, aby se Ježíši posmívali jako králi.

Vojáci zanechali Ježíše v politováníhodném stavu. Když ho Pilát takového uviděl a chtěl ho ještě zachránit, předvedl ho znovu před lid a vyhlásil, že je neviný: *“«Hle, dám vám ho vyvést, abyste uznali, že na něm neshledávám žádnou vinu.» (...) Ale oni se pustili do křiku: «Pryč s ním! Pryč s ním! Ukřižuj ho!» Pilát jim namítl: «Vašeho krále mám ukřižovat!» Velekněží odpověděli: «Nemáme krále, ale jen císaře!» Tu jim ho vydal, aby byl ukřižován”* (Jn 19,4.15-16).

Jestliže Bůh jednou dopustí, abychom byli obětí lidské nespravedlnosti, hledme na Ježíše a následujme ho s vírou.

Ave Maria!

Deváté tajemství: Ježíš nese kříž na Kalvárii

V devátém tajemství růžence se připomínáme Ježíše Krista s křížem na cestě na Kalvárii.

Když Pilát vydal Ježíše, aby byl ukřižován, vojáci ho nutili, aby prošel cestu na Kalvárii uprostřed urážek a výsměchu vzbouřeného lidu a nesl na ramenech kříž, na který měl být přibit. Sv. Jan popisuje tuto událost následující slovy: *“Vzali tedy Ježíše. On sám si nesl kříž a šel na místo zvané Lebka, hebrejsky Golgota. Tam ho ukřižovali”* (Jn 19,16-18).

Následujme příklad Ježíše Krista, který za nás nesl kříž odsouzení, a nesme svůj každodenní kříž s vírou, nadějí a láskou.

Ave Maria!

Desáté tajemství: Ježíš umírá přibitý na kříž

V desátém tajemství růžence se připomínáme smrt Ježíše Krista přibitého na kříž. Když došel na vrchol hory Kalvárie, vedený vojáky, kteří ho týrali, byl přibit na kříž, kde ještě několik hodin trpěl a byl v agónii, než vydechl naposledy: byly tři hodiny odpoledne.

Sv. Jan popisuje tento závěr Pánova pozemského života takto: *“U Ježíšova kříže stála jeho Matka (...). Když Ježíš uviděl svou Matku a jak při ní stojí ten učedník, kterého měl rád, řekl Matce: «Ženo, to je tvůj syn.» Potom řekl učedníkovi: «To je tvá matka.» A od té chvíle si ji ten učedník vzal k sobě.*

“Potom, když Ježíš věděl, že už je všechno dokonáno, řekl ještě: «Žízním.» Tak se mělo splnit Písmo. Stála tam nádoba plná octa. Nasadili tedy na yzop houbu naplněnou octem a podali mu ji k ústům. Když Ježíš přijal ocet, řekl: «Dokonáno je!» Pak sklonil hlavu a skonil” (Jn 19,25-30).

Smrt Ježíše Krista je náš život, protože on zemřel, aby nám dal věčný život. Někdy čas předtím řekl: *“Dávám svůj život a zase ho přijmu nazpátek. Nikdo mi ho nemůže vzít, ale já ho dávám sám od sebe. Mám moc život dát a mám moc zase ho přijmout. Takový příkaz jsem dostal od svého Otce”* (Jn 10,17-18).

Na Ježíšově utrpení a smrti se doslova splnilo to, co vzhledem k němu před mnoha roky řekl prorok Izaiáš: *“Byl týrán, ale podrobil se a neotevřel svá ústa; jako beránek vedený na porážku a jak ovce, která mlčí před stříhači, neotevřel svá ústa. Odstraněn byl souzením a nespravedlivým soudem. Kdo se stará o jeho právo? Vyrván byl ze země živých, pro zločin svého lidu byl ubit k smrti. (...) Sám sebe vydal na smrt, dal se přičíst k zločincům, když nesl hříchy mnohých a prosil za viníky”* (Iz 53,7-8.12).

Proto Ježíš Kristus na kříži prosil Otce o odpuštění pro své nepřátele: *“Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí”* (Lk 23,34).

Ave Maria!

Kontemplace slavných tajemství

Sledovali jsme události Ježíšova života, které se připomínají v prvních dvou částech růžence; pojďme nyní sledovat třetí část, tj. slavný růženec.

Jedenácté tajemství: Ježíšovo zmrtvýchvstání

V jedenáctém desátku růžence si připomínáme zmrtvýchvstání Ježíše Krista.

Na konci desátého desátku jsme se zastavili u těchto Ježíšových slov: *„Dávám svůj život a zase ho přijmu nazpátek. Nikdo mi ho nemůže vzít, ale já ho dávám sám od sebe. Mám moc život dát a mám moc zase ho přijmout. Takový příkaz jsem dostal od svého Otce”* (Jn 10,17-18). Vyjádření téhož Otcova příkazu a moci dát život a zase ho přijmout se nachází v různých předpovědích, v kterých Ježíš během svého veřejného života řekl svým učedníkům o tom, že bude zabit, jak je to předpověděno v prorockých výrocích, ale že třetího dne vstane z mrtvých. První z těchto předpovědí pronesl Ježíš hned poté, co uslyšel z Petrových úst jeho vyznání víry, v kterém ho uznával jako *„Krista, Syna živého Boha”*. Evangelista říká: *„Od té doby Ježíš začal svým učedníkům naznačovat, že bude muset jít do Jeruzaléma, mnoho trpět od starších, velekněží a učitelů Zákona, že bude zabit a třetího dne že bude vzkříšen”* (Mt 16,21).

Ve večeradle slavil s apoštoly starozákonní paschu a pak ustanovil posvátný obřad, který měl pokračovat v Nové smlouvě. A *„potom zazpívali chvalozpěv a vyšli na Olivovou horu. Ježíš jim řekl: «Všichni se pohoršíte, neboť je psáno: 'Budou bít pastýře, a ovce se rozprchnou.' Ale po mém vzkříšení vás předejdu do Galileje»”* (Mk 14,26-28).

Pravda o Pánově zmrtvýchvstání spočívá na historických znameních a ukazatelích té nejautentičtější pravdivosti. Nejprve je to Ježíšovo předvídání a předpovězení této události, což bylo důvodem toho, že samotní židé postavili stráž k hrobu, kde bylo uloženo jeho mrtvé tělo. Poté, co došlo k uskutečnění zmrtvýchvstání, dosvědčuje ho prázdný hrob a především mnohá svědectví těch, kdo ho viděli poté, co vstal z mrtvých: jedí s ním za stolem, dotýkají se ran na jeho rukou a boku, žijí spolu s ním po čtyřicet dní, během nichž vzkříšený Ježíš jim dává potřebná poučení a moc pro Církev. Apoštolové a mnozí učedníci jsou si o tom tak jistí, že položí vlastní život na obranu této pravdy, kterou potvrzují.

První zprávu o skutečnosti zmrtvýchvstání přijaly ženy, jež nemohly o vigílii náležitě nabalzamovat Pánovo tělo, a proto přišly znovu v neděli ráno, aby mu vzdaly poslední úctu. Oznamil jim to anděl, který odstranil kámen z hrobu. Sv. Matouš nám o této události vypráví následujícím způsobem: *“Po sobotě, na úsvitu prvního dne v týdnu, přišla Marie Magdalská a druhá Marie podívat se na hrob. Vtom nastalo velké zemětřesení, neboť anděl Páně sestoupil z nebe, přistoupil, odvalil kámen a posadil se na něj. Jeho zjev byl jako blesk a jeho roucho bílé jako sníh. Strachem z něho se strážci zapotáceli a klesli jako mrtví. Anděl promluvil k ženám: «Vy se nebojte. Vím, že hledáte Ježíše ukřižovaného. Není tady. Byl vzkříšen, jak řekl. Pojďte a podívejte se na to místo, kam byl položen. A rychle jděte a povězte jeho učedníkům, že byl vzkříšen z mrtvých. Jde před vámi do Galileje, tam ho uvidíte. To jsem vám měl povědět.» Ženy rychle odešly od hrobu a se strachem i s velkou radostí to běžely oznámit jeho učedníkům. Vtom šel Ježíš proti nim a řekl: «Buďte zdraví!» Přistoupily, objaly*

mu nohy a poklonily se mu. Tu jim Ježíš řekl: «Nebojte se! Jděte a oznamte mým bratřím, ať odejdou do Galileje. Tam mě uvidí» (Mt 28,1-10).

V evangeliu sv. Marka máme vyprávění o těžce události: “Když bylo po sobotě, Marie Magdalská, Jakubova matka Marie a Salome nakoupily vonné oleje, aby ho šly pomazat. Záhy zrána první den v týdnu přišly k hrobu, když právě vycházelo slunce. (...) Vešly do hrobky a uviděly tam na pravé straně sedět mladého muže oděného bílým rouchem – a polekaly se. On však jim řekl: «Nelekejte se! Hledáte Ježíše Nazaretského, ukřížovaného. Byl vzkříšen, není tady. Zde je místo, kam ho položili. Ale jděte a povězte jeho učedníkům, i Petrovi: Jde před vámi do Galileje, tam ho uvidíte, jak řekl»” (Mk 16,1-7).

Hle, totéž zvěstování zmrtvýchvstání ženám s některými jeho podrobnostmi máme z pera sv. Lukáše: Josefa z Arimatie “doprovázely ženy, které přišly s Ježíšem z Galileje. Podívaly se na hrobku i na to, jak bylo jeho tělo pochováno. Potom odešly domů a připravily si vonné masti. (...) Prvního dne v týdnu časně ráno přišly ženy ke hrobu a nesly vonné oleje, které si připravily. Nalezly kámen od hrobu odvalený, a když vešly, tělo Pána Ježíše nenašly. A jak nad tím byly v rozpacích, najednou u nich stáli dva muži v oslnivě bílém rouchu (...) a řekli jim: «Proč hledáte živého mezi mrtvými? Není tady, byl vzkříšen. Vzpomeňte si, jak vám řekl, když byl ještě v Galileji: Syn člověka musí být vydán do rukou hříšným lidem, být ukřížován a třetího dne vstát.» Vzpomněly si na ta jeho slova, vrátily se od hrobu a oznámily to všechno jedenácti učedníkům a všem ostatním. Byly to Marie Magdalská, Jana a Marie, matka Jakubova; a ještě i některé jiné, které byly s nimi, to všechno pověděly apoštolům. Těm ta slova připadala jako plané řeči a nevěřili jim. Petr se však zvedl a běžel k hrobu. Naklonil se dovnitř a viděl jen pruhy plátna. Vrátil se celý udivený nad tím, co se stalo” (Lk 23,55-56; 24,1-12).

Při porovnávání těchto tří evangelií se nám ukazují odlišné detaily, které jsou každému vlastní. Není se co divit! Totéž se stane, když různí lidé jsou přítomni na jedné události: vyprávění, které pak o ní říkají, obsahují podrobnosti, které každého nejvíce upoutaly; a dokonce, když tatáž osoba vypráví o těžce události při různých příležitostech, připomíná odlišné detaily, protože naše paměť si na všechno nevzpomíná v jednom okamžiku: jednou se si vzpomíná na ty detaily, podruhé na další. A evangelia se zrodila z vyprávění svědků, která říkali, když zakládali a navštěvovali křesťanské obce, a jež po jejich odchodu byla uchovávána v paměti této obce: odtud je pak sesbíral evangelista, přirozeně s příslušnými detaily. A toto je další důkaz pravdivosti události zmrtvýchvstání: nebyla to nějaká naučená věc, aby se pak matematicky vyprávěla, vždy stejnými slovy, s týmiž tečkami a čárkami, ale událost, které byl někdo přítomný.

Sv. Jan nám popisuje Ježíšovo zjevení apoštolům, kteří se nacházeli shromážděni ve večeradle za dobře zavřenými dveřmi: “Navečer toho prvního dne v týdnu přišel Ježíš tam, kde byli učedníci. ze strachu před židy měli dveře zavřeny. Stanul mezi nimi a řekl: «Pokoj vám!» Po těch slovech jim ukázal ruce a bok. Když učedníci uviděli Pána, zaradovali se. Znovu jim řekl: «Pokoj vám! Jako Otec poslal mne, tak i já posílám vás.» Po těch slovech na ně dechl a řekl jim: «Přijměte Ducha Svatého! Komu hříchy odpustíte, tomu jsou odpuštěny, komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou»” (Jn 20,19-23).

Avšak téhož dne byl nepřítomný sv. apoštol Tomáš, který se zdráhal uvěřit v to, co mu ostatní apoštolové vyprávěli. Za osm dní je Ježíš opět navštívil, “stanul mezi nimi a řekl: «Pokoj vám!» Potom vyzval Tomáše: «Vlož sem prst a podívej se na mé ruce, vztáhni ruku a vlož ji do mého boku; a nebud' nevěřící, ale věřící.» Tomáš mu odpověděl: «Pán můj a Bůh můj!»” (Jn 20,26-28).

O několik dní později, při prvních ranních paprscích, učedníci, kteří strávili noc lovením ryb bez jakéhokoliv úlovku, uviděli Ježíše, který se jich z břehu ptal: “«Dítky, nemáte něco k jídlu?» Odpověděli mu: «Nemáme.» On jim řekl: «Hod'te síť na pravou stranu lodi, a najdete.» Hodili ji tedy, a nemohli ji už ani utáhnout pro množství ryb. (...) Když

vystoupili na zem, viděli tam žhavé uhlí a na něm položenou rybu a vedle chléb. Ježíš jim řekl: «Přineste několik ryb, které jste právě chytili. (...) Pojdte snídat!» (...) Ježíš přistoupil, vzal chléb a dal jim, stejně i rybu” (Jn 21,5-13).

Vraťme se však do dne zmrtvýchvstání, abychom viděli příběh dvou emauzských učedníků, kteří se vyčerpaní a smutní z události umučení a smrti svého Mistra rozhodli vrátit domů. Kráčejí svou cestou, když jeden pocestný – samotný Ježíš, kterého však nepoznávají – je dostihne a dá se s nimi do řeči. Chce vědět, co se událo v Jeruzalémě a co se jich, jak se zdá, týkalo. “Zeptal se jich: «Co se stalo?» Odpověděli mu: «Jak Ježíše z Nazareta, který byl prorok, mocný činem i slovem před Bohem i přede vším lidem, naši velekněží a přední mužové odsoudili k smrti a ukřižovali. (...)» A on jim řekl: «(...) Což to všechno nemusel Mesiáš vytrpět, a tak vejít do své slávy?» Potom začal od Mojžíše, probral dále všechny proroky a vykládal jim, co se ve všech částech Písma na něj vztahuje. Tak došli k vesnici, kam měli namířeno, a on dělal, jako by chtěl jít dál. Ale oni na něho naléhali: «Zůstaň s námi, neboť se připozdívá a den se už nachýlil.» Vešel tedy dovnitř, aby zůstal s nimi. Když byl s nimi u stolu, vzal chléb, pronesl nad ním požehnání, rozlámal ho a podával jim. Vtom se jim otevřely oči a poznali ho” (Lk 24,19-31).

Těmito i mnohými dalšími fakty, které nám uvádí Písmo svaté, je skutečnost Ježíšova zmrtvýchvstání velmi jasně dokázána. Nejedná se o nějakou fantazii a ještě méně o nějakou kolektivní sugesci, protože tyto fakty se odehrály v přítomnosti odlišných osob, při různých příležitostech a za rozdílných okolností.

V nich se Ježíš Kristus ukazuje takový, jaký je – pravý člověk a Bůh -, kterého se učedníci dotýkají, a tak si ověřují, že je to tentýž, který byl ukřižován, protože jim umožňuje vidět jizvy ran, které zanechaly na ruce hřeby, a ránu způsobenou kopím, jež mu probodlo bok, a dotknout se jich. Tak jich Pán vyzývá, aby se přesvědčili o jeho realitě a viděli, že má tělo a kosti a že na sobě uchovává znaky svého umučení. Tak řekl Tomášovi v přítomnosti ostatních učedníků: “*Vlož sem prst a podívej se na mé ruce, vztáhni ruku a vlož ji do mého boku; a nebud' nevěřící, ale věřící.*» Tomáš mu odpověděl: “*Pán můj a Bůh můj!*” (Jn 20,27-28).

Na břehu Tiberiadského moře se Ježíš ukazuje svým učedníkům jako společník, kterým jim jde vstříc, aby jim pomohl a ukázal místo, kde najdou hojnější úlovek. Mezitím jim na břehu připravuje občerstvení: rybu opečenou na ohni a chléb. On sám jim přitom slouží a všechno rozděljuje jako otec, který připravuje jídlo svým dětem a slouží jim.

Emauzským učedníkům se Ježíš ukazuje jako běžný pocestný, který jde s nimi stejnou cestou, zapojuje se do jejich rozhovoru a vysvětluje jim poslání Mesiáše, jež jim trpělivě odhaluje a umožňuje uvidět v prorockých výrocích Písma. Přijímá pozvání k přenocování a večeří s nimi. U stolu koná gesta, která ho odhalují zbylým dvěma učedníkům, neboť byli navyklí vidět, jak je dělal Mistr: bere chléb, vzdává díky, láme ho a dává jim. Při tomto gestu si oba uvědomí, že jejich společníkem na cestě byl Pán.

Ježíš Kristus tudíž vstal z mrtvých a jeho vzkříšení je základem našeho vzkříšení: “*Kdo věří, má život věčný (...) a já ho vzkřísím v poslední den*” (Jn 6,47.54).

Ave Maria!

Dvanácté tajemství: Ježíšovo nanebevstoupení

V dvanáctém desátku růžence se připomínáme nanebevstoupení Ježíše Krista.

Po svém zmrtvýchvstání pobýval Ježíš Kristus se svými apoštoly a učedníky ještě čtyřicet dní, během nichž s nimi žil a důvěrně se stýkal a také jim oznámil své brzké nanebevstoupení. Marii Magdaléně, jedné z žen, které přišly k hrobu ráno v den vzkříšení, se

Pán zjevil; když se mu vrhla k nohám, jakoby ho chtěla zadržet, Ježíš jí řekl: *“Nezadržuj mě! Neboť ještě jsem nevystoupil k Otci. Ale jdi k mým bratrům a oznam jim: ‘Vystupuji k svému Otci a k vašemu Otci, k svému Bohu a k vašemu Bohu’”* (Jn 20,17).

Událost Ježíšova nanebevstoupení zaznamenává sv. Marek těmito slovy: *“Tak k nim Pán Ježíš mluvil. Potom byl vzat do nebe a zasedl po Boží pravici”* (Mk 16,19).

V Evangelii sv. Lukáše je Ježíšovo nanebevstoupení popsáno těmito slovy: *“Vyvedl je pak [poté, co jim dal poslední ponaučení] směrem k Betánii, zvedl ruce a požehnal jim. A zatímco jim žehnal, odloučil se od nich a vznášel se k nebi. Oni se mu poklonili a s velikou radostí se vrátili do Jeruzaléma”* (Lk 24,50-52). A tentýž sv. Lukáš v knize Skutků apoštolů jistým způsobem doplňuje své vyprávění: *“Když s nimi jedl, (Ježíš) jim přikázal, aby neodcházeli z Jeruzaléma, ale čekali na Otcovo zaslíbení: «Vždyť jste přece o tom ode mne slyšeli. (...) Až na vás sestoupí Duch Svatý, dostanete moc a budete mými svědky v Jeruzalémě, v celém Judsku a Samařsku, ano až na konec země.» Když to pověděl, byl před jejich zraky vyzdvižen a oblak jim ho vzal z očí. Hleděli upřeně k nebi za ním, jak odchází, a najednou vedle nich stáli dva muži v bělostných šatech a řekli: «Lidé z Galileje, proč tak stojíte a hledíte k nebi? Tento Ježíš, který byl vzat od vás do nebe, přijde zase právě tak, jak jste ho viděli, že odchází do nebe»”* (Sk 1,4-11).

Když sv. Petr mluvil k zástupu po seslání Ducha Svatého, řekl: *“Židé a všichni jeruzalémští obyvatelé, ať je vám to známo: pozorně vyslechněte mou řeč! (...) Praotec David umřel a byl pohřben a jeho hrob máme u nás až dodneška. Byl to prorok a věděl, že Bůh mu přísahou slíbil, že na jeho trůně usadí jednoho z jeho potomků. Viděl tedy do budoucnosti, a když řekl, že nebude ponechán v podsvětí a jeho tělo že nepodlehne porušení, mluvil o Kristově zmrtvýchvstání. Toho Ježíše Bůh vzkřísil, a my všichni jsme toho svědky. Byl povýšen po pravici Boží, od Otce přijal slíbeného Ducha Svatého, vylil ho, jak vidíte a slyšíte. David na nebe nevystoupil, ale prohlásil: ‘Řekl Hospodin mému Pánu: Posad’ se mi po pravici, dokud ti nepoložím tvé nepřátele jako podnož k nohám.’ Ať je to úplně jasno celému izraelskému národu toto: Pánem a Mesiášem ustanovil Bůh právě toho Ježíše, kterého jste vy ukřižovali”* (Sk 2,14.29-36).

Tak jsem dobře dokázali pravdu o Ježíšově nanebevstoupení, která nepřipouští žádné pochybnosti. Proto v ni s Církví věříme a naši víru vyznáváme slovy: *“Třetího dne vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa, sedí po pravici Boha, Otce všemohoucího, odtud přijde soudit živé i mrtvé”* (Krédo čili Apoštolské vyznání víry).

Ave Maria!

Třinácté tajemství: Seslání Ducha Svatého

V třináctém desátku růžence se připomínáme seslání Ducha Svatého na apoštoly.

Knihy Skutků apoštolů nám říká, jak se události odehrály. Po nanebevstoupení Pána sestoupili učedníci a apoštolové z Olivové hory a přišli do Jeruzaléma. *“A když přišli zase do města, vystoupili do hořejší místnosti, kde bydleli Petr a Jan, Jakub a Ondřej, Filip a Tomáš, Bartoloměj a Matouš, Jakub Alfeův, Šimon Horlivec a Juda, Jakubův bratr. Ti všichni jednomyslně setrvali v modlitbách spolu se ženami, s Ježíšovou matkou Marií a s jeho příbuznými. (...) Nastal den letnic a všichni byli společně pohromadě. Najednou se ozval z nebe hukot, jako když se přičene silný vítr, a naplnil celý dům, kde se zdržovali. A ukázaly se jim jazyky jako z ohně, rozdělily se a nad každým z nich se usadil jeden. Všichni byli naplněni Duchem Svatým a začali mluvit cizími jazyky, jak jim Duch vnukal, aby promlouvali”* (Sk 1.13-14; 2,1-4).

Ve své promluvě při Poslední večeři Ježíš Kristus různým způsobem mluvil o Duchu Svatém, jehož měl poslat spolu s Otcem, až se k němu vrátí, a který je měl naučit celé pravdě, neboť tehdy nebyli ještě dostatečně připraveni k tomu, aby pochopili její hloubku. Říkal jim:

“Je to pro vás dobré, abych já odešel. Jestliže totiž neodejdu, Přímluvce k vám nepřijde. Odejdu-li však, pošlu ho k vám. (...) Měl bych ještě mnoho jiného říci, ale teď byste to nemohli snést. Ale až přijde on, Duch pravdy, uvede vás do celé pravdy. On totiž nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit to, co uslyší, a oznámí vám, co má přijít. On mě oslaví, protože z mého vezme a vám to oznámí. Všechno, co má Otec, je moje; proto jsem řekl, že z mého vezme a vám to oznámí” (Jn 16,7-15).

Jak vidíme z užívání slova *“moje”*, existuje úplné společenství a výměna mezi Otcem, Ježíšem Kristem a Duchem Utěшитelem.

Ježíš řekl také: *“Vyšel jsem od Otce a přišel jsem na svět; zase opouštím svět a jdu k Otci”* (Jn 16,28). Při jiné příležitosti potvrdil: *“Nepřišel jsem sám od sebe, ale on mě poslal”* (Jn 8,42), aniž by se však od sebe někdy oddělili, jak říká Ježíš: *“Já a Otec jedno jsme”* (Jn 10,30).

Ano, on se zřekl slávy, kterou měl u Otce jako jeho jednorozený Syn, přišel na svět a stal se člověkem působením Ducha Svatého, jak to vysvětlil anděl Panně Marii: *“Duch Svatý sestoupí na tebe a moc Nejvyššího tě zastíní! Proto také dítě bude nazváno svaté, Syn Boží”* (Lk 1,35). Do skutků či konání jedné z osob Nejsvětější Trojice se vždy zapojují další dvě.

Ve jméně třech božských osob poslal Ježíš apoštoly: *“Jděte tedy, získejte za učedníky všechny národy, křtěte je ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého”* (Mt 28,19).

V naší víře vyznáváme Boha ve třech osobách: *“Věřím v Ducha Svatého, Pána a dárce života, který z Otce i Syna vychází, s Otcem i Synem je zároveň uctíván a oslavován a mluvil ústy proroků”* (Nicejsko-cařihradské vyznání víry).

Ave Maria!

Čtrnácté tajemství: Nanebevzetí Panny Marie

V čtrnáctém desátku růžence se připomínáme nanebevzetí Panny Marie, Matky Boží.

Církev poté, co po mnoho let studovala tuto událost, vyhlásila, osvícena pomocí Ducha Svatého, jako článek víry *“nanebevzetí Panny Marie, Matky Boží, s tělem a duší”*.

Maria, pro zvláštní Boží privilegium uchráněna od dědičného hříchu ve chvíli svého početí, byla Bohem také osvobozena od trestu, který odsuzoval lidský rod k rozkladu v hrobě. *“Ano, jsi prach a v prach se navrátíš”* (Gn 3,19): toto byl rozsudek, vynesený Bohem v důsledku hříchu Adama a Evy a jako jeho trest. Maria byla osvobozena od dědictví tohoto hříchu, a proto nepodstoupila jeho trest.

Ještě před pronesením tohoto rozsudku vyhlásil Bůh, že přijde vynímečná Žena, aby v ní a s ní uskutečnil cíl, který si umínil, když stvořil člověka. Bůh přece nemohl ztroskotat ve svých stvořitelských plánech! Stvořil člověka, kterému určil věčný život: nemohl ho proto nechat navždy v smrti hříchu a prachu země. Myslel tudíž na Marii, pokornou dceru lidského rodu, avšak pro zvláštní privilegia, kterými ji Bůh obdařil, vyvýšenou nad každého jiného tvora a osvobozenou od poskvrny dědičného hříchu. Myslel na Marii, čistou a neposkvrněnou, aby z ní přijal lidskou přirozenost, kterou měl vzít na sebe pro uskutečnění díla našeho vykoupění. Bůh nemohl vzít na sebe a spojit s božskou přirozeností lidskou přirozenost poskvrněnou hříchem.

Hned poté, co byl spáchán prvotní hřích, který odsoudil lidský rod, Bůh promluvil k ďáblu, který na sebe vzal podobu hada a navedl první lidské bytosti ke zlu, a řekl mu:

“Nepřátelství ustanovují mezi tebou a ženou, mezi potomstvem tvým a jejím. Ono ti rozdrtí hlavu a ty jemu rozdrtíš patu” (Gn 3,15).

Tato žena, předurčená Bohem k tomu, aby dala Kristu lidskou přirozenost a byla s ním Spoluvykupitelkou lidského rodu - *“Nepřátelství ustanovují mezi tebou a ženou, mezi potomstvem tvým a jejím”* -, tato žena – pravím – nemohla zůstat ve stínu smrti, protože nepodléhala rozsudku za hřích. Proto Maria je prvotinou vykoupení skutečněného Kristem a pro Kristovy zásluhy byla s tělem i duší vyzdvížena do nebe, kde v Bohu žije a kraluje spolu se svým Synem a věčným Otcem.

Její Syn Ježíš, pravý Bůh a člověk, je vpravdě pramenem života a skrze něho máme všichni jednoho dne vstát z mrtvých, protože Bůh nás stvořil pro život a nemohl nás nechat ve stínu smrti. Tak se Ježíš představil Martě v Betánii: *“Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i když umřel, bude žít a žádný, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky” (Jn 11,25-26)*. A potvrdil úplnou pravdu svých slov Lazarovým vzkříšením. A ve své řeči o chlebě života v Kafarnau říká: *“Neboť to je vůle mého Otce: aby každý, kdo vidí Syna a věří v něho, měl život věčný. A já ho vzkřísím v poslední den” (Jn 6,40)*.

Ale konečný výsledek je závislý na naší víře a přilnutí ke Kristu. *“Amen, amen, pravím vám: Kdo slyší mé slovo a věří tomu, který mě poslal, má věčný život a nepodléhá soudu, ale přešel už ze smrti do života. (...) Jako totiž Otec má život sám v sobě, tak dal i Synovi, aby měl život sám v sobě, a obdařil ho mocí konat soud, protože je Syn člověka. Nedivte se tomu, neboť přichází hodina, kdy všichni v hrobech uslyší jeho hlas a vyjdou: ti, kdo konali dobro, budou vzkříšeni k životu, kdo páchali zlo, budou vzkříšeni k odsouzení” (Jn 5,24-29)*.

Tak věříme a doufáme; a spolu s Církví zpíváme: *“Assumpta est Maria in Caelum!”*

Ave Maria!

Patnácté tajemství: Korunování Panny Marie v nebi

V patnáctém desátku růžence se připomínáme korunování Panny Marie v nebi za Královnu andělů a svatých.

Bůh je jediný král, jehož království nemá konec.

Když se Pilát ptal Ježíše, zda je král, Pán odpověděl: *“Moje království není z tohoto světa. Kdyby moje království bylo z tohoto světa, moji služebníci by přece bojovali, abych nebyl vydán židům. Ne, moje království není odtud. (...) Ano, já jsem král! Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas” (Jn 18,36-37)*.

Ježíšovo království je království pravdy. Také Pilát, i když nechtěl čekat na odpověď na otázku, kterou on sám položil o tom, co je to pravda, uznal alespoň obvinění, které židé vznášeli proti Ježíšovi, že totiž usiluje o království; a Pilát přikázal napsat a přibít na kříž tabulku s těmito slovy: *“Ježíš Nazaretský, židovský král” (Jn 19,19)*.

Ježíš mnohokrát hovořil o Božím království. Vzhledem k okamžiku svého vstupu do času říká: *“Zákon a Proroci sahají až k Janovi. Od té doby se hlásá radostná zvěst o Božím království a každý se do něho tlačí” (Lk 16,16)*. Ale ne všichni ho zdědí: *“Syn člověka pošle své anděly, ti posbírají z jeho království každé pohoršení a ty, kdo dělají nepravosti, a uvrhnou je do ohnivé pece; tam bude pláč a skřípění zubů. Tehdy budou spravedliví v království svého Otce zářit jako slunce” (Mt 13,41-43)*.

Když anděl zvěstoval Panně Marii vtělení Božího Slova, řekl jí: *“Počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. Bude veliký a bude nazván Synem Nejvyššího. Pán Bůh u dá trůn jeho předka Davida, bude kralovat nad Jakubovým rodem navěky a jeho království nebude mít konce”* (Lk 1,31-33). Bůh je jediný věčný král; jeho Syn se proto stává člověkem a rodí se, aby lidstvu znovuotevřel přístup do věčného Božího království: *Ano, já jsem král! Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět”* (Jn 18,37), a jeho království nebude mít konce.

Při zrození Syna Nejvyššího, věčného Krále spolu s Otcem a Duchem Svatým, je Maria pravou Matkou Boží a nevěstou Ducha Svatého, neboť počala jeho působením: *“Duch Svatý sestoupí na tebe a moc Nejvyššího tě zastíní! Proto také dítě bude nazváno svaté, Syn Boží”* (Lk 1,35).

Tak je Maria ve své hodnosti Matky Boží a nevěsty Ducha Svatého – řekli bychom takřka právem – Královnou. Proto ji Bůh nemohl nepovýšit s tělem i duší do nebe, kde měla být korunována za Královnu andělů a svatých.

V Apokalypse nám sv. Jan říká, že viděl v nebi *“ženu oděnou sluncem, s měsícem pod nohama a s korunou z dvanácti hvězd kolem hlavy”* (Zj 12,1). Věříme, že Maria je tato žena korunovaná Bohem.

A Církev slaví svátek *Panny Marie Královny* 22. srpna. S celou Církví ji uctíváme a vyhlašujeme za Královnu nebe a země! Denně ji pozdravujeme, vzýváme a zpíváme těmito slovy: *“Zdravas, Královno, Matko milosrdenství, živote, sladkosti a naděje naše, buď zdráva!”*

Ave Maria!

25. března 1997: S pomocí Boží a abych splnila jeho vůli, jsem tohoto dne skončila pokornou práci na vysvětlení a předložení výzev fatimského poselství. Vkládám ji do neposkvřených rukou Panny Marie, aby ji ona sama předložila Pánu a prosila ho, aby sloužila k jeho slávě a k dobru duší a jeho Církve.

Ave Maria!

Sestra Maria Lúcia de Jesus e do Coração Imaculado (i.c.d.)